ROMAN POLIȚIST

CAY RADEMACHER

Moartea în Camargue

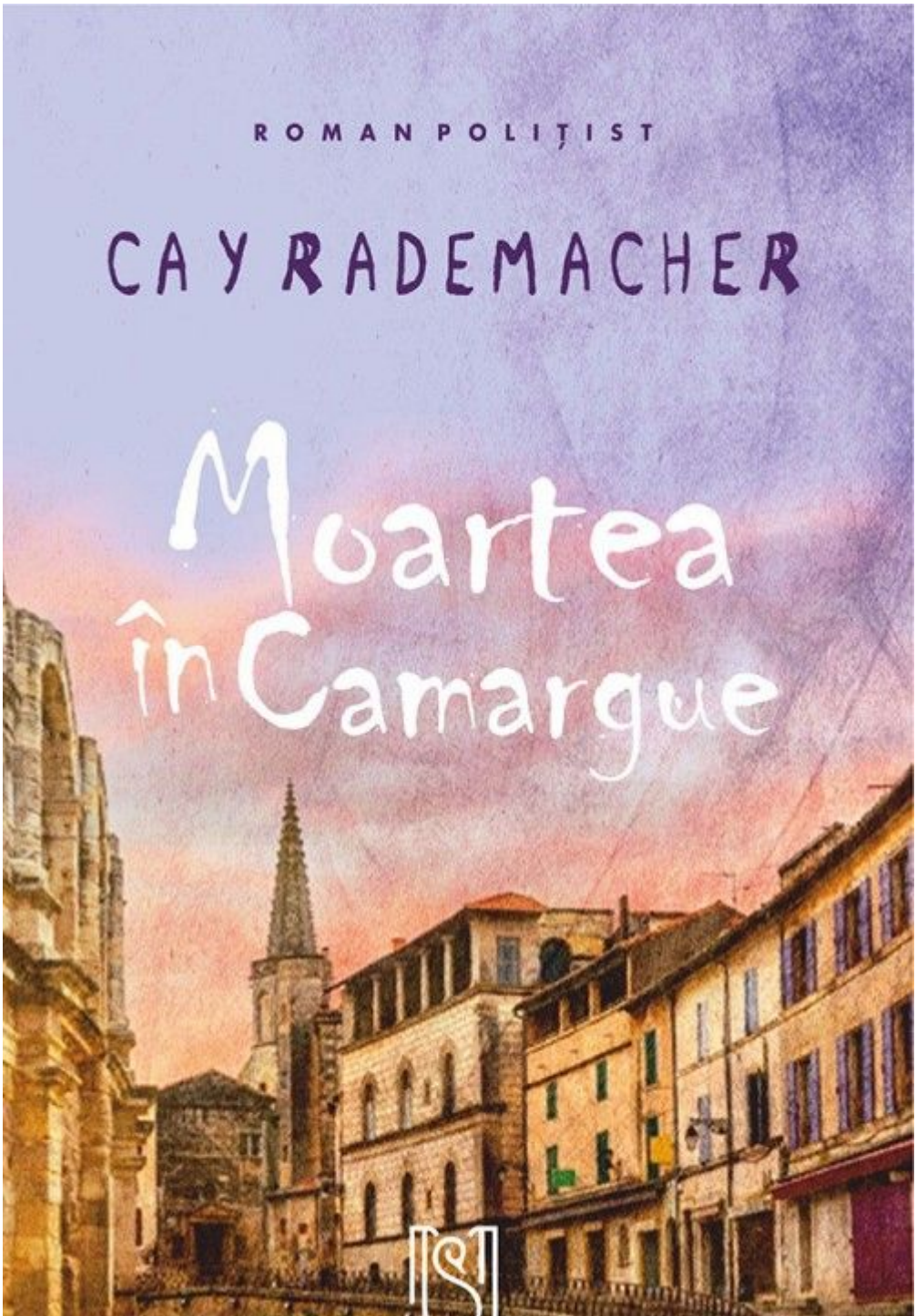

CAY RADEMACHER

Moartea în Camargue

Căpitanul Roger Blanc în Provence

ROMAN POLIŢIST

Traducere din Limba germană de

Ionuţ Irimiea

Editura Lebăda Neagră

Iaşi, 2023

Autor: Cay Rademacher

Originaltitel: TÖDLICHE CAMARGUE. Ein Provence-Krimi mit Capitaine Roger Blanc

Copyright © 2015

Erste Auflage 2015

Copyright © 2015 DuMont Buchverlag, Köln

Alle Rechte sind dem Autor weltweit vorbehalten.

www.dumont-buchverlag.de

© 2023 by Editura Lebăda Neagră pentru prezenta ediție în limba română

www.blackswanpublishing.ro

Editura Lebăda Neagră

Iaşi, Str. Plopii fără Soţ, nr. 45, 700273

ISBN ePub: 978-606-9623-61-9

ISBN PDF: 978-606-9623-62-6

ISBN print: 978-606-9623-60-2

Credit foto copertă: © Boris Stroujko/Shutterstock.com

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Cay Rademacher (n. 1965) este un autor originar din nordul Germaniei, stabilit în sudul Franţei. Pasionat de

istorie, a studiat la Köln şi Washington D.C. Istoria anglo-americană, Istoria antică şi Filosofia, dar preferă să spună despre el însuşi că este jurnalist. Din 1999 este editor al revistei Geo, participând ulterior la crearea renumitei reviste de istorie Geo Epoche. Cay Rademacher a devenit cunoscut după ce a publicat, începând cu 2015, seria de romane Inspectorul Frank Stave. La Editura Lebăda Neagră, de acelaşi autor, în 2022 a apărut Mistralul ucigaş.

La loi cruelle de l'art est que les êtres meurent.[1]

Marcel Proust

Sânge pe asfalt

În cei douăzeci de ani de când lucra la Jandarmerie, căpitanul Roger Blanc nu mai văzuse niciodată atât de mult sânge: un taur negru, folosit pentru lupte, zăcea mort pe asfalt blocând strada, un colos întunecat în al cărui flanc stâng fuseseră descărcate cel puțin două duzini de gloanțe Parabellum de nouă milimetri. La câțiva metri mai în spate zăcea cadavrul unui bărbat al cărui corp fusese tăiat într-un mod îngrozitor. Sângele animalului şi cel al omului se

[1] „Legea crudă a artei e că toate făpturile trebuie să moară" (traducerea citatului a fost extrasă din romanul În căutarea timpului pierdut de Marcel Proust, vol. 7: Timpul regăsit, Leda, Bucureşti, 2008, p. 307).

amestecaseră pe asfaltul moale de la căldura toridă, mirosind a catran, şi se uscase până când devenise o crustă maronie crăpată.

Deşi era deja sfârşitul după-amiezii, soarele strălucea încă puternic, atârnând ca o floare otrăvitoare deasupra orizontului. Un indicator rutier alb şi îndoit arăta direcţia către un drum departamental bifurcat ce ducea până în Saint-Gilles. „Cunosc de undeva numele localităţii”, se gândi Blanc în grabă, dar din cauza căldurii nu reuşi să-şi amintească în ce împrejurări auzise prima dată de localitatea aceea. Cu mult timp în urmă, cineva trăsese câteva gloanţe în indicatorul de tablă, iar în găurile lăsate se instalase rugina. Străzile şerpuiau ca nişte panglici înguste şi gri printr-o lume de sare, nisip şi iarbă tăioasă şi tare. Camargue2[2].

Apa salmastră scânteia, nişte oglinzi de plumb mari cât lacurile şi aplatizate ca nişte bălţi. Unele lacuri străluceau cu o lumină albastră precum metilul, altele cu o lumină de un roşu-deschis ca o acuarelă diluată. Pe marginile lor mlăştinoase se umflau bule de spumă albe-gălbui. Iarba creştea până la genunchi, iar fiecare tulpină era ascuţită ca un pumnal. Un vânt uşor care bătea din vest nu făcea deloc răcoare, ci numai mişca firele de iarbă în sus şi-n jos, în sus şi-n jos. Libelulele dansau deasupra apei – siluete elegante şi roz pândind prin orizontul sclipitor. „Flamingo”, observă Blanc uimit. Doar o singură dată mai văzuse astfel de păsări, cu o eternitate în urmă, la Grădina Zoologică din Vincennes, când progeniturile lui erau încă mici, iar căsnicia intactă.

---

[2] Delta Ronului (regiune mlăştinoasă din sudul Franţei) (n.tr.).

Reflexiile strălucitoare care îi străpungeau ochii ca nişte ace îi direcționară atenția înapoi asupra spectacolului macabru de la picioarele sale. Un ceas din oțel inoxidabil reflecta razele soarelui – un ceas din oțel inoxidabil de la încheietura mâinii bărbatului care fusese luat de taur în coarne. Trupul lui neînsuflețit se afla la o distanță de aproximativ cinci metri față de cel al animalului împuşcat.

Blanc se aplecă asupra bărbatului de cincizeci şi cinci de ani, zvelt şi bronzat, înalt de vreun metru şaptezeci, un metru optzeci. Ochelarii de soare pătrați, ultra-uşori, îi ascundeau jumătatea superioară a feței, iar părul lung, alb-grizonant, ieşea de sub o cască ce arăta ca şi cum un designer de jocuri pe computer ar fi meşterit-o pe o imprimantă 3D. Bărbatul decedat purta pantaloni scurți de ciclist, de culoare neagră, şi un tricou albastru-cobalt cu galben-aprins. Nu se mai putea distinge, însă, mai nimic din aceste culori pentru că taurul îl nimerise pe biciclist cu unul dintre coarne direct în abdomen şi se pare că îşi trăsese capul brusc în sus, astfel încât vârful cornului îi sfâşiase ca un cuțit de măcelar trunchiul de la ombilic şi până aproape de baza gâtului. Marginile rănii erau zimțate, iar intestinul subțire atârna din gaura formată, arătând ca un furtun de grădină lipsit de culoare. Blanc recunoscu vârful unei coaste rupte şi mai multe organe pe care prefera să nu le identifice foarte meticulos. Nişte muscoi graşi bâzâiau deasupra mortului. Mirosul de sânge şi de mâncare pe jumătate digerată se amesteca cu duhoarea apei salmastre. I se făcu greață şi se ridică repede în picioare.

Blanc se uită în jur. În ciuda ochelarilor de soare, trebui să-şi mijească ochii. Pe o bucată de pământ mai înaltă cu un lat de palmă decât împrejurimile strălucea o păşune luxuriantă şi verde. Un gard solid, din grinzi de lemn

unghiulare susținute de stâlpi din fier, înconjura terenul pe care se putea intra doar pe o singură poartă, o poartă de lemn cu un cadru puternic din oțel. Această poartă era larg deschisă.

Blanc se uită din nou la omul decedat. La o bicicletă montană ce părea să fie scumpă şi care fusese aruncată cu vreo zece metri mai departe. Roata din față îi alunecase în şanțul de scurgere de lângă şosea. Se uită la taurul care îşi întinsese picioarele aşa cum un cerşetor îşi întinde mâna, limba grea şi violetă atârnându-i din bot. Coarnele lungi cât brațul unui bărbat făcuseră şanțuri luminoase în asfalt în agonia morții, când o parte a trupului său masiv fusese sfâşiată de gloanțe.

Un brigadier mai în vârstă, transpirând abundent, se apropie de el. „Ronchard" scria pe ecusonul său.

— Dumneavoastră ați împuşcat taurul? îl întrebă Blanc.

— Da, mon capitaine[3]. Un martor a raportat accidentul. Eu şi colegul meu am fost primii care am ajuns la fața locului şi am văzut persoana decedată.

Ronchard arătă spre un al doilea brigadier care fotografia strada şi victima cu un aparat foto compact. Ținea aparatul atât de departe de propriul ochi, de parcă s-ar fi temut că ar putea exploda în orice moment. Blanc se-ndoia că brigadierul va fi în stare să facă măcar o singură fotografie utilizabilă a locului accidentului.

[3] „Domnule căpitan" (fr., în original) (n.tr.).

— Însă taurul stătea încă lângă victimă, continuă Ronchard. La început nu am îndrăznit să coborâm din maşină. Nu am vrut să ne folosim pistoalele de serviciu pentru a înfrunta animalul. Taurul are o jumătate de tonă de muşchi şi oase. Dar s-a întâmplat să avem un UMP9[4] în maşină pentru că tocmai ne întorseserăm de la poligon. În timpul meu liber sunt vânător şi, eh bien[5]...

Se opri şi râse sec.

— Nu l-am nimerit chiar în inimă. Am coborât geamul lateral şi de pe scaunul şoferului am golit toată magazia.

Blanc se uită înapoi la taur şi dădu din cap.

— Poate că veți primi capul împăiat ca trofeu, domnule Ronchard. Mai bine un taur decât un fazan.

— În felul acesta voi apărea cu siguranță la ziar. Nu-mi amintesc ca vreun turist din Camargue să fi fost vreodată luat în coarne de un taur.

Blanc arătă spre gard.

— Poarta era deja deschisă când ați sosit, domnule Ronchard?

— La fel de deschisă ca prohabul unui exhibiționist.

---

[4] Pistol-mitralieră dezvoltat şi fabricat de compania Heckler & Koch (n.tr.).

[5] „Ei, bine... ” (fr., în original) (n.tr.).

— Taurul păştea pe o păşune care nu mai era închisă, reflectă Blanc. De ce nu era încuiată poarta? Şi de cât timp stătea deschisă? Bien, în orice caz, un biciclist trece întâmplător pe şosea cu bicicleta sa VVT[6]...

— Aceste animale au fost crescute pentru a lupta, mon capitaine. Sunt extrem de agresive şi foarte rapide. Poate că taurul s-a simțit deranjat sau amenințat. Sau poate că era doar plictisit şi înfierbântat de la atâta stat cu blana neagră la soare. Poate că l-au deranjat tăunii prea tare, ăştia sunt de-a dreptul nişte fiare monstruoase. În orice caz, taurul trebuie să-l fi văzut pe biciclist. Drumul era liber. Şi-a plecat capul şi a pornit năvalnic. Lovitură directă. Va fi pe paginile de mâine din La Provence.

— Poate chiar pe prima pagină, murmură Blanc posomorât, trăgând ochelarii de soare de pe fața victimei. Domnule Ronchard, v-ați uitat mai atent la decedat? Îl cunoaşteți?

Brigadierul tuşi.

— Casca şi ochelarii îi acoperă aproape toată fața. Şi, în plus, nu m-am apropiat încă atât de mult de el.

— Trebuie să ignorați echipamentul ridicol de biciclist. Imaginați-vă că omul poartă blugi de designer şi o jachetă elegantă, închisă la culoare. Şi că mai are pe el o cămaşă atât de albă încât te ia durerea de ochi şi are întotdeauna deschişi mai mulți nasturi decât trebuie. Aşa apărea domnul de aici adesea la televizor.

---

[6] Bicicletă pentru toate tipurile de teren. VVT este prescurtarea pentru vélo tout-terrain (din limba franceză) (n.tr.).

Era joi, 4 august, şi a şaptea zi a unui val de căldură atât de puternic încât credeai că Dumnezeu ar fi decupat Midi[7]-ul din Europa şi l-a transplantat în Sahara. La radio erau prognozate zilnic maxime de treizeci şi cinci de grade – o măsură politică, bănuia Blanc, ca să nu-i alarmeze pe oameni. Pentru că dacă indicatorul de temperatură ar mai fi funcționat în Renault Espace-ul său hodorogit, cu siguranță că numărul „40” ar lumina pe micul ecran de dimineața până seara târziu.

Miercuri plecase de la serviciu mai devreme pentru a inspecta acoperişul vechii fabrici de ulei în care locuia de câteva săptămâni. Şindrilele curbate din teracotă se-ncălziseră, însă, atât de mult de la soare, încât ar fi trebuit să-şi pună mănuşi pentru a le atinge. Aşadar, după câteva minute, acoperit de sudoare şi deshidratat, Blanc se retrăsese pe scara şubredă de lemn pe care o găsise într-un şopron de lângă casă. Însă, din moment ce fusese destul de neatent încât să urce pe casă cu bustul gol, avea umerii arşi de soare când coborî din nou de pe acoperiş. Mai târziu, când senzația de durere şi arsură dintre gât şi braţe îl împinse la somn, îşi blestemă nesăbuința: când eşti francez din nord, întotdeauna rămâi un francez din nord.

Joi dimineața, ghemuit în fața monitorului său învechit, cu aspect de bolovan, Blanc se holba la modelul economizorului de ecran. Era puțină treabă la serviciu întrucât din cauza căldurii până şi cheful de a distruge al infractorilor obişnuiți se evaporase. Încerca să se mişte cât mai puțin posibil, ceea ce nu era uşor, deoarece scaunul avea dimensiuni prea mici pentru corpul lui lung de aproape doi metri. Clădirea din centrul oraşului Gadet, o construcție

[7] Denumire colocvială pentru sudul Franței (n.tr.).

ponosită, din beton, era dotată cu aer condiționat, dar instalația fusese subdimensionată şi nu mai era întreținută de ani de zile, astfel încât cutiile metalice zbârnâiau şi produceau doar valuri de aer cald şi umed care mirosea a mucegai. Jandarmii erau nevoiți să deschidă din când în când ferestrele pentru a aerisi încăperea, chiar şi când arşița se revărsa înăuntru de parcă cineva ar fi deschis uşile unui cuptor.

La fel ca întotdeauna, Blanc purta blugi de culoare închisă şi un tricou negru. Simțea bumbacul moale frecându-se de pielea-i arsă de soare.

Nici partenerul lui nu o ducea mai bine. Locotenentul Marius Tonon se uita şi el apatic la monitorul său şi nu avea nicio reacție. Desigur, el nu suferise arsuri solare. Pielea de culoare măslinie a jandarmului masiv şi îndesat devenise de mult insensibilă la razele soarelui. Dar clipea constant, avea inele inflamate în jurul pleoapelor, iar capilarele rupte creaseră nişte pânze de păianjen minuscule şi roşii pe globii săi oculari.

Blanc luase prânzul împreună cu colegul său la Le Soleil din Gadet, la umbra platanilor, şi acolo îl văzuse pe Tonon dând un pastis[8] pe gât, „ca să-i taie setea". Şi apoi încă unul. Ulterior, fără să zică o vorbă, cârciumarul pusese pe masă obişnuita carafă de vin rosé.

Mai târziu, când moțăiau din nou în birou, Blanc şi Tonon tresăriră când sunase telefonul.

[8] Băutură alcoolică provensală (n.tr.).

— Merde[9], mormăi Blanc când văzu pe ecran numărul şefului.

Comandantul Nicolas Nkoulou trona în biroul său din capătul opus al holului. Uniforma lui impecabil de curată de culoare albastru-deschis contrasta plăcut cu ochelarii de vedere cu rame aurii şi pielea sa de culoarea ciocolatei, pe care nici măcar un strop de transpiraţie nu se conturase. Îi aruncă lui Blanc o privire scurtă, iar lui Tonon o privire puţin mai lungă şi, pentru o clipă, păru că era pe cale să-i scape nişte cuvinte foarte diferite faţă de cele pe care, de fapt, trebuia să le adreseze. Îşi veni, însă, în fire şi împinse o bucată de hârtie peste biroul lui, de altfel gol.

— Tocmai a venit asta. Pare a fi un, comandantul îşi drese glasul, accident bizar. Un biciclist, un taur şi o mizerie uriaşă. Uitaţi-vă la proforma asta.

— Putain[10], ce vrea să spună individul prin „proformă”? şopti Tonon când închiseră în urma lor uşa biroului şefului.

— Că ar trebui să facem treaba asta pentru că celorlalţi le e cald, răspunse Blanc, având grijă să găsească o maşină de patrulare. Cât timp ne ia până în Camargue?

Colegul lui îşi dădu ochii injectaţi peste cap.

— Te-ai uitat vreodată la o hartă?

— Singura hartă pe care o cunosc pe de rost este harta metroului din Paris.

---

[9] „Rahat” (fr., în original) (n.tr.).

[10] „La naiba” (fr., în original) (n.tr.).

— Bine-ai venit la realitate.

În timp ce păşi afară în lumina arzătoare, Blanc îşi puse peste braţul stâng banderola de pânză de culoare deschisă pe care scria „Jandarmerie”. Până şi asta îi provoca usturimi ale pielii.

— Nu credeam că mă voi simţi mai confortabil în cutia aceea mucegăită de beton decât afară, bombăni el, privind înapoi spre secţia de jandarmerie, unde o jaluzea din spatele unei ferestre se legăna uşor.

Probabil un coleg care rânjea. Merde.

— În Camargue te vei simţi ca şi cum ai fi în locul tău de baştină: este sărat, plat şi plictisitor. Doar un pic mai cald decât în nord.

— Nu-mi amintesc să fi văzut la mine acasă tauri turbaţi zbenguindu-se pe străzi, răspunse Blanc, fluturând bucata de hârtie.

Oftând, colegul său se prăbuşi pe scaunul pasagerului. Umblă cu stângăcie la afişaj până când sonorităţile „Radio Nostalgie” începură să plutească prin Renault Mégane-ul nu tocmai nou. Patricia Kaas, „Reste sur moi”.

— Sunt curios dacă a fost un taur de luptă provensal sau spaniol, spuse Tonon, adaptându-şi inconştient cuvintele la melodia cântecului de dragoste, astfel încât părea că-i fredonează versurile.

Acest lucru îl irită pe Blanc şi se forţă să privească la drum.

— Un taur este un taur, răspunse el şi ieşi din parcarea Jandarmeriei. Nu trebuie să te grăbeşti să tragi concluzii.

Tonon îi aruncă o privire plină de milă.

— Nu ai spune asta dacă ai fi toreador. Corida spaniolă este o chestiune de viaţă şi de moarte. De cele mai multe ori, animalul este înjunghiat la sfârşit, asta e cert. Dar uneori şi taurul câştigă. Taurii spanioli sunt crescuţi cu coarnele coborâte – astfel încât să te poată lovi mai bine.

— Trebuie să fie fair-play.

— Cocardier[11]-ii provensali, în schimb, continuă Tonon fără să-l ia în seamă, sunt mai mici decât animalele spaniole, mai nervoşi, mai rapizi, mai ageri – iar coarnele lor sunt îndreptate în sus.

— Fain pentru toreador.

— La noi se spune raseteur. Pentru că sarcina sa este să rupă panglicile dintre coarnele taurilor, panglici foarte mici, la rădăcina cornului, direct deasupra craniului masiv. Un om obişnuit nu ar pune niciodată mâna acolo de bunăvoie. Un raseteur nu flutură un prosop roşu, nu loveşte cu latul sabiei şi nu aleargă prin arenă ca un cocoş spaniol. Un raseteur este neînarmat, cu excepţia unui crochet care arată ca un box imens cu cârlige ghimpate. Cu el rupe panglicile de la coarne – dacă este suficient de abil şi se poate apropia de taur. Un raseteur este îmbrăcat în alb şi are picioare sprintene, foarte sprintene. De aceea la noi spectacolul se

[11] „Taur provensal” (fr., în original) (n.tr.).

numeşte course camarguaise[12], pentru că este mai mult o cursă decât o luptă. Cu toate acestea, se poate termina cu vărsare de sânge, dar nu se-ntâmplă atât de des, iar când se întâmplă, curge doar sânge de om. Toată primăvara şi apoi din nou în toamnă, luptele au loc în arene precum cele din Arles sau Istres, uneori în stil spaniol, dar mai ales în stil provensal. De altfel, chiar şi cele mai bune vite ajung la un moment dat în abator. Carnea lor roşie are gust de vânat.

— Toate gândurile tale se termină în bucătărie, îl dojeni Blanc blând. Dacă sunt atâția tauri, de ce sunt atât de puțini biciclişti sfâşiați?

Tonon râse.

— Pentru că există atât de mult spațiu încât, în mod normal, oricine se poate da la o parte. Camargue are două mii de kilometri pătrați: mlaştini, păşuni, câmpuri de orez. Saintes-Maries-de-la-Mer[13] pe malul Mediteranei cu plaje, muzică țigănească şi turişti fericiți. Saint-Gilles este un sat prăpădit cu o biserică imensă. Aigues-Mortes e un fel de Disneyland medieval. Între aceste trei localități nu ai decât spații singuratice: în mijlocul sălbăticiei sunt câteva gospodării în care parizienii şi englezii îşi freacă ouăle pe faimoşii cai albi de Camargue. Acestea sunt cabanele mici, văruite în alb, în care locuiau gardians, cowboy-i din Camargue cu pălării negre şi cu tridente, care aveau grijă de tauri şi care nu îşi mai permit de mult timp aceste colibe. Parizienii şi englezii locuiesc acum acolo şi îşi răcoresc ouăle

[12] Competiție în cadrul căreia se desfăşoară lupta împotriva unui taur într-o arenă din Camargue (n.tr.).

[13] Capitala regiunii Camargue (n.tr.).

după ce se plimbă călare pe cai. Vitele se plimbă liber prin pustietate. Taurii de luptă stau, însă, pe păşuni separate, în spatele unor garduri solide. Acolo, ca ciclist, eşti de obicei singur între mii de flamingo blazați.

— Se pare că admiri foarte mult localitatea Camargue.

— Păi, dacă-mi place.

Blanc coti pe drumul departamental 113 care-şi făcea loc tot înainte prin peisaj, kilometru după kilometru, printre câmpuri şi garduri vii de chiparoşi. Avea impresia că se rostogoleşte pe pista aparent nesfârşită a unui aeroport fără să mai decoleze vreodată. Era bucuros că traficul se intensificase chiar înainte de Arles, altfel ar fi ațipit la volan. Colegul său arătă spre un semn de circulație pe care scria „Saintes-Maries” şi zise obosit:

— Pe-acolo, apoi mergi tot înainte pe şosea. La un moment dat ar trebui să vedem mizeria.

Câteva minute mai târziu, maşina de patrulare intră într-o altă lume şi traversă un ocean de iarbă şi apă argintie. Blanc recunoscu o cabană la câteva sute de metri depărtare lângă drum. Cabana era acoperită cu paie de o culoare întunecată şi văruită într-un alb atât de strălucitor, încât pereții săi te orbeau. Latura de nord era îngustă, rotunjită şi fără ferestre. Între timp făcuse cunoştință cu mistralul nemilos de glacial şi îşi putea imagina de ce latura cât mai aerodinamică posibil a colibelor din această întindere neprotejată era îndreptată către aceste rafale. Părea că nu există niciun drum spre cabana din mlaştină şi se întrebă cum vor ajunge acolo de pe şosea. Lângă clădire se aflau câțiva cai albi legați nu foarte strâns de o poartă de lemn. Paulette Aybalen, care locuia lângă fabrica de ulei

dărăpănată a lui Blanc, ținea şi cai de Camargue pe terenul ei. Uneori călărea singură, alteori cu fiicele sale prin pădurea de dincolo de fabrică. O femeie neîmblânzită, atrăgătoare. O femeie... Gândurile lui Blanc rătăceau în voie şi ajunseră la Geneviève şi la motivul pentru care îl părăsise. Mai mergea oare în vacanță în Caraibe cu noul ei iubit? Stătea oare la Paris cu el? Privea afară de la fereastra apartamentului său, gătea în bucătăria lui, se cufunda seara în patul lui? Îşi pierdu concentrarea şi aproape că intră într-un şanț de scurgere când drumul îşi schimbă direcția după câțiva kilometri.

— Camargue este mai bună decât diazepamul, comentă Tonon după ce Blanc îşi reveni din şoc. Abia ai ajuns aici şi gândurile îți zboară aiurea. La ce te gândeai?

Blanc era prea înfierbântat pentru a da un răspuns rapid, prin care să nu se angajeze într-o discuție serioasă.

— La soția mea, răspunse el.

— La fosta ta soție.

— Încă nu am divorțat.

— Visează în continuare. Mai plânge după tine sau trăieşte deja cu un alt bărbat?

— În momentul de față e cu el în vacanță în Caraibe.

— Atunci, cu siguranță, fosta ta soție se va gândi la tine în fiecare zi cât stă sub palmieri.

Tonon îl bătu pe umăr atât de tare încât Blanc se apropie din nou periculos de mult de şanț.

— Crede-mă, vorbesc din experiență: a fost o dată cu un polițai şi nu-i mai trebuie! Nicio femeie care a intrat vreodată într-o relație cu un jandarm nu va dori să mai trăiască asta a doua oară. Aşa că scoate-ți-o din cap!

— Avem doi copii.

— Adulți?

— Au voie deja să voteze, dar uneori se comportă ca şi cum ar fi încă la grădiniță.

— Eh, bien. Te-au dat afară de la muncă în Paris şi te-au transferat în cea mare fundătură din provincie. Soția te-a părăsit, iar copiii nu mai vor nimic de la tine, în afară de nişte bani din când în când. Par să fie condițiile ideale pentru un nou început.

Blanc lovi volanul.

— Cariera mea e praf, iar eu merg cu maşina printr-o mlaştină ca să-l văd pe singurul biciclist din Franța care a fost suficient de prost încât să fie omorât de un bou! Asta înseamnă „început nou” pentru tine?

— Când ajungi jos, în groapă, te ridici din nou. Astea-s legile fizicii.

Blanc se uită la colegul său supraponderal, epuizat de oboseală, care nu mai fusese promovat de zeci de ani, şi se abținu să-i dea un răspuns. Încetini, pentru că în fața lui se formase o coloană de aproximativ douăsprezece maşini care stăteau în spatele unei rulote cu numere de înmatriculare neerlandeze. Şoferul acesteia mergea agale, cu vreo patruzeci de kilometri la oră. De fiecare dată când nu se

vedea niciun vehicul pe banda din sens opus, o maşină sau două depăşeau rulota. Când îi veni rândul, Blanc trecu rapid pe lângă colosul leneş şi alb, deşi un grup de biciclişti echipaţi cu nişte haine în culori ţipătoare trecură vâjâind pe lângă el pe bicicletele lor de curse. Unul dintre ei i-a arătat degetul mijlociu.

— Teren plat, bun pentru biciclişti, murmură Blanc, depăşindu-i pe următorii doi ciclişti, un cuplu supraponderal, de vârstă mijlocie, pe biciclete de munte.

— Trebuie doar să te fereşti de taurii de luptă şi de şoferii nebuni, replică Tonon.

Blanc nu se sinchisi să-i dea un răspuns şi la scurt timp după aceea îi arătă lui Tonon peisajul care se deschidea în faţă, o lumină albastră ce pulsa ritmic şi un bărbat în uniformă, cu o paletă de semnalizare, ghidând traficul pe o singură bandă, în timp ce cealaltă era blocată de nişte panglici.

— Am ajuns, anunţă el.

Zece minute mai târziu, el şi brigadierul Ronchard stăteau în faţa cadavrului îngrozitor de mutilat, iar Blanc îşi dădu seama că se uita la o celebritate.

— Albert Cohen, mormăi Blanc.

Ronchard se forţă să privească mai atent.

— Într-adevăr, adăugă acesta după câteva clipe.

Chipul îi pălise de la căldura care-i lăsase o pată roşie pe faţă.

— Aş fi pariat c-o s-o pățească la un moment dat în Afganistan sau în Siria, dar nu tocmai în Camargue. Ce căuta aici?

— Poate că lucra la un reportaj despre vite, spuse Blanc posomorât.

Cohen a fost un reporter foarte cunoscut pentru articolele sale din săptămânalul L'Événement şi era cel mai arătos bărbat din cercul restrâns de intelectuali parizieni la modă. Blanc, care lucrase ca anchetator în cazuri de corupție până când a fost dat afară, cunoştea mai degrabă culisele murdare ale clicii capitalei decât partea strălucitoare. În ceea ce-l privea pe Cohen, acesta era doar o fațadă: auzise de el, dar jurnalistul nu fusese niciodată suspectat de poliție.

Cohen devenise cunoscut în anii optzeci prin reportajele sale critice din punct de vedere social. Blanc îşi amintea încă bine de un text despre traficanții nord-africani de droguri din banlieue[14], unul dintre puținele articole de revistă care îi rămăseseră în cap de-a lungul anilor. Cohen câştigase premii şi avusese apariții ocazionale la televiziune, dar, la un moment dat, Blanc nu ştia când şi de ce, Cohen n-a mai apărut doar din când în când, ci era mereu prezent la televizor, luând poziție despre orice fel de subiect. A continuat să scrie pentru L'Événement, însă nu a mai atras atenția prin reportajele sale, ci prin comentarii şi eseuri. Susținuse că Franța ar trebui să se implice în fiecare criză din lume, de preferință cu trupe de invazie: Libia, Mali, Congo, Siria – nu părea să existe nicio țară care să fie ferită de apelurile la intervenție ale lui Cohen. Odată chiar

[14] Suburbie dintr-un oraş mare (fr., în original) (n.tr.).

sugerase că libertatea Tibetului ar trebui să fie impusă cu forța, o sugestie care a indispus spiritele la Peking şi care a provocat, astfel, o oarecare panică pe Quai d'Orsay[15].

Tonon venise la ei după ce se uitase îndelung la animalul împuşcat.

— Era un taur de luptă provensal, anunță el scurt.

Apoi se uită la trupul fără suflare. Tonon părea impasibil.

— Măcar nu a trebuit să sufere mult.

Blanc nu era pe deplin sigur dacă Tonon dorea să găsească cuvinte reconfortante despre trecerea în neființă a biciclistului sau a taurului. Le-a spus celor doi colegi ai săi ce ştia despre Cohen – dacă nu cumva chiar tot ce ştia.

Albert Cohen se implicase tot mai mult în politica internă din ultimii ani. La alegerile prezidențiale recente, făcuse campanie deschisă pentru un candidat care însă pierduse în mod categoric. Apoi, brusc, a apărut în public de câteva ori alături de secretarul de stat Jean-Charles Vialaron-Allègre. Acesta aparținea celuilalt partid, era adeptul unei politici de mână forte în cadrul Ministerului de Interne şi, prin urmare, un om popular. O stea în devenire pe firmamentul de la Paris. Şi, din păcate, era şi politicianul care-l dăduse afară pe Blanc şi-l transferase în Midi.

Acum, un prieten al politicianului de care trebuia să se ferească cel mai tare zăcea cu măruntaiele împrăştiate pe o

---

[15] Chei pe malul stâng al Senei unde se află şi Ministerul Francez de Externe. Prin metonimie, Quai d'Orsay se referă strict la acest minister (n.tr.).

şosea din Camargue. Blanc se temea că Vialaron-Allègre se va amesteca în această moarte bizară şi că astfel exista posibilitatea să afle şi alte lucruri. Era totuşi clar că nu le putea spune jandarmilor nimic din toate acestea.

— Există martori? întrebă el fără să spere la vreun răspuns pozitiv.

Spre uimirea lui, Ronchard dădu din cap.

— Şoferul care ne-a sunat pe mobil.

— A văzut accidentul?

Brigadierul se făcu roşu la faţă.

— Nu în mod direct.

Blanc oftă.

— Aduceţi-l oricum aici, domnule Ronchard.

Jandarmul se îndreptă spre un Renault Kangoo boţit, de un roşu spălăcit, care se afla la marginea drumului; pe aripile maşinii ieşeau în evidenţă cuvintele „Patrick Girel, Électricien, Arles", împreună cu o siluetă pictată cu multă afecţiune, care semăna cu Super Mario şi care ţinea în pumn un mănunchi de fulgere imense. Blanc se gândi la ruina în care locuia şi fu tentat pentru o clipă să ia numărul de telefon al electricianului, dar apoi se răzgândi: chiar avea de gând să încredinţeze reînnoirea tuturor liniilor electrice unui personaj de benzi desenate care aruncă fulgere?

Bărbatul prezentat de brigadier semăna foarte puţin cu emblema sa publicitară: Patrick Girel abia trecuse de treizeci de ani, era deja chel şi cam plinuţ. Din buzunarele

laterale ale pantalonilor săi de lucru ieşeau vârfurile şurubelnițelor izolate, cleştilor şi diverselor dispozitive de măsurare.

— Monsieur[16] Girel, ce-ați văzut?

— Un taur care nu se afla acolo unde trebuia: stătea în mijlocul străzii. Mă întorceam de la un client şi am văzut animalul. Pe măsură ce m-am apropiat, apoi...

Se chinuia să-şi găsească cuvintele.

— L-am văzut pe acest domn de-aici.

Arătă cu mâna dreaptă cam în direcția mortului, fără să-l privească. Mâna îi tremura uşor.

Blanc dădu din cap înțelegător.

— Aşadar, biciclistul zăcea mort pe stradă când ați ajuns acolo?

— În orice caz, nu mai mişca.

— Nu ați surprins momentul când taurul de luptă l-a atacat? Nici măcar la orizont, când vă aflați în depărtare? Poate ați observat nişte mişcări pe care nu ați reuşit să le distingeți? La urma urmei, zona este netedă ca suprafața unei mese.

— Nu sunteți de pe-aici, mon capitaine.

— Am pus o întrebare tâmpită?

---

[16] „Domnule” (fr., în original) (n.tr.).

Girel zâmbi jenat.

— Dumneavoastră aţi zis-o, nu eu. Aerul din Camargue este atât de fierbinte după-amiaza încât totul licăreşte şi străluceşte. Trec pe-aici aproape în fiecare zi cu maşina de la Arles până la ferme şi apoi spre Saintes-Maries. Dacă m-aş uita mereu la orizont, aş avea deja cancer la ochi. Nu, este mai bine să te concentrezi frumos la drumul din faţa ta. Aşa poţi vedea totul la timp, chiar şi taurii care au scăpat din îngrădituri.

— Folosiţi cuvântul „scăpat”. Sunteţi, deci, sigur că animalul stătea mereu pe păşune?

— Taurul era acolo de mai bine de un an. Am trecut atât de des cu maşina încât îl puteam lua la per tu.

— Poarta e mereu încuiată?

Girel ezită o clipă.

— Da, răspunse el, dar nu dădea impresia că ar fi sigur.

— Dar?

— Spaţiul din faţa porţii este una dintre puţinele zone în care poţi face dreapta ca să ieşi de pe această stradă. În mare parte, un şanţ de drenaj trece de-a lungul acestei zone, altfel aluneci direct în mlaştină. Pământul este, însă, tare în faţa porţii.

Blanc privi locul descris. Văzu un teren prăfuit, de culoare deschisă, cu benzi de rulare a anvelopelor îngropate în el, iar deasupra lui câteva amprente destul de mici. Copitele taurului, bănui el.

— Vin mereu turişti care parchează şi fac fotografii, continuă Girel. Unii stau cu teleobiective uriaşe şi fac poze la păsările flamingo. Iar alţii, zise electricianul ridicând din umeri, fotografiază taurul. Uneori, eh bien, încep să strige şi să facă circ.

— Circ?

— Dau din mâini, scot limba. Odată cineva a fluturat chiar şi un prosop de baie roşu. Un toreador în costum de baie. Ar fi încurcat-o rău dacă animalul s-ar fi enervat cu adevărat.

— Taurul nu devenea agresiv de obicei?

— O, era agresiv. Perfect antrenat, dacă înţelegeţi ce vreau să spun. Dar nu era prost, absolut deloc. Ştia că nu poate deschide poarta. Se uita pur şi simplu la turişti, pufnea şi scurma cu copitele. De parcă ar fi ştiut că i se făceau poze.

— Dar dacă poarta ar fi fost deschisă...

— ... atunci taurul ar fi înţeles imediat, zise Girel dând din cap. Dacă mă întrebaţi pe mine: domnul de acolo a fost un turist care a deschis poarta ca să se apropie mai mult să facă o fotografie. Şi apoi a observat cât de rapide pot fi astfel de vite. Vrea să alerge înapoi la bicicletă, dar nu mai poate şi-aşa se-ncheie povestea.

Blanc se gândea la faptul că mortul fusese sfârtecat în partea din faţă şi că nu avea răni la spate, aşa cum ar fi fost cazul dacă ar fi vrut să fugă. Că nu era niciun aparat de fotografiat prin preajmă. Că bicicleta lui de munte stătea aruncată în şanţ, ca şi cum Cohen ar fi fost atacat frontal în timp ce pedala. Dar nu trebuia să-i explice electricianului toate astea.

— Ați mai văzut şi altceva?

Girel clătină din cap şi făcu un gest nonşalant cu mâna.

— O maşină, poate la vreo sută de metri pe stradă, în spatele taurului. Avea o culoare deschisă, poate alb, galben sau bej. Asta e tot ce-am putut vedea. Maşina a accelerat, apoi a dispărut.

În acea secundă, Blanc uită de căldură şi de duhoarea apei salmastre, de sânge şi de zumzetul muştelor. În capul său, totul se limpezi brusc.

— Maşina a plecat în viteză? zise el, pentru a se asigura. Şi se afla dincolo de taur? Asta înseamnă că şoferul mergea în aceeaşi direcție ca dumneavoastră, dar trecuse cumva pe lângă animal şi pe lângă victimă?

Girel se gândi încurcat, apoi zâmbi jenat.

— Aşa ar trebui să fie, mon capitaine. Mergea în direcția localității Arles, da. Şi era clar în spatele taurului, la cel puțin câteva sute de metri. Conducea destul de repede.

— Neacordare de prim ajutor, comentă Tonon cu voce joasă. Tipic pentru oamenii de aici: mă doare-n fund. Dacă un om stă într-o baltă de sânge pe stradă, mai bine îți întorci privirea şi o ştergi de-acolo, decât să raportezi.

— Ați văzut maşina deschisă la culoare cum a virat pe stradă? întrebă Blanc.

Girel clătină din cap.

— Am văzut taurul de luptă. Apoi mortul. Maşina doar cu coada ochiului. Asta-i tot.

— Asta-i nimic, spuse Tonon.

Blanc îşi ridică mâna dreaptă pentru a-l linişti pe Tonon. Apoi simți o durere pe antebraț şi-şi trase o lovitură cu mâna stângă. Prea târziu. Omorâse un tăun de mărimea degetului mare, dar îl muşcase deja. Zona se umflă imediat, deveni roşie şi avea mâncărimi.

— Când ați sunat la Jandarmerie? întrebă el furios, înăbuşindu-şi dorința de a se scărpina cu sălbăticie.

Girel se uită la înțepătură cu o față de cunoscător, apoi ridică din umeri.

— După-amiază, spuse el sigur pe sine. Am ieşit mai devreme de la serviciu şi...

— Apelul de pe telefonul mobil al lui monsieur Girel a fost înregistrat la noi la 15.01, interveni sârguincios brigadierul Ronchard.

— Acum chiar avem şi noi ceva, constată Blanc satisfăcut.

Îi acordă lui Girel permisiunea de a pleca şi rămase brusc nemişcat. Un autoturism se apropia cu viteză mare de locul accidentului din direcția Arles.

O maşină de culoare deschisă.

Pentru o secundă, Blanc a fost atât de agitat încât îşi căută involuntar pistolul care era înfipt necorespunzător în centura de la talie. Apoi starea de încordare se dizolvă în bucuria de a revedea pe cineva. Maşina era un Jeep Cherokee mai vechi, zgâriat, ai cărui opt cilindri scoteau un sunet atât de răguşit încât doar un inspector surd ar fi

putut să-l considere normal la ultimul contrôle technique[17]. Vehiculul de teren se opri abia în ultimul moment în fața blocajului făcut de jandarmi. O femeie în vârstă de treizeci şi cinci de ani coborî de la volan, având trăsăturile feței ascunse în spatele unor ochelari de soare bizari, vechi de patruzeci de ani.

— Mă bucur să văd că nu sunt singurul care trebuie să muncească toată vara! strigă Blanc, apropiindu-se de jeep. Bun venit pe câmpul de luptă, doctore Thezan.

Fontaine Thezan, médicin légiste[18] la spitalul din Salon-de-Provence, îl sărută pe ambii obraji, învăluindu-l pentru o clipă într-un nor de parfum scump şi marijuana. Blanc se obişnuise de mult cu respirația ei care mirosea a droguri şi, în această situație, îi era chiar recunoscător medicului legist pentru că îl feri de celelalte mirosuri timp de câteva secunde. Aruncă o privire scurtă în direcția scaunului pasagerului unde lenevea un băiat plictisit. Părul lui dezordonat era înțepenit între două căşti albe uriaşe conectate la un iPad ținut pe genunchi. Purta un tricou pe care era imprimat steagul britanic, avea cu măcar zece ani mai puțin decât doctorul Thezan şi nu semăna cu asistentul ei. Ea nu avea nici cea mai mică intenție să-şi prezinte însoțitorul, ci-şi luă geanta cu instrumente, merse fără grabă la persoana decedată şi îşi puse mănuşile de protecție.

Blanc o cunoştea pe femeie doar de la serviciu şi nu ştia nimic despre viața ei privată. Aşa că nu o întrebă nimic

---

[17] „Control tehnic” (fr., în original) (n.tr.).

[18] „Medic legist” (fr., în original) (n.tr.).

despre însoțitorul său, ci o lăsă să-şi facă treaba. Mişcările îi erau precise şi profesionale şi, totuşi, i se părea că atingea victima cu cea mai mare grijă, chiar cu o tandrețe ciudată. După un timp, întoarse corpul pe o parte, apoi îi scoase cu grijă casca de pe cap şi trase în sus rămăşițele zdrențuite ale tricoului. Ochii lui Cohen erau închişi, gura deformată. Blanc, însă, care se uita peste umărul doctorului, nu observă nici hematoame, nici răni deschise la nivelul capului.

— Leziuni interne grave. Sângerare abundentă, murmură Fontaine Thezan când se ridică în picioare într-un final.

— Acum că ați spus-o, văd şi eu asta, zise Blanc.

— Feriți-vă de atacurile valului de căldură. Sau de orice fel de atac, mon capitaine.

Medicul legist îşi dădu jos mănuşile. Scotoci prin buzunar şi scoase un tub din care stoarse un gel incolor, pe care îl frecă pe antebrațul lui Blanc fără să fie întrebată. Acesta i-a zâmbit recunoscător pentru că i-a răcorit zona muşcată de tăun.

— Se pare că plămânii, stomacul şi ficatul au fost lovite, continuă doctorul Thezan pe un ton pasiv. Vă voi da rezultatele exacte după ce îl voi avea pe om pe masa de disecție. Am nevoie şi de cele două coarne de taur, ordonă ea, întorcându-se către Ronchard care avea acum o privire şi mai tristă.

— Sunt curioasă să văd dacă pot depista droguri, anunță Fontaine Thezan.

Blanc o privi uimit.

— Cum ați ajuns la concluzia asta? Doar pentru că ați palpat un pic victima?

— Pentru că citesc Paris Match[19], spuse medicul legist, oferindu-i un zâmbet încântător. Mă uit şi la fața pacientului, nu doar la intestinele lui. L-am recunoscut imediat pe monsieur Cohen, mon capitaine. Şi, spre deosebire de dumneavoastră, am citit în Paris Match acum două sau trei săptămâni că e posibil să fi avut un mic atac de cord. A stat o vreme într-un centru de dezintoxicare undeva în Bretania. Jurnaliştii, însă, au fost indiscreți şi au scris şi ceva despre consum de cocaină. După şederea sa în clinică, a mers să-şi vadă editorul din sudul țării pentru a se relaxa în continuare în Provence.

— Cura cu siguranță nu a funcționat.

— Asta-i va plăcea editorului, se băgă Tonon. La Paris, legiuni de jurnaliști sunt concediați pentru că nimeni nu mai citeşte ziarele. Acum, editorul are de concediat cu o celebritate costisitoare mai puțin.

— Pare un motiv bun pentru crimă, zise Blanc, pe jumătate-n glumă.

Acum că medicul legist îşi terminase treaba, îşi puse şi el mănuşile şi pipăi cu grijă cadavrul. Nu găsi nici documente, nici bani. Într-un buzunar al pantalonilor săi de biciclist descoperi un unguent pentru ameliorarea muşcăturilor de țăun, pe jumătate folosit. „Nu e prost”, se gândi el, aceasta nu era prima călătorie a lui Cohen prin Camargue. Conform

---

[19] Revistă franceză de ştiri importante la nivel național şi internațional, dar şi cu detalii despre stilul de viață al celebrităților (n.tr.).

formei bombate specifice, în celălalt buzunar se afla cu siguranță un telefon mobil. Blanc pescui un iPhone din buzunar, cel mai nou model, fără căşti. La urma urmei, era posibil ca Girel să fi avut dreptate: Cohen s-a oprit, a deschis poarta, vrând să facă o serie de instantanee cu iPhone-ul. Dispozitivul a supraviețuit în mod miraculos atacului fără nicio zgârietură. Era blocat cu un cod, aşa că Blanc nu a putut verifica dacă a făcut fotografii înainte de a muri. O să-i traseze colegei sale Fabienne Souillard sarcina de a sparge memoria telefonului mobil. Să vedem dacă sunt acolo poze cu un taur de luptă furios.

În rest, mortul nu mai avea nimic asupra sa, nici măcar o cheie. O sticlă de apă aproape plină şi o pompă de aer compactă erau fixate de cadrul bicicletei de munte. Totul părea ca şi cum Cohen şi-ar fi dorit doar să facă o tură scurtă, sportivă prin Camargue. Relatarea lui Girel, însă, despre maşina care a plecat de-acolo nu-i ieşea din cap.

O jumătate de oră mai târziu, când medicul legist îşi puse geanta pe bancheta din spate a jeep-ului vechi şi începu apoi să completeze un formular despre primele sale observații, un BMW Seria 3 veni în viteză spre ea şi aproape că se izbi de vehiculul de teren. Limuzina argintie metalizată strălucea, iar geamurile laterale erau înnegrite. Şoferul nu se obosi să oprească motorul când deschise portiera pentru a ieşi din maşină. Era un bărbat slab, de talie medie, între patruzeci şi cincizeci de ani – genul acela, se gândi imediat Blanc, care este aproape întotdeauna tăcut, dar putea izbucni cuprins de o furie distructivă când era provocat. La fel ca în cazul de față. În mâna stângă, care îi tremura, ținea o țigară mică de foi subțiri, care mirosea a tutun ieftin.

Purta blugi şi o cămaşă neagră cu mâneci lungi, decorată cu o broderie aurie până la manşete.

— Aurélien Férréol, şopti Ronchard, crescătorul taurului de luptă. L-am sunat noi.

Bărbatul se apropie cu paşi mari de animalul mort şi se uită lung la el. Apoi se-ndreptă cu paşi grăbiți spre Blanc. Biciclistului mort nu-i acordă nici măcar o privire.

— Tassou avea patru ani! strigă el. M-a costat o avere să-l aduc până la forma de-acum. Se luptă de doi ani şi a fost deja votat de trei ori meilleur taureau[20] la un eveniment. Era pregătit din nou pentru arenă în această toamnă. Luna viitoare este course camarguaise la Pélissanne, afişele au fost deja tipărite, merde! Şi veniți dumneavoastră acum şi-l împuşcați pe Tassou! Connards[21]! Vă voi da în judecată!

— În cazul acesta s-ar putea să stăm unul lângă altul în fața unui judecător, monsieur Férréol, răspunse Blanc neclintit, deoarece sunteți responsabil pentru acest animal.

Blanc vorbi foarte politicos, însă îl măsură pe crescător cu o privire rece.

Férréol făcu un pas înapoi, îl privi fix pe Blanc, apoi cadavrul pentru prima dată, după care din nou pe Blanc. Un om care e cuprins de nesiguranță când altcineva îi înfruntă fără teamă ieşirile de furie.

---

[20] „Cel mai bun taur” (fr., în original) (n.tr.).

[21] „Nemernicilor” (fr., în original) (n.tr.).

— Poarta este conformă cu toate reglementările, replică el defensiv.

— Poarta este deschisă.

— Atunci aflați cine naiba a deschis-o!

— Voi face asta, promise Blanc. Unde ați fost în ultima oră, monsieur Férréol?

Crescătorul rămase uluit.

— Mă bănuiți tocmai pe mine? strigă el indignat.

— Vă rog să-mi răspundeți la întrebare.

— Putain, am fost la o întâlnire oficială la Club Taurin, explică Férréol, arătându-şi cămaşa brodată care avea o insignă a clubului gravată pe partea stângă a pieptului. Nu vedeți asta? Eu sunt vicepreşedintele.

Blanc clătină din cap. Nu mai văzuse niciodată o haină ca aceea.

— Asociația raseteur-ilor, a crescătorilor şi a tuturor prietenilor taurilor de luptă, îşi aminti Marius. Asociația organizează programele anuale de luptă. Cămaşa e un soi de uniformă.

— Am avut o întâlnire în Alleins, continuă Férréol. De azi-dimineață.

Blanc dădu din cap către Marius, un gest care însemna: „Să verifici asta mai târziu!”

— Când ați fost ultima oară aici?

Férréol ridică din umeri.

— Nu trebuie să fiu aici tot timpul. Taurul poate avea singur grijă de el însuşi.

Se gândi intens.

— Acum două zile. Şi nu m-am aventurat pe păşune, ci am stat frumos în exterior.

Blanc închise ochii. Nu exista niciun motiv evident să creadă că crescătorul minte, iar dacă afirmația lui uşor de verificat era adevărată, atunci avea un alibi beton.

— Au existat amenințări? întrebă el.

Férréol părea că vrea să-i tragă una lui Blanc sub bărbie.

— Împotriva mea? Nu am duşmani, ci mulți prieteni aici, zise el repede.

— Nu sunteți şantajat? „Trimiteți-mi cinci mii de euro sau eliberez taurul.” Ceva de genul. Sau – îşi aminti brusc de un caz care făcuse furori la Paris în anul precedent – poate de la activişti militanți pentru drepturile animalelor? Există şi oameni cărora nu le plac luptele cu tauri.

— Nebunii ăia de ecologişti lasă puii de găină să iasă din cuşcă, dar nici măcar ei nu sunt atât de proşti încât să îndrăznească să se apropie de un taur. Şi, în plus, majoritatea vitelor manades sunt oricum lăsate slobode prin Camargue

— Manades? întrebă Blanc.

— Turmele de vite şi de cai. Vitele negre din Camargue sunt ultimele animale sălbatice adevărate din Europa. Nu au nevoie de un fermier care să le conducă în grajd şi să le maseze ugerele. Cel mult de un gardian care adună turma. În rest, cutreieră mlaştina şi câmpia Crau la fel de libere precum le-a creat Dumnezeu. Până şi vacile fată afară.

— Dar acest taur de-aici stătea pe o păşune.

— Acolo l-am antrenat să lupte. Şi chiar acum, cu puțin timp înainte de noul sezon, nu trebuia să i se întâmple nimic lui Tassou, merde!

— Unde locuiți? dori în sfârşit să ştie Blanc. În cazul în care mai avem întrebări.

— Şi ca să ştiți unde să-mi trimiteți cecul. Vă fac factura pentru animal.

Scoase o cutie plată din argint din buzunarul brodat al cămăşii şi îi întinse lui Blanc o carte de vizită. Hârtie cartonată, doi tauri de luptă în relief ca un fel de stemă deasupra numelui, o adresă în Saint-Gilles.

— Crescătorul nu te va invita la friptură de vită, mormăi Marius în timp ce îl priveau pe Férréol cum o şterge de-acolo cu BMW-ul său.

Blanc păşi apoi peste întreaga scenă a accidentului. Se opri în fața porții şi se ghemui. Vârfurile degetelor lui atinseră cu grijă pământul nisipos. Mirosea a pământ, sare şi animale. Majoritatea urmelor păreau a fi deteriorate de vreme. La marginea locului descoperi două linii mari.

— Cineva se grăbea să plece de aici, mormăi el. Astea sunt cauciucuri care se-nvârteau cu putere.

— Ai grijă să nu ți se-nvârtă capul prea tare, replică Marius. Soarele ăsta nu face bine nimănui.

Blanc ignoră obiecția şi îngenunche în fața urmelor: imposibil de desluşit un profil. Nu aveau nimic care să identifice vreodată maşina care cu siguranță a plecat în viteză de-aici. Urmele erau uzate în lateral.

— Se-nvârteau aşa de repede, încât de fapt maşina a derapat când a plecat, bănui Blanc.

— Şi noi ar trebui să ne mişcăm la fel de repede şi să ne întoarcem la Gadet. Mor de sete.

Blanc, stând încă în genunchi, se uită deodată la poarta deschisă. Din ea țâşni un fulger mic, argintiu care-i lovi marginea retinei. Se uită mai atent. O sclipire, o reflexie a soarelui, ca o bucată de sticlă în praf.

Dar nu era niciun ciob de sticlă acolo.

Un mas[22] în Camargue

— Pune-ți pentru o vreme setea-n cui, mormăi Blanc în timp ce se ridică. Am văzut aici ceva în noroi.

— Putain, îi scăpă lui Marius.

---

[22] Casă tradițională din Camargue şi din sudul Franței (n.tr.).

Blanc se grăbi spre poarta deschisă şi scoase din praf un obiect din piele neagră, lung de până la un deget, chiar de sub batantul porții. Firele erau destrămate la un capăt, iar de celălalt atârna un ghimpe din metal – ghimpele care reflectase lumina soarelui.

— Pare să provină de la o cataramă, interveni Ronchard, care se apropiase curios.

— De la un ceas de mână, afirmă Blanc.

— Sau de la o poşetă. Fiica mea are poşete făcute doar din curele şi catarame.

— Le ia cu ea la plimbare în Camargue?

Ronchard tăcu.

Blanc zâmbi.

— O brățară, repetă pentru sine.

Existase o etapă în viața lui în care avusese timp şi forță ca să se dedice unui hobby: copiii nu mai erau mici, dar nici încă mari, căsnicia lui mergea pe un drum atât de sigur, încât credea că doar moartea îi va despărți; o mare parte din ratele pentru apartamentul din Paris erau deja plătite. În puținul său timp liber, a început apoi să fie interesat de dispozitivele mecanice. La un moment dat, a fost pur şi simplu fascinat de dibăcia de a construi cele mai complexe dispozitive folosind arcuri şi angrenaje în aşa fel încât să funcționeze fără baterii, încărcătoare şi mii de cabluri. Cumpărase un Leicaflex SL[23] vechi cu banii făcuți din nişte

[23] Aparat de fotografiat care a apărut pe piață în 1964 (n.tr.).

ore suplimentare pentru câteva ture de noapte şi realizase fotografii alb-negru ale Turnului Eiffel. El însuşi developase imaginile; un coleg de la criminalistică îi dăruise echipamentul său privat de laborator pentru fotografii. Un coleg divorțat cu copii mai mari – un aspect care ar fi trebuit să fie un avertisment pentru el. Aparatul vechi de fotografiat şi echipamentul de laborator trebuiau să fie îngropate pe undeva printre catrafusele pe care le îndesase în maşină şi pe care le transportase spre sud după ce se despărțise de Geneviève.

Blanc căutase şi ceasuri de mână la târgurile de vechituri. Heuer, Rolex, Jaeger-LeCoultre – producătorii elvețieni deveniseră pentru el la fel de familiari precum denumirile barurilor pentru alții. Cumpărase reviste de colecție şi câte-o carte din când în când. Dar nu-şi achiziționase niciodată un ceas. Ce s-ar fi gândit colegii săi dacă taman un anchetator de cazuri de corupție ar fi venit într-o zi la muncă cu un Omega Speedmaster la mână?

Deşi cunoştințele sale despre cronometre erau, aşadar, doar teoretice, era sigur că în fragmentul acoperit cu praf putea vedea restul cataramei unei curele de ceas. Blanc arătă spre poartă.

— Cineva ridică pârghia de fier. Această persoană necunoscută ştie cât de periculos este taurul de luptă. Se grăbeşte, e agitată, numai că nu-i atentă. Îşi rupe cureaua ceasului în pârghie. Ridică ceasul de pe jos, dar lasă o parte din cataramă pentru că nu mai are timp să se ocupe de asta. Taurul se apropie deja. Între timp, Cohen merge cu bicicleta pe stradă şi se apropie de acest loc. Persoana necunoscută sare în maşina sa şi o şterge de-acolo, cauciucurile patinând. O secundă mai târziu, animalul iese de pe păşune şi-l ia pe biciclistul surprins în coarne. Câteva

momente mai târziu, electricianul Girel trece pe-aici din întâmplare. Vede doar un cadavru, un taur – şi o maşină de culoare deschisă la orizont. S-ar fi putut întâmpla aşa, totul s-ar potrivi. Întrebarea care se pune este: persoana necunoscută i-a dat drumul taurului din pură răutate şi a fost doar o coincidență tragică faptul că animalul l-a prins tocmai pe Cohen? Sau a vrut cineva să se întâlnească dinadins cu jurnalistul şi l-a aşteptat până ce s-a apropiat de acest loc? A fost, aşadar, un accident groaznic? Sau a fost o crimă perfidă?

— A fost un rahat de taur, comentă Tonon îmbufnat, în timp ce transpirația îi strălucea pe frunte, iar mâinile îi tremurau uşor. Poate că vreun connard[24] a deschis poarta intenționat. Dar asta nu înseamnă că acest măcel de aici e un asasinat. A fost un accident stupid, într-un fel sau altul, dosar închis, gata.

Ronchard arăta de parcă ar fi vrut să fie de acord cu Tonon, dar îşi aminti în ultimul moment că Blanc era cel mai mare în grad şi tăcu. Blanc aruncă o privire în jur către Fontaine Thezan care completase de mult formularul şi urcase în jeep-ul ei, dar ascultase cu interes din maşină schimbul de cuvinte. Soarele se reflecta în ochelarii săi extravaganți, iar Blanc nu putea să-i distingă trăsăturile feței.

— Ce părere aveți, madame? întrebă el.

— Rareori am auzit o teorie atât de exagerată ca a dumneavoastră, mon capitaine. Neapărat să cercetați în continuare.

---

[24] „Idiot” (fr., în original) (n.tr.).

Blanc nu o cunoştea pe legistă suficient de bine pentru a putea judeca dacă râdea de el sau îl încuraja.

— E bine că suntem de aceeaşi părere, ca întotdeauna, răspunse el cu o privire acră.

Îl luase brusc oboseala şi simți cum îl usturau umerii de la arsurile solare. Simțea că trebuie să lupte singur în acest caz.

— Domnule Ronchard, strigă el, asigurați locul accidentului împreună cu oamenii dumneavoastră până când ajunge vehiculul pentru transportarea cadavrelor.

— Şi camionul de vite, bombăni Marius.

— Ne întoarcem la Gadet.

Trăsăturile feței lui Marius se relaxară, îşi scoase vechiul telefon mobil din buzunar.

— O să rezerv masa de sub platani de la Soleil.

— Îmi poți rezerva şi un loc pe lista de aşteptare a comandantului Nkoulou. Vreau să vorbesc cu el despre acest caz.

— Ăsta nu-i un caz, merde!

O oră mai târziu, Blanc stătea în picioare în fața mesei de lucru a lui Nkoulou. Soarele încă părea lipit în acelaşi loc de pe cer, de parcă era şi el prea epuizat pentru a se mai deplasa. Comandantul pusese pe podea un ventilator Dyson alb care arăta ca un diapazon uriaş. Blanc nu cunoştea niciun alt jandarm care să-şi cumpere din salariul său

dispozitive de marcă pentru a le pune în birou. Îi expusese superiorului său toate faptele despre incident, inclusiv teoria lui.

Nkoulou tăcu multă vreme.

— Conform informațiilor pe care le-avem până acum, trebuie să plecăm de la premisa că a fost un accident, spuse el în cele din urmă cu răceală.

— Cu siguranță este vorba de culpa unei terțe persoane. Cineva a deschis poarta.

— Chiar şi asta e doar o teorie momentan.

— Ar fi o coincidență absurdă: taurul de luptă stătea pe păşune de cel puțin un an. Crescătorul Férréol a fost acolo acum două zile. Dacă ceva de pe gard ar fi fost avariat, ar fi observat şi, din pur interes propriu, ar fi acționat imediat. Animalul a fost o investiție masivă, Férréol ar fi reparat poarta într-o clipită. Aşadar, deşi se pare că era în stare perfectă de funcționare cu două zile mai devreme, astăzi este deschisă. Şi toate acestea exact în momentul în care un cunoscut jurnalist parizian trece pe-acolo cu bicicleta. Chiar ar fi o coincidență foarte neobişnuită.

— După părerea dumneavoastră, cineva l-a ucis pe Cohen? O tentativă de asasinat cu ajutorul unui taur de luptă imprevizibil, desfăşurată în plină zi, în mijlocul unui teren neted peste care poți vedea tot de la câțiva kilometri depărtare? Scuzați-mă, mon capitaine, dar asta nu sună mai puțin absurd decât teza despre accidentul întâmplător.

— Aerul sclipeşte şi limitează vederea. Însă animalul nu era imprevizibil. Am un martor care spune că taurul era agresiv şi perfect antrenat.

— Acest martor este un electrician, nu un medic veterinar.

— Asta doar arată că oricine care cunoaşte zona Camargue ştie cât de periculoşi sunt taurii.

Nkoulou închise ochii.

— Noi cei din Gadet facem parte dintr-una dintre cele opt brigăzi din regiune. Nouă mii de kilometri pătraţi de pământ, o sută douăzeci de mii de cetăţeni şi doar o sută şaptezeci şi patru de jandarmi. Dintre care jumătate sunt în concediu.

— Nu avem de-a face tocmai cu un război civil.

Superiorul său deschise din nou ochii şi se putea citi o curiozitate puternică în ei.

— Vreţi să daţi cu piciorul în uşa fiecărei cabane din această mlaştină uriaşă şi să-i întrebaţi pe oameni de alibiuri? Chiar doriţi să întrebaţi pe cineva, pe oricine, dacă a eliberat un taur de luptă pentru ca acesta să ucidă un biciclist? Dacă un jurnalist ar afla că ne pierdem timpul cu chestiuni de genul...

— Nu prea am altceva de făcut. Lăsaţi-mă să scotocesc câteva zile prin Camargue. Voi fi discret. Luaţi asta drept un soi de program de lucru până când criminalii se întorc din vacanţa de vară şi va trebui să-mi daţi alte cazuri.

— Nu avem tabără de vacanţă aici.

— Ce altceva să fac atunci?

Nkoulou se uită la el. Blanc ştia că superiorul său ambiţios nu îl aprecia: Blanc era funcţionarul public a cărui reputaţie proastă putea păta cariera fără cusur a lui Nkoulou. Simţea ce se întâmplă în spatele frunţii lui încreţite: dacă îl pune pe Blanc să lucreze la cazul celebrităţii moarte, ar putea apărea probleme. Pe de altă parte, Blanc ar fi preocupat de această moarte obscură zile la rând, dacă nu cumva săptămâni, şi, prin urmare, nu ar putea fi repartizat altor cazuri, unora mai sensibile chiar.

— Treceţi la treabă, le ordonă în cele din urmă Nkoulou. Dar să nu apăreţi pe niciun ecran radar. Voi spune presei că „investigăm circumstanţele morţii tragice". În felul acesta, toată lumea va crede că a fost un accident, chiar dacă eu nu afirm asta în mod expres. Totuşi, dacă nu vă ţineţi gura şi cineva titrează: „Taur ucide o celebritate pariziană", atunci o să am pe cap o hoardă de jurnalişti isterici din capitală. O să am de-a face cu activişti isterici pentru drepturile animalelor. Şi cu primari isterici care se tem că luptele cu tauri ar putea fi interzise în oraşele lor. Şi în sfârşit cu un secretar de stat isteric care o să mă-ntrebe unde naiba ne-a fost capul.

— S-ar putea să fie aglomerat aici la secţie.

— O să vă trimit toţi istericii în biroul dumneavoastră. O să fie liber atunci.

Când Blanc se-ntoarse în biroul său, locul de vizavi era neocupat. Computerul lui Tonon era închis. Ridică din umeri şi era pe cale să se apuce de treabă, când uşa s-a deschis şi a intrat o femeie tânără şi atletică:

sublocotenentul Fabienne Souillard. Îşi ţinea părul lung şi castaniu prins sus pentru ca ceafa să fie descoperită pe timp de căldură şi purta blugi şi un tricou roşu aprins pe care era imprimat cuvântul „Ducati”. „Marca motocicletei ei”, îşi aminti Blanc, sărutând-o pe obraz.

— I-ai dat lui Marius bere fără alcool? glumi ea. A şters-o de aici ca un taur de luptă furios.

— Ai aflat, deci, de chestiunea asta?

— Un monstru cu coarne negre este arma crimei. Doar un poliţai de la Paris ar putea emite o suspiciune atât de ciudată.

— Un fost poliţai de la Paris. De unde ştii despre asta?

— Am interceptat Apple-ul lui Nkoulou, răspunse Fabienne într-o doară.

Ea era cea mai mare expertă în calculatoare de la secţie, iar Blanc era momentan tentat să o creadă.

— Marius a înjurat atât de tare încât povestea s-a auzit cu siguranţă şi de la Salon, explică ea în cele din urmă.

— Versiunea lui a poveştii.

— A ta cum e?

Lui Blanc îi plăcea colega sa. Fabienne locuia cu iubita ei în cadrul unui pacs, un parteneriat civil. Ea nu a ţinut niciodată secret acest lucru şi vai şi-amar de poliţistul care ar face vreo remarcă prostească despre asta. Mergea cu motocicleta ca o maniacă, tasta la computer atât de repede şi de violent, încât Blanc ameţea dacă se uita la ea, avea

cunoştinţe despre modă, muzică şi filme. Se gândea visătoare la tot soiul de băuturi despre care el habar nu avea dacă acestea conţin alcool sau dacă sunt ceaiuri asiatice. Ea era tot ce ar fi trebuit să fie el când era tânăr poliţist, atunci când muşca din pulpele politicienilor corupţi în nopţile de weekend. Blanc i-a aranjat scaunul lui Marius şi i-a oferit un loc.

— Recunosc că teoria mea pare aiurea, începu el. Şi totuşi am nevoie de cineva care să mă ajute.

— E bine că sunt de partea ta, mon capitaine, zise ea.

După ce Blanc îi relatase ce ştia, Fabienne luă telefonul lui Marius şi sună la poliţia din Paris pentru a se informa despre adresa şi rudele lui Cohen. Între timp, Blanc căută pe internet numărul editurii şi ceru să i se facă legătura cu redacţia de la L'Événement. Nimeni de acolo nu bănuia nimic despre moartea jurnalistului. Îi răspunse un bărbat care se prezentă drept Pierre DuPont. După voce, părea tânăr şi epuizat. Valul de căldură trebuie să fi secat şi capitala, bănui Blanc. Pentru un moment scurt nu regretă că fusese transferat. Se prezentă, însă nu-şi divulgă gradul. Dacă s-ar fi identificat ca poliţist în faţa jurnaliştilor, aceştia aveau să înregistreze conversaţia.

— Aş dori să vorbesc cu şeful lui monsieur Albert Cohen.

— AC nu are un şef.

— AC?

Lui Blanc îi luă un moment să înţeleagă. DuPont pronunţase iniţialele „assez", „este suficient".

— Atunci daţi-mi cu persoana care a lucrat îndeaproape cu monsieur Cohen, solicită Blanc.

— Ultima stagiară căreia i-a tras-o a plecat de la noi acum un an.

DuPont râse cu resemnarea obosită a cuiva care ştie că nimeni nu va râde vreodată de gluma lui. Blanc se simţea ca un actor într-o piesă de Beckett.

— Trebuie să fie cineva care să aibă de-a face cu el.

— O să vă fac legătura cu Jean-Claude Novoly. El se ocupă de paginile reportajelor când redactorul-şef este în vacanţă.

Următoarea voce pe care Blanc o auzi părea tăbăcită de o sută de mii de ţigări Gitanes.

— Dacă doriţi ca AC să se intereseze de o anumită poveste, reveniţi cu un telefon după două luni. Atunci se va întoarce din cercetările lui.

— Nu se va întoarce.

Abia atunci Blanc se prezentă şi crezu că auzise imediat un clic pe linie. Raportă accidentul, dar nu menţionă suspiciunea că ar mai fi existat şi un complice. Nkoulou ar fi fost mulţumit de formulările sale prudente.

— Merde. Ca reporter, ţi-ai dori să mori la datorie. Dar mă îndoiesc că Albert şi-ar fi imaginat vreodată aşa ceva.

Novoly spuse aceste cuvinte cu reproş, ca şi cum colegul lui ar fi dat-o-n bară la un articol. A cerut câteva detalii, mai multe despre taur decât despre Cohen.

— Pentru necrolog, explică el.

Novoly nu păru să bănuiască nicio clipă că ar putea să fie şi altceva decât un accident.

— De ce s-a dus monsieur Cohen în Provence? dori să ştie Blanc în cele din urmă.

— Pentru un poliţist care vrea să transmită un raport despre un accident, sunteţi totuşi destul de curios.

— Vreau doar să aflu dacă trebuie să anunţ şi pe cineva de-aici din sud.

— Pe şeful nostru. Presupun că va trebui să-l vizitaţi. Dar îl voi anunţa telefonic. Cohen locuia la Ernest Leroux.

— Editorul?

— Şi redactorul-şef al revistei noastre. Sau ce a mai rămas din ea după concedierile pe care le-a făcut. Oricum, AC a mers să-l vadă după ce şi-a revenit de pe urma – Novoly ezită pentru o clipă – unor probleme de sănătate. Leroux i-a procurat vechiului său prieten un reportaj frumos pe sub mână, ca să spunem aşa, pentru convalescenţă: „Pe urmele lui Vincent van Gogh prin Provence". În paralel cu marea expoziţie care se va deschide la dumneavoastră în Midi la toamnă.

— La ce să mă aştept de la expoziţie?

Novoly râse.

— La fotografii frumoase din Provence alături de imagini frumoase ale bătrânului tăietor de urechi, plus un text frumos de la AC cu citate frumoase de la toţi cei care nu sar

în primul copac pe care-l văd atunci când Albert îşi porneşte aparatul de înregistrat. O simplă cură.

— Şi de aceea Leroux l-a invitat la el? Ca să petreacă vara în casa de vacanță din Camargue?

— Unii jurnalişti sunt mai norocoşi decât alții.

— Nu aveți din întâmplare adresa?

— Dați-mi adresa dumneavoastră de e-mail. Vă voi trimite indicații de drum, altfel nu veți găsi niciodată cabana.

Fabienne îi împinse un bilet peste masă după ce închise telefonul.

— Apartamentul lui Cohen, explică ea.

Blanc şuieră plin de apreciere în timp ce citi adresa.

— Arondismentul cinci, Cartierul Latin.

— Agenții imobiliari se vor bucura, pentru că locul va fi liber. Cohen trăia singur. Fără frați, părinții morți de mult, nu se cunosc rude apropiate.

— Nu are soție?

— A existat una până acum paisprezece ani. Tipa s-a recăsătorit cu mult timp în urmă şi acum locuieşte la Montréal.

— Testament?

— Colegii de la Paris se ocupă de asta. Până acum nu s-a descoperit niciunul.

— Deci n-a fost vreun nepot lacom care să elibereze taurul ca să pună mâna pe un apartament la Paris.

— Şi pe câteva sute de mii de euro. Sau mai mult. Monsieur Cohen nu era chiar sărac, cel puțin asta a bănuit simpaticul funcționar de la celălalt capăt al firului după ce a butonat un pic la computerul lui.

— Ceea ce este strict interzis. Ai flirtat cu el?

— Doar pentru că îmi plac femeile, asta nu înseamnă că nu pot să fraieresc bărbați.

Blanc îşi închise ochii şi gândi cu voce tare:

— Cohen este bogat şi are succes la serviciu. După câteva prize de cocaină în plus şi un infarct, ajunge la pământ şi este repus pe picioare într-un centru de reabilitare discret. Îşi schimbă viața. Face din nou un reportaj adevărat pentru prima dată.

— În condiții de lux, într-un moment în care colegii săi sunt concediați, interveni Fabienne.

— Calcă pe urmele lui Vincent van Gogh, ce-o mai fi însemnând şi asta. Totuşi, nu pare tocmai o poveste pentru care cineva te-ar ucide.

— Nu există vreun scandal la vedere.

— Nu există niciun motiv pentru vreo crimă la vedere.

— La urma urmei, eşti sigur că Marius n-are dreptate?

Blanc mormăi ceva de neînțeles şi deschise o versiune de Outlook care ar fi fost deosebit de admirată în muzeele de computere din alte zone.

— Am primit un e-mail de la Paris cu coordonatele pentru Camargue. Monsieur Leroux cu siguranță nu va avea nimic împotrivă dacă îl vizităm.

— Să te iau pe Ducati-ul meu? Vom ajunge acolo mai repede.

— Creierul meu nu s-a prăjit încă de tot. Vom lua maşina de patrulare.

Fabienne râse brusc şi, când plecară, trimise un sărut cu vârful degetelor către casca ei care stătea aşezată pe un raft din vestiar.

Au luat din nou un Mégane. Nu avea aer condiționat. Blanc coborî geamurile şi conduse mai repede decât îi permitea legea, pentru a permite vântului să intre în maşină. Era atât de multă apatie, încât până şi obişnuitele mesaje radio intraseră în reflux. În tăcerea ce se instalase auzi melodia pe care o fredona Fabienne în timp ce moțăia cu ochii închişi pe scaunul pasagerului. Bineînțeles că nu ştia cântecul. Călătorind prin Camargue pentru a doua oară în acea zi, văzu că cerul din partea de vest strălucea într-o lumină roz-pal. În curând, soarele avea să atingă orizontul, în sfârşit. Ultimele rafale se potoliseră, plantele şi lacurile zăceau nemişcate în lumină. Lui Blanc i se părea că merge cu maşina printr-un tablou uriaş. De Van Gogh. Oare de aceea Cohen cutreierase această câmpie mlăştinoasă pe bicicletă? Pentru inspirație?

În ciuda faptului că aveau indicații de drum şi că Blanc îşi folosea telefonul mobil pe post de dispozitiv de navigare, au ratat de două ori calea de acces către proprietatea lui Leroux. Abia la a treia încercare, Blanc îndreptă maşina de patrulare de pe şosea pe un pavaj nisipos care, la fel ca un zid, trecea direct printr-un ocean verde de iarbă deasă cu smocuri crescute pe jumătate.

— E orez, explică Fabienne somnoroasă când Blanc o întrebă ce era. Plantă rezistentă.

Merseră huruind de-a lungul cărării cam un kilometru, lăsând în urmă un nor de praf galben care atârna în aerul de plumb ca o ceață fină în jurul căreia dansau roiuri de țânțari nervoşi. În cele din urmă, pavajul se extinse într-un fel de platou înconjurat de un gard viu, dens şi înalt de peste trei metri. Trecură cu maşina prin singura gaură din desiş şi se treziră deodată în fața unei case cu etaj, văruită în alb şi acoperiş de paie. Blanc nu-şi putea da seama dacă era o clădire veche şi bine restaurată sau o clădire nouă făcută să pară veche. Pământul din jurul proprietății era presărat cu pietriş cenuşiu, iar florile de bougainvillea roşii ca sângele creşteau în ghivece atârnate pe un suport din fier forjat. În stânga casei, o piscină mare şi curbată strălucea pe jumătate, cealaltă jumătate fiind ascunsă de clădire. Un Volvo XC70 alb, masiv şi o Toyota Auris Hybrid de aceeaşi culoare erau parcate puțin mai departe de intrarea făcută din grinzi deteriorate de vreme. Blanc îşi aminti de Girel care văzuse o maşină de culoare deschisă gonind în depărtare.

Blanc parcă Mégane-ul care, prin comparație cu cele două maşini moderne şi lustruite impecabil, arăta ca un țăran bătrân care s-a aşezat fără să-ntrebe la o masă de bistrou din Paris la care stăteau două fotomodele. Chiar în

momentul în care Blanc ieşea din maşină, uşa din faţă s-a deschis, după care un bărbat şi o femeie au păşit în faţa pragului, bărbatul punându-şi braţul în jurul femeii.

Blanc şi Fabienne se îndreptară spre casă pe porţiunea de pietriş. Blanc îl recunoscu pe Ernest Leroux pentru că apărea frecvent la televizor: avea în jur de cincizeci şi cinci de ani, avea părul cărunt şi rar, era scund şi plinuţ şi stătea atât de înclinat încât aproape că puteai crede că era cocoşat. Însă ochii de un căprui închis străluceau ca ai unei pume ieşite la vânătoare, iar atunci când vorbea la microfon cu vocea lui răguşită, telespectatorii îl considerau mai captivant decât majoritatea filmelor de la Hollywood, chiar dacă primea întrebări legate doar de absurdităţile sistemului fiscal francez. Purta un tricou polo roz-deschis, pantaloni albi de in şi pantofi de pânză. Ochelarii de lectură cu ramă aurie atârnau de un lanţ în jurul gâtului, un Rolex din oţel inoxidabil scânteia în soare la încheietura lui stângă, iar pe inelar strălucea o verighetă.

Femeia în jurul căreia îşi pusese braţul fusese privilegiată de natură, întrucât îi dăruise frumuseţea pe care i-o refuzase soţului ei. Blanc ghici că era vorba de Marie-Claude Leroux, soţia editorului, deşi nu-şi putea aduce aminte dacă o văzuse vreodată la televizor sau într-o revistă. Era de aceeaşi vârstă cu Leroux, una dintre acele femei care, chiar şi fără machiaj şi îmbrăcate în tricou, blugi şi sandale, arătau destul de elegant pentru a putea merge fără probleme la operă. Avea corpul cuiva care făcea yoga sau înota, care cu siguranţă găsise echilibrul potrivit pentru a fi zvelt, dar nu slab, suplu, dar nu musculos. Părul ei lung, cărunt şi lucios era strâns la spate într-o coadă de cal. Pielea îi era bronzată datorită nenumăratelor ore de stat la soare şi lucea precum lemnul lustruit cu ulei.

Pentru o clipă, lui Blanc îi veni în minte Geneviève. Nu stătuse niciodată braţ la braţ cu ea în faţa propriei case de la ţară pentru că această casă de la ţară nu existase niciodată. Se făcu idiot în gând şi-şi înăbuşi impulsul de a lăsa această idilă să-l copleşească. Ceva nu era în regulă cu imaginea respectivă. Privi mai atent: spre deosebire de soţul ei, femeia nu se uita la Blanc şi la Fabienne Souillard, ci într-un punct de pe cer situat mult deasupra lor. Părea cuprinsă de o tristeţe ciudată. Nu purta bijuterii, nici măcar verighetă. Pe încheietura ei stângă, Blanc văzu o fâşie de piele care nu era bronzată, ce semăna cu o brăţară albă. Sau cu un bandaj. Blanc recunoscu o cicatrice veche pe încheietura mâinii. O tăietură peste încheietura mâinii. Femeia îşi puse apoi braţul în jurul taliei soţului ei, ascunzându-şi mâna.

— M-a sunat deja un editor, îi salută Leroux. Vă mulţumesc că aţi venit.

Blanc o prezentă pe Fabienne şi apoi se prezentă şi pe sine. Colega sa îi strânse mâna lui madame Leroux mai mult decât era necesar. În timp ce gazda ei o conducea în jurul casei spre piscină, Blanc se aplecă spre ea şi îi şopti:

— Este neprofesional să flirtezi în timpul interogatoriului.

— Meseria mea este sacră pentru mine, iar relaţia mea rezistă la furtună. Pur şi simplu admir frumuseţea acolo unde o găsesc.

— Mie nu mi-ai strâns mâna niciodată atât de mult.

— Exact.

Au ajuns în spatele casei. Între piscină şi proprietate se întindea o terasă din plăci de gresie gălbuie, umbrită de o copertină întinsă cu funii între clădirea principală şi o căsuţă pentru piscină construită din bârne vechi din lemn. Leroux le oferi scaune din nuiele şi aduse din casa pentru piscină o sticlă de ceai cu gheaţă şi o tavă cu pahare răcorite. În timp ce turna, Blanc observă că mâna acestuia tremura.

— Îl cunosc pe Albert de mai bine de treizeci de ani, spuse editorul, apoi se corectă: l-am cunoscut. Am urmat aceleaşi cursuri de filosofie la École pratique des hautes études[25] despre Roland Barthes, Régis Debray. Suspecţii obişnuiţi. Am realizat o revistă pentru studenţi.

Râse.

— Apeluri revoluţionare, critice sau deconstructiviste, dar mereu greu de înţeles, bătute noaptea la maşina de scris mecanică până ne dureau degetele. Plus o sticlă ieftină de vin roşu şi ţigări Gauloise la micul-dejun. Revista mea era formată din foi hectografice, o hârtie galbenă cu care nici la fund nu-ţi venea să te ştergi. Titluri din majuscule pe care le pictam singuri. Desene pe care le lipeam în revistă: secera şi ciocanul, stele roşii, Lenin, Marx şi Ché. Apoi mergeam din cafenea în cafenea pentru a vinde numerele. Nu le voia nimeni, în afară de doamnele în vârstă cărora le era milă de noi. Şi conferenţiarii universitari homosexuali de vârstă mijlocie. Ştiţi despre ce vorbesc? Aţi studiat şi dumneavoastră la facultate?

---

[25] Şcoala Practică de Studii Avansate (instituţie de studii avansate de la Paris, dar nu o universitate în sensul clasic, care are ca scop pregătirea studenţilor pentru cercetare) (n.tr.).

— Dreptul, răspunse Blanc.

— Informatica, spuse Fabienne.

— Ah, atunci cu siguranță nu cunoaşteți aşa ceva, replică Leroux plescăind compătimitor. Ei bine, aşa l-am cunoscut pe Cohen: a început să scrie pentru noi. Era singurul care putea să scrie, de altfel. Era atât de bun şi atât de rapid – bătea la maşină aproape impecabil – încât imediat reuşea să umple o jumătate de revistă. Ceilalți camarazi de arme s-au simțit jigniți şi s-au retras treptat, până când am mai rămas doar noi doi. Revista nu a mai continuat, însă am rămas mereu în legătură.

— Era angajatul dumneavoastră.

Leroux îşi drese glasul.

— Nu am primit mare lucru de la părinți, în afară de ambiție. Am fondat L'Événement pe vremea când încă nu erai considerat complet nebun dacă voiai să trăieşti din presa scrisă. Chiar a meritat asta multă vreme, atât pe plan politic, cât şi pe plan economic.

— Cohen, în schimb, a căpătat multe de la părinții săi, interveni Fabienne, care părea să fi făcut nişte cercetări pe internet.

Leroux dădu din cap.

— Familie de industriaşi. Neuilly[26]. Copil singur la părinți. Şcoală privată. Ar fi putut face carieră în politică sau în

[26] Neuilly-sur-Seine, pe scurt Neuilly, este un oraş din Franța, în departamentul Hauts-de-Seine, regiunea Île-de-France (n.tr.).

afaceri, ceea ce este aproape acelaşi lucru. Albert a fost, însă, întotdeauna înclinat spre politica de stânga şi incoruptibil chiar şi atunci când treaba asta nu era tocmai la modă şi s-a ales cu multe vorbe de ocară. Şi-a dorit mereu să fie reporter, un povestitor. Nu avea în dulap doar obiecte de argint moştenite de la familie, ci şi talent şi o oarecare foame, dacă înțelegeți ce vreau să spun.

— Da, încuviință Blanc laconic.

— Foame de adevăr. Era flămând să afle toată povestea. De la această foame s-a ales cu o prăbuşire spectaculoasă în carieră. Cohen este posibil să fi ajuns şi mai rău din cauza asta.

— Prietenul dumneavoastră lucra la un articol despre van Gogh?

— Asta a fost ideea mea, interveni Marie-Claude Leroux.

Vorbea încet şi precaut, de parcă şi-ar fi cântărit fiecare cuvânt. Blanc căzu pe gânduri – ca un suspect aflat la interogatoriu care are grijă să nu spună vreun cuvânt greşit.

— A avut un atac de cord uşor, preluă soțul ei. Apoi au mai fost şi alte probleme de sănătate. Nimic serios. După câteva săptămâni în centrul de reabilitare a vrut să revină în forță la muncă. Şi nu mai voia să repete unele dintre greşelile pe care le făcuse în trecut. Fără țigări. Mai mult sport.

— A împrumutat una dintre bicicletele noastre de munte şi din prima zi a pedalat obsesiv prin Camargue, adăugă Marie-Claude Leroux.

— Întotdeauna acelaşi traseu? continuă să-ntrebe Blanc.

— Probabil, confirmă Leroux. Am pedalat cu el o dată la sfârşitul primei săptămâni de vacanță. Dar Albert mergea mult prea repede pentru mine. Întotdeauna făcea totul la o sută cincizeci la sută. Din acest motiv nu am mai mers deloc cu el, dar cred că făcea mereu acelaşi drum.

Blanc şi Fabienne schimbară o privire rapidă.

— Dumneavoastră l-ați invitat pe monsieur Cohen aici? întrebă tânăra sa colegă.

— Da, jumătate loc de odihnă, jumătate loc de muncă. Într-adevăr, a fost ideea lui Marie-Claude.

— Am lucrat înainte într-un mic muzeu de pe Coasta de Azur, explică ea. Primul meu loc de muncă după absolvirea facultății.

— E specializată în istoria artei, o întrerupse soțul ei pe un ton care lui Blanc îi păru oarecum condescendent.

— Un mic tablou de van Gogh era toată mândria noastră. Poate de aceea am avut mereu o relație specială cu picturile lui; nu m-au interesat în mod deosebit lucrările sale când eram studentă.

Se pierdu în gânduri şi tăcu pentru o clipă.

— Oricum, la un moment dat mi-am adus aminte de expoziția planificată la Arles. „Fundația Vincent van Gogh” primeşte împrumuturi de la muzeele din întreaga lume. Va fi cea mai mare expoziție dedicată maestrului, organizată vreodată în sud. L-am convins pe soțul meu că trebuie să facem o poveste despre asta. Trăim în țara lui Van Gogh, ca să spunem aşa. Artistul a locuit în Arles, a vizitat Saintes-

Maries-de-la-Mer, a petrecut luni întregi recuperându-se în Saint-Rémy-de-Provence după criza sa.

— După ce-şi tăiase urechea, interveni Blanc. Ea se strâmbă.

— Acesta este singurul lucru pe care toată lumea îl ştie despre pictor, îl mustră ea.

— Cohen tocmai a ieşit din centrul de reabilitare, continuă Leroux povestea. Voia să scrie din nou reportaje reale, nu doar editoriale şi comentarii. Pe de altă parte, încă nu-şi revenise complet medical şi, cum să spun, abilitățile lui profesionale erau cam ruginite. Nu-l puteam trimite imediat în Siria, nu-i aşa? I-am sugerat să-şi petreacă vara aici şi să scrie despre van Gogh. Orice, avea mai mult sau mai puțin mână liberă. Să-i spunem o terapie de reabilitare extinsă, cu efectul secundar plăcut de a avea un articol frumos de prima pagină la momentul potrivit. Cine să presimtă că tocmai Camargue este un loc mai periculos decât Orientul Apropiat?

— Aveți articolul de prima pagină? întrebă Blanc.

— Nici măcar un rând. Cel puțin eu încă n-am citit nimic. Albert mai avea, totuşi, destul timp la dispoziție.

— Nu v-a arătat o ciornă? Vreun expozeu, vreo schiță, nu ați purtat seara la piscină nicio conversație despre cercetările sale?

— Albert era superstițios, la fel ca orice reporter bun. Îți prezintă textul doar atunci când e cizelat până la ultima virgulă.

— Ce făcea când nu mergea pe bicicletă? Se-nchidea în camera de oaspeți şi scria?

— Lua una dintre maşinile noastre şi conducea prin împrejurimi. Se uita la locurile unde a pictat maestrul. Plaja de la Saintes-Maries, deşi nu mai sunt bărci de pescuit care să fie lăsate la soare, ci autobuze germane de camping. Cafeneaua galbenă din Arles. Vechea mănăstire din Saint-Rémy. Chiparoşi. Cerul înstelat deasupra Ronului. Celebrul pod mobil de la Arles.

— Orice îi stârnea curiozitatea. Era entuziast ca un copil, murmură Marie-Claude Leroux. Era interesat chiar şi de orezul de Camargue.

Leroux îşi dădu ochii peste cap.

— Marea pasiune a soției mele. Acum e rândul dumneavoastră. Nimeni nu scapă de aici fără a primi o lecție de cultivare a orezului.

Blanc îl privi fără să înțeleagă nimic.

— Nu ați observat încă? Ne înecăm în orez.

— Acestea sunt câmpurile dumneavoastră? întrebă Blanc neîncrezător.

Marie-Claude îi aruncă soțului ei o privire scurtă plină de reproş, apoi încuviință din cap.

— Recoltăm în septembrie. Aceasta nu este doar o casă de vară, mon capitaine. Este o gospodărie. Suntem unii dintre cei două sute de riziculteurs din Camargue. Aceasta este cea mai mare zonă din Franța unde se cultivă orez. Unii fermieri

de aici obțin aproape şase tone la hectar. Noi facem jumătate.

— Totul este organic aici, comentă soțul ei.

— Fără pesticide, fără îngrăşăminte artificiale.

Marie-Claude Leroux se-nvioră de-a binelea. Ochii ei luceau, gesturile îi deveniră mai animate, părea să fi uitat că doi jandarmi stăteau în fața ei şi motivul pentru care se aflau acolo. Scoase din buzunarul blugilor un pachet mototolit de țigări mentolate. Leroux nu se sinchisi să-i dea un foc. Marie-Claude scoase o brichetă din celălalt buzunar al pantalonilor, îşi aprinse o țigară, inspiră cu lăcomie şi suflă în aer fumul parfumat.

— Fără orez, Camargue ar fi fost demult un deşert de sare, explică ea, în timp ce încă îi ieşea fum din gură. Într-o anumită măsură, orezul ține în viață această mlaştină dintre Ron şi Mediterana. Plantele reglează nivelul şi calitatea apei. De n-ar fi orez, n-ar mai fi nici păsări flamingo, nici cai albi, locul n-ar mai fi o întindere infinită.

— N-ar mai fi nici tauri de luptă, interveni Blanc.

Fabienne îi dădu o lovitură discretă în fluierul piciorului.

— Orezul ține totul, continuă ea de parcă n-ar fi auzit nimic. Cultivăm orez roşu, tipic pentru Camargue, o mutație deosebită. Îl uscăm pe nişte suporturi pe care le expunem la soare şi la mistral.

— Marie-Claude este de părere că poți gusta soarele şi mistralul.

— Orezul face parte din Provence la fel de mult ca vinul şi măslinele. Mulţi oameni nu respectă asta. Ştiţi că prin Camargue trec conducte de petrol? Pleacă din portul petrolier Fos şi de la marile rafinării de-acolo şi se îndreaptă spre nord. În vara lui 2009 s-a spart o conductă, iar gunoiul acela negru s-a revărsat în Camargue. Ştiţi cât durează până când tot petrolul acela este pompat afară din pământ? O jumătate de secol!

— De dragul ei, chiar s-a scris mult în L'Événement despre acest aspect. De pe urma articolelor nu m-am ales tocmai cu prieteni la Departamentul de Comerţ. Şi nici la Ministerul de Turism, oftă Leroux.

Blanc îşi ciuli urechile.

— Cohen a scris povestea despre incidentul cu conducta?

Leroux râse.

— Se-ntâmpla pe vremea când încă se repezea în comentarii şi se-nghesuia să apară în fiecare talk-show. Dar n-a spus un cuvânt despre subiectul acesta, pentru asta ar fi trebuit să cerceteze. Abia după ce s-a vindecat a avut chef să comenteze din nou. A ratat orice şansă de a comenta despre scandalul despre petrol pentru că voia mereu doar să-şi proclame părerea. Nu s-a deranjat să cerceteze laborios faptele.

Blanc se lăsă pe spate. Ar fi fost prea frumos: un scandal despre mediu, un reporter incoruptibil şi adversari fără scrupule, puternici.

— Ştiți dacă a investigat şi alte scandaluri? Dacă şi-a pus bazele pentru un nou proiect după exercițiul de antrenare cu van Gogh?

Leroux ridică din umeri.

— Posibil. După cum am spus, nu-i plăcea să vorbească despre poveşti neterminate.

— Credeți că moartea lui nu a fost un accident? întrebă Marie-Claude Leroux.

„Deşteaptă doamna", gândi Blanc. „Înțelege mai repede decât soțul ei." Îşi aminti, însă, şi de avertismentul lui Nkoulou.

— Totul pare un accident în acest moment, o linişti el cu o afirmație care nu era în întregime adevărată. Trebuie doar să excludem toate celelalte posibilități. Am putea, vă rugăm, să vedem camera în care a stat monsieur Cohen?

Leroux, care abia acum înțelese, ezită şi-şi ridică mâinile.

— Sunt sigur că doar vă faceți datoria.

Îi conduse pe un hol până la o cameră care era situată în partea casei orientată spre piscină. O cameră mică, curată, cu un pat de o persoană, un birou, un dulap şi un scaun, toate păreau că fuseseră făcute de mâna lui Cohen, aproape la fel ca în chilia unui călugăr. Blanc se uită în jur.

— Cohen a luat ceva cu el? întrebă Blanc, cercetând în dulap cu mâinile sale experimentate.

Pe umeraşe atârnau jachetele şi cămăşile cunoscute de la televizor, împreună cu o pereche de pantaloni şi pantofi,

lucruri obişnuite. Fără caiete de însemnări, fără medicamente. Fără droguri.

Leroux se uită întrebător la soția sa.

— Înainte ca Albert să plece, m-am dus cu Volvo-ul până la Port-Saint-Louis-du-Rhône. Acolo este iahtul meu. Am cumpărat un GPS nou şi l-am instalat la bord. M-am întors de la Paris chiar înainte să primesc apelul. Tu erai de față.

Soția lui privi în jos, stânjenită.

— Nu am observat nimic. Nici nu ştiu exact când a ieşit Albert din casă, mărturisi ea.

Poate că monsieur Leroux are un alibi, în orice caz madame Leroux nu are alibi, se gândi Blanc, ținând minte să verifice din nou povestea iahtului şi a portului. Fabienne deschise un sertar şubred de sub birou. Acolo zăcea un MacBook. Strânse computerul sub braț cu un gest firesc. Era clar că voia să-l ia cu ea. Acest lucru nu era permis pentru că nu exista nicio suspiciune şi cu siguranță niciun mandat de percheziție, dar făcu asta cu o aşa naturalețe, încât Leroux, care deja trăsese aer în piept, pur şi simplu respira adânc şi nu spunea nimic. Fată deşteaptă.

— Cu siguranță monsieur Cohen deținea şi un telefon mobil? întrebă Fabienne când terminaseră de examinat camera.

Leroux o privi surprins.

— Bineînțeles. Un iPhone. Unul dintre iPhone-urile de la redacție. Îl avea mereu cu el. Nu l-ați găsit la locul accidentului?

Blanc se gândi deodată că este mai înțelept să rămână tăcut şi ieşi din cameră.

Când s-au întors la piscină, un VW Polo nou intră cu viteză în curte, frânând atât de tare încât împroşcă pietriş.

— Fiica mea Nora, spuse Leroux oftând.

O altă maşină albă care merge cu viteză, se gândi Blanc.

Nora Leroux coborî din maşina de dimensiuni mici şi nu se sinchisi să-nchidă portiera de pe partea şoferului. Era atât de tânără încât probabil că doar de scurt timp avusese voie să-şi ia permisul. Purta o pereche de pantaloni scurți provocatori şi un tricou Hollister. Flutura o geantă Longchamp verde umplută până la refuz, iar un ceas mare Ice-Watch cu sticla crăpată îi strălucea la mână. Era desculță. Corpul era la fel de subțire ca al mamei sale, iar în părul ei lung şi blond-deschis scânteiau nişte ochelari de soare portocalii metalizați; ochii erau căprui şi atenți, la fel ca ai tatălui său.

— Polițaii au găsit în sfârşit cocaină la tine, tată? strigă ea, arătând cu degetul mare spre maşina de patrulare.

Îşi sărută tatăl pe obraz, îşi ignoră mama, aruncă doar o privire scurtă către Blanc şi Fabienne şi nu făcu deloc cunoştință cu ei. „Copilul şefului”, îşi spuse Blanc, „e bine că nu sunt angajat la L’Événement”.

— Nora este în ultimul an la Liceul Henric al IV-lea şi probabil că va fi prima elevă de acolo care nu va lua bacalaureatul, spuse editorul, de parcă aceste vorbe i-ar fi explicat comportamentul.

Părea amuzat.

Blanc, care avea doi copii un pic mai mari, nu ar fi vorbit cu o asemenea nonşalanţă despre un dezastru şcolar. Pe de altă parte, nu vorbea aproape deloc despre copiii săi şi ţinea legătura cu ei chiar şi mai rar. De fapt, încă afla noutăţi despre Eric şi Astrid de pe Facebook, unde oameni pe care nu-i cunoştea postau lucruri pe care nu le putea înţelege.

— L-aţi cunoscut pe monsieur Cohen, mademoiselle? întrebă el.

— Ajunge de-acum, domnule căpitan, strigă Marie-Claude Leroux, punându-se între el şi fiica sa.

— Este un reflex profesional, spuse Blanc, încercând să o calmeze. Adresez întrebări ca acestea tot timpul, fără niciun motiv ascuns.

O minciună sfruntată, întrucât se gândea din nou la maşina deschisă la culoare. Dar ştia că n-o să mai poată obţine nimic de-aici. Cel puţin nu acum.

Nora Leroux ascultase uluită acest schimb de cuvinte. Pentru o secundă s-a transformat într-o adolescentă nedumerită şi speriată, apoi şi-a coborât ochelarii de soare pe faţă, a trecut pe lângă ei şi a intrat în casă fără să scoată un cuvânt.

Mama ei o urmă. Leroux le privi pe ambele femei până când uşa se închise în urma lor. Apoi îi escortă pe jandarmi la maşina de patrulare.

— Întrebarea dumneavoastră chiar a fost uşor impertinentă, mon capitaine, remarcă el în timp ce deschidea galant uşa

pasagerului pentru Fabienne. Ce treabă are fiica mea în chestiunea asta? Ştiu că doar vă faceți datoria, dar măcar faceți-vă datoria cât mai discret posibil. Soția mea este foarte sensibilă. Fiica mea se află la o vârstă dificilă. Uneori, chiar şi la micul-dejun trebuie să-mi cântăresc cuvintele de parc-aş ține o conferință privind Orientul Mijlociu. Acum a murit şi Albert, un vechi prieten de familie. Chiar nu am nevoie de mai multă nervozitate în casă – iar eu am prieteni la Paris, spre deosebire de dumneavoastră.

Blanc, care se aplecă şerpuind spre volan, se opri în timpul mişcării.

— De ce bănuiți că nu am prieteni acolo?

— Nu trebuie să bănuiesc asta, ştiu asta. Aveți o anumită reputație în capitală, cel puțin printre reporterii mei, ca anchetator în cazuri de corupție. Şi acest super-polițai de la Paris dă telefon aşa deodată la redacție? Din cea mai de jos provincie? Oamenii mei s-au informat despre dumneavoastră de-ndată ce-ați închis telefonul, mon capitaine. Reflex profesional.

Zâmbi cu buzele închise.

— Dumneavoastră nu ați reuşit să aflați imediat de ce ați fost transferat acum câteva săptămâni. Dar unul dintre corespondenții noştri politici a aflat cine v-a transferat. Poate voi vorbi despre dumneavoastră data viitoare când iau cina cu secretarul de stat Vialaron-Allègre.

— Transferul meu nu este suficient de interesant pentru revista dumneavoastră.

— Se poate face o poveste din orice, contați pe asta. Drum bun înapoi!

Zâmbi şi ciocăni în semn de la revedere pe plafonul maşinii, puțin prea tare.

— Felicitări, tocmai ți-ai făcut un nou non-prieten la Paris, spuse Fabienne după ce au plecat de pe proprietate.

— Dacă într-un oraş de opt milioane de locuitori se găsesc doar trei oameni care nu mă suportă, atunci am o cotă bună.

— Vialaron-Allègre. Leroux. Cine este numărul trei?

— Soția mea.

— Cel mai puternic secretar de stat. Cel mai influent editor din țară. Propria ta soție. Eşti exact genul de polițai despre care ne-au avertizat instructorii.

— Atunci de ce ai mai venit cu mine la Leroux? Ai fi putut să rămâi în birou.

— O navă este în siguranță în port, dar navele nu sunt construite ca să stea în port.

Au râs amândoi, iar Fabienne s-a aplecat pentru a găsi un post de radio fără crainici hiperactivi care să modereze concursuri. Mark Knopfler, „Get Lucky”. Blanc dădu din cap.

— A compus asta doar pentru mine, anunță el, fredonând melodia.

— Sună de parcă e din secolul al nouăsprezecelea, zise Fabienne în zeflemea.

Blanc fredonă pentru sine o vreme. Soarele se scufundase pe jumătate sub linia orizontului. Întrucât se îndreptau spre nord-est, lumina roşie a soarelui strălucea atât de intens în oglinda retrovizoare, încât Blanc a fost nevoit în cele din urmă să o încline. Mii şi mii de ţânţari dansau în nori peste bălți de apă, aripile lor minuscule reflectând soarele de la apus ca praful de diamant.

— Crezi că există vreun sâmbure de adevăr în gluma Norei? întrebă Blanc în cele din urmă.

— Că tatăl ei prizează cocaină? zise Fabienne ridicând din umeri. Nasul lui nu arăta la fel de inflamat ca şi cum ar trage câte-o linie în fiecare zi.

— Leroux a vrut să ne dea impresia că ar fi fost întotdeauna doar un editor: mai întâi o revistă studențească, apoi L'Événement. Dar presa nu este singura lui pasiune. Le are şi cu politica. Ştii că a fost secretar de stat la Ministerul Culturii sub Mitterrand? Foarte tânăr, foarte ambițios. Apoi a părăsit brusc spațiul politic. Editor cu normă întreagă. Toți politicienii care au ajuns atât de sus au prins gustul meseriei. Niciunul dintre ei nu se opreşte voluntar. Deci, de ce a renunțat Leroux? Nu m-a interesat niciodată subiectul. Până acum.

— Poate e ceva pe net.

Fabienne îşi scoase iPad-ul şi lucră pe ecranul acestuia pentru următoarele treizeci de minute în timp ce se deplasau agale în amurg. Blanc nu se grăbea să ajungă la fabrica lui de ulei dărăpănată, iar colega sa părea să fi uitat

de timp şi spaţiu. Femeia îşi ridică privirea abia când reveniră în faţa secţiei de jandarmerie din Gadet.

— Bine-ai venit acasă! o anunţă Blanc, oprind motorul.

— Mai aşteaptă o clipă, îl rugă Fabienne. Mai bine să nu-ţi spun asta în birou.

Bătu uşor cu degetele pe iPad-ul ei.

— E de la sine înţeles că pe net vei găsi un milion de rezultate despre un editor precum Leroux. Este descris ca o persoană respectabilă aproape peste tot, o persoană pe care nu ai suspecta-o de nimic, ceea ce e de aşteptat.

— Chiar şi în cea mai frumoasă grădină de trandafiri pute grămada de mraniţă.

— Trebuie însă să fii capabil s-o miroşi. Am adulmecat prin colţurile private ale internetului. Pe ici un tweet. Pe colo o postare pe Facebook. Te caţări de la un rând scris în batjocură la următorul mesaj scris de un om care cunoaşte toate dedesubturile. Şi dintr-odată aterizezi pe profilul unei domnişoare care lucrează în Bercy.

— La Ministerul de Finanţe?

— În departamentul de presă de acolo. Mademoiselle are relaţii cu tot felul de femei din mass-media. Stă pe chat cu colegi de la alte ministere, cu doamne de la Departamentul de Relaţii Publice din companii, cu jurnalişti independenţi. Şi... a postat odată o fotografie de film din Jurassic Park. Cu capul lui Leroux decupat şi pus pe corpul T-Rex-ului.

— Editorul nostru impecabil înfățişat ca un dinozaur prădător înfometat.

— Devine şi mai interesant când vezi câte like-uri a primit poza. Şi când citeşti comentariile.

Fabienne apăsă pe ecranul tactil.

— Femeile din mass-media se avertizează reciproc să nu stea cu Leroux la conferințele de presă sau să meargă la o recepție pe care o dă el. Sau chiar să intre cu el în lift.

— E chiar atât de grav?

— De îndată ce monsieur Leroux vede țâțe, mâinile lui se transformă în tentacule.

— La limita agresiunii sexuale?

— Dacă poți da crezare postărilor, monsieur Leroux are o predilecție să treacă mult dincolo de această limită.

— Şi poți să citeşti asta pur şi simplu pe Facebook?

— Femeile şi-au făcut nişte setări private foarte complicate şi cred că doar ele pot vedea mesajele.

— Dar ai accesat fraudulos conturile lor în câteva minute în timp ce moțăiai pe scaun?

— Oamenii sunt atât de naivi.

— Ceea ce faci este ilegal.

— De aceea vorbim despre asta în maşină şi nu la birou.

Blanc o bătu apreciativ cu mâna pe umăr.

— Cariera politică fără speranțe a lui monsieur Leroux se termină brusc pe vremea lui Mitterrand, încă de pe pista de decolare, iar motivele sunt neclare, judecă el apoi.

— Poate că la un moment dat a pipăit-o pe soția lui Mitterrand, adăugă Fabienne, sau pe concubina lui.

— În orice caz, Leroux s-a dedicat dintr-odată în întregime revistei sale.

— Cu toate acestea, la decenii după prima sa carieră politică, se pare că se întâlneşte în mod regulat cu secretarul de stat Vialaron-Allègre, un nou aspirant în guvern.

— O revenire pe scena politică după ce s-a depus praful peste vechea poveste, ce-o mai fi fost şi aia. Nu mai ştie nimeni de ea?

— Nimeni – cu excepția, poate, a vechilor prieteni precum Albert Cohen.

— Cohen, care, după ce-a trecut de criză, revine la virtuți pe jumătate îngropate, total nemoderne: idealism, angajament, moralitate.

— Şi reportaje bune.

— Cohen îşi petrece fiecare zi cu Leroux în Camargue. Ştie exact ce gândeşte editorul şi ce are de gând.

— Şi Leroux ştie ce gândeşte Cohen şi ce are de gând.

— De exemplu, ştie şi de faptul că trece mereu cu bicicleta pe lângă păşunea unde se află un taur de luptă. Odată au mers amândoi cu bicicleta pe-acolo, deşi Leroux gâfâia în spatele lui.

— Iar în ziua accidentului mortal, Leroux merge cu maşina sa deschisă la culoare, traversând Camargue, aparent pentru a-şi repara iahtul în Port-Saint-Louis-du-Rhône.

— Şi un martor vede o maşină de culoare deschisă care se îndepărtează cu viteză de locul accidentului.

Blanc scoase iPhone-ul din buzunar.

— Apropo de locul accidentului, acesta este telefonul mobil al lui Cohen, îi explică el. I l-am scos din buzunar.

— L-ai mințit pe Leroux?

— Este bine că încă stăm ghemuiți în maşină. Ai computerul jurnalistului mort. Ai iPhone-ul lui. Distrează-te! În secret. Dacă descoperi ceva, îi putem spune oricând lui Nkoulou.

Fabienne lăsă telefonul mobil şi tableta să alunece în husa de piele. Apoi se aplecă spre Blanc şi îl sărută pe obraz.

— Ce bine că nu eşti căsătorit cu toate paragrafele din Codul civil.

„Căsătorit”, se gândi Blanc în timp ce urcă în Espace-ul său vechi şi porni spre casă. Nu o ceruse niciodată în căsătorie pe Geneviève deoarece ştia că ea nu aprecia astfel de lucruri de modă veche. Căsătoria lor fusese o decizie prozaică. Aşa

cum avea să fie şi divorţul lor, tot ce trebuia să facă era să aştepte actele de la avocatul ei. După vacanţa de vară.

Când motorul dubiţei se înecă cinci minute mai târziu în faţa vechii fabrici de ulei, Blanc fu asaltat de behăit de capre şi miros de bălegar. Spre uimirea lui, descoperi că Serge Douchy era pe cale să alunge nişte ţapi negri-maronii cu un ciomag de pe proprietatea lui Blanc. Vecinul său, căruia îi plăcea să înjure cu voce tare, se dedica unei tirade cu atâta devotament, încât la început nici nu observă maşina. În cele din urmă, observându-l, ridică din umeri, după care se scuză.

— Îmi pare rău, au scăpat dobitoacele. Poate că a fost o vulpe care a distrus gardul aseară. Trebuie să le adun de peste tot.

— Nu e nicio problemă, zise Blanc, nu există nicio grădină pe-aici pe care s-o devoreze.

— Atunci aruncaţi o privire la leandrul din colţul casei dumneavoastră. Creşte din nou.

Blanc auzise de la un coleg că Serge nu primise permisiunea de la Prefectură să producă brânză de capră. Curtea lui dărăpănată de pe malul celălalt al râului Touloubre nu era suficient de igienică pentru inspectori. Se întrebase de multe ori de ce vecinul său încă mai păstra turma şi din ce trăieşte de fapt. Din piele de capră? Sau să fie cineva care consumă carne de capră?

Serge îşi aprinse o Gitane Maïs şi arătă cu ţigara galbenă spre un fel de învelitoare de argilă curbată şi roşcată situată între copitele caprelor.

— Un tuile canal[27], mârâi el, de pe acoperişul dumneavoastră. Dacă mistralul vă aruncă o ţiglă la pământ, atunci aveţi o mică problemă. Dacă o adiere blândă ca cea de azi vă aruncă mai multe ţigle la pământ, atunci aveţi o mare problemă.

Blanc se gândi la ziua de ieri când se urcase pe acoperiş şi luă în mână obiectul: era tare, poros şi încă fierbinte de la soare. Chiar şi în amurg strălucea ca ocrul ars. Un capăt era crăpat. Mai avea un pic de mortar gri lipit de el. Celălalt capăt, mai larg, era decorat cu relieful unei cicade.

— Mi se pare un obiect vechi de colecţie, murmură el pe un ton deznădăjduit, încercând în zadar să calculeze câte astfel de tuiles stau întinse pe acoperişul lui, aşteptând să fie înlocuite.

— Încă se mai produc în Aubagne, bombăni Douchy. Nu sunt tocmai practice, după părerea mea.

Serge arătă spre acoperişul cenuşiu al casei sale, care strălucea ca un buncăr uitat printre smochinii verzi şi apropiaţi unii de alţii care creşteau pe malul de cărămidă al râului Touloubre.

— O placă Eternit pe acoperiş şi nu trebuie să vă mai faceţi griji.

„Atunci pot pune şi rame din plastic la ferestrele de la casa asta veche”, se gândi Blanc.

Întrebă, totuşi, cu voce răstită, dar prietenoasă:

---

[27] „Ţiglă de tip canal” (fr., în original) (n.tr.).

— Cine îmi poate repara acoperişul?

Era vară, era cald, nu mai avea o familie de întreţinut. Dacă voia să înlocuiască acoperişul, atunci când să facă asta dacă nu acum?

— Fuligni se ocupă cu aşa ceva.

— Lăsaţi glumele.

Pascal Fuligni era antreprenorul local de lucrări de construcţii, dar fusese ucis în timp ce Blanc investiga primul său caz din Provence.

— Fiul preia compania, explică Douchy. E băiat bun. Trebuie doar să i se mai coacă mintea într-ale afacerilor.

Blanc dădu aprobator din cap.

— Voi vorbi cu el.

Douchy se forţă să schiţeze un zâmbet pe chipul său uzat de vreme; arăta ca un burete de piele care fusese stors.

— Mă duc să mă ocup de turma mea, anunţă el.

Blanc se uită la silueta lui zveltă, dar cu oase puternice, până când părul alb al fermierului dispăru în desiş. „Deci eşti prietenul meu sau duşmanul meu?" se întrebă el.

Puţin mai târziu, când stătea pe un scaun vechi de nuiele în faţa peretelui exterior încă fierbinte al fabricii de ulei şi bea un vin rosé rece, împinse distrat cu un deget o maşină Matchbox veche de treizeci de ani pe măsuţa laterală. Un Ford Mustang galben. A fost una dintre maşinile lui

preferate. Stătuse lângă tirbuşon în sertarul din bucătărie. Blanc habar n-avea cum ajunsese jucăria acolo. Deodată, Nokia lui sună. Se uită din obişnuinţă pe ecran: un număr de telefon mobil cu 06 pe care nu-l cunoştea.

Cu toate acestea, recunoştea prea bine vocea apelantului – secretarul de stat Jean-Charles Vialaron-Allègre nici măcar nu se sinchisi să se prezinte.

— Ne intersectăm atât de des, mon capitaine, de-o să ajungem să ne tutuim.

Râse de propria glumă, căci, desigur, o planetă care orbita în jurul Palatului Elysée nu i s-ar adresa niciodată atât de prietenos unei insecte precum Blanc.

Blanc habar n-avea de unde ştia secretarul de stat numărul său privat de telefon mobil. Luă decizia să-şi schimbe furnizorul. Îi trânti un bonsoir sec, printre dinţi, încercând să pară relaxat în voce, în ciuda faptului că vorbea la telefon cu omul care îi distrusese cariera – şi la a cărui soţie Blanc nu voia să se gândească deloc momentan.

— Tocmai am citit un necrolog detaliat şi plin de laude pe site-ul lui Figaro[28], spuse secretarul de stat, de parcă ar fi continuat o conversaţie întreruptă recent.

Blanc replică neutru:

— Monsieur Cohen a fost prietenul dumneavoastră.

— Am luat adesea masa împreună.

---

[28] Cotidian conservator francez care prezintă în articolele sale probleme economice şi sociale (n.tr.).

Secretarul de stat ezită o clipă.

— Există ceva de ştiut despre această... căută cuvântul potrivit, afacere tragică, care să nu fi apărut în Figaro?

— Nu înțeleg ce vreți să spuneți, replică Blanc, care înțelesese de fapt foarte bine.

— Monsieur Cohen a fost un jurnalist proeminent, îi explică Vialaron-Allègre, pierzându-şi răbdarea. Mai mult decât atât, se gândea la o carieră politică. Aş vrea să mă asigur că trecerea lui bruscă în neființă nu lasă lucruri nerezolvate în urmă. Şi că moartea lui nu are consecințe neaşteptate pentru nimeni din Paris. Cu toții vrem să organizăm o înmormântare demnă de respect. Şi cât de curând, dacă înțelegeți asta, mon capitaine.

— Există doar câteva formalități ce trebuie îndeplinite.

Era uimitor cât de uşor îi veni să mintă.

— Şi pentru asta a trebuit să confiscați computerul lui monsieur Cohen?

„Deci editorul s-a plâns deja", se gândi Blanc, fără să fie surprins.

— Monsieur Leroux poate sta liniştit, îl asigură el. Este doar o chestie de rutină.

— Nu vă bateți joc de mine. Dacă ar fi fost vorba de un accident de circulație, chiar şi de unul bizar, nu ar fi trebuit să confiscați computerul din camera de oaspeți. Aşadar, dacă într-adevăr credeți că există cineva care să fi contribuit la moartea lui Cohen şi găsiți un indiciu în calculator, vreau

să ştiu totul imediat după ce aflați: nume, dovezi, motive. Tot.

„Oare ce crede ăsta că se ascunde în computerul lui Cohen?” se întrebă Blanc.

Un text nu tocmai inofensiv

A doua zi dimineață fu trezit de tonul scurt al unui SMS. Blanc dormise prost din cauza căldurii şi fusese bântuit de un vis în care conducea cu viteză ca un nebun prin Camargue, într-o maşină albă, sub un soare monstruos. Nu-şi mai putea aminti detaliile şi era bucuros că nu putea. Acum se uita pe ecranul telefonului său mobil şi avu nevoie de câteva secunde până când semnele să formeze un întreg semnificativ: Dezbaterile s-au amânat. La tribunal trebuie să merg abia mai târziu. Vino pe la mine. A .

Blanc se-mpletici până în duş şi se confruntă cu şocul apei reci ca gheața. „N-ar trebui să fac asta”, se gândi el în timp ce creierul îi pornea cu rateuri. „Pur şi simplu nu răspunzi la SMS, ci mergi cu maşina la serviciu, o dimineață complet normală, merde.” În acelaşi timp, ştia că se mințea singur. Bineînțeles că o să se ducă acolo.

Aveline era judecătoare de instrucție în Aix-en-Provence. Cea mai bună din Midi şi cea mai dură. În plus mai era şi soția secretarului de stat Vialaron-Allègre. Cât timp ar avea la dispoziție, acum că dezbaterile au căzut? O oră? Două? Cu siguranță o să meargă azi la Aix şi apoi... Vineri. Soțul ei o să vină de la Paris, ca de obicei. Îl va lua de la gara de TGV-uri şi va sta cu el tot weekendul şi poate şi luni

dimineață. Deci acum sau deloc. Se bărbieri temeinic şi-şi frecă fața cu mai mult aftershave decât era necesar. Sări peste micul-dejun, fiecare minut era prețios acum.

Fu nevoit să pună frână fix în fața fabricii sale de ulei, pentru că Paulette Aybalen venea spre el: pe spatele unui cal de Camargue, fără şa sau pătură, cu o curea veche din piele pe post de frâie. Se grăbea, dar ar fi fost nepoliticos şi chiar ar fi atras atenția într-un mod nedorit dacă nu ar fi schimbat câteva cuvinte cu vecina lui. În plus, trebuia să se gândească la ea mai des decât era bine pentru el.

— Te-ai pus devreme pe picioare, o salută el.

— Calul stă în picioare, eu doar stau pe el şi nu fac nimic, replică Paulette râzând.

Nu-l păcălea ea doar cu atât. Părea palidă sub bronzul ei, iar o noapte nedormită îi sculptase riduri pe chipul zvelt, uşor dur.

— Te simți bine?

— Mă întrebi asta în calitate de vecin sau de polițai?

— În calitate de prieten.

Se uită flatată la el timp de o secundă, apoi îi oferi lui Blanc un zâmbet obosit.

— Se întâmplă să te pricepi la procedurile de divorț?

— Cred că voi fi expert în curând, răspunse el precaut.

— Nu este niciodată prea devreme pentru a începe să înveți. Şi nici nu ar trebui să te opreşti să-nveți. Deşi au trecut câțiva ani de la divorțul meu.

— Sunt probleme?

— Ieri a sosit o scrisoare de la fostul meu. Vrea să le vadă pe Agathe şi pe Audrey mai des decât a ordonat judecătoarea la acea vreme. Agathe are douăzeci de ani, nu are ce să-i mai spună. Dar Audrey are doar şaptesprezece ani. Crezi că poate forța ceva? Şi ce trucuri aş putea folosi pentru a întârzia asta până când micuța împlineşte optsprezece ani?

Blanc se hotărî să aranjeze în mod discret ca o maşină de patrulare să circule din când în când prin Sainte-Françoise-la-Vallée în următoarele săptămâni.

— Ai nevoie de un avocat pentru trucuri de genul acesta, răspunse el.

— Am nevoie de bani pentru un avocat. Momentan am bani suficienți pentru fiicele mele, cai, gospodărie şi pentru mine. În această ordine. Şi în plus, se aplecă de pe cal până când pluti în fața geamului maşinii lui, un avocat e bun doar când e mort.

Lui Paulette îi plăcu expresia de pe chipul lui.

— Fostul meu este avocat, explică ea în cele din urmă.

— Un motiv în plus să-l bați pe teritoriul său.

— Să stau călare pe paragrafe şi nu pe cai?

— Am putea studia legile împreună, sugeră el atât de spontan încât fu surprins.

Paulette se ridică din nou şi îşi dădu pe spate şuviţele de păr negru ca noaptea, care îi căzuseră pe frunte.

— Sunt foarte bucuroasă că te-ai mutat în casa aia veche de pe mal, îi comunică ea.

— S-ar fi putut şi mai rău, consideră Blanc.

Cinci minute mai târziu opri maşina la marginea localităţii Caillouteaux. Fusese nevoit să-i promită lui Aveline că nu-şi va parca niciodată maşina lângă casa ei. Aşa că a condus agale prin oraş. „Oamenii de-aici nu merg niciodată pe stradă?" se întrebă el. „Sau toată lumea este în vacanţă?" Căldura se acumula deja pe străduţe. Paşii lui răsunau nefiresc de tare pe pavajul din piatră. Faţade perfect restaurate. Obloane închise. Păşi în singura patiserie din Caillouteaux, aflată la doar câţiva metri de piaţa bisericii, dar care stătea ascunsă într-o clădire ca o peşteră de pe coasta unui munte. Blanc locuia deja în Midi de câteva săptămâni când îşi dădu şi el seama că exista această patiserie. Era singurul client din acea dimineaţă, iar proprietarul în vârstă îi aruncă o privire obosită şi dezinteresată. Cumpără croissante pentru mai târziu.

Rue du Passe-Temps, casa cuplului Vialaron-Allègre: în spatele bisericii, pe o stradă îngustă pe care maşinile nu aveau acces, o stradă care ducea în jurul dealului pe care trona Caillouteaux. Jos, câmpurile şi pădurile de garigă din valea largă se topeau deja în ceaţa albăstruie de la căldură, iar laguna Étang de Berre reflecta la orizont lumina soarelui şi arăta ca un uriaş panou de sticlă. Undeva pe câmp trebuia să fie şi aerodromul şcolii de piloţi din Salon-de-Provence. Nu a văzut niciun avion, dar a auzit acelaşi ritm al elicelor care când creştea, când scădea în intensitate. Îşi

imagina avioanele cu două locuri zburând mereu imperturbabil în aceleaşi cercuri ca nişte muşte uriaşe.

O privire finală de verificare în toate direcţiile. Nimeni în jur. Merse repede în faţa uşii din faţă, sună la sonerie şi se uită în obiectivul camerei mici de supraveghere de sub streaşină. Auzi zgomotul plin a trei încuietori grele răsucite una după alta. După aceea Aveline apăruse în faţa lui.

Blanc fu străbătut de frică şi plăcere de parcă ar fi sărit cu coarda de la marginea unei prăpastii. Era mai scundă cu treizeci de centimetri decât el, corpul îi era zvelt, pielea bronzată. Era desculţă, purta o rochie de vară de un roşu-aprins, mirosea a Chanel nr. 5 şi a ţigări Gauloises; nu rosti niciun cuvânt, în schimb, cu nişte mişcări de rutină, închise dispozitivele de blocare a uşii din spatele lor. Abia atunci l-a sărutat, cu pasiune şi cu poftă. Mâna ei dreaptă îl mângâia pe ceafă şi îl ţinea strâns. Degete lungi şi puternice de pianistă. Din două mişcări rapide a deconectat cu mâna stângă mai întâi soneria şi apoi telefonul fără fir, fără să bâjbâie.

„A mai făcut asta de multe ori", gândi Blanc. Destul de ciudat, lucrul ăsta nu i-a stârnit gelozia, ci doar i-a alimentat şi mai mult pasiunea.

— Mă bucur că v-aţi gândit la croissante, spuse Aveline uşor, eliberându-se în cele din urmă din îmbrăţişare.

Niciodată nu i s-a adresat cu „tu". Era absurd, dar chiar şi asta o făcea pe Aveline şi mai dezirabilă în ochii lui. I-a luat punga, a aşezat-o pe masa din bucătărie şi l-a condus pe un hol şi pe o scară mică până la primul etaj. Gravuri japoneze în lemn pe pereţii din piatră netencuită. Copia reuşită a unei vederi înfăţişând muntele Sainte-Victoire redat de Cézanne,

care abia dacă avea mărimea unei cărți poştale, într-un cadru auriu. „O fi original?” Nu l-ar surprinde.

Camera de oaspeți cu patul îngust. Cuibul lor de dragoste. Ea închisese deja obloanele ca un act de protecție împotriva soarelui, împotriva privirilor vecinilor. Dungi galbene de lumină în penumbră. Părul ei scurt, negru. Nasul ei lung şi îngust. Ochii ei negri. Degetele ei. Buzele ei.

Mai târziu stăteau unul lângă altul, dezbrăcați. Aveline adusese croissantele. În timp ce ea era la parter, el auzea huruitul unui aparat electric de cafea din bucătărie; apoi aroma de cafea proaspăt măcinată se împrăştie în toată casa. Mâncară cornurile şi băură cafeaua din boule-uri[29] aburinde, fără zahăr, fără lapte; Aveline nici măcar nu-l întrebase dacă dorea aşa. Acum stătea din nou întinsă lângă el, cu o țigară mocnind în mână, cu trupul ei minunat complet relaxat. „E o nebunie ce fac aici”, îşi spuse Blanc şi, în acelaşi timp, îşi dorea să nu mai părăsească niciodată această cameră întunecată.

— Mulțumesc pentru această oră, şopti el.

Ea îi zâmbi doar.

— Pot să vă întreb ceva?

— Răspunsul este: nu, nu voi divorța.

Blanc se uită la ea o clipă, rămas fără cuvinte, apoi ridică mâna în semn de apărare.

---

[29] „Bol” (fr., în original) (n.tr.).

— Nu este vorba despre noi.

— Dacă nu e vorba despre noi, atunci e vorba despre serviciu.

— Avem multe în comun.

— Întrebarea dumneavoastră, mon capitaine?

— Îmi veți prelua cazul, madame le juge[30]? Asta dacă vom avea de-a face cu un caz.

— Nu am văzut un dosar nou cu numele dumneavoastră pe biroul meu.

— Sunt încă la început. Este vorba despre moartea lui Albert Cohen.

— De asta am auzit, de fapt.

Se ridică şi se uită atent la el. „Mă cercetează cu privirea ca pe un amant?" se întrebă Blanc. „Sau se gândeşte brusc doar la caz?"

— Soțul meu mi-a povestit despre asta la telefon.

— Mai avem ceva în comun: şi pe mine m-a sunat.

A savurat momentul rarisim în care a văzut-o surprinsă pe Aveline Vialaron-Allègre. Totuşi, ea şi-a recăpătat rapid autocontrolul.

---

[30] „Doamnă judecător" (fr., în original) (n.tr.).

— De ce a făcut soțul meu asta? Pune presiuni asupra dumneavoastră?

— Oui, madame, şi mă întreb şi eu de ce.

I-a spus ce ştia până acum despre moartea jurnalistului. Nu i-a luat mult să-i relateze povestea.

— E bizar, murmură ea mai mult pentru sine când Blanc termină de vorbit.

Vocea ei avea un ton aproape aprobator.

— Nu am un suspect real sau un motiv real, dar am o presimțire rea. Poate voi putea face progrese după ce colega mea va examina computerul lui Cohen.

— Faceți-mi o favoare: în cazul în care Cohen a scris deja ceva la articol, trimiteți-mi fişierul pe e-mail.

Fără alte explicații, Aveline se ridică în picioare şi părăsi camera. După câteva clipe, se-ntoarse ținând în mână un volum mare şi greu de artă. Blanc putea vedea coperta: un câmp galben sub un soare vulcanic, cu numele autorului şi titlul deasupra ei. Daniel Boré, Vincent van Gogh şi lumina sudului.

— O lucrare standard, spuse ea şi se aşează pe pat, deschise cartea şi începu să o răsfoiască. Reproducerile sunt foarte bune. O selecție inteligentă din opera pictorului. Textele sunt scrise bine, poate doar, zâmbi ea batjocoritor, puțin prea academice. Nu aş vrea să-mi imaginez ce ar fi scris van Gogh despre aceste comentarii academice într-una dintre celebrele sale scrisori către fratele său. Probabil Albert Cohen ar fi făcut-o mai elegant şi, cine ştie, poate chiar mai

original. Mai surprinzător. În orice caz, m-aş bucura să-i citesc gândurile despre van Gogh dacă veți reuşi să le scoateți din adâncurile hard diskului.

— Arta este marea dumneavoastră pasiune?

— E o pasiune, zise ea, aplecându-se spre el şi sărutându-l. De fapt, am participat la câteva seminare de istorie a artei la universitate, ca să zic aşa, ca o relaxare de la studiile de drept. Facultatea a fost groaznică, mai ales pentru că aveam un profesor groaznic. Era deputat şi în acelaşi timp profesor de drept. Teribil de solicitant, teribil de plictisitor, teribil de enciclopedic.

— Vialaron-Allègre, îi scăpă lui Blanc, căruia îi căzu fisa.

— Nu am fost prima studentă care a pus mâna pe un profesor de facultate.

Blanc se întrebă dacă între ei fusese dragoste, un calcul făcut la rece sau vreo ciudățenie: o pasiune alimentată de carierism?

— Deci ați putea la fel de bine să lucrați la muzeu, spuse el.

Aveline clătină din cap.

— Nu am susținut niciun examen ca să mă califice. Examenele de istoria artei sunt inutile, arta şi examenele sunt o contradicție în termeni.

— Dar vă pricepeți în domeniu, nu?

— Am reținut câteva detalii.

Aveline îi arătă cartea.

— Să fie un articol despre van Gogh un motiv de crimă în Provence?

— Nu mă pot gândi la nicio legătură, zise Aveline râzând apoi. O călătorie cu trenul de la Paris la Arles dura la vremea aceea cincisprezece ore. Van Gogh a locuit acolo cea mai mare parte a timpului petrecut în Midi, în celebra Casă Galbenă de pe Place Lamartine. Nu a stat aici mai mult de un an, de la sfârşitul lui februarie 1888 până la începutul lui mai 1889. În iunie 1888 a călătorit la Saintes-Maries-de-la-Mer şi acolo a văzut Marea Mediterană pentru prima dată în viaţa sa. Ca bărbat adult, vă puteţi imagina asta?

— Chiar foarte bine. Am descoperit-o şi eu în urmă cu câteva săptămâni. M-am născut în apropiere de Canal. Ori de câte ori aveam concediu, plecam împreună cu familia mea spre Oceanul Atlantic.

Aveline îl sărută din nou, de data aceasta de parcă trebuia să-l consoleze.

— În toamna anului 1888, Gauguin s-a mutat la Arles pentru a locui cu van Gogh. Fratele lui Vincent aranjase asta. Totuşi, Gauguin era opusul bietului Vincent din toate punctele de vedere: înalt, energic, încrezător în sine, puţin nătărău. Chiar un fost agent de bursă. Cu o zi înainte de Ajunul Crăciunului a avut loc o ceartă aprinsă între cei doi, la sfârşitul căreia van Gogh şi-a tăiat o parte din ureche, iar Gauguin a părăsit Arles-ul în grabă.

— Când tragi linie, e o poveste din vremuri fericite.

— Nu vă bateţi joc. În imaginile Mediteranei, de exemplu, licăreşte un mare sentiment de calm şi armonie pe care Vincent nu-l mai simţise niciodată şi pe care avea să nu-l

mai simtă niciodată. Şi fratelui său îi spune aşa în scrisori. Doar în lunile pe care le petrece în Arles realizează peste două sute de tablouri şi nenumărate schiţe.

— Toate acestea ar valora astăzi cu siguranţă mai mult decât bugetul anual al acelui oraş.

— Mai mult şi decât bugetul anual al Jandarmeriei, mon capitaine. Provence a lăsat urme adânci în opera lui van Gogh şi probabil şi în sufletul său. Nu este un subiect aiurea pentru un jurnalist bun. De aceea mi-ar plăcea să studiez textul lui Cohen.

— Dar e o poveste aiurea pentru un poliţai. Unde este motivul crimei?

— Poate că nu e ascuns într-un tablou de van Gogh, ci într-un birou din Paris. După cum se spune, Albert Cohen avea relaţii bune în capitală.

— Avea mulţi duşmani?

— Dacă te implici suficient în politică, practic ai doar duşmani.

— Cohen a fost jurnalist, nu secretar de stat.

Aveline îi aruncă o privire de nepătruns.

— A organizat tot felul de campanii în ultimii ani şi s-a implicat peste tot.

— Ar fi vrut să trimită Legiunea străină la Beijing.

— Asta nu le-a fost pe plac anumitor cercuri.

— Deci trebuie să caut un criminal cu ochi de chinez?

— Tibetul face parte încă din Regatul Mijlociu[31].

— Pentru cine era monsieur Cohen atât de important încât să fie îndepărtat?

— Este treaba dumneavoastră să aflați, mon capitaine.

— Înseamnă, deci, că veți prelua cazul dacă pot aduna suficient material ca să vă prezint oficial dosarul? Indiferent împotriva cui ar trebui îndreptată ancheta?

— Mai pot face ceva pentru dumneavoastră?

— Lăsați cartea jos şi uitați de următoarea programare la tribunal.

Mai târziu stătea lângă Aveline pe holul îngust şi o privea cum descuia încuietorile complicate ale uşii. Înainte să apese însă pe mâner, Aveline dădu o fugă la etaj şi se-ntoarse câteva clipe mai târziu cu cartea despre van Gogh.

— Lăsați-vă inspirat de lumina sudului, mon capitaine.

— Nu pot accepta cadoul, spuse Blanc, stânjenit.

Aveline zâmbi calm.

— Nimeni nu va şti că ați primit-o de la mine. Nu lipesc ex libris-uri din cărțile mele. De asemenea, avem şi o copie în apartamentul nostru din Paris. O voi aduce aici data viitoare când merg în capitală. Până atunci, soțul meu nu va

[31] Denumire veche pentru China (n.tr.).

observa golul din raftul de cărți de aici. Evită arta şi artiştii ori de câte ori poate.

Deveni serioasă.

— Poate că ar trebui să acceptați acest sfat în cazul Cohen. Lăsați-l pe van Gogh. Luați mai întâi familia Leroux la rost.

Nu era o întrebare.

— Monsieur Leroux era şeful lui Cohen. Cei doi sunt vechi tovarăşi de drum, Cohen pare a fi un prieten de familie. Probabil că au fost şi ultimii oameni care l-au văzut în viață. Şi există, ezită el, câteva pasaje neclare din viața lui Leroux.

— Prizează cocaină în timp ce călăreşte fete ucrainene minore în hoteluri de lux din Lyon. Prietenii din industria telecomunicațiilor plătesc pentru ambele plăceri. Gândiți-vă la acele orgii data viitoare când vă plângeți de factura la telefonul mobil. Să nu trimiteți, însă, o scrisoare redacției de la L'Événement, pentru că revista nu va scrie niciodată un rând critic despre marea întreprindere a Franței.

— Dacă ştiți toate aceste lucruri, de ce nu faceți nimic în privința asta?! exclamă Blanc, uluit. Cocaină, relații sexuale interzise. Nu vorbim, totuşi, de parcări ilegale. Am aflat despre asta abia recent. Indirect. Şi doar zvonuri.

— Nu există anchete. Niciunul dintre colegii dumneavoastră nu mi-a prezentat vreodată un dosar. Nimeni nu a depus vreodată plângere. Monsieur Leroux nu a fost niciodată prins în flagrant. Şi eu am fost informată despre preferințele lui tot indirect. Neoficial, prin soțul meu.

— Un prieten al lui Leroux. Şi un prieten de-al lui Cohen.

— E posibil ca soțul meu să definească puțin altfel decât dumneavoastră cuvântul „prietenie”. Dar, da, îi cunoaşte bine pe amândoi. Pe unul îl cunoştea, pe celălalt îl cunoaşte. De altfel, întregul Paris are ceva bănuieli privind pasiunile speciale ale editorului.

— Nu auzisem de aşa ceva câtă vreme am stat pe-acolo.

— Mă refer la oamenii importanți din Paris.

— Şi de ce oamenii importanți din Paris păstrează tăcerea în privința asta?

— Pentru că jumătate dintre oamenii importanți din Paris chefuiesc la aceleaşi orgii. Şi pentru că cealaltă jumătate nu vrea să fie subiectul unui articol de primă pagină din L’Événement. Leroux este de neatins. Întreaga lui familie este de neatins, deşi fiica lui se dedă la petreceri cu droguri şi trebuie scoasă ilegal dintr-o celulă de închisoare în fiecare weekend din două în două săptămâni. Până şi soția lui tăcută are o pată întunecată în trecut, care e atât de întunecată încât nici măcar lumea importantă de la Paris nu discută despre asta.

— O familie ferită de primejdii, cu un cerc mare de prieteni.

Aveline îi aruncă o privire critică.

— Toți cei de la Paris care sunt implicați în politică sunt nişte porci. Dar nişte porci eleganți. Leroux, totuşi, este pur şi simplu lipsit de gust. Şi lacom. Şi prost. Amante de cincisprezece ani şi kilograme de cocaină într-o cameră de hotel de lux, toate aranjate de unul dintre cei mai bogați manageri din Franța? Îmi dau la schimb casa de-aici pe o colibă din Lorena că acea cameră era plină de aparate de

înregistrare şi microfoane. Leroux nu mai cunoaşte limite, nici cele ale decenței, nici cele ale prudenței. Crede că este invulnerabil. E un megaloman. Într-adevăr, ca editor, ştie mult prea multe lucruri. Este un tiranozaur – dar un tiranozaur în ultima zi din Cretacic. Perioada de glorie a jurnalismului a trecut, revistele vor avea aceeaşi soartă ca poştalioanele. Există de multă vreme în Paris mulți bărbați care vor să-l scoată pe Leroux din peisaj cu puşca. Soțul meu mai întâi, deşi ia masa cu el o dată la două zile ca să se asigure că nu o să apară prin presă vreo dezvăluire incomodă pentru el. Până acum, însă, nimeni n-a îndrăznit să tragă primul foc. Dar este doar o chestiune de timp: din ce în ce mai multă cocaină, fetele devin din ce în ce mai tinere, tirajul revistei este din ce în ce mai scăzut. Traiectoriile se vor încrucişa în curând, iar apoi se va trage asupra ultimului tiranozaur.

Blanc îşi aminti că şi funcționara de la minister al cărei cont de Facebook Fabienne îl accesase ilegal îl prezenta pe Leroux ca pe un tiranozaur. Coincidență? Sau Aveline era la fel de conectată ca şi doamna din Bercy?

— Aşadar, un polițai ruginit din provincie ar trebui să deschidă focul asupra monstrului preistoric, zise el.

— Monstrul preistoric nu se va aştepta la un vânător pe aceste meleaguri.

Aveline îl sărută şi activă telefonul şi soneria în acelaşi timp.

— Legătura cu Pământul a fost restabilită, murmură Blanc.

— Nu am fost niciodată singuri în spațiu. Soțul meu nu ar fi avut nevoie de sonerie. El are cheie, bineînțeles.

Inima lui Blanc încetă să mai bată pentru o clipă.

— Credeam că o să-l luați de la gara din Aix abia în seara asta.

— Aşa fac de cele mai multe ori. Dar uneori vine cu un TGV în timpul zilei şi apare aici neanunțat. Îi place să mă surprindă.

— Asta înseamnă că soțul dumneavoastră şi-ar fi putut face apariția aici în timp ce noi eram la etaj şi...

Nu-şi termină fraza.

— Viața ar fi plictisitoare fără riscuri, mon capitaine.

Când Blanc îşi făcu apariția în sfârşit la secția de Jandarmerie din Gadet, nimeni nu-i acordă atenție. Brigadierul din foaier îi aruncă doar o privire rapidă, apoi se cufundă din nou în secțiunea de sport din La Provence, fără să-l salute măcar. Majoritatea uşilor birourilor erau lăsate deschise pentru că lumea din birouri spera că aşa se va face puțină răcoare. Colegii studiau dosare, dădeau telefoane sau se aşezaseră în spatele ecranelor computerelor în aşa fel încât să fie invizibili din exterior.

— Olé, toreadorule! strigă Tonon când Blanc ajunse în sfârşit la biroul lor comun.

Tonon era într-o dispoziție mai bună decât ieri. Blanc bănuia motivul.

— Cazul e deja închis pentru tine? ghici el. Ce s-a întâmplat?

— Ronchard a sunat azi-dimineață şi... Dar pe unde ai fost azi-dimineață?

— Brigadierul de la locul accidentului? întrebă inutil Blanc pentru a evita întrebarea.

Strecură volumul de artă pe care i-l dăduse Aveline între două dosare de parcă ar fi fost doar un alt document oficial.

— Îl trimisesem pe vânătorul nostru la Alleins. Ronchard trebuia să afle detalii despre crescătorul nostru de la membrii din Club Taurin. Et voilà[32]: Férréol a fost acolo de la 10 dimineața până în jurul orei 14:45, după cum afirmase şi el.

— Raportul electricianului a venit la ora 15:01.

— Aşa că Férréol nu a avut nicio şansă să ajungă din Alleins până la nenorocita lui păşune în cincisprezece minute. Nici măcar cu maşina sa de peşte, în felul în care o conduce. Crescătorul are un alibi frumos şi curat.

— Ronchard s-a informat şi despre amenințări? Poate că se şoptesc zvonuri în club.

— Potrivit lui Ronchard, Férréol este un pilon de bază al clubului. După cum ți-a spus şi crescătorul: are mulți prieteni. Şi toți aceşti prieteni primesc amenințări de la activişti pentru drepturile animalelor, ceea ce pare a fi un fel de risc profesional: oglinzi retrovizoare sparte la maşinile parcate, e-mail-uri anonime pline de mesaje de ură, chestii de genul ăsta. Dar nimeni nu se-atinge de vite. Dacă ademeneşti un taur şi-l duci de la păşune în Camargue, mai

[32] „Şi iată” (fr., în original) (n.tr.).

devreme sau mai târziu se va întoarce la păşune în mod voluntar. Nu-i prea priesc orezul sau păsările flamingo. Şi nici nu poți să-l iei şi să-l bagi într-o dubă şi să-l răpeşti, precum curcile de prăsilă sau nurcile. Toți activiştii pentru drepturile animalelor ştiu asta. Nu puteau fi ei. Dacă mă întrebi pe mine: turiştii sunt mai proşti decât am crezut cu toții. Cel puțin turiştii parizieni care-şi iau leafa din jurnalism şi care îşi petrec vacanța pe biciclete de munte. Cohen însuşi i-a deschis poarta criminalului său pentru că era curios sau dorea să facă o fotografie. Şi cu asta povestea-i gata.

— Şi catarama de la cureaua ceasului? Cohen purta la încheietura mâinii un ceas de oțel inoxidabil cu o brățară din oțel inoxidabil, ambele în stare perfectă. Fragmentul de curea de piele nu poate fi de la el. Deci altcineva a deschis poarta.

— Catarama aia nenorocită, dacă într-adevăr e vorba de o cataramă aici, nu înseamnă nimic! Cineva a pierdut-o la un moment dat. De ce să fie ieri la orele 15? Poate crescătorul şi-a stricat ceasul când a inspectat ultima dată păşunea cu două zile înainte de accident. Poate e vorba de-un turist neîndemânatic care a fotografiat păsările flamingo acolo cu săptămâni în urmă. Sau nebunul acela în costum de baie care-şi flutura prosopul roşu. Cine e atât de tâmpit încât să...

— Ți-ai rupt vreodată o brățară în timp ce făceai poze sau fluturai un prosop?

— Nu fac poze şi nu flutur prosoape, dar, dacă aş face-o, aş fi destul de neîndemânatic încât să-mi rup ceasul. Cu mulți ani în urmă, când eram încă foarte tânăr şi plin de prospețime, mi-am surprins soția cu un weekend la Cannes.

M-a costat o avere. Era în culmea fericirii şi s-a întins imediat pe patul din hotel. Am vrut să-mi smulg hainele, iar cureaua...

— Deci vrei să închizi dosarul Cohen?

— Să-l închid, să-l clasez şi să-l uit.

Marius părea atât de mulțumit, de parcă noaptea de la Cannes trecuse cu puțin timp în urmă.

— Mai aşteaptă, te rog, câteva momente. Mă duc la Fabienne. Poate că a reuşit deja să acceseze laptopul lui Cohen sau telefonul mobil şi a găsit ceva interesant. Vrei să vii cu mine?

Colegul lui făcu o mutră mohorâtă.

— Sunați-mă când găsiți filme porno pe hard disk.

Pe biroul lui Fabienne stăteau două baghete care nu fuseseră încă scoase din pungile de hârtie maro de la brutăria din Gadet. Mirosul lor umplea camera cu o căldură mult mai plăcută decât cea de la soare.

— Poți să-ți rupi o bucată fără grijă, murmură colega lui, care nu-şi ridică privirea de pe monitor.

— De unde ştii că mi-e poftă?

— Imaginea ta e reflectată în ecranul monitorului. Pot să-mi dau seama când un om e înfometat după felul cum i se măresc ochii şi cum îi tremură tentaculele. Îmi aminteşte într-un fel de caracatița uriaşă din Tomb Raider.

— Am primit complimente mai bune azi, zise Blanc, muşcând recunoscător din pâinea călduță. Te uiți la conținutul hard diskului lui Cohen?

— Mă uit la conținutul unei rezoluții de protest.

— Scrisă de Cohen?

— Scrisă de viitoarea autoare vedetă Fabienne Souillard. O să mă plâng primarului meu.

Blanc se duse în spatele colegii sale, privi peste umărul ei şi citi doar începutul textului, când deodată exclamă:

— Merde. Primarul tău este de la Frontul Național!

— Şi individul ăla nu vrea să ne cunune.

Blanc avu nevoie de câteva secunde ca să înțeleagă. Cu ceva timp în urmă, guvernul a permis cuplurilor de acelaşi sex să se căsătorească legal. Se pare că Fabienne a vrut să se căsătorească cu prietena ei, iar primarul nu le-a dat programare.

— Felicitări pentru viitoarea petrecere, spuse el, şi să-i ia dracu' pe ăia de la FN dacă nu le convine. Primarul trebuie să vă cunune, asta e una dintre atribuțiile lui.

Ea îi aruncă un zâmbet resemnat.

— Primarul pur şi simplu refuză.

— Şi ce dacă? Legea este lege. Refuzul lui este ilegal.

— Dar ce-ar trebui să facem? Dacă-l târâm pe porc la tribunal, va pierde în cele din urmă – şi el ştie asta. Dar va

face un scandal imens. Iar eu şi Roxane vom ajunge în centrul atenției. Cele două lesbiene luptătoare din Vitrolles împotriva primarului virtuos şi ales al comunei. Deja pot să văd e-mailurile pe care le vom primi.

— Nu doar e-mailuri, murmură Blanc, care începea să priceapă. De asemenea, scrisori şi pachete adevărate. Mult mai multe decât primesc crescătorii de tauri de luptă.

— Presupun că de la alți expeditori, totuşi.

— Dar cu acelaşi conținut neplăcut. Ce ai de gând să faci, totuşi?

Făcu un semn către monitor.

— Voi crea o pagină de Facebook care are ca punct central rezoluția. Încă lucrez la ea. O formă de protest împotriva acestui primar prost. Poate vom mobiliza câteva mii de oameni. Dacă primim o mie de like-uri, poate că monsieur le maire[33] va reconsidera această blocadă.

— Ai grijă să nu-ți scape situația de sub control.

Fabienne râse.

— S-a trezit expertul! Dacă îmi amintesc bine, sunt unul dintre cei trei prieteni ai tăi de pe Facebook. Ceilalți doi sunt copiii tăi.

— E o chestie practică, zise Blanc, uşor jignit. Astrid are douăzeci de ani şi este manager de evenimente. Ieri a postat un link către magazinul de îmbrăcăminte pentru care face o

[33] „Domnul primar” (fr., în original) (n.tr.).

campanie sau ceva de genul acesta. Înainte, fiicele nu ar fi discutat niciodată despre modă cu tații lor.

— Ce magazin de modă?

— Magazinul acela „Aberfitch & Com”[34].

Fabienne se uită la el cu o privire inexpresivă.

Blanc o privi şi el. O secundă. Cinci secunde. Zece secunde.

— Mă rog, zise el în cele din urmă, nu e chiar denumirea corectă. OK, am uitat cum se cheamă. Vrei să zâmbeşti acum? Îți dau voie să zâmbeşti.

— Vreau să mor de râs.

— Aşa de deplasat am fost?

— Chiar mai rău.

Blanc îşi ridică mâinile resemnat.

— Bon[35], am să mă uit din nou pe pagina de Facebook.

— Uită-te în viața reală la ce poartă oamenii care n-au împlinit încă treizeci de ani.

Fabienne îi dădu un ghiont încurajator şi-i făcu semn să ia loc pe scaunul gol de lângă ea.

---

[34] Denumirea corectă a magazinului este Abercrombie & Fitch (n.tr.).

[35] „Bine” (fr., în original) (n.tr.).

— N-o să-mi fii tu de mare ajutor la pagina mea de Facebook, asta e sigur, zise ea cu bunăvoință.

Făcu clic ca să închidă munca ei realizată pe jumătate şi deschise un notebook care stătea pe birou lângă computerul ei.

— Voilà, anunță ea. Din fericire, măcar eu mă pricep puțin la lucrurile din prezent. Acesta este Apple-ul lui Albert Cohen!

— Te-ai mişcat repede.

— Nu ştiu pe unde ai umblat azi-dimineață, dar eu am lucrat. N-a fost foarte greu. Hard diskul era protejat cu o parolă atât de evidentă încât până şi tu ai fi ghicit-o.

— Albert Cohen.

— Vezi, nici măcar n-aveai nevoie de mine ca să spargi acel hard disk. Asta dacă nu, zâmbi ea conspirativ, ar fi fost nişte directoare stocate acolo care să fie protejate şi ele la rândul lor.

— Pe ele vreau să le văd mai întâi.

— Aici e problema. Încă mă strofoc cu ele. AC nu era chiar atât de naiv pe cât părea la început. A codificat destul de bine ceea ce pentru el era aparent deosebit de important. A operat inteligent: orice idiot ar putea să spargă parola acestui hard disk, să adulmece un pic – şi să nu găsească nimic. Şi gata. Dar în adâncul subdirectoarelor se găsesc aceste directoare cu protecție suplimentară... Dacă ai instalat un program de supercriptare pe computer care să se activeze imediat ce porneşti computerul, tot ce faci e doar să

provoci un hacker. Şi fiecare cod poate fi spart. Dar dacă te tupilezi şi-ţi ascunzi lucrurile cu adevărat importante, un hacker s-ar putea să nu-şi dea seama că există ceva acolo. Asta a fost strategia lui Cohen.

— Nu a fost suficient de bun pentru tine.

— Pentru că nu se întâmplă nimic în această căldură înăbuşitoare, aşa că nu am altceva de făcut decât să creez pagini de Facebook fără speranţă. Am avut timp, mult timp. Şi dacă stai mult şi cauţi, nici măcar cea mai bună ascunzătoare n-o să-ţi fie de folos.

— Atunci hai să ne uităm mai întâi la directoarele pe care le-ai spart deja. Poate că prin datele care nu au fost deosebit de importante pentru Cohen găsim o urmă care ne va duce mai departe.

— Spre ce?

— Spre gardul unei păşuni din Camargue.

— Să începem cu fotografiile, sugeră Fabienne, dând clic pe un director intitulat „Fotografii, privat”.

— Marius vrea să vadă frumuseţi goale. Să-l chem aici? întrebă Blanc.

— Lasă-l să doarmă-n continuare. Ce avem aici e la fel de tentant precum turneul de bingo de la azilul de bătrâni. Fotografii de vacanţă. Poţi să extragi toate datele: toate au fost făcute în ultimele două săptămâni.

— De când Cohen locuia la familia Leroux?

— Exact. Credeam că instantaneele intelectualilor, ezită ea, apoi zâmbi sfioasă, ei bine, sunt intelectuale într-un fel. Oricum, mai intelectuale decât ceea ce fotografiez eu şi cu Roxane. Ce văd aici se încadrează în liga noastră.

Blanc recunoscu mas-ul editorului. Multe poze cu peisaje din Camargue. O mulțime de apusuri. Păsări flamingo. Plante de orez. Ernest Leroux la piscină, râzând. Marie-Claude Leroux, zâmbind. Cohen între Ernest şi Marie-Claude. Jurnalistul avea o mână pusă pe umărul editorului. Celălalt braț îi era înfăşurat în jurul taliei înguste a soției editorului. Ernest Leroux cum dădea noroc cu fotograful cu un pahar de vin rosé. Marie-Claude Leroux avea mâna stângă în jurul gâtului oaspetelui ei, atât de strânsă încât ticăitul ceasului de la mână trebuia să fi intrat în urechea lui Cohen. Blanc se întreba cine ar fi putut face această poză – tânăra Leroux?

— Fotografia a fost realizată cu o noapte înainte de a muri, explică Fabienne. Se pare că transfera fotografiile de pe iPhone-ul său pe notebook în fiecare seară. Om sârguincios. Pe hard disc nu găsesc nicio poză din ultima sa zi de viață. Dacă a făcut fotografii, acestea sunt încă pe iPhone-ul lui. Trebuie să mai lucrez la asta.

Era pe punctul să închidă fotografia când Blanc îşi ridică mâna.

— O să ne uităm încă o dată peste poze, murmură el.

— Nu faci fotografii grozave cu un iPhone, multe dintre ele nici măcar nu au luminozitatea bună. Ce crezi că vei descoperi în aceste instantanee?

— Următoarele: Cohen nu a fotografiat niciodată un taur. Cohen nu a fotografiat niciodată bicicleta şi nici nu s-a poziționat lângă bicicleta lui VVT, rugând pe altcineva să facă o poză. Cohen nu a fotografiat-o niciodată pe Nora Leroux. Cohen a fotografiat-o pe Marie-Claude de două sau de trei ori mai des decât soțul ei. Marie-Claude zâmbeşte în acele fotografii.

Blanc făcu clic pe fiecare poză până la ultima care îl înfățişa pe Cohen între cele două gazde.

— Brațul lui în jurul taliei ei, brațul ei în jurul gâtului lui. Marie-Claude este cu siguranță genul de femeie care prețuieşte distanța. Nu lasă ea pe nimeni să treacă atât de uşor de zona ei de securitate.

Fabienne făcu o mutră mâhnită.

— Am înțeles lecția, mon capitaine. Deci, crezi, de exemplu, că jurnalistul i-o trage soției editorului?

— De exemplu. Mi-ai explicat pas cu pas că Ernest Leroux îşi bagă mâna pe sub fiecare fustă care se fâlfâie prin fața lui. Tiranozaurul. Marie-Claude Leroux, în schimb, pare a fi o persoană blândă. Dar toată lumea are nevoie de alinare la un moment dat.

— Şi Leroux află de aventura de vacanță dintre Cohen şi soția lui? Se duce cu maşina de culoare deschisă în ziua fatidică, aparent spre portul de iahturi din Port-Saint-Louis-du-Rhône. De fapt, însă, el aşteaptă la poarta din mijlocul regiunii Camargue până când Cohen, ca de multe ori de altfel, trece pe-acolo cu bicicleta lui VTT. Şi apoi are grijă ca

taurul negru de luptă să devină ucigaşul amantului soției sale. Chapeau[36], asta e o lucrare cu stil.

Blanc se strâmbă la ea.

— Nora Leroux nu i-a suflat niciun cuvânt mamei sale când am fost noi acolo. Evident, nici ei nu-i plăcea de Cohen. În orice caz, nu s-a poziționat niciodată în fața obiectivului pentru el. Ce zici de asta: Nora Leroux află despre aventura mamei sale, goneşte prin Camargue cu maşina ei albă şi face ceea ce face orice fiică decentă într-o situație ca aceasta: eliberează taurul.

— Gelozia soțului sau dragostea rănită a fiicei.

— Avem dintr-odată două motive foarte bune.

— Dacă inventezi o acuzație de crimă din câteva momente de vacanță, nu-ți voi mai trimite niciodată linkul către contul meu de Flickr[37].

— Ce mai ai să-mi arăți? întrebă Blanc, fără să aibă idee cine sau ce era Flickr.

— Un director intitulat „Corespondență”.

— Pe computerul meu se numeşte „Scrisori” şi conține două e-mail-uri de la avocatul soției mele.

---

[36] „Jos pălăria!” (fr., în original) (n.tr.).

[37] Platformă destinată pentru stocarea şi folosirea ulterioară de către utilizatori a fotografiilor digitale şi clipurilor video (n.tr.).

— Îmi imaginez că lectura acelor e-mailuri mă vă binedispune cam la fel ca lectura de-aici.

Fabienne deschise un înscris adresat unui destinatar numit „Vent d'Ouest". Erau câteva rânduri de mulțumire detaşate ca „recunoaştere a sprijinului dumneavoastră în vremuri dificile". Colega lui oftă.

— Am căutat numele pe Google: acesta este centrul de reabilitare din Bretania.

Făcu rapid clic pe alte câteva scrisori, toate având ca destinatar persoane ale căror nume erau precedate de cuvântul „Docteur".

— Întotdeauna acelaşi text, doar numele se schimbă. Aparent Cohen le-a mulțumit medicilor şi îngrijitorilor pentru cură. Pentru cineva care trăieşte din scris, nu era tocmai creativ. Aş dori să ştiu ce cred medicii despre el când se întâlnesc la un congres şi îşi citesc reciproc scrisorile celebrului jurnalist.

— Déjà-lu[38]. Asta-i tot?

— Mai am o comoară mică.

Fabienne făcu clic şi deschise un fişier Word a cărui denumire consta doar în data calendaristică: 3 august. Cu o zi înainte de plimbarea fatală cu bicicleta.

— În mod curios, Cohen i-a adresat asta prietenului cu care putea vorbi în fiecare zi lângă piscină: Ernest Leroux.

---

[38] „Deja citit" (fr., în original) (n.tr.).

Blanc fluieră printre dinți. Uitase de căldura şi mirosul de mucegai de la aerul condiționat şi de pereții biroului vopsiți cu vopsea de ulei verde-cenuşie. Nu se mai gândea la Marius din camera alăturată, nici la Fabienne, nici la Geneviève şi la copii, nici măcar la Aveline şi la camera cu obloanele închise. Lumea lui se micşorase la dimensiunea unui monitor de şaptesprezece inchi care consta din câteva caractere pe un fundal alb. Citi:

Dragă Ernest,

După cum ştii, am parcurs un drum lung împreună. Ai fost întotdeauna generos cu mine, mai ales în ultimele luni grele. Fii sigur că-ți sunt recunoscător pentru asta.

În amintirea vechilor noastre idei politice, fără îndoială că mă vei ierta pentru această scrisoare pe care ți-o adresez, dar care vreau să fie înțeleasă şi ca o scrisoare deschisă. Este un apel, la fel ca unul dintre multele apeluri redactate de tine şi de mine, de noi, dar un apel pe care nu am fost niciodată nevoiți să-l formulăm aşa: Ernest Leroux, editor la L'Événement, nu arunca în stradă oamenii pe spatele cărora trăieşti.

Jurnaliştii şi redactorii nu scriu doar pentru tine, ei scriu pentru republică, pentru democrație, pentru Franța!

Ştiu că vremurile sunt grele pentru cuvântul tipărit. Dar când nu au fost? Nu se poate ca jurnaliştii să fie concediați doar pentru că un contabil a scris în coloanele lui de numere un zero mai puțin decât în anii precedenți. Ernest, gândeşte-te la vechile noastre idealuri revoluționare! Pentru ele am pus la bătaie mult mai mult decât doar bani. Şi amândoi cunoaştem

pe cineva care odată şi-a asumat mult mai multe lucruri. Prin urmare, îți scriu acest apel, nu, îți cer...

Aici scrisoarea se întrerupea.

— Destul de patetic, spuse Fabienne, când credea că Blanc citise totul, îndrăznind să-i întrerupă concentrarea. Nu e tocmai un document al generației internetului.

— Discursul generației şaizeci şi opt. Poți verifica dacă scrisoarea asta este doar o schiță neterminată? Sau dacă a terminat-o de scris, a redenumit fişierul şi, eventual, dacă i l-a trimis deja lui Leroux? Dacă e să înțeleg corect propoziția aceea, chiar a vrut să o publice undeva ca o scrisoare deschisă.

— Nu există niciun mesaj trimis în programul lui de e-mail. Se pare că jurnalistul şi-a rezolvat toate treburile legate de poşta electronică pe telefonul mobil. Nu pot să reconstruiesc nici măcar vreo comandă de imprimare, nici măcar nu pare că acest notebook a fost conectat vreodată la vreo imprimantă în ultimele săptămâni. Şi nu găsesc o continuare a scrisorii nicăieri – cu excepția cazului în care aceasta se află în directoarele pe care nu am reuşit să le sparg.

— Dar a lucrat la text cu o zi înainte să moară?

— A deschis fişierul, însă doar a actualizat titlul şi nu a schimbat nimic altceva. Aşa cum îl vezi acum, textul dormitează pe hard disk de două săptămâni.

— Cohen a scris textul imediat ce a ieşit din centrul de dezintoxicare şi când a ajuns la mas-ul prietenului său?

— Aşa se pare. Poate că acesta este modul lui de a-i întoarce favoarea: prietenul său îi dă concediu şi convalescenţă, iar el îl calcă pe picior cu un apel: „Odinioară erai de stânga şi acum eşti un capitalist infect!” Şi dacă e să te gândeşti şi la Marie-Claude...

Blanc dădu din cap aprobator.

— Cu siguranţă editorul nu se aştepta la aşa ceva.

— Asta dacă are cunoştinţă de aşa ceva.

— Toată chestia asta începe să mă amuze.

— Iată ultimul director, cu două subdirectoare, explică Fabienne. L-a numit „Proiecte” şi l-a împărţit în „Texte” şi „Surse”.

Fabienne făcu clic pe primul subdirector care conţinea doar un singur document Word.

— Van_Gogh.doc. Proiectul lui de vacanţă. Articolul pe care Leroux nu l-a văzut încă. Comoara ascunsă a reporterului superstiţios.

— Ai citit textul deja?

— Primele rânduri, doar atât.

— Captivant?

— Dacă toate articolele lui Cohen ar fi ca acesta, nu este vina internetului că L’Événement dă faliment.

Blanc avu nevoie doar de câteva clipe ca să-şi dea seama ce-a vrut să spună Fabienne: articolul era un ciot, un

fragment, ruina unui om care mai mult planifică decât poate duce la capăt. Textul consta în zeci de paragrafe – dar erau mereu noi paragrafe de început, mereu noi începuturi de articole care se întrerupeau întotdeauna după câteva rânduri: o descriere a apusului peste Arles, văzut de pe drumul național care trecea precum un zid prin orașul vechi. De la un camion spaniol ce mirosea a benzină, Cohen a ajuns la Picasso și de la el, printr-o cotitură bruscă, la van Gogh. Apoi textul se oprea. Următorul text descria un restaurant din Saintes-Maries-de-la-Mer, plin de turiști, de unde se auzea muzică țigănească și apoi se trecea la liniștea pe care pictorul o simțise cândva acolo. Sfârșit. Un citat dintr-o scrisoare pe care van Gogh i-a scris-o fratelui său, o tranziție în care Cohen se plângea că nu se pot insera schițe în e-mailurile de astăzi. Sfârșit. Căminul din Saint-Rémy-de-Provence unde a fost îngrijit van Gogh după ce-și tăiase urechea, descris într-o franceză pseudo-delirantă, de parcă pictorul pe jumătate nebun ar fi scris el însuși textul. Sfârșit.

Blanc se dădu bătut și derulă cu mouse-ul printre nesfârșitele fragmente.

— E cam la fel de prost scris ca rapoartele mele pentru dosare, mormăi el.

— Atunci poți să te faci jurnalist când o să te dea afară de tot. Acum chiar este un post liber la L'Événement. Un lucru este clar: Cohen nu a mai rezistat. Poate că a stat prea mult timp în exterior. Leroux a sugerat asta: instrumentele vechiului reporter vedetă sunt ruginite.

Blanc se chinui să citească până la ultima variantă a textului. Deodată zâmbi. Erau mult mai multe paragrafe

decât în variantele de mai înainte. A citit primele rânduri şi i-a dat un ghiont colegei lui.

— Poate că AC trebuia să-şi facă încălzirea la scris. Ia citeşte ce-a fabricat el în cele din urmă.

Probabil că nicăieri în lume nu vezi atât de multe iahturi cu vele incredibil de frumoase, incredibil de mari şi incredibil de scumpe ca în timpul „Voiles de Saint-Tropez”[39]. În fiecare octombrie, proprietarii de vehicule de epocă strălucitoare, din lemn de tec şi alamă, se întâlnesc pentru a face o regată în largul Coastei de Azur cu ambarcaţiuni cu un catarg, două catarge, trei catarge şi chiar şi cu patru catarge. Pe aleile oraşului cândva idilic, marinarii bine îngrijiţi de pe acele jucării de lux stau înghesuiţi alături de turişti, comercianţi, navigatori amatori şi femei prea blonde. Toată lumea se holbează la iahturile ancorate la chei sau la femeile prea blonde.

Dacă există un moment ideal pentru a comite un furt, acum e momentul.

În timpul concursului din 1990, un hoţ care cunoştea bine locul a deschis din exterior ieşirea de urgenţă de la Musée Maly din Saint-Tropez. Acest muzeu este moştenirea unui englez bogat care a fost transformată într-o fundaţie: un mic palat imperial pe coastele dealurilor de deasupra oraşului, un mic parc, o vedere la Marea Mediterană, zece săli pline de tablouri din secolul al XIX-lea, respectabile, dar nicidecum spectaculoase. Doar câţiva cunoscători urcă pe străduţe

---

[39] Regată ce are loc o dată pe an în golful Saint-Tropez. Voiles înseamnă pânze, vele în limba franceză (n.tr.).

pentru a se plimba prin încăperile prăfuite. Majoritatea acestor puțini cunoscători vin să vadă doar un singur tablou, toată mândria de la Musée Maly şi cea mai mare comoară a sa.

Un tablou original de van Gogh.

Tabloul nu este cu mult mai mare decât o pagină dintr-un calendar, pusă într-un cadru aurit mult prea voluminos, ceea ce pictorului olandez nu i-ar fi plăcut deloc ținând cont de viața sa spirituală complicată. Dar ce tablou! Prezintă, aşa cum a scris van Gogh într-o scrisoare către fratele său, „bărci de pescuit pe plaja de la Saintes-Maries". Probabil că toți cei care au auzit vreodată numele „van Gogh" îi cunosc floarea-soarelui, podul său mobil – şi acele bărci de pescuit vopsite multicolor, întinse pe plajă, ca nişte oameni epuizați în concediu. Maestrul le-a pictat în timpul unei vizite la sfârşitul lunii iunie din anul 1888, le-a schițat cu linii rapide, le-a surprins pe pânză în acuarelă şi în ulei. „Îți trimit desenul de la Saintes-Maries prin acelaşi serviciu poştal", i-a scris el lui Theo. „La puțin timp înainte de plecare, chiar dis-de-dimineață, am desenat bărcile şi acum mă ocup de tablou, pânză de 30, unde am pus o bucată mai mare de cer şi de mare pe partea dreaptă".

Linişte. Armonie şi puțin dor de locul său de baştină din Olanda şi de bărcile sale de pescuit.

Tabloul din Musée Maly este doar unul dintr-o serie întreagă cu motive similare, deoarece van Gogh nu s-a limitat doar la acel tablou menționat în scrisoare. Dar este probabil, istoricii de artă nu sunt pe deplin siguri de asta (oare când sunt vreodată siguri istoricii de artă?), dar este probabil să fie chiar primul tablou al acelei serii celebre. Prototipul celebrelor picturi Saintes-Maries.

Cât de ironic că acest tablou cu bărci a fost furat în timpul unui concurs de navigație...

Deoarece acel hoț necunoscut, aparent bine informat, s-a folosit de regată pentru a pătrunde în Musée Maly, al cărui sistem de securitate cu alarmă s-a dovedit a fi destul de ineficient. De-acolo a luat doar un singur tablou de pe perete: cel al lui van Gogh. Furtul a durat probabil mai puțin de două minute. Dar de-atunci au trecut peste două decenii, iar acest tablou faimos nu a mai fost găsit niciodată. Nimeni nu l-a mai văzut vreodată. Nimeni nu a rezolvat vreodată acest caz.

Dar poate că asta se va schimba în curând.

Fabienne clătină din cap surprinsă. Părea că îi era greu să-i acorde credit jurnalistului Cohen.

— S-a descurcat mai bine de data asta, recunoscu ea ezitant.

— Pentru că dintr-odată se simte din nou ca acasă, explică Blanc. Cohen a vrut să o ia de la capăt după ce viața îi fusese distrusă. Fără cocaină. Fără scandaluri amoroase. Articole bune. Înapoi la rădăcini. Leroux îi oferă o şansă, dar „Pe urmele lui van Gogh" nu sunt decât nişte vorbe deşarte. Ghirlande în jurul unor fotografii şi imagini frumoase cu care editura să umple paginile. Nu este un reportaj real. Cohen încearcă şi încearcă, dar nu reuşeşte să născocească astfel de bazaconii.

— Totuşi, în timpul cercetărilor, bătrânul reporter se loveşte de un furt comis demult... zise ea zâmbind. Pentru prima dată, regret că nu am putut să-l cunosc mai bine pe AC.

— Da. Probabil că Albert Cohen s-a împiedicat de această chestiune veche din întâmplare. Dar asta îi trezeşte ambiția – o ambiție care poate că a fost îngropată de ani de zile şi care abia aştepta să fie trezită.

— Îşi spune: la naiba cu sarcinile de lucru. Scriu ce vreau. Ca un reporter vedetă.

— Leroux nici măcar nu bănuieşte că nu vrea să-i livreze un articol inofensiv de prima pagină, ci un dosar penal de care nimeni altcineva nu-şi mai aminteşte. Leroux s-ar fi uitat ca prostul dacă ar fi aflat despre asta.

— Poate a aflat despre asta, totuşi?

— E vreun adevăr în ceea ce scrie Cohen? Furtul tabloului de van Gogh din Musée Maly este încă un mister şi astăzi?

Fabienne scria la tastatură. Fredona o melodie pe care Blanc o mai auzise la radio, dar nu reuşi să o asocieze cu niciun cântec. O fi ceva din afara topurilor? Sau un cântec din vreo reclamă? Probabil că nici măcar nu era conştientă că scotea sunete. O privea pe Fabienne: degetele-i subțiri care parcă zburau pe tastatură. Privirea ei parcă ieşea dintr-o țeavă de puşcă, o lunetă. Femeia vânător. Diana internetului. Blanc se mândrise mereu că avea o viață online încă de la începutul anilor 2000. Nu era un dinozaur al epocii analogice. Cu toate acestea, se bucura că o avea alături pe colega sa. El era imigrant pe continentul digital, ea fusese deja născută acolo.

Fabienne îşi încheie fredonatul cu o mică exclamație care putea exprima atât uimire, cât şi admirație.

— Povestea lui Cohen este adevărată, anunță ea. Tabloul de van Gogh de la Musée Maly a dispărut în 1990 şi e dat dispărut de-atunci. Ceea ce pare să fie o întâmplare obişnuită.

Atinse ecranul cu degetele.

— Baza de date a Interpolului privind operele de artă furate. Patruzeci de mii de obiecte furate, jefuite din colecții publice şi private din o sută douăzeci şi cinci de țări. Până acum s-au recuperat: două mii.

— Cinci la sută. E destul de nasol.

— Treaba devine şi mai deprimantă.

Deschise o altă filă în navigatorul de internet.

— Art Loss Register este o bază de date a obiectelor furate. Colecționarii, istoricii de artă şi companiile de asigurări se informează de-aici. În memoria de stocare găseşti peste trei sute de mii de lucrări furate. Până în prezent, şase mii dintre acestea au fost recuperate. Şi vorbim doar despre cazurile raportate. Iată o intrare despre „artnapping”[40]: hoții fură un tablou şi îl returnează doar contra unei „recompense”. Cei de la conducerea muzeului se simt atât de stânjeniți, încât nu apelează la poliție. Pentru că furturile dăunează reputației: cine şi-ar mai încredința obiectele valoroase destinate expozițiilor speciale unei instituții care a fost deja jefuită? Furturile sunt dăunătoare şi pentru primele de asigurare care cresc dacă nu-ți faci asigurare pentru lucrurile tale în mod corespunzător.

---

[40] „Furt de obiecte de artă” (engl., în original) (n.tr.).

— Care e situația în sud? Provence şi Coasta de Azur sunt pline de muzee şi vile ale unor colecționari bogați.

— Procentajul de cazuri rezolvate e sub douăzeci la sută. Nu există niciun expert în arte în nici măcar o brigadă de jandarmi din Midi. Îi găseşti doar la Paris.

— Idioți parizienii ăştia.

Ea îi aruncă un zâmbet obosit.

— Anul trecut, la Avignon, doi infractori au îndesat nişte tablouri într-un break şi au plecat în viteză de-acolo. Colegii au găsit destul de repede maşina cu care au fugit, parcată pe un drum național. Cu toate acestea, nu au mai putut găsi şi alte urme, pentru că băieții spumaseră interiorul maşinii cu un stingător de incendiu.

— A fost nevoie doar de-atât pentru a acoperi toate urmele? întrebă Blanc neîncrezător.

— Nu mai joci în Liga Campionilor, mon capitaine, joci în liga regională.

— Ce-au făcut colegii după spargerea de la Musée Maly?

— Se caută piste. Nu au găsit amprente. Nu s-a activat nicio alarmă, niciun lacăt nu a fost spart.

— Inside-job[41].

[41] „Infracțiune de care este răspunzător cineva din interior” (engl., în original) (n.tr.).

— Posibil. La acea vreme, toți ofițerii s-au adunat relativ repede în jurul unui suspect: Olivier Guillaume. Un individ care nu mai era tocmai tânăr, îngrijitorul muzeului, şi, prin urmare, omul ideal pentru un inside-job. L-au luat chiar în arest pentru o noapte, dar apoi i-au dat drumul. Nu s-a mai întâmplat nimic după aceea: fără condamnare, fără acuzații, nici măcar interogatorii ulterioare. Guillaume nu a mai comis vreo infracțiune, nici înainte, nici după.

— Nu s-a-mbogățit la ceva timp după faptă?

— Dacă informațiile de aici sunt corecte, atunci omul trăieşte şi astăzi cu bătrâna lui mamă.

— Se pare că investigația a ajuns atunci într-o fundătură.

— Şi tot acolo zace şi azi, îngropată şi uitată. Cazul nu a mai progresat de ani de zile. Tabloul de van Gogh poate fi admirat doar virtual, în baza de date a Interpolului şi în Art Loss Register. Iar în Musée Maly există un punct luminos pe perete şi mai puțini vizitatori decât înainte.

Blanc îşi masă fruntea.

— Cohen este însărcinat să scrie despre van Gogh. O porcărie plictisitoare, nu apucă să aştearnă decât câteva rânduri. Dar călătoreşte prin Provence şi cercetează. În acest proces, dă peste acest furt de demult, nerezolvat niciodată. Aceasta este o poveste despre van Gogh pe care niciunul dintre cititorii săi n-o cunoaşte! Aşa că se aşază la masă să o scrie. Şi la ultima propoziție, pe care o notează înainte să moară, anunță, mai mult sau mai puțin necriptat, că a dat peste o pistă interesantă. Că va rezolva cazul chiar.

— Ceea ce înseamnă că ştie unde se află tabloul.

— Sau cine este vinovatul.

— Există şi directorul numit „Surse”. Titlul mi s-a părut destul de confuz prima dată când l-am văzut, dar poate că putem vedea unele conexiuni acum.

Fabienne deschise câteva fotografii. Ziare prost fotografiate, pozele fiind aparent făcute într-o bibliotecă sau într-o arhivă. Când au mărit imaginile, îşi dădură seama că jurnalistul fotografiase cotidienele din toamna anului 1990 unde erau publicate articole despre furtul obiectului de artă de la Musée Maly. Nu erau multe şi au citit literele începţoşate de pe fotografiile care păreau realizate când camera era mişcată din loc până când le-au dat lacrimile. Nimic nou.

Un text fără titlu. Primele cuvinte reprezentau numele unei persoane: Daniel Boré.

— Autorul cărții Vincent van Gogh şi lumina sudului. O lucrare standard, spuse sec Blanc.

Fabienne se uită la el uluită.

— Nu ştii „Abercrombie & Fitch” şi te pricepi la astfel de cărți de artă? Ce-ai făcut la Paris în ultimii ani?

— De când locuiesc în sud, arta reprezintă un interes serios pentru mine, răspunse Blanc, încercând să-şi păstreze privirea impenetrabilă. Ce şi-a notat Cohen despre el?

— O adresă în Provence. Expertul în van Gogh, pe care toată lumea de pe planetă pare să-l cunoască, cu excepția unei lesbiene sublocotenent din Jandarmerie, locuieşte pe colț de-aici. Cohen a notat nişte cuvinte-cheie sub adresă.

Blanc copie adresa şi detaliile cu privire la Boré în carneţelul său, fapt la care colega sa reacţionă cu un alt oftat de simpatie.

— Pot să-ţi trimit detaliile şi pe telefonul mobil, explică ea.

El zâmbi la auzul acestor cuvinte. Se simţea din ce în ce mai bine. Febra vânătorii.

— Se pare că totuşi, cu o săptămână înainte de a muri, Cohen s-a întâlnit cu Boré.

— Scrie un reportaj despre van Gogh în sud. Cel mai mare expert în van Gogh trăieşte în sud. E logic să vrea să se întâlnească cu el.

— Dar uite-aici, murmură Blanc. Dacă înţeleg corect intrările lui, atunci Cohen cerceta trecutul lui Boré. Boré era angajat pe post de curator într-un muzeu în 1990, pe când era tânăr. Acum ghici în care muzeu.

Fabienne fluieră încet printre dinţi.

— Musée Maly...

Făcu clic pe următorul director. Fişierul era intitulat „Olivier Guillaume”.

— A aflat numele din vechile articole din ziare, bănui Fabienne.

— Dar Cohen nu s-a oprit aici.

Blanc citi cu voce tare:

— Saint-Gilles – Zid! – Salon-de-Provence: Casa mamei, strada Bel Air – Tată, tată, tată! – Întâlnire 5.8. 10:00, Bar Gadet.

Poza unui bărbat care avea aproape şaizeci de ani fusese copiată sub rândurile notate: blugi deşiraţi şi rămaşi prea mici, sandale, cămaşă decolorată de la cele o mie de ore cât a fost expusă la soare, păr cărunt şi oarecum neîngrijit, privire care nu emana încredere.

— Cohen a făcut poza asta în afara unui bar din Gadet, zise Blanc, arătând spre un panou care intra în poză la jumătatea fotografiei şi care atârna deasupra peretelui clădirii.

— Recunosc locul, este chiar după colţ de aici. Le National.

— Cohen se pare că a făcut poza pe furiş. Un instantaneu de la nivelul şoldului.

Făcu clic pe dosarele vechi de investigare şi compară o fotografie de-atunci a poliției cu poza lui Cohen.

— A îmbătrânit, dar acesta este Guillaume fără îndoială, exclamă ea.

— Cohen i-a luat urma şi l-a fotografiat!

Blanc lovi cu pumnul în masă.

— Nu am idee ce înseamnă nota criptică a lui Cohen despre Saint-Gilles. Locul în care trăieşte crescătorul taurului nostru de luptă criminal. Oare are vreo legătură cu acest caz? Şi de ce scrie Cohen cuvântul „tată” de trei ori? Un

indiciu al motivului? Dar un lucru este sigur: jurnalistul a găsit o pistă.

— Te gândeşti la acelaşi lucru la care mă gândesc şi eu?

Blanc îi zâmbi.

— Cohen l-a cunoscut pe celebrul istoric de artă Boré, care era un tânăr curator la Musée Maly în momentul furtului. Şi îl urmărea pe Guillaume, fostul îngrijitor de la Musée Maly şi principalul suspect de furt.

— Iar ultima lui notă poate însemna că a vrut să-l întâlnească pe Guillaume în dimineața zilei de 5 august într-un bar din Gadet. Cu excepția faptului că această întâlnire nu a mai avut loc.

— Pentru că un taur de luptă şi-a băgat coarnele între ei pe 4 august.

Un inside-job

Adoua zi dis-de-dimineață, Blanc ieşi în grabă din casă. Încă nu se făcuseră treizeci de grade. Era momentul pe care îl iubea cel mai mult în timpul investigațiilor: ştia deja că un animal de pradă stătea în lumina crepusculară în apropierea desişului, dar mai ştia că încă nu avea nicio pistă concretă, nicio suspiciune limpede. Îşi ținea mintea şi simțurile deschise în toate direcțiile. Un vânător care simte privirea animalului înainte de a-l vedea.

Se aşează în Espace şi răsuci cheia în contact. Nimic. Încercă din nou. Nimic. A treia oară. Blanc lovi volanul. Avea atât de

multă energie din cauza nervilor încât putea să explodeze. Şi acum stătea în această epavă de maşină şi nu putea s-o ia din loc. Mai încercă de cinci ori, dar din compartimentul motorului nu se auzea nici măcar un zdrăngănit. Se uită la ceas: ora opt. O să-i dea telefon vecinului său.

Jean-François Riou era inginer la Airbus Helicopters din Marignane, însă viața pentru care Dumnezeu îl crease de fapt o ducea la sfârşit de săptămână: înşuruba cu devotament în măruntaiele maşinilor ruginite până când acestea înviau ca maşini de epocă numai bune pentru muzee. Îi salvase Espace-ul lui Blanc de mai multe ori. În timpul ultimei reparații, îi permise lui Blanc să-l tutuiască. Riou trebuia să fie treaz la ora asta a dimineții. Copiii lui erau la internat, dar nu veneau acasă în weekend aproape niciodată. Blanc nu o cunoscuse încă pe soția lui Riou, dar îşi dăduse seama din puținele remarci ale prietenului său că era destul de bine că n-o cunoştea. Tastă numărul de mobil în Nokia.

— Maşina ta veche s-a stricat, îl salută Riou bucuros, altfel de ce-ai suna într-o sâmbătă dimineață?

— Ai mâinile pline de ulei?

— Tocmai urc în Alpine-ul meu.

— Înseamnă că poți ajunge repede aici.

— Este ceva de care trebuie să-mi fie frică? Espace-ul tău scoate fum mai mult decât de obicei? Uleiul lui de motor picură în Touloubre?

— Când rotesc cheia în contact, acul vitezometrului se roteşte până la două sute şi acul turometrului merge până

la maxim în partea dreaptă, dar în rest nu se întâmplă nimic. Nu se aude nimic, luminile de avertizare nu clipesc, demarorul nu geme.

— Putain.

Riou părea şi mai vesel.

— Voi lăsa Alpine-ul în garaj şi voi lua Opelul Frontera.

— Sună de parcă ar fi un catâr.

— O maşină de teren veche. Tracțiunea pe patru roți este mai bună pentru remorcare.

— Un început de weekend minunat, şopti Blanc.

— Să nu pleci de-acolo.

Blanc îl auzi pe Riou râzând când legătura se-ncheie.

Zece minute mai târziu, Riou ajunse cu Opelul vechi, pătrat şi roşu, huruind până în fața casei lui Blanc.

— Nu vrei să vinzi maşina asta veche? întrebă el după ce aruncă o privire sub capotă. Copiii tăi sunt adulți şi soția ta... mă rog. Nu mai ai nevoie de autobuzul ăsta de familie hodorogit. Cumpără-ți un pick-up şi vei avea mereu prieteni. Cumpără-ți o decapotabilă şi vei avea mereu prietene.

Scoase o frânghie de remorcare din portbagaj.

Geneviève urâse să conducă prin Paris în marele Espace. Când au atins acea vârstă dificilă, copiii lui erau atât de stânjeniți de maşina asta veche, încât îi cereau să-i lase să

coboare la o sută de metri de şcoală, numai să nu-i vadă prietenii în ea. De fapt, nici nu au existat sentimentalităţi care să-l lege pe Blanc în lanţuri de această maşină.

— Cât pot să scot pe ea?

— Cunosc pe cineva care livrează astfel de maşini uzate din Marsilia spre Alger. S-ar putea să-ţi dea o sută de euro.

— Şi dacă o vând aici?

— O să auzi multe glume. Pe cheltuiala ta.

— Şi unde vrei să mă târâi acum?

— La Saint-César. E un mecanic acolo suficient de nebun încât să cârpească chiar şi un Espace vechi.

— Ceea ce mă va costa mai mult decât valorează maşina la ora actuală.

— Ţi-am zis doar: pick-up sau decapotabilă.

Blanc se gândi la vechea fabrică de ulei şi la ţiglele crăpate de pe acoperiş, la salariul lui de funcţionar public şi oftă.

— Hai să reparăm vechitura. De câte ore va avea nevoie prietenul tău din Saint-César?

Riou zâmbi plin de compasiune.

— Zile? Săptămâni? Căile Domnului şi cele ale furnizării de piese de schimb pentru Renault sunt necunoscute.

— Merde. Şi eu ce fac între timp? Am nevoie de-o maşină!

— O să-ți împrumut una de-a mea.

— Nici vorbă de-aşa ceva. Nu pot să merg cu viteză cu o maşină de epocă scumpă.

— Nu am spus că o să-ți împrumut Alpine-ul. Mă gândeam la ceva mai confortabil, un adevărat clasic.

Lui Blanc nu-i plăcu deloc rânjetul lui Riou.

După ce-i emise „ca plată în avans” un cec de 400 de euro mecanicului care zâmbea compătimitor în garajul din Saint-César, Blanc merse cu Riou până la hambarul vechi de pe drumul departamental 70, unde Riou îşi adunase colecția. Vecinul lui împinse poarta grea şi glisantă de lemn: lumina soarelui căzu peste Alpine-ul albastru ca un far pâlpâind, apoi căzu peste un jeep din Al Doilea Război Mondial, vopsit în verde, peste un Opel Rekord vechi de cincizeci de ani, peste un Mercedes cel puțin la fel de vechi, a cărui aripă stângă fusese deşurubată. Şi chiar în fața peretelui din spate, unde aproape că nu cădea nicio rază de soare, stătea un 2CV[42] azuriu.

— Anul de fabricație 1990, chiar înainte de oprirea producției. Şase sute de centimetri cubi, douăzeci şi nouă de cai putere, poate să sară peste o sută de lucruri când mistralul te-mpinge de la spate, zise Riou.

— Şi dacă mistralul bate din față?

---

[42] Citroën 2CV (n.tr.).

— Închizi geamurile complet şi poţi culege flori în timp ce conduci. Chestia aia are cutia de viteze amplasată lângă volan – te pricepi la din astea?

— Am mai condus odată o rățuşcă[43]. La fel ca orice student adevărat.

Cu Geneviève, atunci când amândoi erau în semestrul doi. Cu rățuşca unei prietene de-a ei, o maşină roşie ca un tricou care a fost spălat de prea multe ori. Călătoriseră prin Vendée[44]. Odată, pe un drum de ţară, o porţiune laterală din căptuşeala acoperişului se desprinsese. Capota pliantă era atât de permeabilă încât în timpul furtunilor de vară stăteau pe scaune ca sub duş. Şi uneori seara se opreau într-o parcare singuratică, atât de lacomi unul de celălalt, încât nici măcar nu-şi ridicau cortul, ci în maşină...

— E totul în regulă? întrebă Riou.

— Chiar a trecut mult timp de când am condus ultima oară un 2CV.

— Nu-ţi face griji. E ca mersul pe bicicletă, nu se uită niciodată.

— Se pare că nu mai am altă opţiune. Unde este cheia?

---

[43] Modelul de maşină Citroën 2CV a fost numit colocvial „rață” în Germania şi Austria. Această denumire a fost adoptată din Ţările de Jos, unde în 1948 un jurnalist a descris maşina ca o lelijke eend („rățuşca cea urâtă”), după basmul cu acelaşi nume de Hans Christian Andersen (n.tr.).

[44] Departament din vestul Franţei (n.tr.).

Blanc conduse cu grijă prima sută de metri, dar vecinul lui avea dreptate: era ca înainte. Doar pasagera din dreapta lipsea. Întrucât aerul sclipea acum, se opri la marginea drumului şi retractă acoperişul. Doar e decapotabilă, nu? Când viră din nou spre drumul departamental, auzi micul motor torcând ca o maşină de cusut industrială. Undeva zdrăngănea o tablă. Anvelopele bâzâiau pe asfalt. Caroseria se legăna ca o barcă pe un val oceanic la fiecare denivelare de pe şosea. Reuşi să reducă viteza până la şaptezeci de kilometri pe oră şi să ducă maşina pe porțiuni drepte. Ultimele cicade ale verii zumzăiau în pădurea de garigă. Un gărgăun de mărimea unui deget fu aspirat prin acoperişul deschis din cauza curentului de aer, bâzâi învârtindu-se de trei ori şi dispăru înainte ca Blanc să apuce să se sperie. Năvăli peste el mirosul de pin şi rozmarin. Dintr-odată, Blanc se simțea minunat.

În acea dimineață de sâmbătă din august stăteau în secție doar jandarmii care erau repartizați la muncă şi cei care nu aveau familie. În Gadet, în afară de brigadierul de serviciu, Blanc îi întâlni aşadar doar pe Nkoulou şi pe Tonon. Comandantul său tocmai cobora dintr-o maşină de patrulare când Blanc ajunse în parcare cu noua maşină. 2CV-ul se deosebea atât de mult de ventilatorul Dyson al lui Nkoulou, la fel cum se deosebea „On the Road Again” de la Canned Heat față de un free jazz. Blanc nu trebuia să fie psiholog pentru a citi privirea superiorului său. Trase înapoi acoperişul şi închise uşa şoferului, având grijă să nu lovească suprafața de tablă.

— Mai bine încui uşa, îl sfătui Nkoulou. Recent, cântărețului Renaud Séchan i s-a furat rățuşca din fața casei din L’Isle-sur-la-Sorgue.

— Cu siguranță trebuie să fie vorba de un hoț de mașini disperat.

— În Provence avem mai mulți oameni disperați decât poți bănui.

Blanc își urmă șeful în clădire și îl privi gânditor pe Nkoulou până când acesta dispăru în biroul lui. Apoi Blanc împinse ușa propriului său birou ca să intre.

— Tocmai termin dosarul, îl salută Tonon, nepărând prea surprins să-l vadă acolo.

Lângă computerul lui vechi se afla o sticlă deschisă de vin rosé și un pahar de plastic. Vinul din sticlă era acum doar până la nivelul etichetei.

— De când faci tu acte în weekend?

— De când mi s-a spus să întocmesc un dosar de accident pentru un mort care se credea toreador.

— Dosarul o să se facă din ce în ce mai gros. Și n-aș paria nici măcar un euro pe faptul că termenul „accident” va ajunge pe coperta dosarului.

— Nu poți să stai și tu într-un bar sau pe vreo femeie, așa cum face orice bărbat decent în weekend?

— Tu ești exemplul meu luminos. Nu-ți mai chinui computerul. Plecăm într-o excursie educațională.

— Asta sună de parc-ar trebui să refuz propunerea.

— Mergem în vizită la un istoric de artă.

— Cu siguranță va fi mai interesant decât meciul de acasă al Olympique Marseille din această după-amiază, pentru care s-a întâmplat să obțin bilete.

Când păşiră în fața secției, Marius se holbă fără cuvinte la 2CV.

— Noua mea maşină decapotabilă, anunță Blanc.

— Hai să luăm o maşină de patrulare. Aş vrea să ajung azi la destinație. Unde mergem, de fapt?

Marius, care nu se băga la condus dacă putea să evite, se strecură în Mégane pe scaunul pasagerului. Înăuntru era cald ca într-o saună şi mirosea uşor a vomă. Cu o zi înainte, doi colegi târâseră după ei din pădure un bețiv care se chinuia în desişul uscat să-şi aprindă o țigară cu o brichetă pe benzină. Blanc coborî fereastra şi îi spuse lui Marius ce mai aflase despre Boré în seara precedentă.

— N-am auzit niciodată de el. Locuieşte în sud?

— Boré a lucrat la un moment dat în Saint-Tropez, însă locuieşte la Paris de mai bine de zece ani. Este celebru în cercurile sale nu numai datorită cărții sale despre van Gogh. Organizează mari expoziții: pictori cunoscuți, muzee cunoscute, public de masă. În numele Ministerului Culturii, se spune că va organiza în Arles un eveniment aniversar pentru van Gogh. Acesta este singurul motiv pentru care se află în Provence de câteva săptămâni. Locuieşte între Salon şi Arles în casa de vară a unui prieten.

— Şi toreadorul nostru biciclist a vorbit cu el?

— De aceea vorbim şi noi cu el acum.

Douăzeci de minute mai târziu treceau prin Eyguières[45]. Blanc îi spuse lui Tonon adresa pe care şi-o notase în caiet, iar colegul lui îl îndrumă spre centrul orăşelului. Benzile drumului se-ncolăceau în jurul unui monument al soldaților căzuți în luptă, care înfățişa un soldat din bronz din Primul Război Mondial care privea eroic în spațiu. Un bar, un restaurant, o galerie de artă, un magazin naturist, trafic mai deloc, nimeni pe trotuar, cu excepția unui pensionar care moțăia pe o bancă din fața administrației financiare.

— Seara este mai aglomerat aici, mormăi Tonon. Loc frumos.

Parcară în fața unei case destul de ponosite de lângă galerie. La parter se afla un magazin de patiserie, dar era închis. Fațada de piatră prost tencuită de deasupra strălucea într-o culoare cenuşie. Uşa de la intrare de lângă magazin şi ferestrele pătrate cu cruci de lemn păreau vechi. Abia când apăsase pe sonerie, Blanc îşi dădu seama că lemnul era nou. Văzu apoi că uşa avea o încuietoare modernă şi că sistemul de alarmă era fixat discret pe arcada de piatră de la intrare.

Bărbatul care le-a deschis uşa părea mai bătrân şi mai tras la față decât în fotografia de autor din cartea de artă pe care i-o arătase Aveline, însă în mod cert era bărbatul cu care voia să vorbească. Daniel Boré avea aproape 1,90 m, pieptul şi stomacul rotunde şi în formă de butoi, ceea ce nu se vedea imediat deoarece erau mascate de haine viu colorate: pantaloni de in verde-prăzuliu şi o cămaşă roz-deschis, cu mocasini din piele de şarpe care erau la fel de ascuțiți la vârf după cum fusese ultima modă în perioada Renaşterii. Boré

[45] Comună din departamentul Bouches-du-Rhône (n.tr.).

îşi ascundea ochii apoşi, deschişi la culoare şi obrajii cărnoşi în spatele unor ochelari din anii şaptezeci, cu rame de oțel. Părul lui lung şi blond era aşa de rar în față, încât scalpul ars de soare îi strălucea. Avea un ceas vechi Jaeger-LeCoultre Reverso legat de încheietura mâinii stângi, un ceas a cărui carcasă putea fi dată peste cap prin intermediul unui mecanism rafinat, astfel încât cadranul şi capacul din sticlă să fie îndreptate spre interior şi partea din spate spre exterior. Boré îl purta aşa la mână, un indicator inutil de timp care arăta ca o brățară din piele de crocodil cu o incrustație dreptunghiulară de oțel. La mâna sa dreaptă strălucea un inel cu sigiliu sculptat din lapislazuli.

— Veniți de la agenția de publicitate? îi salută istoricul de artă.

Îşi sorbea în mod ciudat cuvintele când vorbea, de parcă dinții nu i-ar fi fost bine aşezați în maxilar.

— Credeam că vom trece prin şpalturile broşurii expoziției abia peste două ore.

— Arăt eu ca un ciudat care lucrează în publicitate? replică Marius, arătându-i legitimația.

Blanc ar fi vrut să înceapă conversația într-o notă mai politicoasă. Îşi forță un zâmbet.

— Avem doar câteva întrebări, monsieur Boré. Este vorba despre un accident. Nu va dura mult.

— În cazul în care căutați Renault-ul acela de pe marginea drumului, îi aparține prietenului meu care mi-a pus la dispoziție şi această casă. Îi place să călătorească. Aproape că nu mă folosesc de maşină. Dacă vreți să vorbiți cu

prietenul meu, va trebui să reveniți în opt săptămâni. E în vacanță în Mauritius, unde face scufundări.

Era pe punctul de a închide uşa, dar Blanc o ținu deschisă, cu zâmbetul încă înghețat pe față. Maşina către care arătase Boré era o Laguna galbenă. O maşină de culoare deschisă. Încă un motiv pentru a-l lua pe individ la întrebări.

— Este vorba despre accidentul care s-a soldat cu moartea lui Albert Cohen.

— Am auzit despre asta la radio.

Boré deveni deodată agitat şi surprins.

— Intrați.

Îi conduse pe nişte trepte de piatră uzată până la primul etaj şi intrară într-o sufragerie minusculă cu pereți tencuiți cu alb pe care stăteau înrămate postere de filme din anii cincizeci. Pardoseala era placată cu plăci dreptunghiulare de teracotă care fuseseră acoperite cu un strat lucios de ceară. Două grinzi rotunde de stejar mâncate de viermi susțineau tavanul şi făceau camera să pară atât de joasă, încât Blanc a fost nevoit să-şi plece capul când păşi pe sub prima grindă pentru a se aşeza pe un taburet acoperit cu material textil. Oftând calm, Marius se lăsă să cadă într-un balansoar vechi, în timp ce Boré se aşează pe o canapea. Stătea atât de drept încât spatele său nu atingea spătarul. În mijlocul încăperii se afla o masă joasă, a cărei suprafață fusese încropită dintr-o uşă veche de stejar. Pe ea zăcea un toc de plastic negru, deschis, care conținea un dispozitiv electric ce-i amintea lui Blanc de un mic aparat de măsurare. Alături zăceau câteva ace minuscule. Boré observă privirea jandarmului şi închise rapid tocul.

— Îl cunoşteaţi pe monsieur Cohen? întrebă Blanc.

— De ce vreţi să ştiţi asta? La ştiri se spune că a fost un accident, nu?

— Vă rog să-mi răspundeţi la întrebare.

— Eh bien. Bineînţeles că l-am văzut pe Cohen în talk-show-uri din când în când. Nu că mă uit la aşa ceva în mod regulat. Şi nu i-am citit articolele, nu scria tocmai despre cultură. Nici la vernisaje nu mergea, din câte ştiu eu.

Boré ezită o clipă, parcă ar fi încercat să se forţeze să continue.

— L-am întâlnit personal doar săptămâna trecută. M-a sunat şi m-a rugat să-i fac o programare pentru că voia să discute cu mine despre van Gogh.

— Despre ce anume? continuă să-ntrebe Blanc.

— Despre tot!

Boré îşi ridică mâinile cărnoase şi le lăsă să cadă cu un gest care ar fi putut sugera resemnare în faţa unei asemenea naivităţi.

— Când v-aţi întâlnit? interveni Marius.

Istoricul de artă scoase un telefon mobil din buzunarul cămăşii.

— Mă uit pe calendar, răspunse el. Joia trecută, 28 iulie, orele cincisprezece. Cohen a ajuns la timp. Nu prea cunosc artişti şi curatori care să fie aşa.

Râse nesigur. Blanc şi Marius schimbară o privire: cu o săptămână înainte de accident.

— Când v-a telefonat Cohen pentru a stabili întâlnirea? întrebă Blanc.

— În aceeaşi zi, cândva dimineața. A spus că trebuie să scrie un articol pentru revista lui, ceva despre van Gogh. „Ceva?" am întrebat, oftând în mintea mea. Porcării obişnuite de jurnalist, m-am gândit, un conțopist fără minte, care vrea să obțină un citat de la mine pentru că e prea leneş să caute el singur în cartea mea.

— Atunci de ce l-ați mai primit pe monsieur Cohen în audiență? dori să ştie Blanc.

— Pentru că era monsieur Cohen, un om care apare la televizor! Trăiesc din organizarea de expoziții de artă care atrag un public uriaş. Mon Dieu[46], sunt unul dintre acei oameni care au transformat expozițiile de tablouri în evenimente care atrag tot atâta lume cât meciurile de fotbal! Am făcut marea expoziție Renoir de la Paris, la vremea ei. Şi aşa cum fotbalul nu ar funcționa astăzi fără televiziune, nici expozițiile nu mai funcționează fără camere de filmat. Aşa că am acceptat. Trebuie să spun că am fost destul de surprins.

Marius îl privea înțelegător pe istoricul de artă.

— Deoarece Albert Cohen era chiar mai neştiutor decât v-ați temut inițial?

— Pentru că Albert Cohen îmi citise cartea din scoarță în scoarță şi cred că nu doar cartea mea. Pentru că văzuse deja

[46] „Dumnezeule" (fr., în original) (n.tr.).

cu ochii lui cele mai importante locuri din Provence unde van Gogh pictase, deşi călătorea în Midi doar de o săptămână. Vedeți dumneavoastră, oftă Boré, majoritatea oamenilor cred că van Gogh nu a vândut nicio pictură în viața lui. Prototipul pictorului fără succes. Majoritatea oamenilor sunt doar nişte connards[47].

A subliniat acest lucru în aşa fel încât Blanc să fie sigur că istoricul de artă i-a inclus şi pe el, şi pe Marius în acest grup. Se potrivea cel puțin în privința sa.

— Dar Cohen ştia că van Gogh vânduse tablouri, nu? ghici el.

— Exact. În 1882, chiar la începutul carierei sale, artistul vânduse deja câteva desene, deşi pe bani puțini. Dar în 1890, cu jumătate de an înainte de a se sinucide, o colecționară din Belgia a plătit patru sute de franci pentru „Via roşie", ceea ce era o sumă considerabilă la acea vreme. Într-o revistă respectată a apărut o recenzie elogioasă despre acest tablou şi s-a organizat şi o expoziție. Van Gogh aproape reuşise, nu şi-a luat viața din lipsă de succes. Şi Cohen ştia toate astea, ştia chiar şi prețul „Viei roşii". Era destul de informat pentru un jurnalist.

— Atunci ce mai voia să afle de la dumneavoastră?

— M-a întrebat despre adevăratele cauze ale nebuniei lui van Gogh. Despre constrângerea sa proprie de a se autodistruge.

— Nebunia care l-a costat urechea?

---

[47] „Nenorociți" (fr., în original) (n.tr.).

— Şi mai târziu viaţa. Teză pe care o susţin vehement şi în cartea mea şi care nu numai că mi-a adus recenzii pline de laude: pictorul a fost mereu instabil, dar excesul de lumină şi culori din sud a fost cel care i-a copleşit mintea. Van Gogh a fost un om orientat vizual ca nimeni altul în secolul al XIX-lea. Şi acum imaginaţi-vă acest om orientat vizual, care şi-a petrecut copilăria în nordul umed şi gri, ajungând în Midi ca adult. Cerul în bătaia mistralului! Soarele! Chiparoşii! Stelele! Marea! Şi această lumină care eliberează culorile din învelişul lor! Într-un fel, Provence l-a ucis prima pe van Gogh într-o anumită măsură.

Marius îi mai aruncă lui Blanc o privire rapidă. Era limpede că îl considera pe Boré un flecar.

— Şi doar despre asta aţi discutat cu Cohen? întrebă Blanc neîncrezător.

— I-am dat câteva citate frumoase, chiar mai bune decât cele din cartea mea. I-am explicat „Mitul lui van Gogh". Vedeţi dumneavoastră, scriu şi o carte despre fiecare artist pentru care am o expoziţie. Este un fel de omagiu, însă nu-mi fac iluzii. După şase luni veţi găsi cărţile mele de artă la standurile anticariatelor moderne, cadouri ideale de Crăciun pentru cineva care nu vrea să cheltuiască mulţi bani. Doar Vincent van Gogh şi lumina sudului se reeditează mereu. Pictorul care s-a mutilat exercită asupra oamenilor o fascinaţie ciudată. Dacă din 1890 ar fi avut succese în mod constant, acum ar fi unul dintre acei artişti buni care ne umplu muzeele, dar nu mai mult de-atât. Doar nebunia lui, care a fost pe cât de creativă, pe-atât de distructivă, îl face un sfânt modern în lumea noastră depopulată de sfinţi.

Marius îşi drese glasul.

— Voi recapitula: dacă van Gogh nu şi-ar fi tăiat urechea, nu ar fi devenit un star pop?

Boré se uită la el iritat.

— Cred că lui monsieur Cohen i-ar fi trecut prin minte o frază mai elegantă.

— Voia doar să facă schimb de idei cu dumneavoastră despre nebunia mitică a lui van Gogh? întrebă Blanc.

Istoricul de artă ezită din nou pentru o clipă.

— Mi-a cerut şi fotografii cu van Gogh, recunoscu el în cele din urmă el cu o voce înceată.

— Fotografii? întrebă Blanc neîncrezător.

Fără să mai spună ceva, Boré dispăru într-o cameră alăturată şi se-ntoarse cu propria carte. Răsfoi primele pagini şi le întinse cartea celor doi jandarmi.

— S-au păstrat mai mult de patruzeci de autoportrete ale lui van Gogh. S-a luat ca model pe sine de fiecare dată într-o anumită măsură.

— Cunosc tabloul cu pipa şi bandajul din jurul urechii maltratate, explică Marius.

Boré ignoră acest lucru şi bătu cu degetele pe pagina deschisă.

— Iată două fotografii. Nu există copii. Artistul s-a pictat pe sine ca un maniac, dar s-a lăsat fotografiat doar de două ori – o dată când avea treisprezece ani şi o dată ca ucenic al unui negustor de artă pe când avea nouăsprezece ani. E

vorba de lumină, înțelegeți? De parcă lui van Gogh i-ar fi fost frică de privirea incoruptibilă, ca să spunem aşa, clinică a aparatului de fotografiat. Nu există nicio fotografie cu van Gogh ca adult. Însă...

Tăcu.

— Însă monsieur Cohen v-a arătat una, nu? bănui Blanc.

— Nu, nu. Adică, ei bine, a pus nişte întrebări atât de detaliate despre fotografii cu van Gogh, încât mi s-a părut ciudat, aşa că am crezut – deşi el a negat asta –, am crezut că a văzut totuşi o fotografie în timp ce cerceta. O fotografie cu van Gogh pe care nimeni nu o ştie!

Îi privea pe jandarmi de parcă s-ar fi aşteptat acum ca aceştia să tragă aer în piept cu reverență.

Totuşi, pulsul lui Blanc nu a fost afectat de numărul de fotografii cu van Gogh care s-au păstrat.

— V-a întrebat Cohen despre slujba dumneavoastră anterioară la Musée Maly? întrebă el, permițându-şi să adauge şi un strop de perfidie în tonul său prietenos.

Boré se uită la el atent şi de data aceasta tăcu mult, mult timp înainte de a-şi drege glasul şi de a răspunde:

— Am fost nevoit să-i promit lui monsieur Cohen că voi păstra confidențialitatea acestei părți a conversației noastre. A făcut nişte cercetări şi nu a vrut ca ceva din aceste informații să se scurgă înainte de vreme. A trebuit să-i promit că nu voi spune nimănui un cuvânt despre asta.

— Sunt sigur că nu se va supăra pe dumneavoastră dacă vă încălcați promisiunea, spuse Blanc sec.

— Eh bien, exclamă Boré resemnat, deschizând un cufăr şi scoțând un pahar, o carafă cu apă şi o sticlă de Ricard.

— Dacă nu ați fi de serviciu, v-aş oferi un pahar, se scuză el în timp ce-şi turnă mai mult de două degete de pastis în pahar.

Blanc aşteptă până când istoricul de artă termină de băut.

— Cohen a deschis subiectul acesta după o jumătate de oră, spuse în cele din urmă Boré. Până atunci am avut o conversație cu adevărat înflăcărată despre van Gogh. Şi deodată menționează furtul de la Musée Maly.

Clătină din cap în timp ce îşi umplea din nou paharul.

— Am rămas destul de uimit. Nu e ca şi cum mă gândesc în fiecare zi la acea perioadă din viața mea. Am început să lucrez acolo în 1988, a fost primul meu loc de muncă în calitate de curator. Ce scandal a fost atunci când ni s-a furat van Gogh-ul!

— Cohen cerceta acest caz vechi, interveni Blanc.

— Da, şi mi-a cerut să-i dau toate detaliile.

— V-aş fi recunoscător dacă mi-ați putea oferi şi mie aceste detalii.

Boré oftă.

— Nu i-am putut spune lui Cohen mai mult decât am spus atunci poliției şi nici acum nu vă pot spune mai multe. Îmi

luasem concediu în timpul săptămânii pentru a admira iahturile în timpul marelui concurs de navigație din Saint-Tropez. Împreună cu o colegă de care, ezită un moment, eram foarte apropiat la acea vreme. Ei bine, am auzit de furt la radio în dimineața aceea. Ne-am repezit la muzeu, dar poliția blocase deja totul.

— Ați fost interogat?

— Desigur.

— Un inside-job, murmură Marius.

— După părerea mea, polițaii l-au lăsat să scape prea uşor pe îngrijitorul nostru de-atunci.

— Olivier Guillaume.

— Dacă ştiți deja totul, de ce mă mai întrebați, atunci? La fel a fost şi cu Cohen: a ştiut întotdeauna ce aveam să-i spun.

— Îmi place mereu să mă uit la reluări la televizor, îl asigură Marius cu un glas inocent. Aşa că povestiți în continuare, poveştile mi se par mereu şi mai interesante când le văd a doua oară.

Boré îi aruncă o privire iritată şi dădu pe gât al doilea pahar.

— Pentru cineva care iubeşte arta – pe care o iubeşte cu adevărat, mă-nțelegeți? Aşadar, pentru cineva care iubeşte arta, un furt ca ăsta este aproape la fel de dureros ca...

Se uită pe fereastră.

— Ei bine, ca o lovitură în cap. Chiar doare, un amator nici nu-şi poate imagina. Majoritatea hoţilor nu sunt infractorii inteligenţi pe care-i vedeţi în filme.

— Nu cunoaştem infractori doar din filme, interveni Marius care era cu siguranţă într-o dispoziţie proastă acum.

— Hoţii de obiecte de artă sunt fie nişte personaje strâmbe pentru care un tablou este cam ceea ce este un băieţel pentru un pedofil, fie nişte connards care realizează abia după ce fură că practic opera pe care au furat-o nu poate fi vândută. Din acest motiv, smulg tablourile din rame, iar unii chiar le împăturesc. Pânzele sunt deteriorate, culorile parcă răzuite. Din când în când, unele lucrări antice nepreţuite sunt ascunse în subsoluri umede sau în vreun pod unde sunt expuse la căldură şi la soare. Şi atunci când le regăseşti într-un final – dacă le vei găsi vreodată! –, arată de parcă au fost călcate-n picioare într-o luptă de stradă.

— De ce l-aţi bănuit pe Guillaume? În ce categorie îl plasaţi: la connards sau la caracterele strâmbe?

— La caracterele strâmbe. Nu era deloc idiot şi avea cunoştinţe despre artă. Tatăl său a fost un colecţionar important, Olivier Guillaume practic a crescut cu arta lângă el. Era mai inteligent decât noi toţi la un loc, dar – Boré caută cuvântul potrivit –, ei bine, cam strâmb. Îmi pare rău că nu pot face o descriere mai detaliată. Straniu. Nu a absolvit niciodată facultatea, nu a terminat niciodată vreun program de instruire profesională, în ciuda minţii sale strălucite. Locuia la mama lui. Nu ieşea niciodată în oraş, nu bea niciodată un pahar de vin. El era factotumul din muzeu. Ştia toate sistemele de securitate, ştia să oprească sistemele de alarmă, avea cheile de la toate uşile. Dacă a existat cineva care ar putea jefui Musée Maly fără să se

declanşeze alarma, el era acela. Dar colegii dumneavoastră i-au dat drumul prea repede atunci. Până la urmă, conducerea l-a concediat după aceea pentru că nimeni din muzeu nu mai avea încredere în el. Dar asta a fost singura lui pedeapsă, dacă vreți. Şi tabloul lui van Gogh nu a mai fost văzut de atunci.

— Când ați plecat de la Musée Maly?

— La scurt timp după Guillaume. În mod voluntar, adăugă imediat Boré.

Aruncă o privire rapidă spre sticla Ricard şi, pentru o clipă, păru că era pe punctul de a-şi turna un al treilea pastis, dar apoi se decise să nu o facă.

— La vremea respectivă, am plecat la Paris cu colega mea pentru că doar acolo poți face cu adevărat o carieră în meseria noastră. Am organizat prima expoziție mare la scurt timp după aceea, dar colega mea a întâlnit pe altcineva. Am pierdut legătura, aveam o grămadă de alte lucruri pe cap, încât la Musée Maly şi la furt nu m-am mai gândit deloc.

— Până când monsieur Cohen v-a bătut la uşă. Credeți că jurnalistul descoperise ceva şi era pe urmele sale?

— A făcut nişte insinuări, doar atât.

Boré părea de parcă purta o luptă cu el însuşi, apoi oftă.

— Vedeți dumneavoastră, explică el, eu fac cele mai de succes expoziții din țară. Dar printre istoricii de artă sunt considerat încă un impostor, în ciuda acestui lucru – nu, tocmai din cauza asta. Sunt considerat de categorie uşoară. Ştiți cum este să vezi oamenii cum dau ochii peste cap la

conferințe când aud numele meu? Cum pufnesc disprețuitor? Cu o singură expoziție aduc arta mai aproape de mai mulți oameni decât profesorii din seminarele lor în toată viața acestora academică secată! Dar ei mă disprețuiesc pentru că sunt popular. Şi deodată apare cineva în casa mea şi-mi sugerează că poate rezolva cazul unui tablou de van Gogh furat. Imaginați-vă aşa: primul tablou din seria bărcilor de pescuit din Saintes-Maries, pierdut de două decenii, este regăsit! Şi aş face şi eu parte din soluție! Care dintre profesori ar fi recuperat vreodată un tablou de van Gogh?

— Bănuiți că şi Cohen l-a suspectat pe Guillaume?

— A ținut asta pentru el. Nu a zis-o chiar aşa. Dar Cohen cred că avea suspiciunile lui. Mi-a dezvăluit că voia să vorbească cu Guillaume. Din păcate, nimic mai mult.

Blanc se gândi la notițele lui Cohen din fişierul cu numele lui Guillaume.

— Ce legătură are oraşul Saint-Gilles cu van Gogh? întrebă el.

Boré se uită la el uimit.

— Niciuna. Pictorul nu a fost niciodată acolo. Nu există niciun muzeu cu lucrările sale acolo. În acel oraş e doar faimoasa lor biserică cu portalul medieval. De ce?

Blanc ignoră întrebarea.

— Guillaume lucrează acolo?

— Nu ştiu asta. Nu am mai auzit de individul acela de douăzeci de ani.

— Nu v-aţi întâlnit cu Cohen a doua oară? întrebă Blanc.

— Nu. Cohen a vrut să mă sune. Am înţeles de la el că probabil voia să se vadă din nou cu mine săptămâna asta. Când am auzit la radio despre accidentul său îngrozitor, din cauza şocului aproape că m-am izbit de o maşină care venea din sens opus.

— Eraţi în maşină când aţi aflat despre asta? continuă Blanc cu întrebările. În ziua accidentului?

Se gândi la autovehiculul galben al prietenului lui Boré care era plecat, acel Renault Laguna parcat în faţa casei.

— Da. Am fost în Marsilia şi am văzut şi eu într-un sfârşit MuCEM-ul[48]. M-am întors abia seara. Chiar înainte de Eyguières am ascultat ştirile de la ora opt. Credeţi că cercetarea lui Cohen a avut vreo legătură cu moartea lui îngrozitoare?

— Totul pare un accident, minţi Blanc, zâmbind liniştitor. Dar dacă tu, ca poliţai, afli din greşeală despre un caz de furt de demult, care e şi nerezolvat, atunci în mod natural îţi ciuleşti urechile.

— Ţineţi-mă la curent, îi rugă Boré. După cum am spus: ar însemna foarte mult pentru mine să regăsesc tabloul dispărut al lui van Gogh.

---

[48] Muzeul Civilizaţiilor Europene şi Mediteraneene (n.tr.).

Jandarmii se ridicară, iar istoricul de artă îi însoți până la uşă. Păşea precaut, ca cineva care nu voia să se poticnească sub nicio formă. Când ieşiră în lumina puternică, Blanc se întoarse încă o dată.

— Colega aceea, întrebă el încetişor, care a fost cândva atât de aproape de dumneavoastră încât ați mers la Paris cu ea, s-a căsătorit mai târziu cu editorul Leroux, nu-i aşa?

Boré făcu un gest care exprima atât regret, cât şi un calm rece. În acel moment, gestul lui Borè îi aminti lui Blanc de un tenismen care îşi practică sportul ca hobby şi care tocmai a pierdut un meci irelevant.

— Marie-Claude Elbaz a fost cea mai frumoasă şi cea mai deşteaptă colegă din muzeu, dar era şi cumva inabordabilă. Deşi am stat cu ea practic zi şi noapte mai bine de un an de zile, nu am simțit niciodată că o cunosc cu adevărat. Aşa că atunci când a început să mă evite la scurt timp după ce am ajuns la Paris, nu prea am văzut asta ca pe o pierdere. Erau atât de multe femei în capitală...

Se pierdu o clipă-n amintiri.

— Până în prezent nu am cunoscut doamna vieții mele şi nu m-am căsătorit niciodată. Dar dintre toate femeile cu care am avut o relație, nu o cunoşteam pe nici una la fel de puțin ca pe Marie-Claude.

— Cohen v-a întrebat şi despre Marie-Claude?

Istoricul de artă părea surprins.

— Nu. N-am mai văzut-o pe Marie-Claude de mulți ani. Cohen lucra doar pentru Leroux. Numai Marie-Claude poate

să fie cea care l-a pus pe urmele acestui furt de demult. Cred, deci, că de la ea personal a aflat totul.

— Bon après-midi[49], monsieur Boré, îşi luă la revedere Blanc. Ne-aţi ajutat foarte mult.

— Să fie oare adevărat? se întrebă Blanc când ajunseră la Mégane.

Au deschis toate uşile şi au lăsat aerul fierbinte să iasă afară înainte de a intra în cele din urmă în maşină, oftând.

— Madame Leroux a declarat că a fost ideea ei de a-i oferi lui Cohen povestea trivială despre van Gogh în Provence, continuă căpitanul. Articolul trebuia să fie despre pictor şi despre viaţa lui din sud, în paralel cu expoziţia pe care fostul ei iubit o organizează la Arles.

— Madame Leroux ne-a tăinuit acest detaliu.

— Soţul ei era alături când ea ne-a vorbit despre asta. În orice caz, ea n-a zis nimic despre furtul comis în urmă cu douăzeci de ani.

— Dar ştia că Albert Cohen era reporter. Odată ce a început să cerceteze despre van Gogh şi despre sud, exista în orice caz şansa ca el să afle despre acea infracţiune. Madame Leroux a fost atât de naivă încât a crezut că jurnalistul va trece cu vederea peste aşa ceva? Sau mai degrabă i-a pus pe tavă în mod oficial o poveste care părea inofensivă şi a sperat în secret că va da peste scandalul de-atunci? Poate a crezut că Albert Cohen va obţine o pistă, speculă Marius.

---

[49] „O după-amiază plăcută” (fr., în original) (n.tr.).

— Dacă e aşa, atunci soţul ei nu ştie nimic despre acest plan. Mi s-a părut că editorul chiar credea că Albert Cohen va livra articolul de primă pagină promis, şi nu o poveste cu bandiţi.

Marius râse.

— Dacă perspectivele de angajare ca jurnalist nu ar fi chiar mai slabe decât cele ale unui poliţai, atunci aş aplica şi eu la Leroux chiar acum! După pălăvrăgeala asta cu Boré, am auzit destule fraze pentru a scrie eu însumi povestea pentru L'Événement. Cât crezi că plătesc?

— Probabil că nu prea mult în această criză, bănui Blanc. Ai nevoie de bani?

— Pentru veterinar.

Blanc îi aruncă colegului său o privire strâmbă.

— Câine? Pisică? Papagal? Sau ai o turmă de capre acasă?

— Un motan. Nu te uita aşa la mine. Toată lumea ar trebui să aibă pe cineva care să fie fericit când te-ntorci seara acasă. Fă-ţi şi tu rost de un prieten cu patru picioare.

— O pisică este fericită să te vadă doar pentru că nu poate deschide singură conserva de mâncare.

— Motanul meu are probleme să găsească bolul cu mâncare. Tumoare pe creier.

— Glumeşti? Mă refer la chestia cu tumoarea.

Marius se uită pe geam în timp ce treceau cu maşina pe lângă un câmp de măslini ale căror frunze reflectau lumina ca nişte mici cioburi de oglindă.

— Zilele trecute, când motanul a început să alerge în cerc prin sufragerie timp de o jumătate de oră, lovindu-şi capul de acelaşi picior de masă la fiecare tură nenorocită, l-am dus la medic să-l examineze. Chestia aia din craniul lui are dimensiunea unei bile colorate. Ar trebui să-i dau eu animalului lovitura de grație, dar nu mă lasă inima să-i pun pistolul la cap.

Blanc se gândi că Marius nu mai fusese promovat de când îşi împuşcase accidental un coleg cu mulți ani în urmă în timpul unei intervenții nocturne. Şi că mai circulau şi alte zvonuri pe la secția de jandarmerie din Gadet – zvonuri printre colegii veterani care tăceau de-ndată ce Blanc îşi făcea apariția, colegul lui Marius, nou-venit, parizianul, polițaiul a cărui carieră ajunsese şi ea la gunoi. În timp ce conducea, îşi scoase laborios portofelul din blugi şi îi întinse lui Marius o bancnotă de cincizeci de euro pe care acesta o băgă în buzunar cu un semn recunoscător din cap.

— O să te duc până la Le Soleil, dar va trebui să iei prânzul singur. Mai am o întâlnire.

— Unde?

— La spitalul din Salon. La medicul legist.

— Poate că doctorul Thezan o să-ți ruleze un cui. Cică-ți potoleşte foamea, aşa am auzit.

— Din păcate, nu este adevărat.

Cam după o oră, Blanc o întâlni pe legistă în biroul ei de la Institut médico-légal, când aceasta ținea în mână un ceainic cu ceai verde din care ieşeau aburi. Când se oferi să-i dea şi lui o ceaşcă, Blanc refuză, clătinând din cap.

— Dacă beau ceva fierbinte pe căldura asta, mă voi topi.

Apoi întrebă:

— L-ați spintecat deja pe monsieur Cohen?

— Taurul a rezolvat deja asta pentru mine. L-am cusut la loc după ce m-am uitat prin corpul lui.

Bătu cu degetele peste nişte foi de pe birou.

— Eram pe punctul de a vă trimite raportul. Nu vă va surprinde: leziuni interne şi externe grave, monsieur Cohen a sângerat până a murit şi, ca să spunem aşa, s-a sufocat în acelaşi timp, pentru că şi plămânii i-au cedat. De altfel, arma crimei a fost cornul stâng al animalului, dovadă fiind rămăşițele de sânge şi țesut de acolo. Zero la mie alcool în sânge, fără urme de droguri sau medicamente în urină. Rădăcinile părului, totuşi, dovedesc că a consumat cocaină cu ceva timp în urmă. Dar asta nu e nimic nou.

— În definitiv, puteți confirma că Albert Cohen era perfect lucid în momentul morții sale. Asta face şi mai puțin probabil faptul că a deschis el însuşi poarta. Bărbatul era perfect lucid.

În acel moment, uşa biroului lui Thezan se deschise fără ca cineva să bată. Intră tânărul pe care Blanc îl văzuse pe scaunul pasagerului din jeep. Dădu din cap către doctor, se

uită la jandarm cu un dezinteres blând şi ţinu uşa deschisă fără să scoată un cuvânt.

Fontaine Thezan îşi trase ochelarii de soare din păr şi îi puse pe ochi.

— Dacă aţi vrea să ne scuzaţi, mon capitaine?

Blanc îi însoţi pe amândoi până în parcare. Să fie oare doctorul Thezan şi taciturnul un cuplu? Se întreba cum poate cineva care taie zilnic cadavre cu bisturie şi ferăstraie electrice să mângâie un corp cald şi viu. Probabil că doctorul Thezan ar râde de el dacă ar lăsa să se înţeleagă că îl preocupă astfel de chestiuni.

Până la urmă, ea râse de el oricum pentru că zări 2CV-ul albastru.

— Finanţele publice sunt atât de proaste încât jandarmii sunt trimişi din nou în patrulare cu răţuşca?

— Ne cheltuim toţi banii pe autopsii.

— Dacă vă izbiţi cu această cutie de tablă într-o maşină modernă, o să ajungeţi pacient la mine.

Însoţitorul ei zâmbi timp de o secundă, iar Blanc nu se putu decide dacă din milă sau batjocură.

Întrucât cuvintele doctorului încă îi răsunau în ureche, pe drumul de întoarcere spre Saint-Françoise-la-Vallée conduse atât de încet, încât până şi furgonetele de livrare îl depăşiră cu nişte manevre foarte nebuneşti. În timp ce fluxul de aer care pătrundea prin geamurile laterale deschise îi ciufulea părul, se gândi la Cohen şi la Marie-

Claude Leroux. Poate că nu ea îl trimisese pe reporter pe urmele vechiului furt, din întâmplare sau nu. Poate Cohen, un vechi prieten al familiei Leroux, ştia deja de multă vreme că ea lucrase la Musée Maly când tabloul de van Gogh dispăruse de-acolo. Oare Cohen, frustrat de povestea lui banală, se aruncase din proprie inițiativă în acest caz? Atunci nu Marie-Claude Leroux ar fi cea care l-ar fi pus pe Cohen pe această pistă – ci poate cea care ar face totul pentru a-l scoate din nou de pe pistă. Pentru că atunci când furtul unei piese de muzeu este un inside-job, toată lumea este suspectă – chiar şi o tânără curatoare despre care se spune că se uită la iahturi cu vele. Împreună cu un tânăr curator...

Boré. Blanc încercă să-şi imagineze cum organizatorul de expoziții puțin excentric, uşor supraponderal, departe de a fi sănătos, în pantofii săi din piele de şarpe, stând la marginea păşunii cu taurul, deschise poarta în spatele căreia monstrul negru pufăia deja. Absurd. Care ar fi motivul lui? La fel ca în cazul lui Marie-Claude Leroux: vechea poveste a stârnit vechi suspiciuni. Inside-job. Marie-Claude şi Boré plecaseră împreună la Paris la scurt timp după furt. Un pas în carieră făcut tocmai în acest moment? Sau o evadare bine deghizată? Şi mulți ani mai târziu, Marie-Claude Leroux îl trimite pe cel mai faimos reporter al soțului ei la o expoziție pe care fostul ei iubit o va organiza la Arles. Poate că vrea să pună presiune pe Boré? Poate Cohen trebuie să urmărească ceva? Timp de o clipă, Blanc avu o viziune despre sine întorcându-se la Paris, plimbându-se prin apartamentul istoricului de artă şi descoperind într-o cameră de acolo un mic tablou cu bărci de pescuit pe o plajă...

Se simțea ca un prost. La vremea aceea exista un suspect principal. Un bărbat pe care Cohen îl urmărea, aşa cum

arăta o fotografie neclară din telefonul mobil. Un bărbat pe care Cohen dorea să-l întâlnească. Un bărbat cu care reporterul nu vorbise niciodată pentru că moartea fusese mai rapidă. „Va fi interesant să-l interoghez pe Olivier Guillaume”, se gândi Blanc.

Un suspect din trecut

Luni dimineață, Blanc fu trezit de cocoşul lui Douchy care cânta de pe celălalt mal al râului ca şi cum ar fi alertat armata lui Napoleon. Ceața se ridica din Touloubre şi se topea între coroanele platanilor. În frunziş stăteau ghemuite cel puțin trei duzini de stăncuțe, nişte fantome mici şi negre ale morților, care îşi fluturau aripile în sus şi cârâiau furioase când Blanc păşi în fața fabricii de ulei. Încă nu răsărise soarele, doar la răsărit cerul era deja alb şi transparent precum creta umedă. Cu fiecare gură de aer lui Blanc i se părea că inspira aer tot mai cald în plămâni. „Bine c-a trecut duminica”, se gândi el.

Ziua liberă din săptămână o resimțise ca douăzeci şi patru de ore de stat la închisoare. Se forțase să nu meargă la secția de jandarmerie întrucât nu voia să le dea şi mai mult de înțeles colegilor de-acolo că nu are altceva de făcut. Dar nu avea nimic altceva de făcut: se plimbase încoace şi-ncolo prin fața casei lui vechi ca un tigru în cuşcă. Se gândise atât de mult la Cohen şi reconstruise în mintea lui atât de multe desfăşurări posibile ale faptei, încât la un moment dat îi păreau ridicole. „Individul a murit într-un accident stupid”, îşi spuse el, „iar eu sunt la fel de prost ca el pentru că urmăresc un criminal care nu există. Moartea lui nu a fost un accident, merde, a fost un atac sofisticat.” La Paris ştiuse

întotdeauna că el era un investigator persistent – nu întotdeauna pe drumul cel bun, nu întotdeauna de succes, destul de adesea nepopular în rândul colegilor şi în faţa superiorilor. Dar persistent. Aici, însă, avea îndoieli: oare tot perseverenţa îl conducea? Sau pura orbire?

Tânjise după Aveline. Soţul ei sosise, însă, de la Paris şi nu voia să-şi imagineze cum îşi petreceau duminica. Tânjea după Geneviève, dar ea ducea de mult o viaţă în care el nu mai juca vreun rol. Tânjea după copiii săi. Şi-a scos Nokia şi i-a sunat pe Astrid şi Eric. La amândoi s-a auzit doar mesageria vocală. Blanc se simţea prost pentru că nu ştia ce să spună. Aşa că bâlbâise repede câteva fraze şi închise, ştiind că în mod cert copiii săi îl vor lua de prost dacă ar fi să-i audă mesajul. Eric nu-l sunase înapoi. Astrid îi trimisese seara un mesaj pe Facebook:

E bine că-ţi merge bine. Totul este în regulă cu mine. De când îţi pasă ţie cum îmi merge?

Blanc făcu clic ca să-nchidă mesajul. Ce mai era de zis acum? Copiii lui dădeau vina pe el pentru căsnicia distrusă: tata nu era niciodată acasă, tata nu a fost la concertele de pian şi la meciurile de baschet, iar uneori nici măcar la petrecerile pentru aniversarea zilelor de naştere, pe tata îl interesează mai mult infractorii decât noi.

E bine că a trecut duminica.

Blanc făcuse o programare pentru luni dimineaţa devreme cu tânărul Fuligni, fiul antreprenorului de construcţii care murise. A aşteptat întâlnirea cu o oarecare nelinişte, iar când un camion alb şi boţit opri în faţa fabricii lui de ulei, şoferul îl salută prieteneşte în timp ce se afla încă la volan.

Matthieu Fuligni avea aproape treizeci de ani, îşi tunsese părul negru scurt la câțiva milimetri şi purta doar o pereche de blugi zdrențuiți şi încălțăminte de lucru pătată cu mortar. Era dezbrăcat de la mijloc în sus şi se putea vedea că era musculos şi bronzat de-aşa natură că nu putea fi opera unei radiații solare. Îi strânse mâna lui Blanc şi se prezentă. Ori nu ştia că Blanc investigase cazul în care tatăl său fusese victimă, ori cel puțin nu-i aducea niciun reproş din cauza asta.

Blanc se simți uşurat, îi arătă țigla şi îi explică că vrea să-şi reacopere acoperişul.

— Bună alegere. Chiar şi grecii şi romanii îşi puneau tuiles canals pe acoperişurile lor. Argila este din Provence, țiglele sunt făcute manual şi astăzi, explică Fuligni.

Îi arătă relieful care ieşea pe argila arsă.

— Cicada, logo-ul firmei. Aşezați țigla pe acoperiş cu cicada în sus. Protecția perfectă. Întoarceți țigla şi aşezați mai multe la rând, voilà, şi aveți un jgheab din argilă. Forma genială, nu-i aşa? Voi fixa țiglele cu mortar pe grinzile acoperişului, astfel încât vântul să nu le smulgă.

— Nici măcar mistralul? întrebă Blanc care spera ca țiglele să fie bătute în cuie, înşurubate, lipite sau fixate într-un alt mod, ei bine, mai puțin tradițional.

— Pas de souci, răspunse Fuligni râzând, nu vă faceți griji.

Blanc ştia că ar fi mai bine să-ți faci testamentul dacă medicul scria la începutul diagnosticului său cuvintele pas de souci. Începu să se întrebe dacă şi fabrica lui de ulei era într-o situație fără speranță.

Fuligni vorbi apoi despre cantităţi şi preţuri şi despre ceva pe care-l numi „Manitou”. Lui Blanc îi luă ceva timp să realizeze că se referea la un fel de macara pe care antreprenorul urma să o folosească pentru a urca pe acoperiş. Evaluă în minte jalnicele sale rezerve financiare şi dădu din cap resemnat când auzi prima estimare a lui Fuligni. Pas de souci.

Când era pe cale să-şi ia rămas-bun de la antreprenor, auzi paşi şi o văzu pe vecina lui apropiindu-se. Paulette Aybalen îi făcu din ochi lui Fuligni care se urcase în camionul lui. Îl sărută pe Blanc pe obraji.

— Am nişte probleme la acoperiş, explică el, arătându-i ţigla.

— Matthieu o să rezolve lejer defecţiunea de la acoperiş.

— Se pare că va costa ceva treaba asta.

— Îţi va oferi un preţ corect. Îşi dă seama că de-aici o să-şi mai scoată şi multe alte comenzi.

Zâmbi şi-i arătă fabrica veche de ulei.

— În felul acesta îmi irosesc toată averea. Copiii mei nu vor moşteni nimic.

— Nu ştiam că ai copii.

— Doi, explică Blanc, deodată stânjenit. Deja merg... , căută expresia potrivită, pe drumurile lor, termină el fraza deloc convingător.

Paulette părea că vrea să spună ceva în schimb, dar se gândi că e mai bine să schimbe subiectul.

— Am văzut ieri Renault-ul boțit al polițistului local din Caillouteaux trecând prin Sainte-Françoise-la-Vallée. Nu s-a mai întâmplat aşa până acum, mai ales într-o zi de duminică. Ştii de ce-a făcut asta?

Blanc îl sunase pe coleg şi îi ceruse această favoare. Pentru o clipă se gândi să nu-i spună adevărul vecinei sale ca să n-o supere. Pas de souci. Dar bănuia că Paulette văzuse oricum prin el.

— Ajută împotriva avocaților insistenți, îi explică el.

Ea clătină din cap, însă el nu-şi putu da seama dacă era supărată din cauza lui sau era recunoscătoare. Paulette îi luă bucata de tuile canal din mână.

— Nu aş mai putea trăi niciodată sub acelaşi acoperiş cu un bărbat, murmură ea.

— Îți dăruiesc țigla, spuse Blanc.

— Pentru acoperişul meu defect? râse ea.

Un nechezat puternic se auzi de peste drum.

— Mă duc să mă-ngrijesc de caii de pe păşune, explică ea.

Luă cu ea şi bucata de tuile canal.

Când Blanc se urcă în 2CV-ul său, avea o dispoziție mai bună decât cu o oră înainte.

Îl luă pe Marius din Gadet cu maşina de patrulare. În ultima clipă, Fabienne sări şi ea în maşină şi se strecură pe bancheta din spate.

— Vreau să-l văd pe trol, explică ea.

Cei doi colegi ai ei o priveau fără să înțeleagă nimic. Fabienne îşi dădu ochii peste cap teatral.

— Nu am mai văzut niciodată pe viu un băiețel cu părul argintiu.

— Sper să nu te dezamăgească, spuse Marius. Ce te faci dacă băiețelul acela se dovedeşte a fi J.R. Ewing?

Fabienne se uită la el încurcată o clipă, apoi râse.

— Uneori cred că ai intrat în secolul nostru printr-o gaură în timp din anii optzeci! răspunse ea.

— Sunt un conservator la suflet, bombăni Marius. Apropo, îl cunosc pe Guillaume, o anunță el. Un pic, aşa. M-am uitat la fotografia pe care ai imprimat-o, Fabienne. Cumva îl ştiam pe individ de undeva. Mi-a luat o oră până ce m-am prins: e chelner la Le National!

— La barul din Gadet în fața căruia l-a fotografiat Cohen? întrebă Blanc uimit.

— Da. Deşi „chelner" este probabil greşit spus. Nu merg foarte des la Le National, am auzit doar că a lucrat acolo ca ospătar. Totuşi, patronul şi câțiva clienți fideli de la masa alăturată făceau odată glume despre el: cică individul era prea ciudat pentru a fi lăsat în libertate printre oameni. De-atunci stă în spatele tejghelei, departe de toți clienții, şi de fapt este ocupat toată ziua să scoată dopurile de la sticlele de vin şi să spele farfurii. Nu am schimbat niciodată un cuvânt cu el.

— Sună mult ca-n „Dallas”, comentă Fabienne.

Ocoliră centrul localității Salon şi traversară Bel Air, un cartier cu case înalte şi fără caracter, cu alei în linie dreaptă. Nu doar numele cartierului îi amintea lui Blanc de un amestec eşuat dintre Provence şi California. În ultimele decenii, aşezarea se dezvoltase la întâmplare pe câmpia Crau, lipsită total de forme de relief. Marius îi făcu semn la un semafor şi cotiră pe un drum îngust, pavat, care ducea spre orizontul sclipitor de la căldură. Blanc conduse de-a lungul unui şanț de scurgere. Un miros de apă sălcie se ridica din lichidul maro-deschis. Câmpuri de orez. Un padoc de cai. Garduri vii de chiparoşi de aproape douăzeci de metri înălțime. Nenumărate broaşte orăcăiau atât de monoton şi de tare, încât cei trei nici nu mai auzeau zgomotul motorului maşinii de patrulare. Din ce în ce mai puține case, majoritatea arătând ponosit, cu tencuială pătată de umezeală. În mijlocul câmpiei, un hambar părăsit pe care cineva îl transformase în garaj. În trecere, Blanc văzu cu ochiul său de cunoscător proaspăt format câteva 2CV-uri pe jumătate eviscerate, însă nu era niciun mecanic prin preajmă. Nu era absolut nimeni pe stradă, nici pietoni, nici biciclişti. Doar în oglinda retrovizoare recunoscu silueta unei maşini care mergea în urma lor mereu la aceeaşi distanță.

— Aici locuieşte individul, spuse brusc Marius, zărind un număr de casă şi comparându-l cu notițele lui.

O clădire tencuită demult în alb, care acum strălucea într-o tentă de gri, de parcă ar fi fost pipăită fără jenă peste tot de mâinile unsuroase ale unor copii. Un acoperiş de o culoare nedefinită, atât de plat încât părea să se ghemuiască de frică. Un fel de curte, al cărei asfalt crăpat fusese peticit în multe locuri cu pietriş sau pământ negru. O uşă din lemn

pe care cineva o vopsise ultima oară în verde cu cel puțin treizeci de ani în urmă. Când motorul Mégane-ului lor se stinse în fața casei, maşina pe care Blanc o privise de ceva vreme în oglinda retrovizoare se-ndreptă şi ea spre curte. Un Peugeot Partner boțit, care nu avea geamuri instalate în partea bombată din spate, ci plăci de tablă. „O altă maşină albă", se gândi Blanc. „Parcă se fac farmece."

Fără să fi vorbit între ei, rămaseră o clipă în maşina de patrulare ca să-i dea timp şoferului din Peugeot să iasă afară înaintea lor. Îl urmăreau cu privirea: în vârstă de aproape şaizeci de ani, scund, slab, cu părul rar de o culoare indefinibilă şi fața slăbită, care părea ciudat de imatură pentru că fruntea şi obrajii erau încă aproape lipsiți de riduri. Ochii mici lipiți unul de altul şi buzele apăsate una de alta ar fi fost, totuşi, mai potrivite pentru fața unui bătrân. Bărbatul purta pantaloni de in deschişi la culoare, o cămaşă cu mâneci lungi în ciuda căldurii, şosete de tenis şi sandale. Un crucifix de aur atârna de un lanț subțire. Şchiopăta în mod vizibil de piciorul drept.

— Olivier Guillaume, anunță Fabienne triumfătoare. Îl recunosc acum din fotografii. Un trol perfect!

— Uită-te la încheietura de la mâna lui dreaptă, zise Blanc zâmbind. Tipul poartă un ceas vechi şi greu de scafandru, aşa cum poartă doar bărbații macho. Chiar dacă e pus pe brațul greşit. Dar ceasul nu se potriveşte cu trolul tău.

— Poate că l-a cumpărat cu banii pe care i-a primit pentru tabloul de van Gogh furat? replică Fabienne, ciocănind în geamul lateral. Hai să ieşim afară şi să prindem nişte troli.

Guillaume îi aştepta lângă maşina lui. Îi privea cu suspiciune pe jandarmi – deloc surprinzător, se gândi Blanc,

pentru un bărbat care mai petrecuse o noapte în arest la un moment dat. În aceeaşi clipă, uşa de la intrare a fost deschisă şi din clădire ieşi o femeie scundă, cocoşată rău de tot, purtând o panglică galben-pal înnodată în jurul părului ei alb ca zăpada şi bogat, care era prins într-o coadă de cal lungă, aşa cum poartă fetiţele. Deşi avea cel puţin nouăzeci de ani şi tropăia cu paşi mici, se apropia repede, mai repede decât fiul ei care se îndepărta doar şovăielnic de maşină. Îi cercetă amănunţit pe nou-veniţi cu ochii ei incomod de negri.

— Dumneavoastră! strigă ea, arătând spre Fabienne cu mâna stângă afectată de gută.

Vocea ei era subţire, dar surprinzător de puternică.

— Ce căutaţi aici?

Se uită doar la tânăra funcţionară, cu o privire agresivă şi provocatoare. Blanc începu să bănuiască de ce Olivier Guillaume era încă necăsătorit.

— Investigăm un accident, spuse căpitanul. Vrem doar să-i punem câteva întrebări lui monsieur Guillaume. În calitate de martor, adăugă el repede, întrucât simţea cum privirea beligerantă a bătrânei îl ardea ca focul unui grătar.

— Cu siguranţă nu vă vom reţine mai mult de câteva minute din timpul dumneavoastră preţios, madame, adăugă Marius.

Blanc se uită o clipă la colegul său, surprins de tonul brusc formal al cuvintelor sale. Poate au fost acele cuvinte bine alese, poate a fost vocea profundă, poate doar aspectul destul de ponosit, deloc ameninţător al lui Tonon – în orice

caz, mama lui Guillaume se relaxă brusc şi se uită la Marius cu o grimasă fără dinți care probabil reprezenta un zâmbet.

— În regulă, zise ea cu o voce răguşită. Să fie scurt.

Nu-i invită să intre în casă. Jandarmii, Guillaume şi mama lui rămaseră între maşinile parcate şi clădire, într-un fel de ținut al nimănui. Asfaltul iradia căldura ca o plită uriaşă, iar concertul chinuit al broaştelor care plutea din şanțul de scurgere al drumului era atât de deranjant, încât Blanc a trebuit să ridice vocea:

— Investigăm accidentul lui monsieur Cohen.

— De asta individul n-a mai venit, îl întrerupse Guillaume. S-a izbit de vreun copac?

Jandarmii schimbară rapid priviri între ei. „Ăsta nu se uită nici la televizor, nici nu ascultă radioul. Şi nici nu navighează pe internet, cum să fie trol?" se gândi Blanc, „sau Guillaume ne minte".

— N-ați auzit nimic despre acest lucru? dori el să se asigure.

— Nu ne ocupăm de treburile altora, strigă bătrâna, privindu-l sfidătoare. Nu suntem polițai!

— Din păcate, monsieur Cohen a murit, explică Marius.

Relată în câteva propoziții accidentul din Camargue, iar cuvintele lui avură un efect calmant asupra mamei lui Guillaume, în ciuda conținutului extraordinar al discursului său.

— Şi de ce sunteți aici? întrebă Guillaume care, în schimb, nu părea deloc liniştit.

— Pentru că monsieur Cohen a vrut să vorbească cu dumneavoastră.

Ochii lui Blanc scăpărară. I se părea că orăcăitul broaştelor devenea din ce în ce mai tare. Simțea că broaştele râdeau de el acum. „Revino-ți!”

— Am dat peste documentele lui în timp ce investigam tragicul accident, explică Blanc nu pe deplin sincer. Şi atunci au căzut în mâinile noastre cercetările jurnalistului cu privire la cazul penal din trecut. Furtul tabloului de van Gogh din Musée Maly. Sunt sigur că vă amintiți de acest lucru.

— Asta nu are nimic de-a face cu accidentul, îi scăpă lui Guillaume.

— Probabil că nu, dar un caz penal este un caz penal. Suntem jandarmi, nu putem ignora aşa ceva, chiar dacă avem de-a face cu asta pur şi simplu din cauza unui lanț de întâmplări neobişnuite. Legea e lege, explică Blanc, regretând aparent. Se pare că monsieur Cohen a dat peste o nouă pistă în această chestiune veche. De aceea o urmărim şi noi.

— Şi bineînțeles că ați aterizat la mine. Nu sunteți mai inteligent decât colegii dumneavoastră de-acum mulți ani.

— Monsieur Cohen a aterizat la dumneavoastră, replică Blanc sec.

— M-a sunat. Habar n-am de unde avea numărul meu, nu suntem în agenda telefonică. Nu am vrut să mă văd cu el. Cu un jurnalist, asta e aproape mai rău decât cu un polițai! Dar am cedat pentru că...

Guillaume îi aruncă mamei sale o privire ca de câine care voia să fie lăudat, dar ea se uita din nou țintă la Fabienne.

— Pentru că mi-a dat cumva de înțeles că mă credea nevinovat, încheie el, puțin descurajat.

— Aşa a spus? întrebă Blanc.

Guillaume îşi muta greutatea corpului de pe un picior pe altul. „Pentru un şchiop”, se gândi Blanc, „să stai în picioare în parcare trebuie să fie o agonie şi mai mare decât este pentru noi”.

— Nu în mod direct, dar am cam avut impresia că bănuia pe altcineva. La telefon părea, Guillaume ezită, „înțelegător”, îi scăpă în cele din urmă. Mi-ar fi plăcut foarte mult să-l cunosc. Aş fi putut să-i spun una, alta.

— Ați avut alte suspiciuni atunci? interveni Fabienne.

Vocea îi era mai înaltă ca de obicei. Era agitată pentru că bătrâna o privea cu o ostilitate neruşinată.

Guillaume se frecă la tâmpla dreaptă. Nu transpira, în ciuda cămăşii cu mâneci lungi şi a şosetelor.

— M-au bănuit atunci doar pentru că eram îngrijitorul. Un om fără voință. Au crezut că pot să mă calce-n picioare cum vor ei. Dar am opus rezistență.

— Vă întrebăm în calitate de martor, nu de suspect, îi aminti Marius.

— Colegii dumneavoastră ar fi trebuit să-l ia atunci la rost pe Boré! Şi pe prietena sa!

— Marie-Claude Elbaz? întrebă Blanc pentru a fi sigur.

Îşi dorea ca locuitorii din Bel Air să mănânce mai multe pulpe de broaşte pentru ca lumea să poată purta o conversație în condiții normale.

— Erau un cuplu minunat, pot să vă asigur de asta! Boré juca mereu rolul bărbatului puternic. Păşea ca Johnny Hallyday şi voia să picteze ca Picasso. Dar nimeni nu credea despre el că era vreun Hallyday sau Picasso.

Guillaume râse scurt, disprețuitor şi amar.

— Era un fals, un ratat. Mergea mereu la doctor din cauza diabetului său.

Blanc îşi aminti de micul dispozitiv pe care îl văzuse în casa istoricului de artă – un set de teste pentru măsurarea nivelului de zahăr din sânge, abia acum îşi dădu seama. Aveau voie oare diabeticii să bea atât de mult pastis?

— Artiştii adevărați, continuă Guillaume, sunt puternici şi buni. Boré era doar slab şi, prin urmare, s-a răzbunat pe toți artiştii adevărați pentru că-i invidia. La Musée Maly a instalat în mod deliberat spoturile de lumină în aşa fel încât să arunce reflexii sau umbre pe pânză. L-am surprins odată răsucind o lampă. Pentru că eu eram cel care trebuia să pun totul înapoi în ordine. Scria texte scurte şi explicative despre lucrări. Toate informațiile despre pictor, anul în care a fost creat tabloul şi aşa mai departe au fost corecte. Dar au părut întotdeauna cumva... disprețuitoare, condescendente. De parcă artiştii nu sunt într-adevăr demni de a fi onorați în muzeu, mă-nțelegeți? Nu ar fi putut niciodată să facă asta cu van Gogh, era prea cunoscut. Şi pictura respectivă era într-adevăr măreață dincolo de orice

îndoială. Ei bine – şi într-o noapte a dispărut. Ciudat, nu-i aşa?

— Credeți că Boré a furat-o?

— El a afirmat că s-a dus să se uite la iahturile de la Voiles, deşi nu poate distinge o barcă de pescuit de o goeletă! Probabil că nici nu ştie să înoate. Şi chiar v-o puteți imagina pe Marie-Claude pe iahtul unui milionar?

Blanc se gândi la eleganța ei naturală – şi la faptul că se căsătorise cu un editor influent şi bogat.

— Da, răspunse el calm.

— Ei bine, aveți mai multă imaginație decât mine, răspunse Guillaume iritat. Marie-Claude nu este atât de inofensivă pe cât pare. A avut un trecut cu probleme, ar trebui să aruncați o privire pe el! Chiar şi-atunci mă întrebam de ce polițaii nu săpau mai adânc. Ea nu ar fi avut niciun scrupul să fure un tablou, avea deja pe cineva pe conştiință!

Blanc îi aruncă o privire scurtă lui Marius. Ca răspuns, colegul său îşi dădu ochii inflamați peste cap şi-i aținti spre cer. Connard, acesta era sensul gestului. Cu câteva minute-n urmă, Fabienne îşi scosese iPad-ul şi introdusese numele „Marie-Claude Elbaz” pe Google. Clătină din cap: niciun rezultat.

— Ați trecut acuzațiile şi-n procesul-verbal de la momentul respectiv? întrebă Blanc.

— Aşa le-am spus, iar o tânără a scris la fel la computer în timpul interogatoriului. Dar polițaii se uitau la mine de

parcă ar fi fost pe cale să arunce procesul-verbal la coş de-ndată ce voi părăsi camera.

— Mai păstrați legătura cu monsieur Boré şi cu madame Elbaz?

— După povestea cu tabloul de van Gogh furat am fost concediat. Cei doi au plecat la Paris. De Boré am mai auzit câte ceva din când în când. Dar nici măcar zece cai nu m-ar putea trage la o expoziție organizată de individ. Am terminat-o de mult cu frumosul cuplu!

Fabienne tastă rapid ceva pe ecranul tactil şi întoarse iPad-ul spre Blanc pentru ca acesta să poată citi: G nu ştie că B şi M-C sunt deja despărțiți. Şi probabil nu ştie că amândoi locuiesc în sud în acest moment, adăugă Blanc în mintea sa şi dădu din cap afirmativ.

— Monsieur Guillaume, continuă el cu voce tare, Cohen a menționat în însemnările sale şi un loc de la marginea zonei Camargue, nu prea departe de casa dumneavoastră: Saint-Gilles. Aveți idee dacă asta ar putea avea vreo legătură cu furtul?

Cu un gest pe care-l exersase de multe ori, Guillaume îşi apucă crucea de aur de la piept. Apoi observă că jandarmii se uitau la el şi-i dădu drumul repede.

— Locul acesta e, însă, departe de Coasta de Azur, murmură el, de parcă acel lucru ar fi explicat ceva.

Apoi îşi îndreptă spatele.

— N-am idee de ce Cohen şi-a notat ceva despre Saint-Gilles, anunță el.

Vorbele sale erau sincere, dar în acelaşi timp dădeau impresia că voia să ascundă ceva.

— Aţi stabilit o întâlnire cu monsieur Cohen pentru vineri dimineaţa, în ziua de 5 august. Când v-a telefonat pentru a programa această întâlnire cu dumneavoastră?

Guillaume ridică din umeri.

— Marţi? Miercuri? Aici zilele sunt la fel. Greu de spus. Miercuri cred.

— Ar fi putut fi şi joi?

— Nu, nu cred.

— Pentru că joi nu aţi fost acasă? continuă Blanc să preseze, încercând să pară dezinvolt.

— Fiul meu este acasă în fiecare zi. Lucrează în Gadet doar seara. În fiecare zi! se băgă mama lui Guillaume în discuţie, privindu-l sfidător pe Blanc.

„Bătrâna a înţeles de ce am întrebat", se gândi căpitanul, apreciind asta. „Vrăjitoare deşteaptă. Şi i-a dat deja fiului ei un alibi pentru ziua în care a murit Cohen: era cu maman[50]."

— Merci beaucoup et bonne journée[51].

---

[50] „Mama" (fr., în original) (n.tr).

[51] „Mulţumesc frumos şi să aveţi o zi bună" (fr., în original) (n.tr.).

Cu aceste cuvinte, Blanc puse punct interogatoriului şi-i întinse mâna dreaptă lui Guillaume care ezită puțin, dar apoi i-o strânse.

— Frumos ceas, spuse căpitanul degajat.

— Îmi aduce aminte de tatăl meu, răspunse Guillaume, stânjenit.

Mama lui îl ura deschis pe Blanc şi pufni.

— S-a făcut ora prânzului, anunță ea, trăgându-şi fiul deoparte.

Marius dădu din cap în semn de rămas-bun, însă Fabienne făcu repede un pas înainte şi-i strânse şi ea mâna lui Guillaume.

— De ce ai făcut asta? o întrebă Blanc în timp ce stăteau în maşina de patrulare înfierbântată. Nu-mi spune că ai admirat din nou frumusețea.

— Am vrut ca Guillaume să fie atins de o femeie măcar o dată, explică Fabienne.

— Un trol! strigă Marius, ciocănind în bordul maşinii. Mi-e sete. Haideți s-o ştergem de-aici!

— Credeți că Guillaume a spus vreun adevăr? întrebă Blanc când, în cele din urmă, cotiră pe un drum mai mare, iar concertul de broaşte din şanțul de scurgere din spatele lor se stinse. Să fie Boré un aspirant Johnny Hallyday? Marie-Claude o ucigaşă sinistră? Şi el însuşi este singura victimă călcată-n picioare?

— Dac-aş avea şi eu o mamă ca asta, aş fi şi eu năuc, comentă Marius.

— Un lucru este clar, adăugă Fabienne, nu ştie mai nimic despre Boré sau despre madame Leroux, cea din prezent. Nici măcar nu ştie cine a fost Cohen cu adevărat. Un crab pustnic.

— Oare tabloul de van Gogh furat atârnă în baraca aceea mucegăită? cugetă Blanc. Poate de aceea bătrâna nu ne-a lăsat să intrăm.

— Şi de ce a reacţionat Guillaume atât de ciudat când am pomenit de Saint-Gilles? întrebă Fabienne. Cohen şi-a notat acest nume din anumite motive. Trebuie să aibă ceva de-a face cu acest caz. Şi apoi mai e şi ceasul acesta supradimensionat...

— Ar putea să se potrivească, interveni Marius. A spus că este un obiect moştenit. Tatăl său era un avocat respectat în Gadet, toată lumea din oraş îl cunoştea. Dacă un ţăran dorea să lupte pentru un drept de trecere sau brutarul trebuia să dea afară pe vreun angajat temporar sau dacă cineva dorea urgent să aranjeze un divorţ ieftin – voilà, Guillaume senior intra în acţiune. Ar fi trebuit să fi mers la el când am divorţat, însă plecase deja. Un om cult, de toată lauda şi, de asemenea, preşedinte al societăţii locale de artă. Se spune că avea o colecţie destul de mare.

— Aşa a spus şi Boré, adăugă Blanc.

— În orice caz, seniorul a dispărut într-o zi, continuă Marius. La Paris sau la Nisa, nu se ştie sigur. Au circulat nişte zvonuri prin Gadet despre o femeie mai tânără. În orice caz, a fost vorba de un alt divorţ rapid pe care l-a rezolvat

cabinetul de avocatură, de data aceasta pentru interesele proprii. Şi cam asta a fost.

— Şi ce-a mai rămas în urmă este o soție plină de amărăciune, un fiu tulburat şi o casă în paragină, presupuse Blanc.

— Guillaume era la vremea aceea doar un copil? se interesă Fabienne.

— Da, n-avea nici măcar zece ani, dacă îmi amintesc bine. Nu e de mirare că nu-i prea normal la cap. Şi nu e de mirare că mama lui este de-atunci alergică la cromozomi X tineri şi arătoşi.

După muncă, Blanc îşi invită cei doi colegi la masă.

— Există localuri mai nobile decât restaurantul din Gadet, anunță el. Dacă tot e să vă bag în cazul ăsta nebun, atunci trebuie să arunc şi eu cu nişte bani.

— Această afirmație vine târziu, dar nu prea târziu, zise Marius, frecându-şi mâinile. Hai să mergem la Le Villon!

— Chiar vrei să-l faci pe Roger să plătească pentru tot! interveni Fabienne râzând, dar fără să refuze invitația.

Plecară cu 2CV-ul până la Saint-César. Acolo Blanc îşi dădu seama că rățuşca nu prea se potrivea restaurantului. Le Villon se afla în curba unei străzi înguste, slab luminate, la marginea oraşului, mărginită de case din secolele al XVII-lea şi al XVIII-lea. Pe vremuri, clădirea fusese o remiză pentru trăsuri sau o manufactură: un zid de pietre netencuite despărțea o curte de stradă. Într-o nişă, un spot cu led

scotea în evidenţă meniul pus într-o ramă cu sticlă şi chiar şi steaua Michelin aflată sub numele restaurantului. Intrară în curtea pietruită printr-o poartă din fier forjat. Erau mese şi scaune din lemn la umbra unei mimoze, a cărei coroană se arcuia ca o umbrelă de soare de trei metri. Frunzele cu perişori fini tremurau în bătaia brizei. Se simţea miros de ierburi aromate şi carne prăjită. În timp ce erau conduşi de o tânără chelneriţă la singura masă liberă, Blanc încerca să-şi aducă aminte în zadar de cifrele de pe ultimul său extras de cont.

— Care este specialitatea casei? îl întrebă şoptit pe Marius.

— Aici se schimbă meniul la fiecare şase săptămâni. Hai să ne lăsăm surprinşi.

Se aşează confortabil şi studie meniul cu mai multă atenţie decât studiase dosarele de investigaţie.

La final, Marius comandă un pateu din ficat de gâscă cu caise şi apoi un ragut de ficat. Fabienne şi Blanc optară amândoi pentru un carpaccio de roşii cu raci ca aperitiv. Colega sa luă apoi un medalion de peşte-undiţar. El însuşi se gândea la entuziasmul lui Marie-Claude Leroux şi comandă o prăjitură din orez de Camargue cu file de viţel. Au început masa savurând un vin alb din regiune – şi în timp ce Fabienne continuă cu vinul alb, bărbaţii trecură mai târziu la un Châteauneuf-du-Pape[52]. Toate astea urmau să coste la fel de mult ca reparaţiile pentru Renault Espace-ul său. Merde, o să dureze cel puţin la fel de mult.

---

[52] Vin produs în localitatea Châteauneuf-du-Pape din sud-vestul Franţei (n.tr.).

Blanc nu a vrut să petreacă toată seara vorbind despre muncă.

— Este gata petiția ta de pe Facebook împotriva primarului de la Frontul Național? o întrebă pe Fabienne.

— Dacă ai intra şi tu mai des pe Facebook, i-ai fi dat like deja, răspunse ea, oftând. M-ar ajuta. Nici nu-ți vine să crezi ce comentarii primeşti atunci când te identifici ca lesbiană. Trăim în Evul Mediu.

— Trolii trăiesc în Evul Mediu, o consolă Marius.

— Se pare că jumătate din Franța este ocupată de troli. Se agită cu toții în legătură cu căsătoria noastră planificată de parcă am fi aruncat cocteiluri Molotov la rafinăriile din Berre. Am crezut că publicul va fi de partea noastră.

— Frontul Național este cel mai puternic partid. La ce te-ai aşteptat? o întrebă Marius. La Crucea Legiunii de Onoare?

— Relația voastră devine mai puternică prin ura celorlalți, interveni Blanc pentru a o încuraja.

— A vorbit experimentatul consilier matrimonial!

Fabienne râse, totuşi, şi ridică paharul de vin ca să dea noroc.

— Pentru femei! strigă ea.

— Măcar cineva dintre noi are succes la femei, bombăni Marius, dându-şi din nou tot vinul pe gât.

— Veți găsi din nou nişte frumuseți care se vor implica în relații cu voi. Roger, tu ai cu siguranță o şansă la jefuitoarea

noastră de cadavre care fumează marijuana. Sau ai putea începe o aventură cu femeia aceea rece care e judecătoare de instrucție.

Blanc se-necă cu vin şi tuşi până când îi dădură lacrimile.

— Asta a fost o glumă! îl linişti Fabienne în grabă şi stânjenită. Pardon, am uitat cu cine e căsătorită.

Blanc zâmbi şi se şterse pe față.

— Gluma a venit cam pe neaşteptate, se scuză el.

Trebuia să fie al naibii de atent. Odată ce zvonurile despre el şi Aveline apăreau în mica lume din Gadet, se putea linge pe bot de statutul său de funcționar public.

— Să vorbim despre caz, sugeră Marius spre surprinderea ei.

Îşi ridică mâinile când le văzu privirile uluite.

— Care-i problema? Idiotul mort de lângă păşune mă deprimă mai puțin decât să fiu nevoit să ascult poveştile voastre despre femei. Şi odată ce vom termina de discutat despre asta, ne vom pune cu toții de acord în timp ce vom bea nişte cafea că putem închide dosarul.

— Aha, deci despre asta era vorba! spuse Blanc, clătinând din cap. Abia de-acum începe să-mi placă treaba asta.

— Şi mie, spuse Fabienne. Acum cred, la fel ca Marius, că din prostie Cohen însuşi a deschis poarta taurului de luptă. Dar ceea ce am găsit pe computerul lui mă tentează să investighez mai departe.

— Tu şi computerele tale! exclamă teatral Marius.

— Nu e vorba de computerul lui Fabienne, ci de cel al lui Cohen, îl corectă Blanc încet. Aşadar, îl avem pe jurnalistul Cohen care păşeşte în lumea cealaltă într-un mod bizar. Îl avem pe editorul Leroux care poate nu ştie că reporterul său vedetă a lucrat ultima oară la un articol care nu avea nimic de-a face cu ceea ce conveniseră amândoi. Leroux care concediază jurnalişti, fapt despre care poate s-a plâns Cohen. Leroux care pune mâna pe atâtea femei încât tout[53] Parisul ar prefera să scape de el mai degrabă astăzi decât mâine, ceea ce nimeni nu îndrăzneşte să facă. O avem pe soția editorului, Marie-Claude Leroux, care a avut odată o aventură cu un istoric de artă aspirant şi poate că a avut o relație şi cu Cohen. Marie-Claude Leroux, care cultivă orez în Camargue şi despre care se spune că are un trecut sinistru.

Blanc se gândi că nu numai Guillaume sugerase aşa ceva, ci şi Aveline. Dar nu putea spune asta aici.

— Îl avem chiar şi pe fostul amorez, pe Boré, care se află şi el în Provence. O vedetă în nişa lui, dar disprețuit de colegi. Cineva care a vorbit cu Cohen chiar înainte de moartea acestuia. Cineva care dorea cu disperare ca jurnalistul să-i dea şi mai multe informații despre cercetările sale. Şi avem un individ țicnit care locuieşte cu vrăjitoarea de maică-sa, care îi acuză pe Boré şi pe Marie-Claude Leroux de furt şi de tot soiul de lucruri – şi care a fost convins să vorbească şi el cu Cohen despre un tablou furat de mult. O discuție la care nu s-a ajuns niciodată.

---

[53] „Tot” (fr., în original) (n.tr.).

— În momentul în care taurul de luptă i-a scos lui Cohen cu cornul măruntaiele la lumina zilei, Ernest Leroux se afla, după spusele sale, pe iahtul său, la marginea ținutului. Marie-Claude Leroux se afla în casa ei din Camargue, însă n-avem martori pentru asta. Fiica ei, Nora, se afla pe undeva, nu ştim nimic despre asta. Se presupune că Boré se afla în muzeul din Marsilia şi că Guillaume era acasă la maman. Eu zic că toate sunt alibiuri şubrede, adăugă Fabienne.

— Putain, dar ce alibiuri aveți şi voi! strigă Marius. Nu îi putem bănui pe toți cei care erau pe undeva pe drumuri în Provence joia trecută după-amiază! Poți să ți-l imaginezi pe afemeiatul de Leroux la poarta unui taur de luptă? Poți să ți-o imaginezi pe eleganta soție a lui Leroux cum pune la cale o moarte atât de sălbatică pentru amantul ei? O vezi pe Nora, adolescenta aceea super-răsfățată, în stare să comită aşa ceva? Sau pe un papă-lapte băutor de pastis şi diabetic ca Boré? Sau pe un copilaş ca Guillaume care nici măcar nu-şi poate îndeplini cum trebuie atribuțiile de ospătar într-un bar din Gadet? Vă rog: chiar nu vreți să vă arătați în fața lui Nkoulou cu aşa ceva!

— Eu văd lucrurile în felul următor, explică Blanc, neperturbat de ieşirea lui Marius, că moartea ciudată a lui Cohen ne-a pus din întâmplare pe urmele unui caz vechi, nerezolvat. Furtul unui tablou de van Gogh comis în anul 1990 nu este imaginația unui căpitan cu insolație care a fost transferat din motive disciplinare, ci o infracțiune care nu a fost niciodată rezolvată. D'accord?[54]

— Da, recunoscu Marius în silă.

---

[54] „De acord" (fr., în original) (n.tr.).

— Atât timp cât investigăm moartea lui Cohen, putem să continuăm şi cu furtul tabloului. Pe de altă parte, dacă închidem dosarul Cohen, trebuie să returnăm computerul şi telefonul mobil. Leroux va avea grijă de asta. De asemenea, ne-ar fi dificil să-i justificăm lui Nkoulou de ce am vrea să-i interogăm din nou pe Boré sau Guillaume sau de ce să urmăm mai multe piste ce țin de cei doi. Ca să nu mai vorbim că în felul acesta Marie-Claude Leroux devine aproape de neatins pentru noi. Aşadar: să continuăm să investigăm oficial moartea lui Cohen, cel puțin pentru alte câteva zile. Astfel ne menținem în secret şi-n cursa pentru van Gogh.

— Nenorocitul ăla de taur ar fi trebuit să continue să pască pe păşunea lui, murmură Marius.

Ridică, totuşi, paharul de vin. Fabienne şi Blanc au făcut la fel, au ciocnit paharele, au râs. Blanc acum ştia că invitația lui fusese o idee scumpă, dar nicidecum rea.

Mult mai târziu, Blanc stătea singur în biroul lui. Într-un mod pervers, iubea birourile urâte, noaptea la lumina chioară de neon, unde doar mirosul rece de fum de țigară şi cel de haine purtate prea mult timp încă semnalau că niciun coleg nu era prin preajmă. În acelaşi timp, era cuprins de o tristețe profundă şi de un vag sentiment de linişte interioară, ştiind că toată lumea se afla pe undeva pe-afară noaptea, iar el era singur aici la lumină. Îi condusese pe Fabienne şi pe Marius înapoi la Gadet, unde tânăra specialistă în informatică urcase pe Ducati-ul ei, iar partenerul său în Fiat-ul Marea vechi. Amândoi plecaseră în viteză, dispărând în noapte, iar Blanc sperase că nu se vor izbi de un măslin şi că nu vor ajunge pe mâinile colegilor care să-i supună la teste de alcoolemie.

Era deja aproape miezul nopții şi termometrul era încă blocat la douăzeci şi cinci de grade. După căldura după-amiezii, acum era chiar răcoare. Lui Blanc i-ar fi plăcut să deschidă toate ferestrele, dar atunci jumătate dintre țânțarii din Provence ar fi intrat în biroul lui şi l-ar fi drenat de sânge. Prețul muncii de noapte era aerul stătut.

Scrise rezumatul interogatoriilor sale cu Boré şi Guillaume, imprimă paginile şi le capsă în dosarul „Cohen". Pierdut în gânduri, răsfoi clasorul gri-negru, uitându-se prin propriile procese-verbale, prin raportul de autopsie al doctorului Fontaine Thezan, prin fotografiile drumului din Camargue cu petele sale oribile de sânge. Aproape imperceptibil, i se părea din ce în ce mai mult că dosarul se schimba cu fiecare pagină de la documentarea unui incident fatal şi ieşit din comun la adunarea de piste privind un furt pe jumătate uitat al unui obiect de artă, de la o sarcină de rutină efectuată vara asta la o călătorie departe în trecut. Trecut...

La poliția națională din Arles trebuia să fie în acest moment un ofițer care să stea sub o lampă cu neon şi care nu avea nimic de făcut. Un moment bun pentru a-i cere colegului de muncă ceva ieşit din comun – ceva atât de ieşit din comun încât într-o zi normală de lucru, la o oră normală, orice ofițer de pază ar fi reacționat printr-o simplă clătinare din cap. Doar în orele lungi ale nopții, o solicitare precum cea pe care Blanc o avea acum în minte părea aproape la fel de normală ca solicitarea unui nou card de cantină.

— Sous-Brigadier[55] Accoce.

[55] „Sub-brigadier" (fr., în original) (n.tr.).

„Voce de fumător”, gândi Blanc în timp ce se prezenta. „Te faci sub-brigadier la poliție după cel puțin doisprezece ani de serviciu.” Omul văzuse deja de toate.

— Investighez un caz de furt al unui obiect de artă şi aş dori o copie a unui dosar vechi de poliție din Arles.

— Nicio problemă.

— Un dosar foarte vechi.

— Nicio problemă.

— Din data de 24 decembrie 1888.

— Nicio problemă.

— În dimineața acestei zile, poliția a fost chemată la casa pictorului Vincent van Gogh. L-au găsit pe artist acolo sângerând de la o rană la cap şi...

— ... o prostituată flutura în vânt o parte din urechea lui pe care olandezul nebun i-o dăduse cu ceva timp înainte ca un fel de cadou. Ştiu, asta face parte din folclor pentru noi, polițaii din Arles. Dosarul este solicitat mereu o dată la câțiva ani. Este suficient dacă pun lucrurile pe scaner şi vi le trimit pe e-mail? Veți avea actele într-o oră. Nu avem multă treabă aici.

— E căldura asta nenorocită.

— Da. Aşa ajung oamenii să aibă idei ciudate.

Blanc închise şi zâmbi. Cohen cercetase în Arles, poate că aveau să descopere ceva în vechile documente care îl interesaseră pe jurnalist. Fotografia de pe hard diskul lui

Cohen a dovedit că reporterul fotografiase dosarul vechi al poliției. Blanc habar n-avea dacă exista vreo legătură cu moartea lui Cohen sau cu furtul, însă nu conta atât de mult deoarece mai exista un motiv pentru care să solicite documentul, deşi bineînțeles că nu putea divulga nimănui acest lucru: avea s-o ia prin surprindere pe Aveline cu acea copie. O fi ea cunoscătoare de artă – dar mai ținuse vreodată în mână un astfel de document despre van Gogh? Voia să i-l dea data viitoare când se întâlneau. Când o fi.

Telefonul îl sperie pe Blanc şi se trezi din reverie. Era aproape unu dimineața. De-ndată ce ridică telefonul, ştia că apelul nu putea fi din Arles: bas zgomotos, două-trei voci masculine în fundal, zăngănit de pahare.

— Alo? zise Blanc, dar nimeni nu răspunse.

I se păru că aude pe cineva respirând peste zgomot. Abia acum s-a uitat la numărul de pe ecranul telefonului: începea cu 04. Deci din zonă. Apoi şi-a dat seama că apelul nu era deloc către el, ci către o altă legătură a secției, o linie care era redirecționată automat după programul de lucru către birourile ofițerilor: linia lui Nkoulou.

— Alo? strigă Blanc a doua oară înspre zgomotului petrecerii.

— Nic? se auzi o voce de femeie. Tăceți odată din gură! țipă ea în receptor, dar se părea că mesajul nu îi era adresat lui.

Lui Blanc îi luă o secundă să înțeleagă. Comandantul Nicolas Nkoulou. Nic. O domnişoară. Cuvintele sunt supra-accentuate, dar lente, de parcă maxilarul inferior ar fi prea greu pentru muşchii care îl mişcau. Droguri. Cu câteva săptămâni în urmă dăduse la telefon de femeia necunoscută

când îl sunase acasă pe Nkoulou. Şeful lui îl făcuse praf a doua zi.

— Secția de jandarmi din Gadet, bonsoir[56], răspunse el, încercând să pară cât se poate de oficial.

I s-a părut mai înțelept să nu se prezinte.

Femeia înjură obscen.

— Tu eşti polițaiul care a mai sunat zilele trecute! Vorbeşti ca un sch'ti[57]! Merde, am vrut să vorbesc cu Nic, nu cu orice polițai comun şi de rahat!

— Comandantul Nkoulou nu se mai află la birou.

Continuă apoi cu cea mai mică urmă de viclenie în voce.

— Să-i comunic ceva?

— Să se ducă-n pizda mă-sii.

Apelul se-ntrerupse brusc.

Blanc puse telefonul în furcă. „Marius are dreptate", îşi zise, „colega noastră este singura care are o relație normală cu femeile. Noi, băieții, nu suntem niciunul întregi la cap." Sau poate că lui Fabienne încă îi lipseau câțiva ani de serviciu cu nopți lungi şi investigații haotice. Poate că la un moment nici măcar pe ea n-o s-o mai suporte vreo femeie.

---

[56] „Bună seara" (fr., în original) (n.tr.).

[57] Vorbitor al dialectului picard din nordul Franței, căruia i se mai spune şi „sch'ti" (n.tr.).

Când telefonul sună din nou imediat, Blanc se gândi pentru o secundă că străina voia să-i mai tragă o înjurătură, însă de data aceasta pe ecran era afişat numărul din Arles.

— Scuze, colegu'. Nu mai putem face nimic în seara asta privind documentele despre van Gogh.

— Trebuie să mergeți în misiune? întrebă Blanc, dezamăgit.

Timp de o clipă, Accoce părea că se afla pe punctul de a râde zgomotos şi că-şi pierdu, însă, cheful de-a râde când îşi trase răsuflarea.

— Arles este la fel de paşnic ca Duckburg[58], explică el. Doar că... Blanc auzi cum Accoce îşi aprinse o țigară şi cum trase profund în piept. Eh bien, sper că nu ne credeți idioți, însă dosarul a dispărut.

Blanc ştia în acel moment că nu va dormi în acea noapte.

— Ce vreți să spuneți că „a dispărut"?

— A zburat călare pe-o rază, pur şi simplu nu mai e, a intrat în pământ, dacă vreți. Cutia de carton cu dosarele din arhivă stă pe raftul ei ca întotdeauna. Dar cutia este goală. Nu mai e nici măcar o nenorocită de pagină acolo. Fără bon de împrumut, fără înregistrare, nimic. Merde, cineva a jefuit taman poliția din Arles!

O femeie cu un secret îngropat

[58] Oraş american fictiv unde trăiesc personaje precum rățoiul Donald şi Scrooge McDuck (n.tr.).

Blanc îşi petrecu ultimele ore din noapte stând la masa veche din bucătăria fabricii lui de ulei, privind cum un bec suspendat şi neacoperit de douăzeci şi cinci de waţi se reflecta obosit în paharul său de vin. O molie bâzâia în jurul luminii, iar Blanc se trezi gândindu-se că propriul creier îi funcţionează precum creierul acelei insecte: mergea mereu numai în cerc şi tocmai din cauza asta nu avansa deloc. „Cohen văzuse dosarul despre van Gogh şi făcuse o poză cu telefonul mobil", se gândi Blanc. „Şi din moment ce Cohen, aşa cum a spus Fabienne, îşi transfera în fiecare seară toate fotografiile pe computer, Cohen văzuse dosarul doar în dimineaţa zilei în care a murit. Şi la câteva ore după ce văzuse şi fotografiase documentele vechi, reporterul a fost spintecat. Şi oare Cohen furase el însuşi dosarul? Atunci unde e dosarul?" El şi Fabienne nu-l găsiseră în camera lui, însă nu percheziţionaseră toată casa lui Leroux. Şi Blanc n-o să primească un mandat de percheziţie pentru a căuta în casa celui mai puternic editor din Franţa un dosar al poliţiei din Arles, vechi de mai bine de un secol. Nici măcar Aveline nu ar putea.

„Aveline." Un motiv în plus să nu-şi găsească liniştea.

Se forţă să se gândească în continuare la caz: „dacă Albert Cohen furase dosarul – moartea lui a fost un complot pentru ca ucigaşul să poată pune mâna pe dosar? Sau mai degrabă un fel de pedeapsă pentru furt? Dar cine şi-ar putea dori acest document cu orice preţ, cine ar vrea oare să se răzbune atât de îngrozitor pentru furtul acestuia? Sau Cohen văzuse şi fotografiase dosarul la secţia de poliţie din Arles, dar nu-l furase? Oare altcineva îl făcuse să dispară – şi-apoi l-a ucis pe reporter? Dar de ce? Nu avea niciun sens." La un moment dat, vinul rosé din pahar dispăru,

lumina dimineții de afară absorbi lumina becului, iar Blanc nu înțelegea nimic.

Nu se afla în cea mai bună dispoziție când se chinui să intre în duş. Starea lui de spirit nu se-mbunătăți nici când auzi un huruit de-afară exact în momentul în care apa ieşea pe țeavă. Fugi din casă doar cu un prosop în jurul taliei, de teamă că s-ar fi putut prăbuşi vreun zid vechi de la casă. În schimb, ceea ce văzu era o maşinărie uriaşă verde pe care scria „Manitou" pe lateral, o combinație de stivuitor şi excavator care, cu o lopată şi doi dinți gigantici de oțel, arăta la fel de intimidant ca un tiranozaur alimentat cu motorină pregătit să te sfâşie. Matthieu Fuligni îi făcu semn cu mâna din cabina şoferului de la o înălțime de aproape trei metri.

— Este marți, monsieur Blanc! strigă el cu voioşie. Avem programare!

Un camion alb şi boțit trase pe aleea din spatele utilajului Manitou. În remorcă străluceau sute de țigle roşiatice. Doi muncitori stăteau în cabina şoferului şi îl priveau plictisiți. Nici unuia dintre cei trei nou-veniți nu părea să-i fie neobişnuit să găsească un client perplex în fața casei sale, purtând doar un prosop. Blanc îi făcu semn stânjenit.

— Nu uitasem! minți el.

— Vom merge deasupra cu platforma de la Manitou şi vom da jos tuiles găurite, explică Fuligni. Va dura doar câteva ore. Poate că după aceea vom mai avea timp să punem primele țigle noi.

— Şi dacă plouă?

Fuligni râse deodată.

— Pas de souci! exclamă el. Atunci apa de la duş o să vă cadă din cer!

La postul de jandarmerie, Blanc le raportă ulterior celor doi colegi despre dosarul dispărut din Arles. Ţinu pentru sine detaliile privind apelul destinat lui Nkoulou.

— Mă mai duc o dată cu maşina până la Leroux, anunţă el. Îi voi spune despre raportul de autopsie al doctorului Thezan, inclusiv despre urmele de cocaină de la rădăcina părului lui Cohen. Leroux va crede că vin la el acasă pentru a discuta despre drogurile din trecutul reporterului său şi că din acest motiv nu doresc să discut despre aşa ceva la telefon. Chiar îmi va mulţumi pentru asta. De fapt, vreau să mă întorc la el acasă să caut dosarul acela nenorocit. Poate că se află încă în camera lui Cohen. Sau oriunde altundeva în mas.

— Pare o idee prostească, interveni Marius vesel. Dacă noi doi ne prezentăm la Leroux cu o astfel de poveste, atunci o să pară şi mai puţin credibilă. Mai bine te duci tu singur în Camargue.

— Aş veni cu tine, spuse Fabienne, dar am o întâlnire cu avocata mea în curând.

— Din cauza nunții? ghici Blanc.

Fabienne încuviinţă din cap.

— Uneori nici Facebook nu te mai poate ajuta. Eu şi Roxane primim consiliere juridică. Poate ar trebui să-l dăm în judecată pe propriul nostru primar până la urmă.

Marius oftă.

— Atunci Frontul Național o să vă ofere calitatea de membru de onoare; e un prilej potrivit pentru asociația asta de rahat.

— Nici măcar nu ştiu cum reuşeşte Frontul asta: că te supui lui sau că ripostezi, tot drept un connard ajungi să fii considerat. Dar, merde, sunt de la poliție. Dacă nici măcar eu nu aplic legea, atunci cine?

— Când te întorci de la răstălmăcitoarea ta de legi, ocupă-te din nou de laptopul lui Cohen şi de telefonul lui mobil, stărui Blanc. Trebuie neapărat să spargi criptarea.

Fabienne se forță să zâmbească.

— Asta o să mă țină departe de stres. Ar trebui să-i fiu recunoscătoare ucigaşului lui Cohen.

— Fii recunoscătoare fripturii de la supermarket, bombăni Marius. Ucigaşul stă dezmembrat în congelator.

— Uită odată de taurul ăla, îl rugă Blanc resemnat.

Întrucât niciunul dintre colegii săi n-a vrut să meargă cu el, Blanc a decis să nu folosească maşina de patrulare. Mergea agale prin Camargue cu 2CV-ul la şaizeci de kilometri pe oră şi cu acoperişul deschis. „O misiune ca un concediu. Spune-le asta colegilor tăi din Paris. Foştilor colegi.” În dreapta lui, zări o duzină de puncte negre la cincizeci de metri de drum. „Ce denumire folosise crescătorul Férréol pentru turmă?

Manade." Vitele cu blana întunecată mergeau tărăgănat şi încet prin mlaştină. Tauri, vaci? Iarba creştea atât de înalt, încât Blanc nu le putea vedea abdomenul şi ştia atât de puține lucruri despre animale, încât nu reuşea să-şi dea seama de sexul lor doar din forma capului şi a spatelui. Animalele i se păreau destul de mari. Coarnele se legănau ca o liră. Nu era niciun gard între animale şi drum şi nu se vedea niciun gardian nicăieri. Se întrebă în treacăt: oare câte secunde va rezista rățuşca lui atacului unui taur? Vitele, însă, cutreierau câmpiile maiestuos de calm, precum bivolii din Africa. Nici măcar nu s-au uitat la el când maşina lui veche frână scârțâind pentru a intra pe aleea moşiei familiei Leroux.

Automobilul Toyota Hybrid alb stătea parcat în fața casei lângă un VW Polo. „Madame Leroux este singură acasă cu fiica ei Nora", se gândi Blanc. „Poate că aşa e chiar mai bine." Nu putea doar să se uite prin preajmă după un dosar vechi; putea, de asemenea, să-i adreseze nederanjat stăpânei casei câteva întrebări despre un muzeu din Saint-Tropez şi despre un tablou de van Gogh dispărut.

Uşa se deschise înainte să apuce să lovească mânerul de bronz. Marie-Claude Leroux îl întâmpină cu un zâmbet deschis care dispăru de-ndată ce recunoscu cine stătea în fața ei.

— Pardon, murmură ea, am crezut că...

Îşi dădu de pe față părul desprins. Purta o fustă de vară şi o bluză veche, simplă, de culoare verde-deschis. Părea ca şi cum ar fi ieşit dintr-un film italian din anii cincizeci.

— Îmi pare rău că vizita mea vă dezamăgeşte, zise Blanc.

Ea râse şi-şi flutură mâna stângă de parcă ar alunga o insectă. Blanc încercă să ignore cicatricile de pe încheietura mâinii.

— V-am văzut de la fereastra bucătăriei cum veneaţi cu maşina, spuse ea, stânjenită. Şi pentru o clipă m-am gândit că poate vine cineva în vizită la fiica mea. Un tânăr care, ezită ea, să fie diferit de prietenii ei anteriori. Un student poate, un intelectual sau un artist. Pentru o clipă m-am revăzut în ultimul meu an de liceu cu prietenii mei de-atunci. Am alergat la uşă înainte să văd cine era la volan. Poftiţi înăuntru oricum.

Marie-Claude Leroux îl conduse într-un salon simplu mobilat care era plăcut de răcoros. Pe Nora n-o zări pe nicăieri, dar basul zgomotos al muzicii house care venea de undeva din casă mai degrabă se simţea decât se auzea. Blanc se uită discret şi în zadar prin jur după dosarul vechi şi, în acelaşi timp, îi prezentă povestea pe care o pregătise: raportul de autopsie, urmele de cocaină din rădăcinile părului, discreţie.

— Doriţi nişte ceai cu gheaţă? întrebă impasibil gazda lui.

— Nu sunteţi surprinsă de rezultatul legistului?

— Albert a luat cocaină, şi ce? Toată lumea ştia asta. Dacă luaţi cocaina pe care o trag politicienii şi jurnaliştii parizieni, puteţi să trageţi o linie peste Champs-Élysées. Ceaiul meu cu gheaţă este făcut în casă, nu e porcăria aia cu zahăr de la Géant Casino.

— Atunci voi bea un pahar, zise Blanc.

Fie că era de casă, fie de la supermarket: nu-i plăcea ceaiul cu gheață, dar în felul acesta gazda lui dispăru pentru o clipă în bucătărie. Aruncă o privire rapidă şi atentă în jur: o canapea albă, subțire şi tare ca un pat futon pliat pe un ax. Zece ediții diferite de L'Événement pe o masă joasă, lăcuită în alb, un iPad al cărui ecran tactil era întunecat, un carnet de notițe închis lângă un creion cu capătul muşcat. Un birou şubred cu trei sertare pe care Blanc le scotoci cu degetele sale agile. Nimic. Pahare, câteva sticle de pastis şi de whisky stăteau pe un cufăr de lemn străvechi, de culoare neagră ca uleiul; în fața lui erau poze de familie şi o figurină de bronz de un verde strălucitor, Buddha stând în şezut. Pe perete atârna o fotografie în alb-negru mare şi înrămată unde se puteau vedea bărbați cu aspect asiatic ce purtau pălării rotunde de paie pe cap. Blanc se uită mai atent: asiaticii stăteau în apă până la glezne, unul ținea o plantă în pumn şi zâmbea. „China", se gândi el, apoi văzu o pată întunecată în fundalul fotografiei. „Un taur din Camargue."

— O fotografie din 1942, spuse Marie-Claude, care intrase în încăpere atât de încet, încât Blanc nu o auzise.

Ținea două pahare înalte cu un lichid portocaliu.

— Ceaiul dumneavoastră cu gheață, mon capitaine. Am descoperit poza la o piață de vechituri şi am dat-o la înrămat.

— Chinezi în Camargue?

— Vietnamezi.

— În mijlocul războiului? Cum au ajuns aici? Germanii au permis asta?

Ea râse.

— Au ajuns acolo înaintea germanilor, chiar dacă doar cu câteva săptămâni înainte. Ghinion pentru vietnamezi, noroc pentru noi. Ne-au adus orezul înapoi.

„Pasiunea ei”, se gândi Blanc. „Las-o să vorbească, se va relaxa şi va fi mai puțin suspicioasă. Pentru întrebările ce vor urma.”

— Orezul se plantează în Camargue încă din Evul Mediu. Sub Henric al IV-lea exista ceva similar tribunalului poporului, continuă ea. Dar în secolul al XIX-lea câmpurile au devenit pustii, nimeni nu mai era interesat de orez. Când a izbucnit Al Doilea Război Mondial, guvernul luase deja douăzeci de mii de muncitori din colonia Indochinei, mulți împotriva voinței lor. Au ajuns la Marsilia în 1940 şi urmau să trudească în fabrici de armament. Dar Wehrmachtul a ajuns acolo mai repede decât ar fi putut visa guvernul vreodată. Ce să mai faci acum cu vietnamezii? Nu puteau fi trimişi înapoi, niciun vas francez nu ar fi ajuns până în Indochina. Unii fermieri din Camargue au avut ideea să-i trimită pe acei muncitori care cultivaseră deja orez în Indochina pe câmpurile care stătuseră înțelenite zeci de ani. Timp de doi ani, vietnamezii au săpat şanțuri, o corvoadă când o faci cu mâinile goale. În 1942 au scos prima recoltă. Fotografia documentează triumful lor.

— E bine că ați salvat fotografia de la târgul de vechituri.

Îşi aprinse o țigară. Reuşise să transforme acest act banal într-un gest de dispreț.

— Eram singura persoană interesată. Nimeni nu mai vrea să audă astăzi despre asta, replică ea. În 1945, țăranii i-au

trimis înapoi în şuturi pe vietnamezi, de parc-ar fi fost nişte sclavi. Şi de-atunci se recoltează orez de Camargue cu cea mai curată conştiinţă din lume.

— Presupun că şi câmpurile dumneavoastră au fost fertilizate de sudoarea vietnamezilor, madame, răspunse Blanc calm.

— Desigur. De fapt, de aceea eu şi soţul meu ne-am stabilit aici. Când eram studentă, am aflat întâmplător detalii despre acest capitol uitat al imperialismului. Pe vremea aceea eram mari critici ai imperialismului, am ieşit în stradă pentru asta.

— Cei mai vârstnici dintre colegii mei din Paris încă mai vorbesc despre demonstraţiile acelea, confirmă Blanc.

Ea îl privi şi-l evaluă pentru o clipă, apoi ridică din umeri.

— Eh bien. Eram de stânga, eram idealistă, eram revoltată. Nu am uitat niciodată povestea acestor vietnamezi, deşi până atunci nu aveam cu nimic mai mult de-a face cu orezul decât cu bananele sau ignamele. Familia mea provine din Lorena, care nu este tocmai o regiune agricolă. Mult mai târziu s-a dovedit că această gospodărie de-aici era de vânzare. Am aflat despre asta din întâmplare, iar eu şi soţul meu am cumpărat pământul înainte ca terenurile să se transforme iar în mlaştini. De atunci cultivăm orez aşa cum trebuie. Iar eu adun tot ce pot găsi despre muncitorii vietnamezi condamnaţi la muncă silnică. Ca o onoare târzie, ca să zic aşa. Să păstrăm amintirea vie, măcar atât de puţin să putem face.

— Apropo de amintiri, murmură Blanc. Printre bunurile lui monsieur Cohen, am dat din întâmplare şi peste ceva demn

de amintit. Chiar dacă nu este la fel de veche ca povestea fermierilor de orez vietnamezi. O poveste din 1990.

Marie-Claude Leroux îl privi cu uşoară curiozitate. Nu părea absolut deloc alarmată – până când Blanc povesti mai departe despre investigaţia lui Cohen asupra furtului obiectului de artă de la Musée Maly.

— O, spuse Marie-Claude Leroux, brusc agitată, povestea aceea veche. De-aia s-a uitat Albert la mine atât de ciudat în ultimele zile.

— În ultimele sale zile. Nu ştiaţi despre asta, madame?

Ea doar clătină din cap.

— Totuşi, într-un fel, dumneavoastră aţi fost cea care aţi pus la dispoziţia lui monsieur Cohen povestea despre van Gogh! Nu ştiaţi că monsieur Boré organizează acea expoziţie? Van Gogh, Boré – nu aţi bănuit vreodată că un reporter ca el ar face o legătură între aceste nume?

— Sunt istoric de artă, nu jurnalistă! Povestea aceea veche a fost uitată de mult. Îl admir pe van Gogh de pe vremea când lucram la Musée Maly. Acolo am avut ocazia să studiez îndeaproape şi nederanjată una dintre capodoperele sale. De atunci am rămas fixată pe acest pictor. Şi de aceea mi-ar plăcea să văd L'Événement producând un articol de primă pagină despre van Gogh. Indiferent dacă Boré face această expoziţie sau oricine altcineva, chiar nu mă interesează.

Îşi aprinse altă ţigară. Un miros de mentol amestecat cu parfumul dulce al ceaiului cu gheaţă. Blanc simţi brusc nevoia de aer proaspăt şi de un rosé rece. Îşi veni în fire.

— Monsieur Cohen a reuşit să dea de nişte martori de la vremea aceea, ştiaţi asta? Pe lângă Boré, chiar şi de Guillaume.

— Dacă ştiţi aceste nume, atunci cunoaşteţi deja tot cazul.

— Nu ştiu cine este făptaşul, se repezi Blanc cu un zâmbet prietenesc.

— Nici eu nu-l cunosc, răspunse Marie-Claude Leroux, clătinând din cap. Oare Albert îl cunoştea?

— Posibil. Pe hard diskul computerului său există anumite... Blanc caută cuvântul potrivit, indicii, conchise el. Mă miră că nu a vorbit despre acel furt cu dumneavoastră, madame. Mai ales cu dumneavoastră în calitate de gazdă şi prietenă.

— Este într-adevăr ciudat, încuviinţă ea. Nu-mi amintesc ca Albert să fi menţionat vreodată ceva despre acel furt. O poveste petrecută cu atât de mult timp în urmă, încât nu m-am gândit la ea în fiecare zi. Şi nu-l cunoşteam pe Cohen atunci când tabloul a fost furat. Nici pe soţul meu nu-l cunoşteam atunci şi abia prin intermediul lui Ernest i-am cunoscut pe Albert şi pe toţi actorii mari şi mici din politica pariziană.

— La vremea respectivă, încercă Blanc din nou să formuleze cât mai neutru posibil, eraţi într-o relaţie foarte strânsă de prietenie cu monsieur Boré.

Marie-Claude Leroux râse batjocoritor, deşi Blanc nu era sigur dacă era amuzată de formularea lui incomodă sau de amintirea lui Boré.

— Daniel era lumea artei. Ernest este lumea politicii. Am plecat la Paris cu Daniel după ce ancheta poliției eşuase mai mult sau mai puțin şi nimeni nu dorea să ne mai pună întrebări. Era atât de uşor să găseşti un loc de muncă la vremea aceea! Deşi, sinceră să fiu, nu m-am gândit niciodată că Daniel va ajunge atât de departe. Curatorul timid, oarecum excentric, din Saint-Tropez a devenit cel mai de succes organizator de expoziții din Europa! Ei bine, am pierdut legătura de atunci.

— Nu v-ați mai văzut?

— De ani de zile. Ar trebui să calculez câți ani au trecut.

— Nici nu l-ați mai sunat pe monsieur Boré? Nu ia-ți trimis niciun e-mail? Nici măcar când ştiați că revista dumneavoastră dorea să facă un mare reportaj despre următoarea lui expoziție?

— Dacă ar fi fost necesar, Albert ar fi făcut asta. La urma urmei, el trebuia să scrie textul. Chiar nu am văzut niciun motiv pentru care să vorbesc cu Daniel în persoană. De unii oameni îți aminteşti cu drag, de alții nu vrei deloc să-ți aminteşti, dacă înțelegeți ce vreau să spun, mon capitaine.

— Atunci îmi pare cu atât mai rău să vă forțez să vă amintiți puțin. Ați fost la Voiles din Saint-Tropez cu monsieur Boré în noaptea furtului, nu-i aşa?

Ea dădu din cap şi deodată zâmbi nostalgic.

— Daniel a avut întotdeauna o slăbiciune pentru lumea şic. Era copleşit ca un copil mic de iahturi, de oamenii eleganți, de toată bogăția. Atât de copleşit încât a uitat să-şi injecteze insulina la timp. Când s-a simțit deodată rău, s-a rezemat

de o ancoră uriaşă care fusese ridicată ca un fel de monument pe unul dintre chei şi, cu mâinile tremurând, şi-a scos ustensilele din buzunar. Apoi aproape că a fost bătut de doi marinari dintr-un vas de lux, care l-au confundat cu un drogat care voia să ia o doză chiar în faţa palatului lor strălucitor. Au venit la noi înjurând, ţinându-şi pumnii ameninţători peste pasarelă şi...

Marie-Claude Leroux ridică din umeri.

— Până la urmă toată situaţia s-a clarificat repede. Cei doi erau stânjeniţi că aproape au bătut un om bolnav. Ne-au invitat pe iaht pentru că proprietarul nu era acolo. Ne-au cumpărat o băutură – singura băutură pe care am savurat-o vreodată pe puntea unei astfel de nave. Foarte romantic.

„Şi foarte uşor de verificat", se gândi Blanc. „Dacă ea le spusese deja această poveste colegilor mei din Saint-Tropez, atunci înseamnă că au aflat repede unde se afla această ancoră pe chei şi ce iaht era ancorat acolo. Dacă ar fi fost o minciună, colegii şi-ar fi dat seama în mai puţin de jumătate de oră. Întrucât nimic despre acest episod nu era menţionat în dosar, Boré şi Marie-Claude Leroux aveau un alibi pentru noaptea când s-a comis furtul. Sau cel puţin pentru câteva ore din acea noapte."

— Cohen voia să se vadă cu monsieur Guillaume, îi dezvălui Blanc. Locuieşte destul de aproape de-aici.

Ea se uită la el surprinsă şi puţin agitată.

— Nu ştiam asta. Olivier nu este neapărat omul pe care ai vrea să-l ai ca vecin.

— E agresiv?

— Mai degrabă un singuratic. Cel puțin obişnuia să fie. Nu am mai auzit de el din 1990.

— A fost principalul suspect atunci.

— A primit slujba la Musée Maly doar pentru că tatăl său era un colecționar atât de important şi avea legături peste tot în scena artistică din sud. Olivier Guillaume era un om irascibil. Nu ar fi trebuit să lucreze niciodată într-o instituție publică, nici măcar ca îngrijitor. Nici măcar nu putea să se-nțeleagă cu oamenii pe care-i cunoştea. Şi cu siguranță nici cu vizitatorii care se aşteaptă ca, odată plătit biletul, să aibă drept de intrare, dar şi dreptul de a fi întâmpinați de angajați prietenoşi ai muzeului.

— Guillaume ar fi fost concediat în cele din urmă chiar şi dacă nu ar fi comis el furtul? întrebă Blanc.

— Cu siguranță. Pur şi simplu era prea nepoliticos cu oamenii.

— Guillaume simțea că era pe cale să-şi piardă slujba?

— Nu pot spune asta. Nimeni nu ştia ce se întâmpla cu adevărat în capul lui.

— Guillaume suferă de fanatism religios? întrebă Blanc, gândindu-se la crucea lui Guillaume de la gât – şi la nota criptică a lui Cohen. Biserica din Saint-Gilles este deosebit de importantă pentru el?

Marie-Claude Leroux suflă spre fereastră un nor de mentol.

— Va trebui să-l întrebați dumneavoastră. Nu sunt tocmai o persoană care să frecventeze bisericile.

Făcu o pauză.

— Ciudat, murmură ea. Numai o dată am purtat cu Guillaume ceva asemănător unei conversații mature. Şi acum că menționați asta, trebuie să spun: da, era vorba despre o biserică. Deşi nu este tocmai legat de religie.

— Atunci de ce anume?

— Furtul obiectelor de artă.

Blanc se lăsă pe spate cât îi permitea canapeaua.

— Spuneți!

— Nu ştiu cum am ajuns noi la subiectul acesta. Era la sfârşitul unei zile lungi de muncă. Oricum, spre surprinderea mea, am ajuns să port o conversație cu Guillaume într-o seară de vară, în fața intrării în Musée Maly. Mi-a spus toate detaliile despre furtul Altarului din Gent.

— Habar n-am despre ce vorbiți, recunoscu Blanc.

— Pentru că nu sunteți istoric de artă. Altarul din Gent este o capodoperă unică din secolul al XV-lea a lui Jan van Eyck, compusă din mai multe panouri de lemn. Altarul era în Catedrala din Gent – şi într-o zi din anul 1934 două panouri au dispărut. Furate. Hoțul a returnat unul dintre panouri în scurt timp. Se afla într-o casetă de bagaje şi hoțul a precizat numărul într-o scrisoare anonimă. Dar celălalt tablou parc-ar fi intrat în pământ.

— Şi făptaşul nu a fost prins niciodată?

— Asta e faza: a existat un bărbat care a mărturisit pe patul de moarte că a comis furtul – şi care a susținut că ar fi ascuns tabloul într-un loc în care merg mulți oameni. Dar nu a spus unde. De atunci, zeci de experți au bănuit că tabloul este încă pe undeva ascuns în Catedrala din Gent. Ani la rând au întors catedrala cu susul în jos, dar nu au găsit nicio urmă. Aşadar: avem de-a face cu un farsor incorigibil care, cu ultima suflare, îi lua pe toți de fraieri inventând o poveste cu bandiți? Sau avem de-a face cu hoțul real care dădea să moară şi mărturisea adevărul, fie el chinuitor de incomplet? Dacă ar fi aşa, atunci toți experții de până astăzi au eşuat să descifreze ghicitoarea lăsată. Guillaume era fascinat de poveste: hoțul care râde ultimul în fața tuturor autorităților recunoscute. Care este mai deştept decât istoricii de artă şi decât polițiştii şi duhovnicii. Nu se putea opri din a vorbi despre asta.

— Ar fi posibil ca Guillaume, care ştia că era pe cale să fie concediat, să fi furat tabloul de van Gogh pentru a se răzbuna? Şi că de atunci a ascuns tabloul în Musée Maly, aşa cum a făcut cel care furase tabloul de van Eyck?

— Să ascunzi tabloul într-un muzeu pe care aproape nimeni nu îl vizitează nu este tocmai o chestie rafinată, răspunse Marie-Claude Leroux.

— Deci l-a ascuns într-o biserică la fel de cunoscută precum o catedrală?

— Dumneavoastră sunteți jandarmul, răspunse Marie-Claude Leroux, chibzuind. L-am bănuit pe Guillaume la fel de mult ca toți colegii mei şi la fel ca polițaii. Dar nu am făcut niciodată legătura dintre furt şi discuția despre Altarul din Gent. Şi asta ar fi absurd. Însă acum că dumneavoastră faceți asta, brusc nu mi se mai pare atât de absurd.

„Biserica din Saint-Gilles”, se gândi Blanc.

— Merci beaucoup, madame, spuse el ridicându-se.

— Pare o poveste interesantă pentru L’Événement, şopti ea gânditoare, căutând cu degetele o altă ţigară din pachet.

Blanc merse singur până la 2CV-ul său. Lăsase acoperişul deschis şi ferestrele trase până sus. Acum observă că cineva fusese între timp la maşină: un post-it galben pliat era lipit de volan. Blanc se urcă la volan şi nu dezlipi hârtia – dacă Marie-Claude Leroux ar fi să-l privească de la o fereastră, aşa cum a făcut-o la sosire, nu ar vedea nimic neobişnuit în comportamentul lui. Conduse pe alee până ce viră pe drumul departamental. Trei kilometri mai încolo, marginea drumului deveni în sfârşit suficient de solidă, încât putu să tragă pe dreapta.

Luă biletul de pe volan şi citi. Scrisul abrupt aparţinea unei fete tinere. Fără semnătură, dar nici acest lucru nu era necesar: Am tras cu urechea adineaori. Maman şi grăsanul ăla de Boré încă au o relaţie.

Blanc se-ntoarse gânditor la Gadet. Aerul strălucea deasupra apei. Zări păsări flamingo, buline roz într-o oglindă deformată. Doi cai de Camargue erau legaţi de un ţăruş de lângă şosea şi se uitau resemnaţi şi trişti la asfalt. Mai târziu trecu prin localitate unde, la umbra platanilor, erau ocupate toate mesele de la baruri, dar clienţii stăteau în faţa ceştilor de cafea la fel de apatici precum caii.

Secţia de jandarmerie era pustie, de parcă statul francez s-ar fi retras din acest colţ de Franţă. Aerul condiţionat nu mai mergea deloc. Blanc se aşează la computer şi caută

datele despre soția editorului, care fuseseră păstrate de jandarmerie, poliție sau tribunale. N-a fost nevoie să caute prea mult.

Despre Marie-Claude Leroux: nimic.

Despre Marie-Claude Elbaz: un rezultat. În 1983 a fost arestată la Paris la o demonstrație împotriva „exploatatorilor capitaliști" pentru „rezistență împotriva autorității statului" și eliberată câteva ore mai târziu. Tatăl ei o luase de la secția de poliție.

„Totul normal", gândi Blanc. „Când ești tânăr, poți să fii rebel de stânga și să te iei de polițai din când în când. Cel puțin așa era înainte. Astrid și Eric în lumea lor de pe Facebook ar vedea situația probabil altfel. Ce păcat, de fapt." Dar, inevitabil, gândurile la propriii copii l-au adus la Nora Leroux. Ce însemna pentru investigația lui informațiile strecurate de ea? Și, merde, de ce o fiică și-ar denunța propria mamă unui polițai pe care abia îl cunoștea?

Anii lipsă

Când se iviră zorile, Blanc era deja în picioare. Se-ncălță cu adidași, își puse niște pantaloni scurți și plecă așa dezbrăcat să alerge prin pădurea din spatele fabricii de ulei. Temperaturile erau încă suportabile înainte de ora șase și voia să se întoarcă până urmau să apară din nou Fuligni și oamenii săi pentru a-i dărâma a doua jumătate a acoperișului. Inhală parfumul picant de cimbru și rozmarin. Roua se adunase pe pânzele de păianjen care străluceau ca niște văluri de tifon printre tufișuri. Pe drum zăcea un șarpe

mort care era un pic mai lung decât un deget arătător. Judecând după urmele de pe pământ, un ciclist cu o bicicletă de munte cu cauciucuri groase trebuie să-i fi rupt coloana vertebrală. „Animalul nu poate câştiga întotdeauna”, gândi Blanc. Nisipul ocru îi amortiza fiecare pas. Întrucât păsările încă dormeau şi cicadele tăceau şi ele, era la fel de linişte ca în a treia zi a Creației.

Până când ajunse la vreo doi kilometri în adâncul pădurii.

Înainte să poată vedea ceva, auzi zornăitul unui motor diesel vechi mergând în gol. Nişte voci vuiau deasupra zgomotului motorului. Blanc auzi vocea groasă şi aspră a lui Douchy. Nu înțelegea niciun cuvânt, dar vecinul lui nu părea să rostească vorbe prietenoase.

Blanc traversă o potecă pe care lespezi cenuşii de piatră plasate peste nisip străluceau în soarele dimineții ici şi colo. Douchy stătea cocoțat pe tractorul lui verde boțit. Anvelopa din partea dreaptă spate scosese un pic din pământ una dintre acele lespezi. În fața tractorului se aflau soții Micheletti – vecinii lui Blanc, proprietarii podgoriei Domaine du Bernard. Bruno şi Sylvie purtau încălțăminte de drumeție uşoară, tricouri şi pantaloni care le ajungeau până la genunchi şi care păreau să constea doar din buzunare largi cusute unele lângă altele. Amândoi țineau în mână o pereche de bastoane moderne din aluminiu. Bruno şi le legăna ca pe două săbii de samurai, în timp ce Sylvie avea vârfurile bastoanelor înfipte în pământ şi se sprijinea de ele. Dintre certăreți, ea îl văzu pe Blanc prima şi îl întâmpină cu un zâmbet prin care-şi cerea scuze. Blanc se simți ca un etnolog pe jumătate gol, care se băgase în nişte palavre ale unor indigeni.

— Individul ăsta de-aici distruge un drum roman antic cu tractorul său! exclamă Bruno Micheletti după ce-l zări şi el.

— Dă-i dracu' pe romani! Pădurea aparţine comunităţii, nu ţie! răcni Douchy.

— Peste vârful dealului trece un drum roman, explică Bruno, întorcându-se către Blanc pentru ajutor. De două milenii există pavajul acesta aici. Şi-acum uitaţi-vă la asta!

Arătă cu un baston de drumeţie spre urmele anvelopelor. În mai multe locuri, lespezile fuseseră împinse deoparte sau sparte de greutatea tractorului.

Blanc ar fi vrut să intre în pământ şi să dispară dracului şi toate tractoarele şi toate drumurile antice, dar, în calitate de căpitan în Jandarmerie, funcţiona în acel moment ca un soi de personificare a autorităţii statului, chiar dacă era la bustul gol. Douchy, care ura orice mirosea a autoritate, îl privea deja cu ostilitate. „Merde", gândi Blanc, „hai să terminăm cu asta".

— Mă voi întoarce să dau telefon la primărie, spuse el, încercând să-şi păstreze un ton cât mai profesionist. Dacă există o autorizaţie pentru tractoare, monsieur Douchy poate conduce după bunul plac. Dacă nu există, atunci trebuie să plătească despăgubiri.

Faţa roşie de furie a lui Douchy deveni albă când îşi dădu seama că banii lui ar putea fi în joc.

— Nu dau niciun sous[59] pentru câteva pietre vechi de când lumea! anunţă el.

---

[59] „Para", „şfanţ" (fr., în original) (n.tr.).

În acelaşi timp, însă, puse tractorul pe treapta întâi de viteză, moment în care se auzi ceva pocnind, se-ntoarse şi sparse astfel încă o lespede veche. Acceleră repede şi tractorul mugi când făcu cale-ntoarsă, fără ca Douchy să mai privească înapoi.

— Serge este un ţăran necioplit. O să ţi-o plătească, Roger, spuse Sylvie Micheletti când zgomotul motorului pe motorină nu se mai auzi.

— Întotdeauna se răzbună pe toţi vecinii săi pentru tot, zise soţul ei încet. Nu avem de ce să ne temem până la toamnă.

— Ce se întâmplă la toamnă? întrebă Blanc, puţin îngrijorat.

— Atunci începe sezonul de vânătoare. Serge nu are nici măcar un permis de chasser[60], dar cine să controleze asta? O să cutreiere prin pădure în fiecare zi cu puşca lui. N-o să ai o experienţă prea plăcută dacă te intersectezi cu el.

— Voi căuta din septembrie un nou traseu de jogging, anunţă Blanc resemnat.

Pulsul i se mai potolise între timp. Se uită la soţii Micheletti. Bruno ţinea într-o borsetă un aparat de fotografiat reflex.

— Am vrut să facem fotografii, explică el, observând privirea lui Blanc. Dimineaţa devreme când roua încă străluceşte. Subiectele de fotografiat nu vor fugi de noi. Vom încerca din nou mâine.

— Ar fi bine să fug şi eu înapoi, zise Blanc, altfel întârzii la serviciu.

---

[60] „Permis de vânătoare” (fr., în original) (n.tr.).

— Răul nu se odihneşte niciodată, zise Sylvie Micheletti, întorcându-se în direcția opusă.

Pentru o clipă părea că se sprijină de bastoane ca pe o pereche de cârje.

După un duş în grabă, un mic-dejun în grabă şi o privire în grabă către Fuligni şi oamenii săi care îi atacau din nou acoperişul cu o bucurie anarhică, Blanc se îndreptă spre Salon-de-Provence cât de repede îi permitea rățuşca. 2CV-ul se clătină în curba marelui sens giratoriu de la intrarea în oraş, iar cineva îl claxonă. Fie din indignare, fie din cauza recunoaşterii performanței de raliu, Blanc nu putea să-şi dea seama de asta. Voia să ajungă la spital devreme – înainte ca doctorul Fontaine Thezan să stea la masa de disecție, îmbrăcată într-un halat şi mănuşi de cauciuc.

Ajuns în spital, îşi închise telefonul mobil, îşi prezentă legitimația şi întrebă peste tot până când cineva îi arătă drumul către cantina personalului. Acolo, medicul legist stătea singură la o masă, mâncând un croissant.

— Îmi aduceți un alt cadavru? îl salută ea, oferindu-i loc pe scaunul aflat vizavi de ea.

Blanc se aşează şi ezită înainte de a spune vreun cuvânt. Se uită la doctor, la chipul ei îngust încadrat de părul lung, la ochii înțelepți cu care îl examina cu răceală. Nu o cunoştea aproape deloc, de fapt, cel puțin nu suficient de bine pentru a avea încredere în ea. „Merde, ce valoare are viața fără riscuri?”

— Aş dori să vă rog să faceți ceva interzis, doctore.

Ea îşi ridică sprânceana stângă.

— Să vă fac rost de nişte droguri de la farmacia spitalului?

Blanc se uită fix la ea pentru o clipă, nefiind sigur dacă vorbea serios.

— Mă gândeam mai mult la informaţii discrete.

— Aşadar la o încălcare a confidenţialităţii medicale.

Fontaine Thezan zâmbi atât de delicat, încât se puteau citi pe chipul ei atât o aprobare de complice, cât şi un refuz ironic.

— E posibil, recunoscu Blanc. Vedeţi, doctore: ştiu că medicii vorbesc între ei. Bârfe, anecdote despre pacienţi, cazuri interesante, chestii de genul ăsta. Aşa sunt oamenii. Şi noi poliţaii vorbim despre infractorii noştri mai mult decât ne permite legea. Aşadar poate că profesionişti din domeniul medical vorbesc din când în când despre... trase aer în piept, ei bine, despre madame Leroux. Sau despre Nora Leroux.

— Soţia şi fiica celebrului editor parizian? Ce poveşti ale oamenilor în halate albe vreţi deci să auziţi? Acum direct nu-mi vine nicio poveste despre cele două persoane.

— Nu mă interesează apendicectomiile. Mai degrabă drogurile. Psihozele. Ce ştiu eu? A făcut terapie vreuna dintre cele două femei? A fost vreuna dintre ele la dezintoxicare? Au stat sub tratament? Poate după o tentativă de sinucidere?

Se gândi la cicatricile de pe încheietura mâinii lui Marie-Claude Leroux.

— Mon capitaine, dacă cineva reuşeşte să se sinucidă, ajunge apoi pe mâinile mele. Nu am de-a face cu încercări eşuate. De ce i-aţi cere tocmai unui medic legist să cerceteze cazuri psihiatrice? Nu credeţi că solicitarea aceasta e un pic cam îndrăzneaţă?

— Sunteţi singura femeie doctor pe care o cunosc aici în sud, recunoscu Blanc. Şi în plus, îşi căută cuvintele potrivite, în plus, cred că ştiţi când are sens să respectaţi întocmai toate regulile şi când nu.

— Sunteţi un pericol, spuse ea gânditoare. Un pericol pentru mine. Şi mai mult un pericol pentru dumneavoastră.

— Nu vreţi să m-ajutaţi? întrebă Blanc, dezamăgit.

— Bineînţeles că vă voi ajuta.

Fontaine Thezan îi oferi preţ de două secunde un zâmbet cald, conspirativ, apoi o ironie rece se instală din nou peste trăsăturile ei, o mască mai opacă decât scutul facial al unui chirurg.

— Trebuie să mă ocup acum de primul meu client pe ziua de azi, anunţă ea, îndepărtându-şi firimiturile de croissant de pe degete şi ridicându-se. O să vă anunţ dacă aflu ceva.

— V-a căutat cineva la telefon, raportă brigadierul Barressi când Blanc ajunse mai târziu la secţie. De la Paris, adăugă el pe un ton care sugera că era vorba despre ceva care se întâmpla rar şi nu reprezenta aici un prilej de bucurie.

— Cine? întrebă Blanc, anticipând pe jumătate răspunsul.

Barressi studie o bucată de hârtie şi îi luă mult timp până ce-şi descifră propriul scris de mână.

— Monsieur Vialaron-Allègre. A vrut să ştie dacă înmormântarea va avea loc la data stabilită. O rudă de-a dumneavoastră? Trebuie să vă spun condoleanțe?

— Aveți voie să mă compătimiți.

Secretarul de stat voia să ştie dacă în computerul lui Cohen se afla muniția de care avea nevoie pentru a trage asupra editorului Leroux, bănuia Blanc. Se repezi în biroul lui şi scrise un e-mail foarte politicos, foarte formal, un e-mail adresat Ministerului de Interne prin care nu oferea nicio informație. Atât timp cât îl ținea în loc pe Vialaron-Allègre, putea continua să investigheze cazul tabloului de van Gogh furat pentru că secretarul de stat nu va opri cazul câtă vreme putea să spere că Blanc va afla ceva despre Cohen. „Nu credeam că Vialaron-Allègre va fi aliatul meu într-o zi”, se gândi Blanc.

Trebuia să afle mai multe despre persoanele implicate în dispariția tabloului. Blanc merse la Fabienne, însă ea vorbea la telefon – cu prietena ei, Roxane – şi nu părea să fie o conversație fericită. Aşa că doar o salută cu mâna, formând foarte clar din buze cuvintele „mai târziu” şi se strecură din nou afară. În biroul său, al doilea scaun era gol: Marius dispăruse şi nu lăsase niciun mesaj.

Aşa că Blanc se fixă în spatele computerului. Decise să-şi înceapă cercetarea pe internet cu Boré, deoarece era mai important decât Marie-Claude Leroux sau Olivier Guillaume.

„Mai multe rezultate pe internet, mai multe pete pe conştiinţă”, spera el.

După o oră, însă, Blanc nici măcar nu ştia dacă făcuse vreun progres sau nu. Boré nu-l minţise cu privire la modul cum îl apreciau colegii acestuia, dimpotrivă: în unele publicaţii pe care istoricii de artă le puseseră online, era portretizat ca un escroc şi parvenit, iar pe forumuri şi bloguri chiar a găsit nişte termeni împotriva cărora Boré cu siguranţă ar fi putut lupta cu ajutorul unui avocat. Aparent, totuşi, astfel de insulte nu erau suficient de importante pentru el, întrucât nu exista niciun indiciu că Boré ar fi dat, de fapt, pe cineva în judecată. Şi deşi a scris neobosit texte de catalog, a ţinut discursuri şi a scris articole de artă pentru Figaro, nu a profitat niciodată de ocazie pentru a riposta deschis la adresa criticilor săi. Se exprima mereu de parcă ar fi fost singurul expert din lume privind subiectul despre care scria şi de parcă ar fi fost, deci, inutil chiar să se menţioneze şi alte nume.

În cele din urmă, Blanc rămase blocat pe pagina de internet a lui Boré, unde făcea publicitate în principal pentru expoziţiile sale. În CV-ul său, istoricul de artă menţiona subiectul tezei lui de doctorat cu care a promovat la Paris înainte de a merge la Musée Maly: era vorba de o scrisoare a lui Vincent van Gogh adresată fratelui său, Theo, pe care Boré o editase şi comentase. Blanc nu înţelegea ce anume scrisese omul de ştiinţă despre asta şi nici nu-l interesa prea mult. Observă doar că Boré era deja un expert în van Gogh când şi-a pus piciorul pentru prima dată în pragul Muzeului Provincial din Saint-Tropez. Asta ar putea explica totul şi nimic. Poate doar o coincidenţă? Şi totuşi... La un an după ce un ambiţios expert în van Gogh începuse să lucreze în acest muzeu, a dispărut de-acolo o operă importantă a

pictorului. În ce alt muzeu din lume ar fi putut un hoț să fure atât de uşor o lucrare atât de valoroasă? Şi nu trebuia oare să fii un expert în van Gogh pentru a şti, de fapt, că un tablou slab protejat atârna într-un muzeu uitat de lume peste golful din Saint-Tropez?

Mai mult din simțul datoriei decât din speranța autentică de a găsi o urmă, Blanc făcu clic printr-o galerie foto aparent nesfârşită cu sute de imagini care îl arătau pe Boré mereu şi mereu la deschiderea uneia dintre expozițiile sale, înconjurat de celebrități: Boré cu regizori şi actrițe de film în fața unui tablou de Renoir, Boré cu industriaşi şi bancheri în fața unui tablou de Matisse, Boré cu ministrul Culturii în fața unui tablou de Picasso – ministru al Culturii care, la rândul său, era înconjurat de un întreg anturaj, aşa cum este tipic Parisului: consilieri personali, doamne de la presă, bodyguarzi, jurnalişti. Jurnalişti. În această fotografie veche de trei ani, Ernest Leroux era clar vizibil în spatele ministrului Culturii. Părea că vorbeşte cu o doamnă elegantă, fără să acorde atenție ministrului, lui Boré sau fotografului. Iar Boré, la rândul său, nu acorda atenție anturajului, cel puțin nu în această fotografie, ci avea privirea îndreptată spre ministru şi arăta cu ambele mâini spre un tablou de Picasso.

Blanc mări fotografia, dar n-o văzu pe Marie-Claude Leroux în ea. Oare o fi fost acolo? Oare Boré şi monsieur Leroux schimbaseră fie şi un singur cuvânt în seara aceea? E posibil ca Boré să-l fi cunoscut pe soțul fostei lui iubite, dar e la fel de posibil să nu. E posibil ca Marie-Claude Leroux să-l fi văzut sau nu pe Boré la Paris în astfel de seri. Este posibil ca Boré şi Marie-Claude Leroux să se fi pierdut din vedere în cosmosul parizian. Dar este, de asemenea, posibil

ca orbitele lor să se fi intersectat acolo mult mai des decât ar vrea ei să recunoască.

Încercă din nou să caute numele Marie-Claude Leroux. Apoi Marie-Claude Elbaz. Verifică computerul poliției. Introduse numele pe Google. Nimic care să nu fi găsit deja de prima dată. Nimic.

— Merde, murmură el deodată, chiar aşa stă treaba: nimic.

Blanc tresări când telefonul sună brusc. Pe afişaj apăru un număr care părea vag familiar, dar nu-l putea asocia cu nicio persoană până când nu auzi vocea de la celălalt capăt al firului: o femeie foarte tânără, sobră de data aceasta, îngrijorată, aproape puțin timidă.

— Vă rog să nu spuneți că am fost eu, începu ea fără să se prezinte. Mă refer la situația de-acum două nopți. Alaltăieri s-a-ntâmplat, nu-i aşa? Sau ieri? Am sunat la dumneavoastră, nu?

— La un sch'ti, da, confirmă Blanc.

— I-ați spus deja lui Nic... lui monsieur Nkoulou? Că v-am dat telefon, adică?

— Nu.

— Bine.

Respirație grea. Poate că trage aer în piept uşurată, bănui Blanc, sau fumează, sau plânge, sau îşi înăbuşă râsul.

— Chiar nu vrea să-l sun când e de serviciu.

— Asta nu mă surprinde.

— Are un simț îngrozitor al corectitudinii.

Străina vorbea acum mai repede, mai intens, de parcă ar avea nevoie cu disperare să clarifice ceva.

— Părinții lui au ajuns ilegal în Franța şi de aceea urăşte orice nu este 1.000% conform legii. Complex patern, mă-nțelegeți?

— Perfect, mademoiselle, o asigură Blanc, neînțelegând absolut nimic.

— Atunci nu-i veți spune nimic lui monsieur Nkoulou? dori ea să se-asigure.

— Niciun cuvânt despre apelul dumneavoastră. A fost cu două nopți în urmă, apropo.

— Ah... bien. Cu două nopți în urmă. Eu cam trebuie să plec acum. Şi să mănânc ceva. Sunteți o comoară.

Blanc se holbă la ecranul stins al telefonului. Din receptor se auzi tonul de apel. Încercă în zadar să-şi imagineze o față pe care s-o asocieze cu vocea aceea? Fată petrecăreață? Drogată? Bogată? Săracă? Albă? Neagră? Îi era şi mai imposibil să şi-l imagineze pe comandantul Nkoulou cu această femeie fără chip. Soție? Iubită? Rudă?

— A fost bun sexul la telefon?

Se-ntoarse. Fabienne stătea în tocul uşii biroului şi îl scruta cu o privire batjocoritoare.

— Ţii receptorul în pumn ca şi cum ai prezenta un simbol falic.

— Îl ţin în mână de parcă aş vrea să-l sugrum.

— Acum treizeci de secunde şi eu voiam să-mi ştrangulez receptorul.

— Te-ai certat cu Roxane?

— Aproape. Sunt supărată pe avocata noastră, dar Roxane vrea să-i dea o şansă. Încep să mă întreb dacă este o idee bună să ne batem în instanţă pentru căsătoria noastră... Până la urmă ne-am împăcat. Într-o oarecare măsură. Care-i treaba cu apelul tău?

— Sex la telefon de proastă calitate, spuse Blanc, punând cu grijă receptorul înapoi în furcă. Am o sarcină pentru tine.

— Când Google nu te mai poate ajuta, atunci vii la mine.

Ea îi făcu semn spre monitorul computerului său.

— Îmi pare bine că exişti.

Arătă spre lista de rezultate şi termenii săi de căutare: „Marie-Claude Leroux” – „Marie-Claude Elbaz”.

— Nu numai că am căutat pe Google, ci m-am băgat şi-n bazele de date obişnuite ale poliţiei. Şi în bazele de date ale altor autorităţi, atât cât am putut şi eu: Ministerul Afacerilor Externe, poate că a călătorit odată într-o ţară extraeuropeană şi a solicitat viză. Ministerul Educaţiei şi Culturii, a studiat cu siguranţă, altfel nu ar fi devenit curatoare la Musée Maly. Prefecturi. Primăriile din Lorena, locul unde a crescut, din Paris, unde se spune că a studiat,

din Saint-Tropez, unde a obținut funcția în cadrul muzeului. Uită-te la toate astea. Observi ceva? o încurajă el.

Ea făcu clic pe lista de rezultate în timp ce Blanc aştepta răbdător pe scaunul de-alături. În cele din urmă, ea ridică din umeri.

— Marie-Claude este o fată cuminte, comentă ea.

— Aşa am crezut şi eu prima dată.

— Nu apare nimic care-ar trebui să te pună pe gânduri.

— Asta e! exclamă triumfător Blanc. Nimic! Există sute de intrări, aşa cum e cazul pentru orice cetățean fără probleme. Dar dacă te uiți peste tot, îți dai seama că nu există absolut nicio intrare între 1983, când Marie-Claude Elbaz a fost arestată pentru scurt timp în timpul unei manifestații de stânga la Paris, şi 1989, când şi-a preluat postul la Musée Maly. Unde şi-a făcut bacalaureatul şi unde a studiat? În această perioadă, nu a plătit contribuții la Securité Sociale şi nici adresa ei nu este salvată acolo. Nu se cunoaşte niciun angajator. Nu s-a căsătorit, nu a avut un copil, nu a avut probleme cu poliția, nu a aplicat pentru vreun loc de muncă din sectorul public, nu a mers niciodată la spital pentru tratament.

— Poate că a stat la pârnaie până la urmă? sugeră Fabienne.

— Nu există niciun proces împotriva ei. Nu există documente care să ateste că a stat la închisoare. Nu există acuzații, nici măcar o citație ca martoră.

— A stat în străinătate. Poate că a făcut autostopul în jurul lumii cu rucsacul în spate? Aşa era moda în anii optzeci, se zice. Sau a cunoscut vreun străin şi a plecat cu el în țara lui?

Blanc clătină din cap.

— Marie-Claude Elbaz nu a solicitat să i se elibereze paşaport şi nu s-a prezentat niciodată la vreo ambasadă sau la vreun consulat. În 1983, permisele de şedere şi permisele de muncă erau încă necesare chiar şi în cadrul Comunității Europene. Nu ar fi putut trăi niciodată în străinătate fără să lase urme timp de şase ani, cel puțin nu legal.

— Deci?

Fabienne părea să fi uitat de tot de convorbirea la telefon cu Roxane. Doar se holba la monitor în timp ce vorbea cu el.

Blanc zâmbi.

— Deci vreau să ştiu dacă într-adevăr nu există nicio urmă digitală a lui Marie-Claude Elbaz în acei ani. Sau dacă sunt prea prost ca s-o găsesc.

— Eşti prea prost, răspunse Fabienne şi se ridică. O să mă închid în biroul meu şi nu te voi suna până nu voi avea ceva. Există întotdeauna o urmă.

La scurt timp după aceea, cineva ciocăni la uşa lui Blanc. Pentru o secundă speră ca Fabienne să fi putut găsi ceva, însă la fel de repede alungă acest gând deoarece ştia că ea nu va bate la uşă, ci pur şi simplu va da buzna înăuntru. În

loc de Fabienne apăru colega aceea supraponderală care fuma Marlboro, al cărei nume se-ncăpățâna să-l țină minte.

— M-a sunat Barressi, anunță ea veselă. E de serviciu la intrare. Mi-a zis că Tonon este la el. Şi că nu mai poate urca pe scări.

Blanc se forță să nu înjure şi o luă înaintea colegei sale, alergând spre parter. Marius stătea prăbuşit pe o bancă tare de lemn, în fața tejghelei lui Barressi. Purta o cămaşă şifonată şi nişte blugi murdari în față. Sforăia, un fir de salivă curgându-i din colțul drept al gurii. Era mai bine să nu respiri pe nas câtă vreme te aflai în preajma lui.

— În biroul meu! ordonă Blanc. Să nu-l vadă comandantul Nkoulou!

— Şeful ştie deja asta, răspunse indiferent colega sa. De la episodul acela, Marius se trage singur pe linie moartă. Ai putea crede că insistă să fie concediat. Acum când e atât de aproape de pensionare. Tipul e prost. Mai bine să-şi ia concediu medical.

Având deja experiență în astfel de manevre, îl apucă pe Tonon cu brațele ei surprinzător de puternice şi-l ridică apoi, astfel încât Blanc, care îl apuca de cealaltă parte, avu mai puține dificultăți decât se temuse inițial să-l urnească din loc spre etajele superioare. Pe scări se întrebă ce ar fi putut să spună ea prin „episodul acela”. Toți cei de la secția de jandarmerie din Gadet păreau să ştie ce, toți în afară de el. O vreme, Blanc crezuse că se refereau la un incident petrecut în urmă cu mulți ani în care Tonon trăsese cu arma prea repede în timpul unei arestări, rănind un ofițer cu pistolul de serviciu. De-a lungul timpului, Blanc auzise însă câteva aluzii conform cărora trebuia să fie vorba despre

altceva – ceva ce Marius trebuie să fi făcut cu puțin timp înainte ca Blanc să fie transferat de la Paris la Gadet. Dar până şi Fabienne păstra asiduu tăcerea.

Au târât corpul masiv al lui Tonon de-a lungul holului, l-au tras pe scaun şi l-au lăsat acolo, prăbuşit şi inconştient.

— Merci beaucoup, murmură Blanc.

— Să vedem cât de mult îl veți suporta. Să las uşa deschisă când plec?

Văzând privirea lui Blanc, colega ei scoase un râs gutural de fumător.

— Glumeam, îl linişti ea şi închise uşa.

Blanc deschise gulerul cămăşii lui Marius şi îi simți pulsul în artera carotidă. „E doar beat", îşi spuse. „N-a făcut accident vascular cerebral şi nici atac de cord." Oare va reuşi să-l scoată singur mai târziu din secție fără să-l vadă nimeni? Sau ar fi mai bine ca Marius să doarmă aici până iese alcoolul din el? Dezbătu mental argumentele pro şi contra ale ambelor alternative, când deodată sună telefonul. Apel intern: Fabienne.

— Am găsit ceva despre prietena ta.

Blanc rămase surprins s-o audă şoptind.

— Ar fi mai bine să vii la mine.

Action Directe

Blanc aruncă o ultimă privire către colegul său inconştient, asigurându-se că nu va aluneca de pe scaun, înainte de-a merge rapid spre camera sublocotenentului. Fabienne bătu cu degetele în ecranul laptopului.

— Întotdeauna există o urmă, spuse Fabienne.

Se aşteptase să anunțe ceva triumfător, însă ea îi aruncă o privire serioasă.

— Am găsit ceva în computerul de la DST.

Blanc se aşeză. Serviciul de Informații Interne. Niciun polițai nu avea voie să intre în acele baze de date fără o aprobare specială.

— O să aterizăm amândoi în Lorena, şopti el.

— Sau în fața unui judecător. Am deschis o uşă din spate de la computerul de la DST şi am aruncat o privire rapidă în jur. Apoi am şters-o rapid de-acolo înainte să se declanşeze vreo alarmă pe undeva. Sper că nu am lăsat urme.

— Întotdeauna există o urmă digitală. Întotdeauna.

Fabienne se strâmbă.

— Vreau să mă căsătoresc cu Roxane şi ştii foarte bine prin ce trec. Problemele de la serviciu sunt cam ultimul lucru de care am nevoie acum.

Blanc îşi ridică mâinile, încercând s-o calmeze.

— Eşti prea deşteaptă ca să fii prinsă.

— Vom vedea, murmură ea sumbru, arătând apoi spre ecran. N-am stat mai mult de şaizeci de secunde în computerul de la DST. A fost suficient pentru a copia o intrare despre Marie-Claude Elbaz. Un singur fişier. Cu toate acestea, aş fi surprinsă dacă ar fi singurul din computer. Citeşte cu atenție.

Era o scanare a unui document vechi, redactat la maşina de scris, ce se-ntindea doar pe-o pagină sub antetul DST, aparent rezumatul unor investigații mai lungi. Blanc mări scanarea şi citi mai întâi data: 5 ianuarie 1987. Textul nu avea titlu, destinatar sau expeditor. Era o compilație tabelară a datelor biografice ale lui Marie-Claude Elbaz de la naşterea ei în 1964 până în 1983. Nu era nimic acolo de care Blanc să nu ştie deja şi nimic neobişnuit – cu excepția sfârşitului abrupt al acestor date biografice.

Sub această listă de înregistrări inofensive mai găsi, totuşi, o referință: „ELBAZ, Marie-Claude, suspectă cu motive serioase în cadrul asasinatului comis de Action Directe la data de 3 ianuarie 1987 la Saint-Gilles. Locația actuală necunoscută". Pe spate se afla un număr de referință pe care cineva l-a acoperit cu un marker negru de nu se mai putea citi nimic.

— Action Directe, asta e de pe vremea ta, zise Fabienne.

— Nu eram polițai atunci, replică Blanc. Când eram la liceu, răsunetul lor era ca un zgomot de fond.

Action Directe. Încercă să-şi amintească ce învățase mai târziu despre acest subiect la şcoala de jandarmerie: o asociație de extremişti de stânga – anarhişti, autonomişti, aparent şi spanioli care fugiseră de Franco. În jurul anului 1980, grupul devine deodată activ: incendieri premeditate la

sediul DST, la Ministerul Asistenței pentru Dezvoltare, documente marcate cu stea prin care făptaşii îşi recunoşteau infracțiunile. Fără vărsare de sânge. Nicio comparație cu RAF din Germania de Vest, cu siguranță nici cu Brigăzile Roşii ucigaşe din Italia. Şi Mitterrand tocmai fusese ales – primul preşedinte socialist din istorie, comunişti în guvernarea lui, idealism şi viziune. A fost o perioadă în care Mitterrand le-a oferit în secret azil extremiştilor de stânga din Italia, pentru a fi feriți de persecuție. Trupa cu steaua albă pe fond negru era aproape considerată un club de tineret legal, tout Parisul a fost încântat de revoluționarii furioşi şi impetuoşi. Până când Action Directe a început să ucidă oameni – şi preferau chiar oameni din micul cerc al tout Paris.

Primele crime au avut loc în 1983 sau 1984, Blanc nu mai era sigur de asta, dar îşi putea aminti încă starea de agitație când Georges Besse, şeful Renault, fusese ucis în noiembrie 1986! Abia când radicalişti i-au luat în vizor pe membrii elitei, guvernul Mitterrand a luat Action Directe atât de în serios, încât exponenții săi au fost dați în urmărire. La câteva luni după ce Besse fusese ucis, liderii grupării au fost prinşi de polițişti într-o gospodărie pe care o foloseau ca ascunzătoare. Îi povesti lui Fabienne despre toate acestea.

— Marie-Claude Elbaz nu a fost arestată în gospodăria de lângă Orléans, zise ea. Poți chiar să cauți pe Google terorişti care au fost prinşi atunci. Majoritatea sunt acum în libertate sau morți. Se pare că Elbaz nu a fost niciodată arestată.

— Ea a dispărut de pe ecranele radarului în 1983 şi nu a reapărut decât în 1989, chibzui Blanc.

Şi dintr-odată fragmentele poveştii se potriveau în mintea lui ca un puzzle în care prin contopirea a două piese poți să potriveşti uşor restul pieselor.

— E de stânga şi radicalistă. În 1983, tânără fiind, după ce este arestată pentru prima dată la o demonstrație, intră în clandestinitate şi se alătură formațiunii Action Directe. Era aproape o modă şi nimeni nu-i poartă ranchiună cu adevărat, nimeni nu o dă în urmărire cu adevărat, nimănui nu-i pasă de asta, începu el să-şi explice teoria, câştigând încredere cu fiecare cuvânt. Dar apoi se implică în afaceri murdare – colegii de la DST o suspectează că a comis o crimă pentru Action Directe. Şi acolo se termină răsfățul, speculă el. E dată-n urmărire.

— Dar Marie-Claude Elbaz scapă de arest în 1987, atunci când cei din vârful grupării teroriste sunt eliminați, adăugă Fabienne.

— Stă în ilegalitate, se ascunde undeva până când chestiunea este uitată. Cineva trebuie s-o fi ajutat în tot timpul acesta, trebuie să-i fi dat haine, bani şi un acoperiş deasupra capului. La doi ani după ce Action Directe a fost distrusă, reapare brusc pe Coasta de Azur în calitate de curatoare la un muzeu provincial.

— Oare cum o fi făcut rost de certificatele şi documentele necesare? Oare o fi studiat pe undeva? În orice caz, o existență mai inofensivă de-atât nici că se poate. Şi câțiva ani mai târziu, se întoarce la Paris.

— Unde nimeni nu-şi mai aduce aminte de Action Directe. Unde nimeni nu vrea să admită că o bandă criminală a fost cândva idealizată şi tolerată mai mult sau mai puțin deschis. Unde nu se mai spune niciun cuvânt despre terorismul de stânga, cel puțin nu oficial. Şi unde Marie-Claude Elbaz din provincie devine Marie-Claude Leroux din Paris, soția celui mai influent editor al capitalei. Deşi soțul ei este o persoană proeminentă, ea însăşi evită lumina

reflectoarelor. Nu apare niciodată la televizor, nu apare la nicio recepție, preferând să aibă grijă de orezul din Camargue. Şi nimeni din cercul restrâns al puterii pariziene nu bănuieşte nimic despre trecutul ei? întrebă Blanc în cele din urmă, privind-o pe Fabienne ca şi cum ar aştepta o reacție pe măsură.

Ea zâmbi şi clătină din cap. Ochii ei străluceau combativ.

— Prostii. Pun pariu că toată lumea de-acolo ştie. Miniştrii, managerii şi jurnaliştii suspectează implicarea lui Marie-Claude în Action Directe. Soțul său ştie. Cohen ştia. Gândeşte-te la schița de scrisoare de pe computerul reporterului în care Cohen sugerează că el şi Leroux cunosc pe cineva care are un secret. Toată lumea, însă, este jenată să i se amintească de Action Directe. Chiar şi fostul ei iubit Boré ştie asta într-o anumită măsură. Şi chiar şi un nenorocit ca Olivier Guillaume a aflat cumva despre asta, poate ascultând bârfele din muzeul provincial. Ne-a spus în față că Marie-Claude Elbaz are pe cineva pe conştiință. Dar nimeni în afară de acest trol, pe care nimeni nu-l ia în serios, nu abordează vreodată subiectul, nimeni nu scrie nici măcar un rând acuzator, nimeni n-o aduce în fața justiției. De aceea nu găseşti nimic pe internet. Şi chiar şi DST-ul ascunde fişierele aşa de bine, încât ajungi la ele doar dacă te-ncumeți să spargi sistemul. Şi am găsit doar un document care nu ne spune prea multe. Este ca şi cum Marie-Claude Elbaz ar fi născut un copil în adolescență şi l-ar fi lăsat la orfelinat şi toată lumea ştia despre asta, dar din politețe se preface că acest copil nu există.

— Cu excepția faptului că nu se muşamalizează existența unui copil nedorit, ci o crimă.

— Care a fost comisă în Saint-Gilles. E ciudat, nu-i aşa? Să fie o coincidenţă că Guillaume este atras în direcţia aceea? Iar Cohen a notat numele localităţii? Trebuie să aflăm cine a fost ucis de Action Directe acolo. Mă voi ocupa de asta.

— Arată-mi din nou laptopul lui Cohen, o rugă Blanc.

Fabienne scoase computerul dintr-un sertar şi-l porni. Blanc deschise schiţa de scrisoare pe care Cohen o adresase editorului său, Leroux.

— Acolo, murmură el: Pentru ele am pus la bătaie mult mai mult decât doar bani. Şi amândoi cunoaştem pe cineva care odată şi-a asumat mult mai multe lucruri. Să fie acesta un indiciu că cel puţin Cohen îşi aminteşte acum de un trecut pe care toţi ceilalţi din Paris vor să-l uite cu orice preţ? Ce crezi că încearcă să-ţi spună un reporter când sugerează aşa ceva?

— Că vrea să facă un articol din asta, răspunse Fabienne gânditoare.

— O poveste care ar fi extrem de incomodă pentru Leroux, cu ambiţiile sale politice reaprinse.

— Şi o poveste care ar putea s-o ducă pe soţia lui la închisoare pentru tot restul vieţii. Crima nu se prescrie.

— Şi o poveste care ar fi jenantă pentru tout Parisul, pentru că dintr-odată lumea ar trebui să se confrunte cu propriul trecut. Dintr-odată lumea ar trebui să se întrebe de ce nişte indivizi care au ucis oameni cu pistoale şi bombe au fost curtaţi atunci de parc-ar fi fost nişte luptători în rezistenţa anti-nazistă.

— Poate că nu van Gogh cu urechea lui tăiată e de vină că cineva a lăsat taurul de luptă să se dezlănțuie asupra lui Cohen, spuse Fabienne.

— Chestia asta îmi place din ce în ce mai mult, exclamă Blanc.

— Mie nu, recunoscu Fabienne în şoaptă. Afară este cald ca-n infern, dar mie mi-e frig aşa deodată.

La auzul telefonului, Blanc se-ntoarse în biroul său. Marius nu se mişcă din loc în timp ce Blanc ridică receptorul. I-a luat o clipă să recunoască vocea. Paulette Aybalen. Vecina lui nu-l mai sunase niciodată, motiv pentru care Blanc se simțea flatat şi alarmat în acelaşi timp.

— Pardon că te deranjez, începu ea, puțin stânjenită. Poți să ieşi azi de la serviciu puțin mai devreme decât de obicei?

— De ce?

Timp de un moment plin de absurditate, Blanc se simțea ca un copil de paisprezece ani căruia fata din clasa paralelă îi tot zâmbea.

— Pentru că Fuligni şi oamenii lui îți transformă casa într-o maşină decapotabilă.

— Pas de souci, mormăi el după ce închise.

Acum i-ar fi plăcut să se gândească la trecutul lui Marie-Claude Elbaz şi la ce a însemnat asta pentru cazul lui, ar fi luat în considerare noi strategii şi opțiuni de cercetare. Dar pentru aşa ceva trebuia să aibă capul limpede – şi n-ar

putea să gândească atât timp cât avea senzația că, la doi kilometri şi jumătate depărtare, casa lui se transforma în cele din urmă într-o ruină de nelocuit.

Blanc îi verifică din nou pulsul lui Tonon şi ieşi în grabă din birou, trecu pe lângă Barressi când ieşi din secție şi-apoi sări în rățuşcă. Ar da câțiva euro pentru o maşină mai rapidă, o maşină mult mai rapidă – sau chiar pentru un elicopter. Chinui 2CV-ul prin curbe atât de mult, încât amortizoarele gemeau. Când în sfârşit puse frână în fața fabricii lui de ulei, se simțea ca actorul principal dintr-o comedie de familie palpitantă. Palpitantă pentru public pentru că personajul principal trecea dintr-o catastrofă în alta.

Utilajul Manitou stătea ridicat cu cricul în fața casei lui, iar muncitorii lui Fuligni tocmai transportau ultimele tuiles vechi cu o paletă. Grinzile de stejar ale cadrului acoperişului formau o structură pe cerul albastru ce arăta precum coastele unui schelet de animal primordial. Câteva tuiles noi, de culoare ocru, zăceau în grămezi în praf lângă masivul utilaj de construcții. Pe acoperiş nu mai era nicio țiglă. Matthieu Fuligni dirija lucrarea din cabina macaralei Manitou şi, în acelaşi timp, discuta cu Paulette Aybalen, care urcase până la el, fluturându-şi telefonul mobil în mână. Sylvie şi Bruno Micheletti stăteau rezemați de vechiul lor Peugeot 504 albastru care era parcat la umbra unui platan. Pe bancheta din spate se aflau trei copii pe care Blanc nu-i cunoştea încă. Erau cu ochii-n ecranele iPod-ului şi nu-l văzură venind. Pe malul opus al râului Touloubre, Serge Douchy stătea pe tractorul său şi înjura. Din cauza zgomotului motorului pe motorină al tractorului său şi a mugetului utilajului de construcții, nimeni nu putea înțelege

vreun cuvânt din înjurăturile sale, aşa că nimeni nu-i acorda vreo atenție.

— Pas de souci, îi strigă Fuligni când îl văzu venind.

— Ce se întâmplă aici? întrebă Blanc.

La fel ca textul dintr-un scenariu de film. Chiar acum trebuia să se abată peste el următoarea catastrofă.

— Aveți cari în grinzi, răspunse vesel Fuligni.

Blanc păli.

— Putem rezolva asta, continuă antreprenorul de lucrări de construcții. Tot ce trebuie să facem este să luăm nişte găleți de „xilofen". Ungem grinzile cu chestia asta – şi voilà, în următorii zece ani nicio bestiuță din aia n-o să se mai gândească să ronțăie din acoperişul dumneavoastră.

— Din ce spuneți, pare să fie foarte toxic.

— Puteți comite un genocid cu aşa ceva. Dar după douăzeci şi patru de ore, tot ce nu va pătrunde adânc în lemn se va evapora. Apoi putem pune noile tuiles.

— Casa mea va rămâne fără acoperiş o zi întreagă?

— Doar douăzeci şi patru de ore, monsieur Blanc. Sau patruzeci şi opt. N-o să plouă. Pas de souci!

Paulette coborâse de pe Manitou şi-l calmă atingându-l cu mâna pe antebrațul.

— Are dreptate, îl asigură ea. Nu poți să-ți laşi acoperişul mâncat de cari. După o zi sau două, coşmarul s-a terminat.

Soarele o să mai strălucească săptămâni întregi, doar nu suntem în nord.

— Şi cât sunt de serviciu, orice vagabond se poate urca pe acoperiş să-mi golească toată casa.

— Poliţaii patrulează mai des acum în Sainte-Françoise-la-Vallée, răspunse ea zâmbind.

Soţii Micheletti li se alăturară. Îi luaseră pe copii de pe bancheta din spate mai mult sau mai puţin cu forţa, doi adolescenţi şi o fată de şcoală primară care se uitau la acoperiş de parcă şi-ar fi dat seama abia acum ce se întâmplă.

— Léo, Julie şi Anouk, îi prezentă Sylvie Micheletti. Copiii noştri. Îţi pot împrumuta unul dintre corturile lor. Sau poţi veni la casa noastră de pe podgorie, avem camere de oaspeţi.

Blanc era pe cale să refuze ambele oferte plin de recunoştinţă când observă că cei trei copii îl priveau nerăbdători.

— Voi lua un cort. Pentru orice eventualitate, anunţă el.

A fost răsplătit cu un zâmbet triplu. Léo, cel mai mare, merse la Peugeot şi deschise portbagajul.

— Pentru dumneavoastră, monsieur, zise el cu mândrie, întinzându-i unul dintre acele corturi pentru rucsac împachetate, ultra-moderne, care pot fi instalate dintr-o singură mişcare, dar care nu pot fi niciodată pliate înapoi cum trebuie.

— Aş putea duce cortul în dormitorul meu, spuse Blanc nehotărât. Sau poate e mai bine să înnoptez lângă casă, ca să nu mă lovească în cap o grindă de acoperiş putrezită.

— Totuşi, ramurile mari ale platanilor dumneavoastră ar trebui tăiate şi ele, altfel vor cădea de la sine, zise Fuligni netulburat.

Înainte ca Blanc să poată răspunde, auzi soneria telefonului său Nokia. Pe ecran lumina un număr de telefon mobil pe care îl ştia de mult pe de rost: Aveline.

— Ne întâlnim azi? La dumneavoastră?

Blanc făcu în lateral câțiva paşi înainte de a răspunde în şoaptă:

— Casa mea arată de parc-ar fi fost atacată de terorişti.

Gândurile sale goneau. Iubita lui o fi având preferințe misterioase pe care el nu le bănuia încă, dar era destul de sigur că o şedință de dragoste într-o ruină nu era una dintre ele. Apoi îi veni în minte un loc în care să-şi potolească foamea de Aveline.

— Cât timp aveți? întrebă el.

— Trebuie să mă întorc la Palatul de Justiție din Aix-en-Provence la prima oră mâine-dimineață. Am timp toată după-amiaza.

Ezită pentru un moment.

— Şi toată noaptea.

— Atunci ne vedem în Saint-Gilles, sugeră el. Ne întâlnim în faţa bisericii peste două ore. Explorăm oraşul. Mergem la un restaurant. Ne luăm o cameră de hotel.

— Vom lua două camere separate. Voi face rezervare.

Aveline închise. Nici măcar nu-l întrebase de ce îi sugerase acest loc special pentru un rendez-vous.

— Un apel important?

Paulette Aybalen întrebă asta cu o voce înceată în timp ce Blanc îşi strecura telefonul Nokia în buzunar şi se întorcea la Manitou.

— Da, recunoscu el.

Pentru o clipă voia să adauge o expresie precum „Chestiuni importante de serviciu", dar era reticent să o mintă, iar dacă i-ar fi zis adevărul, tot ar fi ieşit prost din asta; îi zâmbi scuzându-se şi, apoi, cu o mişcare resemnată a capului, îi zise lui Fuligni:

— Faceţi ce trebuie să faceţi.

— Când terminăm aici, nu va mai trebui să vă bateţi capul pentru acoperiş, promise antreprenorul.

— Dacă n-o să fie cumva prea târziu, murmură Blanc.

Aventura lui era o idioţenie. În cele din urmă avea să fie prins. Şi apoi? Îşi luă rămas-bun de la soţii Micheletti făcându-le din ochi şi o sărută pe Paulette pe obraji. Pentru o secundă o ţinu în braţe şi în acest timp i se păru că ce-avea de gând să facă era un act şi mai lipsit de speranţă decât era deja. Ar trebui să rămână aici, să-i supravegheze

pe muncitorii nebuni, să-şi curețe fabrica de ulei şi s-o roage pe Paulette să mai stea puțin. În schimb, intră în casă. Uimitor cât de luminoase erau camerele dintr-odată, acum că acoperişul dispăruse. Îşi adună trusa de toaletă şi câteva haine, le îndesă într-o geantă de sport şi ieşi din casă. Chiar şi cu rățuşca ar trebui să ajungă în Saint-Gilles la timp.

Pe drum, Nokia lui zbârnâi. Un SMS cu un text lung de la Fabienne: Am spart primele directoare securizate de pe computerul lui Cohen! Se-ascundeau acolo câteva imagini neclare din dosarul van Gogh din Arles. Cred că a fotografiat un raport vechi din arhivele de poliție cu telefonul mobil. E dovada că Albert Cohen a fost în Arles! Şi un indiciu că NU EL era hoțul. Pentru că dacă ar fi vrut să fure dosarul, nu l-ar fi fotografiat mai întâi, nu-i aşa? Acum mă ocup de MCE, Action Directe şi Saint-Gilles. Păcat că nu poți să mă bați pe umăr, pentru că îmi place să fiu lăudată. Unde eşti? Pupici.

Blanc voia să răspundă în timp ce conducea, dar după ce tastă doar trei litere aproape că se izbi de un camion care venea din sens opus. Aşa că trase pe dreapta şi răspunse: Merci. Simți mâna mea pe umărul tău? Voi merge pe urmele unei suspiciuni. Ne vedem mâine la Gadet.

2CV-ul gemu când Blanc trecu peste un pod îngust, arcuit, care se-ntindea deasupra unui braț al Ronului. Traseul râului fusese aici forțat într-o albie dreaptă. Apa era albastră ca cerneala, iar vântul fierbinte din vest spulbera crestele minuscule ale valurilor care străluceau în lumina soarelui ca nişte seceri de sticlă. Trecând peste podul care ducea-n Saint-Gilles, zări prin geamul ridicat din partea dreaptă un lung şir de bărci de locuit acostate pe cheiul de piatră, în spatele cărora se înălțau case joase de o vârstă

indefinibilă a căror tencuială colorată trecea prin toate stadiile de degradare din cauza umezelii şi se desprindea de pe pereți. Firele de curent electric şi telefonice, negre precum petrolul, atârnau periculos de jos între stâlpii de lemn şi formau modele încurcate în aer, intrând apoi în clădiri. Arăta ca un sat din Lumea a treia. Nu era niciun pieton pe chei, cu excepția câtorva ciclişti în vârstă care tocmai se dădeau jos de pe bicicletele lor de munte şi păşeau cu picioarele înțepenite înainte şi înapoi. Din acest motiv era agitație pe stradă. Blanc era mereu claxonat pentru că nu se deplasa destul de repede cu rățuşca lui. Reuşi să ajungă în centru conducând pe strada principală. În stânga sa, un magazin strălucea sub bannere şi pancarte albastre, albe şi roşii: sediul local al Frontului Național. Blanc îşi aminti în cele din urmă de momentul când mai auzise numele orăşelului. Aici, de ani de zile, frontul primea mai multe voturi decât aproape oriunde altundeva în Franța. Atât de multe încât până şi echipele de televiziune şi jurnaliştii de la diverse ziare veneau în valuri pe când încă lucra la Paris. Paris. „Nu te mai gândi la asta, merde."

Parcă rățuşca pe un teren înclinat sub zidul medieval masiv care cuprindea vechiul oraş ca un pumn. Blanc se-ntrebă deodată dacă Saint-Gilles era locul potrivit pentru o întâlnire de dragoste clandestină. Păşi printr-o poartă îngustă, plecându-şi capul involuntar, pentru că părea apăsător de strâmtă. Două alei. Căldură. Nimeni în jur. Un semn ruginit care arata în direcția bisericii. Blanc făcu doar câțiva paşi în direcția indicată – apoi se opri brusc. Aleea se deschidea într-o piațetă mică şi plictisitoare. Arăta mai degrabă ca o veche intersecție cu bariere metalice pentru a ține maşinile la distanță. Fără copaci, fără umbră, fără cafenele, dar pe partea opusă se afla o scară lată ca pentru un stadion de fotbal. Şi în spatele ei o biserică, foarte veche,

masivă şi ciudat de neterminată. O faţadă imensă în faţa unei săli ponosite şi fără decoraţiuni. Un turn cu o înfăţişare urâtă la dreapta; avea jumătatea de jos mai îngustă decât cea de sus, o negare pietroasă a gravitaţiei şi proporţiei. Un ciot în stânga, de parcă acest turn ar fi fost tăiat de o seceră puternică fix de la nivelul pământului. Trei portaluri în faţadă aflate sub arcade curbate, precum fundalul unui teatru pentru eternitate.

În arcade stătea un Iisus din piatră, judecătorul lumii. Sărutul lui Iuda. Flagelarea lui Iisus. Mormântul gol. Sfinţi. Păcătoşi. Profeţi falşi. Regi stricţi. Un comic din secolul al XII-lea, un bestiar, o lume de fabulă în piatră. Blanc se-apropie uimit. Se uită la modelele pătrate, care se întrepătrundeau, pe care le-ar fi considerat mai degrabă ornamente celtice decât reliefuri creştine. Zări o cămilă la poalele unui stâlp lângă poarta principală. Un om disperat mâncat de o fiară monstruoasă. Un centaur, jumătate om, jumătate cal, un arcaş păgân, la doar câţiva metri sub Mântuitor şi sub şirul celor mai creştini monarhi.

O ghidă urmată de vreo douăzeci de turişti ieşi de pe-o alee vizavi de biserică, unde un indicator arăta direcţia spre un muzeu. Ei erau singurii oameni din zonă şi, deşi doar şopteau, dădeau impresia unei armate inamice. Ghida era încă tânără, grasă şi i se vedea transpiraţia prin bluza deschisă la culoare. Avea un ecuson cu numele şi cu stema comunei Saint-Gilles prins în partea stângă a pieptului. „Virginie Berenger”, citi Blanc. Se dădu deoparte pentru a lăsa loc grupului pe care madame Berenger îl îndruma în biserică prin portalul central. Blanc nu prea i-a luat în seamă pe turişti – până când inhală un miros de parfum: Chanel Nº 5 şi ţigări Gauloises.

Aveline Vialaron-Allègre mergea în spatele a trei călători ce păreau a fi asiatici şi în faţa unui cuplu de bătrâni francezi. Purta ochelari de soare cu lentile negre, cu ramă neagră, care îi ascundeau faţa. Părul ei scurt şi negru strălucea sub cozorocul unei şepci de baseball pe care scria „Nova Scotia". Îi aparţinuse cândva lui Blanc până când o uitase la ea acasă. Pielea măslinie a braţelor sale subţiri se asorta cu tricoul polo de culoarea piersicii şi cu blugii de un albastru-deschis. De vreme ce purta pantofi albi de pânză, păşea fără zgomot pe terenul pietruit, care fusese deja netezit de nenumăraţi credincioşi. Aveline era cea mai elegantă figură din grupul de turişti. Nu-i acordă lui Blanc nicio privire.

Blanc aşteptă un moment până ce încă două turiste asiatice trecură pe lângă el, apoi se alătură în linişte grupului.

Ascultă explicaţiile ghidei, nişte cuvinte pe care trebuie să le fi spus de atâtea ori, încât părea că doarme în timpul discursului. În naosul bisericii, Blanc nu înţelegea din cauza ecoului de ce Saint-Gilles fusese un loc important de pelerinaj în Evul Mediu, dar auzi că în urmă cu aproape o mie de ani oraşul avea de trei ori mai mulţi locuitori decât în prezent. În timpul războaielor religioase, hughenoţii au devastat biserica, ceea ce explică forma ciudat de neprelucrată a bisericii: erau rămăşiţele peticite ale unei clădiri jefuite în mod repetat. Blanc se apropie discret de Aveline, astfel încât să-i poată măcar inspira parfumul. Ea asculta explicaţiile şi-şi lua notiţe într-un caiet subţire şi negru din moleschin. Oare chiar îşi nota informaţiile mânată de pasiunea ei pentru artă? Oare nu a observat cât de aproape stătea el în spatele ei?

Au fost conduşi în criptă pe o scară îngustă. Subsolul bisericii era mohorât, răcoros şi mirosea a umezeală. Deşi afară era aşa de uscat încât puteai să mori din cauza

căldurii, podeaua de piatră era aici în unele locuri încă întunecată de umezeală, iar din pereți înfloreau cristale de sare care se depuseseră acolo prin scurgerea apei. Blanc se uită fix la mormântul Sfântului Egidius; Sfântul Protector al bisericii se odihnea într-un sicriu modest din centrul criptei. Văzu plăcuțe votive, flori, o lumânare procesională uriașă și uzată de timp. Pe ceară strălucea o inscripție din care Blanc nu a putut distinge decât anul donației: 1956.

Se bucură când ajunse din nou la suprafață. Ghida descuie o poartă şi îi trimise în spatele naosului pe nişte trepte acoperite de verdeață şi coloane dărâmate. Rămăşițele prăbuşite ale unui balcon de cor, explică ea. Apoi le atrase atenția asupra unui ciot de turn ros care arăta ca un dinte putrezit. Scara din interiorul turnului trebuia să fie unică. Pentru prima dată madame Berenger arăta de parcă ar simți ceva similar entuziasmului, însă Blanc nu mai asculta deloc. Descoperise un ciot de stâlp. Alți stâlpi erau decorați cu flori şi modele. Dar acest stâlp stătea pe... un om zdrobit.

Blanc se-apropie. Putea distinge clar o siluetă strâmbă, pietroasă, o siluetă şlefuită de o mie de ploi, care nu era mai lungă decât un braț. Era un om care se zvârcolea pe pământ de durere pentru că stâlpul, de o sută de ori mai mare decât el, stătea pe piciorul lui drept. Timp de aproape o mie de ani, stâlpul îi zdrobea coapsa şi nu-l elibera niciodată. „Olivier Guillaume şchioapătă", se gândi Blanc într-o clipită. „Cu piciorul drept."

Puțin mai târziu, ghida îşi conduse grupul înapoi prin naos până la portal. Aveline mâzgăli ceva în caietul ei, rupse foaia şi o aşează pe o bancă. Nu depunea niciun efort să ascundă ceea ce făcea şi poate de aceea nimeni nu-i acorda nicio atenție. Nimeni în afară de Blanc.

El se aşează pe bancă şi puse mâna pe bilet în timp ce aştepta să plece ultima turistă. Abia atunci citi mesajul. Scrisul de pe bilet era foarte clar, dar atât de mic încât cu greu putea descifra mesajul în semiîntunericul dintre ziduri: Într-o oră la restaurantul italian de pe Ron. Am rezervat o masă pe veranda de pe malul apei. Pe numele „Vincent”. Să ajungeți acolo înaintea mea. Nu-mi place să aştept.

Blanc ridică privirea în timp ce o dâră de lumină se prelingea peste mâna sa. Portalul fusese deschis, iar ghida se strecură înapoi înăuntru, unde era mai răcoare decât în piațetă. Era singură şi epuizată – dar nu prea epuizată pentru câteva întrebări, hotărî el spontan. Mai avea la dispoziție aproape o oră.

— Madame Berenger?

Deşi Blanc vorbea normal, vocea lui răsuna tare şi aproape de neînțeles prin naos.

Ea privi în jur, îl recunoscu şi se temu că a dat peste unul dintre acei turişti care se credeau prea deştepți şi care o chinuiau cu întrebări nesfârşite şi detaliate după un tur. Blanc putea să vadă cât efort depunea femeia ca să schițeze o urmă de zâmbet pe față.

— De la Jandarmerie, explică el, şoptind acum. Căpitanul Blanc. Pot să vă pun câteva întrebări?

— Hai că asta e ceva nou.

Se simțea din vocea ei că avea nevoie urgentă de un pahar cu apă.

Blanc îi arătă o fotografie cu Olivier Guillaume.

— Îl cunoaşteţi pe acest domn?

— A făcut ceva ilegal?

— V-ar surprinde asta?

Ea râse.

— Îl văd aşa de des în biserică, încât trebuie să fi făcut ceva greşit!

Virginie Berenger clătină din cap uluită.

— Nu ştiu să vă spun cine este. Nu e din Saint-Gilles, asta e sigur, dar vine pe-aici des, cel puţin o dată pe săptămână.

— Ce face în biserică?

— Dumneavoastră ce faceţi la biserică? Vă rugaţi, dormiţi? Întotdeauna se aşază pe o bancă, închide ochii şi pleacă după aproximativ o oră.

— E mereu singur?

— Nu ştiu cum sună vocea lui pentru că nu l-am auzit niciodată schimbând un cuvânt cu cineva de aici. Un ciudat.

— Nu-şi ia niciodată notiţe? Sau nu se plimbă prin jur niciodată? Cumva pe-afară la balconul de cor distrus?

— Treptele sunt minunate, nu-i aşa? Fiecare piatră perfect montată şi...

— Mă gândeam mai mult la bărbatul cu piciorul zdrobit sub stâlp.

— Ah, acela?

Ea flutură rapid mâna.

— Un muncitor din Evul Mediu care construia mănăstirea şi care a suferit un accident. Pietrarii, colegii săi, i-au ridicat un monument. Cel puțin aşa spune legenda. De fapt, nu se ştie nimic despre acest personaj sau despre motivele pentru care artistul a creat o astfel de sculptură. Sinceră să fiu, nimănui nu-i pasă. Cel puțin niciunuia dintre vânătorii noştri de comori.

Oftă, văzând privirea uluită a lui Blanc.

— Veniți. O să vă arăt.

Madame Berenger îl conduse înapoi pe scara îngustă în criptă.

— Vedeți dumneavoastră, Saint-Gilles a fost cândva un punct important pe ruta către Santiago de Compostela. Pelerini din toată Europa veneau aici. Biserica a aparținut cândva unei mănăstiri. Sfântul Egidiu, care se odihneşte aici, a făcut multe, multe minuni. O afacere foarte profitabilă. Călugării s-au îmbogățit, biserica era plină de comori. Apoi au venit hughenoții şi de atunci biserica nu mai deține decât o singură comoară, şi anume fațada de afară. Dar sunt oameni care pur şi simplu nu vor să creadă asta.

Arătă spre un perete neîmpodobit de sub scara boltită.

— Această criptă este aproape la fel de mare ca naosul de deasupra. Vedeți, totuşi, zidul acesta de-aici? De fapt, nu ar fi trebuit să fie ridicat în acest loc, deoarece deasupra lui se

înalță şi o parte din naos. Zidul chiar nu este la fel de vechi ca restul criptei. Deci a fost construit ulterior? Şi oare există o cameră subterană dincolo de zid? Şi ce-ar putea fi în această cameră? Desigur: comoara vechii abații Saint-Gilles! Din păcate, până azi n-a găsit-o nimeni. Şi nici acea încăpere misterioasă, de fapt. Zidul stă pur şi simplu acolo şi numai Dumnezeu ştie dacă în spatele lui este un spațiu gol sau dacă e doar stâncă şi pământ. Sau priviți aici.

Virginie Berenger îl îndrumă pe Blanc până la fațada principală a criptei, care era şi ea mărginită de un zid drept, neîmpodobit.

— Există o intrare aici, explică ea, arătând spre o poartă cu grinzi grele şi întunecate. Dincolo de ea ajungi într-adevăr într-o încăpere boltită care susține treptele mari pe care urci în biserică. O încăpere sub o scară! Mon Dieu, nu este foarte simbolic? De ce oare să existe acest spațiu gol sub trepte? Bineînțeles, pentru că aici se află comoara călugărilor! Dar, din păcate, din păcate, această boltă este la fel de goală precum craniul bunicii mele demente.

— Dar există oameni care cred fără dubii că există ceva ascuns aici?

— A trebuit să schimbăm încuietoarea acestei porți de mai multe ori pentru că cineva tot vine cu o daltă şi o sparge. Am avut de-a face cu nebuni care veneau cu bagheta de radiestezie, cu detectoare de metale şi camere de filmat minuscule pe care le plasau pe zidul de sub scările criptei. Odată am oprit pe cineva care intrase ilegal cu un baros în geanta lui de sport pentru a sparge pietrele.

Blanc se gândi la ceea ce-i spusese odată Olivier Guillaume lui Marie-Claude Elbaz: la Altarul din Gent de van Eyck şi la

tabloul furat despre care se spunea că ar fi ascuns chiar în biserică.

— Acel domn, zise Blanc arătând spre fotografia lui Guillaume, nu a coborât niciodată în criptă?

— Nu l-am văzut niciodată aici. Dar nu sunt tot timpul la biserică. Şi cu siguranță nu în criptă. E mult prea umed, încă îmi apar coşuri.

Blanc pescui din portofel o fotografie cu Marie-Claude Leroux.

— O cunoaşteți pe această doamnă?

— N-am văzut-o niciodată.

Încercă şi cu Ernest Leroux. Nora Leroux. Daniel Boré. De fiecare dată, femeia clătina din cap. Însă Virginie Berenger descoperi o fotografie a lui Albert Cohen în documentele sale.

— Pe acesta-l ştiu de la televizor! exclamă ea. Şi a fost aici. Chiar zilele trecute.

Blanc o fixă cu privirea.

— Când?

Se gândi.

— A trecut mai bine de-o săptămână. Da, marțea trecută, în timpul turului de după-amiază.

Marți, 2 august, se gândi Blanc. Cu două zile înainte de întâlnirea fatală cu taurul.

— Ce dorea monsieur Cohen?

Ea râse.

— De fapt, acelaşi lucru ca dumneavoastră, răspunse Virginie Berenger. Era în grupul meu şi apoi m-a interceptat şi mi-a pus întrebări.

— Despre biserică?

— Da. Trebuie să mărturisesc că ştia mai multe decât dumneavoastră. M-a întrebat despre camerele secrete. A cumpărat un plan cu secţiunea orizontală a clădirii de la micul magazin de suveniruri din biserică, lucru pe care îl fac toţi vânătorii de comori. Şi îşi dorea foarte mult să treacă prin poartă spre bolta de sub scări şi a fost foarte dezamăgit că noi, ghizii de turism, nici măcar nu aveam o cheie pentru asta. Trebuia s-o ia de la administraţia oraşului. A spus că vrea să facă asta.

— A făcut-o până la urmă?

Femeia ridică din umeri.

— Nu l-am mai văzut pe-aici.

În curtea din faţă, Blanc butonă la telefonul mobil până când reuşi să ia legătura cu cineva de la administraţia orăşenească din Saint-Gilles. Cinci minute mai târziu află de la un funcţionar care părea anormal de alert în ciuda orei târzii a după-amiezii şi a căldurii că Albert Cohen depusese o cerere oficială prin care cerea ca cineva de la administraţie să-i deschidă poarta de sub treptele bisericii.

— A scris în cerere şi de ce voia să intre acolo? întrebă Blanc.

Îl auzi pe funcţionar foşnind nişte hârtii.

— Aici scrie doar „cercetare jurnalistică”, ce-o mai fi însemnând şi asta.

— I-aţi îndeplinit dorinţa?

— Cum să vă zic: superiorul meu a fost de acord. Am programat o întâlnire cu monsieur Cohen. Săptămâna asta. Un moment.

Răsfoia din nou frenetic documentele.

— Ieri, la ora zece. Dar monsieur Cohen nu a mai putut veni. Am citit în ziar. S-a luat la bătaie cu un taur de luptă. Nu părea chiar aşa de prost.

— Merci, murmură Blanc, încheind apelul.

Restaurantul se numea Le Coin Secret[61]. Nu e de mirare că Aveline alesese tocmai acest loc. Se întrebă cât de bine cunoştea ea localitatea Saint-Gilles. Masa pe care o rezervase se afla în colţul îndepărtat al unei terase din lemn umbrite de un acoperiş de stuf. Între clădirea unde se afla restaurantul şi terasă trecea de-a lungul râului un drum îngust cu asfalt crăpat peste care câte-o maşină huruia poate la fiecare zece minute. Fără pietoni, în afară de ospătarii care mergeau încoace şi-ncolo de la restaurant la terasă ca nişte furnici neobosite. Mulţi invitaţi, muzică în

[61] „Colţul secret” (fr., în original) (n.tr.).

surdină, lumină galbenă de la lămpile cu ulei. De la masa din colț, Blanc avea o vedere directă asupra Ronului. Doi caiacişti vâsleau în tăcere împotriva curentului, bărcile lor înguste şi galbene trasând pe apă valuri în formă de V, care îi aminteau lui Blanc de forma valurilor lăsate în mare de înotătoarea dorsală a marelui rechin alb din filmul lui Spielberg. Tot ceea ce lipseşte este muzica zgomotoasă ca nişte lovituri de ciocan[62]. Ridicol. Ce i-ar putea amenința aici? Un loc discret pe malul apei, aproape invizibil de pe strada slab populată. O lumină caldă care mai degrabă umbrea fețele decât le lumina. Un oraş în care, cel puțin, nu mai fusese niciodată înainte. Nimeni n-o să-i recunoască. Şi oricum: era interzis ca o judecătoare de instrucție să iasă la masă cu un ofițer de jandarmerie? O simplă vizită la restaurant, nimic mai mult.

Aveline nu-l lăsă să aştepte prea mult. Încă purta ochelarii de soare în timp ce traversa terasa cu paşi mari, îl salută sărutându-l scurt pe obraz şi se aşează apoi pe scaunul din fața lui. Abia atunci îşi scoase ochelarii întunecați de pe ochi. Îl privi cu răceală şi puțin batjocoritor.

— V-a plăcut biserica, mon capitaine?

— Am aflat multe.

— Atunci puteți să-mi spuneți în sfârşit de ce ne întâlnim tocmai aici?

---

[62] Referire la coloana sonoră a filmului Fălci, regizat de Steven Spielberg (n.tr.).

Un chelner ajunse la masa lor şi dori să le înmâneze meniurile, dar Aveline îl refuză politicos printr-o mişcare a mâinii.

— Două porţii de riz rouge aux calamars[63] şi vin alb de-al casei, comandă ea.

De-ndată ce chelnerul plecă, ea şopti:

— Cu cât îl ţinem mai mult pe chelner la distanţă, cu atât mai bine.

— De unde aţi ştiut că îmi place calamarul?

— Nu mă gândeam la fructe de mare, mă gândeam la orezul roşu de Camargue.

Blanc zâmbi pe sub mustaţă.

— Sunt mai interesat de ţăran decât de recolta lui. Sau, în acest caz, probabil de ţărancă.

Povesti apoi despre trecutul şters al unei tinere pe nume Marie-Claude Elbaz. Dintr-un fişier DST, deşi nu a dezvăluit cum sau prin intermediul cărei persoane îl obţinuse. Despre un furt de mult uitat şi un îngrijitor ciudat. Despre Altarul din Gent şi misterul catedralei.

Auzind asta, Aveline îl întrerupse.

— Cunosc povestea dispariţiei operei lui van Eyck, murmură ea. Van Eyck – van Gogh. Gent – Gilles. Biserică – Biserică. Bănuiţi că Guillaume s-a lăsat inspirat de un fel de

[63] „Orez roşu cu calamari” (fr., în original) (n.tr.).

simetrie? A furat tabloul cu plaja în urmă cu două decenii şi l-a ascuns în Saint-Gilles, asta doriți să sugerați? E bine că discutăm despre asta aici, şi nu în biroul meu. L-aş da afară pe orice jandarm care mi-ar prezenta o asemenea poveste acolo. Tocmai Saint-Gilles s-a nimerit să fie! Aceasta este probabil biserica cea mai atent examinată din toată regiunea Provence. O legiune de istorici de artă a luat portalul acela la rost. Mai mult decât atât, sute de vânători de comori caută încăperea ascunsă a călugărilor. Nici nu vreau să număr câți oameni au verificat fiecare piatră din biserică în ultimii douăzeci de ani! Şi nimeni nu a descoperit vreodată ceva.

— Şi în Gent, după un secol de căutări, nu se ştie cu nimic mai mult decât înainte, se apără Blanc. Asta trebuie să-l fascineze pe un om ca Guillaume: el alege în mod deliberat biserica în care atât de mulți oameni vin şi privesc cu atenție. Orice idiot ar putea ascunde un tablou în vreo capelă părăsită de Dumnezeu. Dar în Saint Gilles? Trebuie să fii genial să faci asta. De-atunci vine aici în mod regulat, observând vizitatorii care, poate fără să-şi dea seama, trec la doar câțiva centimetri distanță de un van Gogh ascuns. Şi se bucură că nu-şi dă seama nimeni şi se simte superior lor. Măcar are şi el un triumf în existența lui mizerabilă.

— Dar s-ar putea, de asemenea, să fie o persoană credincioasă şi să se roage. Saint-Gilles este un loc de pelerinaj. Şi din moment ce mai mulți credincioşi călătoresc spre Santiago de Compostela decât înainte, biserica se umple din nou cu oameni care-şi jupoaie picioarele tot umblând în căutarea sensului vieții. Nu e un loc rău pentru un bărbat cu înclinație religioasă, nu credeți? Şi nu este ilegal să stai ore întregi pe o bancă în biserică.

Chelnerul veni şi puse cu grijă două farfurii adânci în faţa lor, din care creşteau munţi de aburi care miroseau a vin alb, fructe de mare şi condimente: rondele de calamar, ceapă, felii de lămâie sclipeau în orezul roşu-închis. Vinul alb din sticla fără etichetă era atât de rece încât paharul se aburise. Blanc îşi dădu seama deodată cât de înfometat era.

— Madame Leroux afirmă că poţi simţi în orez gustul soarelui şi al mistralului.

— Doamna are o venă poetică, dar se pricepe la bunătăţi. Gustaţi şi dumneavoastră!

Blanc luă primul din mâncare şi închise ochii savurând.

— Très bon[64]. O să vă las pe dumneavoastră să comandaţi ori de câte ori luăm masa la restaurant de acum înainte.

Aveline nu răspunse, doar ridică paharul şi zâmbi.

Au mâncat o vreme în tăcere. Blanc se întrebă ce gândeşte femeia din faţa lui despre el. Atât de aproape, şi totuşi inaccesibil de departe. Cu Aveline va trebui să trăiască mereu în prezent şi să nu se gândească niciodată la viitor. Bău doar puţin vin alb. Oricum o să-şi piardă minţile în seara asta.

După ce terminară de mâncat şi în timp ce amestecau cu linguriţa două cafele espresso, Blanc începu să vorbească din nou despre cazul lui.

— Cohen a fost şi în Saint-Gilles cu doar câteva zile înainte de-a muri.

---

[64] „Foarte bun” (fr., în original) (n.tr.).

Aveline asculta cu interes în timp ce el descria puținele detalii pe care reuşise să le culeagă. Privirea ei nu mai era batjocoritoare. Îl privea cu o expresie pe care o cunoştea prea bine. Tot ce trebuia să facă era să se uite în oglindă: curiozitate şi perseverență.

— Vincent van Gogh nu a fost niciodată la Saint-Gilles, interveni ea. Cohen trebuie să fi venit aici mai mult sau mai puțin pe ascuns. Pentru că dacă i-ar fi spus editorului său şi mai ales soției sale, care până la urmă este istoric de artă şi îl admiră pe pictor, dacă ar fi spus vreunuia dintre ei despre acest scop, ar fi ştiut imediat că nu mai făcea cercetări pe urmele lui van Gogh.

— Evident că nici lui Boré nu i-a zis vreun cuvânt despre asta, cel puțin aşa afirmă el. Şi deşi Cohen aranjase să se întâlnească cu Guillaume, acesta nu l-a întâlnit niciodată şi probabil că nu i-a dat detalii nici măcar la telefon. Deci cine ar fi putut şti că jurnalistul era la Saint-Gilles? Şi că a vrut să se întoarcă aici?

Aveline îşi aprinse o țigară Gauloise.

— Poate că nimeni nu ştia despre asta? Poate că această vizită este complet irelevantă pentru investigația dumneavoastră. Şi poate că a doua vizită aranjată a lui Cohen nu are nimic de-a face cu moartea lui subită?

Blanc clătină din cap.

— De ce îşi face Cohen apariția aici? Nu poate însemna altceva decât că a aflat cumva ceea ce am aflat şi noi între timp: că Olivier Guillaume este obsedat de Saint-Gilles. Că Guillaume era principalul suspect în furtul tabloului din trecut. Că poate s-a inspirat din povestea operei lui van

Eyck care a dispărut la Gent. Cohen căuta tabloul! Nu a spus nimănui despre asta pentru că a vrut să surprindă pe toată lumea cu o revenire spectaculoasă. De aceea era aici, de aceea voia să intre în bolta încuiată de sub trepte. Era pe urmele lui Guillaume. Şi, cine ştie, poate Guillaume a observat asta deja. Guillaume, care stă pe banca din biserică – o figură în semiîntuneric. Probabil Cohen nu l-a văzut acolo în timp ce hoinărea prin Casa Domnului. Dar Guillaume, care a ascuns tabloul şi a studiat cu cea mai mare atenţie reacţiile tuturor vizitatorilor, trebuie să-l fi reperat... Şi poate că nu e atât de rupt de lume pe cât credeam noi. Poate se uită la televizor din când în când. Poate că l-a recunoscut pe Cohen, acesta fiind o celebritate. Poate că a pus lucrurile cap la cap atunci când a venit apelul de la jurnalist: un reporter care e pe urmele ascunzătorii lui! Trebuie să-l lichideze pe jurnalist înainte ca acesta să dezvăluie totul. Aşadar, Guillaume devine un criminal.

— Şi tocmai un fătălău ca acesta foloseşte un taur de luptă ca armă ziua-n amiaza mare?

Bine-cunoscuta plăcere de a-l batjocori strălucea din nou în ochii lui Aveline.

— De unde ar trebui să ştie Guillaume că Albert Cohen face curse cu VTT-ul prin Camargue? Şi de unde ştia traseul? Şi că tocmai acolo se află păşunea unui taur de luptă, care se-ntinde până la drumul principal?

— Nu avem suficiente probe pentru a deschide un dosar, recunoscu Blanc. Nu încă.

— Cel puțin nu m-am plictisit în seara asta, spuse Aveline pe un ton iertător, făcându-i semn chelnerului. Plătiți în numerar, cardurile lasă prea multe urme.

— Voi ține cont de asta şi la hotel.

Ea îi mângâie mâna cu o mişcare discretă.

— M-am înregistrat deja la „Logis René” în această după-amiază, cea mai bună casă din oraş, ceea ce nu înseamnă prea mult. O clădire mică tencuită în galben, la doar câțiva paşi pe drumul de-a lungul râului. Nu aveți cum s-o ratați. Plec acum. Aşteptați aici încă un sfert de oră înainte să veniți după mine. V-a fost rezervată o cameră la acelaşi etaj.

— Pe numele lui „Vincent”, presupun.

Aveline îi răspunse cu un zâmbet.

Când, în sfârşit, o ținu în brațe, singurul lucru la care voia să se gândească era trupul ei gol. Camera de hotel era mică, dar curată, iar patul suficient de mare pentru un cuplu. Când s-a cazat, doamna mai în vârstă de la recepție abia dacă s-a uitat la el. Nimeni nu era în lobby, nimeni pe hol. Şi apoi Aveline bătuse la uşă.

I-a sărutat obrajii, gâtul, umerii. I-a explorat cu atenție corpul cu buzele. Avea tot timpul din lume. Nu era timp pierdut, n-avea programări printre programări, avea toată noaptea la dispoziție.

Deodată îi sună telefonul mobil.

Melodia se auzea înfundat din buzunarul pantalonilor pe care-i dezbrăcase în nerăbdarea poftelor, o mică melodie pătrunzătoare dintr-un mănunchi negru înnodat pe podea lângă pat. Blanc voia s-o ignore, dar Aveline îl mângâie pe față.

— Răspunde, şopti ea.

Înjură mârâind, deznodă laborios blugii şi în cele din urmă pescui telefonul Nokia. Numărul de serviciu al lui Fabienne.

— Salut, o întâmpină el, chinuindu-se să respire calm.

Aveline îi mângâie pieptul şi abdomenul cu vârful degetelor.

— Roger? Îmi pare rău că te sun atât de târziu. Mai poți să ajungi la Jandarmerie?

Colega lui vorbea aproape în şoaptă, de parcă s-ar fi temut să o audă cineva în biroul ei.

Aveline era atât de aproape de el încât, deşi nu înțelegea cuvintele, putea auzi vocea unei femei tinere la telefon. Zâmbi triumfător şi-şi lăsă mâna mai jos. Blanc închise ochii.

— Din păcate nu pot, gâfâi el. Nu putem vorbi mâine?

Vocea lui părea încordată.

Fabienne era atât de agitată, încât ignoră dificultățile lui Blanc de a respira.

— Bien, răspunse ea. Atunci o să-ți spun povestea la telefon. Trebuie să scap de ea sau nu voi dormi toată noaptea.

Blanc oftă.

— Nu-ți face griji, nu va dura mult.

Acum vorbea mai tare.

— Am dosarele vechi cu privire la cazul crimei din Saint-Gilles. Atentatul comis de Action Directe din 1987, pe care Serviciul Secret l-a pus pe seama lui Marie-Claude Elbaz, îți aminteşti?

Blanc oftă din nou.

— În regulă. Bărbatul care a fost ucis atunci era un cultivator de orez. El deținea cele mai mari câmpuri de orez din Camargue. Îi cunoşti deja gospodăria pentru că am fost acolo joia trecută.

Orezul din Camargue

Joi, a paisprezecea zi de caniculă. Blanc se afla deja la Jandarmerie înainte de ora opt. Se simțea zdrobit şi glorios în acelaşi timp. Prima lor noapte împreună! Chiar la marginea conştiinței sale încolțise speranța că, poate, cumva, cândva, ar putea exista un viitor împreună cu Aveline. În timp ce se-ntorcea spre Jandarmerie, Blanc îşi imaginase cum ar fi să se trezească lângă ea în fiecare dimineață la fabrica de ulei. Pur şi simplu nu exista nicio şansă să-i iasă asta, însă existau la fel de puține şanse să poată încuia amintirea ultimelor ore într-un colț al minții sale.

Abia când se-ntâlni cu Nkoulou pe holul ponosit din fața birourilor, ateriză înapoi la realitate. Comandantul îl salută milităreşte, de parcă ar fi defilat pe lângă preşedinte pe Champs-Élysées. În acel moment, Blanc se gândea la transferul său forțat, la ruina de casă pe care-o avea, la aventura lui fără speranță cu o femeie căsătorită, la cazul lui misterios în care era implicat un taur de luptă ucigaş, la un tablou de van Gogh dispărut şi la un asasinat uitat de mult. „Patetic", îşi spuse el, „ceea ce fac aici este de-a dreptul patetic". Obosit, îi întoarse salutul, se ghemui în biroul lui şi lăsă uşa deschisă pentru a putea privi în hol. Spera că nu va trebui s-o aştepte prea mult pe Fabienne.

După zece minute observă că pe biroul lui se afla un raport de criminalistică de la locul faptei, două foi de hârtie care nu păreau prea promițătoare. Blanc parcurse rapid rândurile: fotografii şi desene ale mulajului de ghips al tuturor urmelor de anvelope din fața porții taurului de luptă, dar nu existau nicăieri detalii care să fi făcut posibilă identificarea. Câteva amprente pe poartă, majoritatea dintre ele prea şterse pentru a putea recunoaşte pe cineva; puținele amprente care erau clare nu-i aparțineau lui Cohen. Fotografiile făcute de brigadier puteau fi prezentate ca exemple negative la cursul de începători al şcolii de jandarmerie. Rămăşițele pe care Blanc le găsise sub poartă erau resturi de piele de crocodil vopsită în negru, la care se adăuga o jumătate de cataramă din oțel inoxidabil – de fapt, o parte dintr-o curea de ceas, probabil un ceas bărbătesc, marcă necunoscută. Una peste alta, doar o confirmare a ceea ce bănuise deja.

Blanc îşi închise ochii şi-i trecu prin mintea sa pe toți bărbații cu care avusese de-a face în ultimele zile. Ernest Leroux – un Rolex din oțel inoxidabil cu brățară de oțel inoxidabil asortată. Daniel Boré – un Jaeger-LeCoultre

elegant cu o curea îngustă din piele maro şi cataramă aurie. Olivier Guillaume – un ceas de scafandru neobişnuit, greu, aparent ca să-i aducă aminte de tatăl său. Cu o curea din plastic high-tech.

Desigur, asta nu trebuia să însemne nimic. Un bărbat putea deține mai multe ceasuri, fiecare dintre cei trei şi-ar fi putut rupe catarama şi mai târziu şi-ar fi putut pune un alt ceas în jurul încheieturii. Boré şi Guillaume au avut, de asemenea, suficient timp pentru a-şi cumpăra curele noi pentru ceasurile lor. Tonon avea dreptate: ridicol, totul era pur şi simplu ridicol. Urme şterse de anvelope, o maşină de culoare deschisă la orizont, zdrențe de piele, metal strălucitor în pământul prăfuit. Merde, s-a aruncat asupra acestor indicii pentru că nu era nimic altceva de făcut şi avea să înnebunească în căldura asta. Nu avea să mai plece niciodată de aici, nu avea să mai preia niciodată un caz important, nu avea să mai stea niciodată în fața casei lui cu soția în brațe şi nu avea să mai privească orizontul unde soarele incendia cerul.

Blanc dădu să iasă din biroul său pentru a merge la Nkoulou şi pentru a-i cere să pună decesul lui Cohen la dosar. Un nenorocit de accident; şi ce-i păsa lui de dispariția unui tablou de van Gogh şi de un asasinat de care nimeni nu voia să-şi amintească?

— Arăți de parcă Zidane te-ar fi lovit cu capul.

Fabienne stătea brusc în fața lui şi îl sărută pe obraji. Mirosea a parfum şi şampon şi Blanc simți şi mirosul jachetei ei din piele pe care-o purta pe motocicletă; ea zâmbea, îl privea nerăbdătoare, dornică să raporteze rezultatele investigațiilor ei – pe Blanc nu-l lăsa inima să meargă la Nkoulou în acel moment ca să arunce

documentele la subsol pentru totdeauna. Nu era în stare să şteargă zâmbetul acesta. Să ridiculizeze acea dorință de vânătoare.

— În cele din urmă, cel lovit a câştigat şi nu cel care a lovit, zise Blanc, făcându-i semn să intre în birou – la naiba cu Nkoulou, cu îndoielile astea şi cu nenorocita de căldură.

Fabienne închise uşa înainte de a se aşeza pe scaunul liber al lui Marius.

— César Durand era un tânăr fermier din Saint-Gilles când a început războiul, abia trecuse de douăzeci şi doi de ani. Habar n-am de ce nu l-au luat imediat la război. În orice caz, în 1940 încă stătea la ferma lui când muncitorii din Indochina erau lăsați de izbelişte la Marsilia. Durand a fost printre primii care s-au gândit să-i trimită pe vietnamezi la muncă pe câmpurile de orez abandonate. Familia lui cultivase orez până în secolul al XIX-lea, se pare că bunicul lui îi povestise despre asta. Poate de aceea i-a venit ideea. Din 1944, ferma lui Durand a produs o mare cantitate de orez. Durand a cumpărat mai mult pământ, a cumpărat ferme care fuseseră de mult abandonate – iar în 1947 s-a mutat din Saint-Gilles pe o proprietate mare din mijlocul deltei Camargue, pe care a transformat-o în reşedință de familie.

— Presupun că ştiu s-ajung pân-acolo.

Fabienne dădu din cap.

— La momentul respectiv, Durand îi trimisese de mult pe vietnamezi acasă. Fără bonus, fără recompensă, fără indemnizație de concediere, fără recunoaştere de niciun fel. Durand s-a căsătorit, a avut doi fii şi două fiice, s-a

amestecat puțin printre gaulişti după 1958, când bătrânul general a devenit preşedinte, şi a cules recolta-n continuare. Acest lucru ar fi putut continua la nesfârşit.

— Până când Action Directe a inițiat o acțiune directă, bănui Blanc.

— Teroriştii n-au luat în vizor doar politicieni şi polițai, ci simțeau şi o ură mortală față de „exploatatorii imperialişti". Chestii de genul ăsta şi multe alte fraze nu tocmai frumoase scriau ei în scrisorile prin care îşi recunoşteau infracțiunile.

— Nu s-au oprit la cuvinte. L-au ucis pe şeful de la Renault.

— Printre altele, da. Dar acesta a fost doar cel mai proeminent „exploatator". De exemplu, chiar şi pe Durrand l-au împuşcat de trei ori cu un pistol atunci când acesta a plecat din biroul local gaulist din Saint-Gilles după recepția de Anul Nou din 1985. Potrivit declarațiilor puținilor martori, făptaşul era un tânăr aflat pe scaunul pasagerului unei motociclete cu numere de înmatriculare de Paris. Era iarnă, era frig şi întuneric, erau doar câțiva oameni pe stradă. Dar toată lumea susține că o tânără conducea motocicleta. Purta o cască, însă toți au descris-o ca fiind atletică şi zveltă.

— E bine că încă nu erai născută atunci, altfel DST-ul te-ar avea ca suspectă pe listă.

Fabienne zâmbi îngăduitor.

— Nu aş fi comis greşelile acestei şoferițe: cu cinci zile înainte de asasinat, o tânără motociclistă şi-a făcut plinul taman la benzinăria din Saint-Gilles. Angajatul de la benzinărie şi-a amintit de ea pentru că era neobişnuit să

vezi o femeie pe motocicletă aici în plină iarnă. O motocicletă cu numere de înmatriculare de Paris. Colegii de la DST i-au făcut angajatului o cafea mare şi l-au dus într-o încăpere liniştită unde i-au arătat documentele. Până atunci înregistraseră deja sute de tinere drept simpatizante ale Action Directe. Angajatul de la benzinărie a răsfoit documentele şi, bingo!, uite că Marie-Claude Elbaz i-a zâmbit.

— Exista un dosar pe numele ei pentru că fusese arestată înainte la o demonstrație de stânga.

— Şi avea permis de motocicletă. Şi nu mai fusese văzută în apartamentul ei de la sfârşitul anului 1983. Oui, mon capitaine, şi aşa ajungi suspectă de crimă.

— Şi eu aş fi bănuit-o în circumstanțele date.

— Şi eu la fel. Apropo, pasagerul de pe motocicletă care a apăsat pe trăgaci a fost arestat doi ani mai târziu şi condamnat la închisoare „pe viață” pentru crimă şi pentru o serie de alte infracțiuni, o viață care în cazul lui nu a durat foarte mult: la mai puțin de 12 luni s-a spânzurat în celulă cu propriii pantaloni pe care i-a rupt şi i-a folosit pe post de frânghie. Până la moartea lui din 1988 nu a dezvăluit niciodată identitatea complicelui său.

— Şi s-a ales praful de procedura de o da în urmărire pe Marie-Claude Elbaz.

— Tot în praf stă şi astăzi. Presupunerea mea: sub mai mult praf şi nisip decât este în Sahara.

— Deşi Marie-Claude Elbaz practic s-a întors la locul crimei ca Marie-Claude Leroux, se miră Blanc.

— Unul dintre fiii lui Durand a continuat să administreze gospodăria o bucată de vreme după aceea, dar mai mult de formă. Oficial, Ernest Leroux a cumpărat într-un final ferma de la copiii lui Durand – şi asta pe 21 septembrie 2001.

Blanc fluieră printre dinți.

— La zece zile după atacul asupra turnurilor de la World Trade Center.

— Când lumea întreagă era în căutarea unor noi terorişti şi nimeni nu se mai gândea la gherilele urbane de stânga. Islamiştii sunt cel mai bun lucru care li s-ar fi putut întâmpla foştilor revoluționari. Dacă ai văzut turnurile din New York prăbuşindu-se, atunci nu te mai gândeşti la Action Directe. Şi dacă e să-ți aminteşti din nou de ea, acele asasinate nu te vor mai indigna atât de tare. Ce mai înseamnă un fermier de orez din Camargue împuşcat în comparație cu masacrul de la World Trade Center?

— Şi totuşi... murmură Blanc.

Fabienne dădu din cap.

— Şi totuşi... De fapt, după 21 septembrie 2001, soneria de alarmă ar fi trebuit să sune într-un birou din DST. O presupusă criminală pune gheara pe bunurile victimei. Dar se pare că la DST se dormea mult şi bine.

— Sau poate că nu s-a vrut auzită soneria de alarmă, explică Blanc. Dai cu buretele peste. Pui capăt acestor vremuri jenante.

— Oare Ernest Leroux ştie? întrebă Fabienne.

Blanc se gândi la zvonurile pe care le auzise despre editor.

— Cu siguranță. Dar el, care a făcut avere răspândind în L'Événement toate scandalurile posibile, omite această poveste. De ce? Poate că o iubeşte cu adevărat pe Marie-Claude şi tace pentru a-şi proteja soția. Dar poate că este şi un calcul cinic: în Marie-Claude vede o soție elegantă care să-i stea alături, dar totuşi poate să i-o tragă oricărei femei pe care poate pune mâna. Leroux nici măcar nu trebuie să se deranjeze să-şi ascundă aventurile față de soția sa. Pentru că ultimul lucru pe care Marie-Claude îl doreşte este un scandal public în centrul căruia să fie un divorț, eventual un proces în instanță.

— Cu toate acestea, chiar tu ai zis că Leroux s-a angajat cândva într-o carieră politică ce s-a încheiat brusc din motive misterioase. Şi că acum are din nou ambiții similare. Ai vota pentru un politician a cărui soție este un criminal necondamnat? Poate că monsieur Leroux ar fi de părere că acum este timpul să se despartă de soția lui?

— Atunci i-ar da drumul taurului de luptă asupra lui Marie-Claude, nu asupra prietenului său Albert Cohen.

— Poate a fost o confuzie? Marie-Claude este sportivă şi poartă cască şi ochelari de soare...

— Ți-o poți imagina pe eleganta Marie-Claude Leroux într-o ținută neon pe o bicicletă de munte?

Fabienne se gândi o clipă şi clătină din cap.

— Şi atunci ce?

— Am ridicat măcar puțin vălul trecutului lui Marie-Claude Elbaz, dar nu avem nicio legătură între crima anterioară din Saint-Gilles şi moartea lui Albert Cohen. Nicio legătură încă.

— Sunteți, însă, mulțumit, mon capitaine?

— M-ați salvat de la cea mai profundă disperare, sublocotenente Souillard.

Fabienne râse, crezând că Blanc făcuse o glumă.

Marius Tonon nu-şi făcu apariția decât în jurul prânzului. Purta o cămaşă albastră proaspăt călcată, cu model floral provensal, pantaloni de in de un alb imaculat, avea părul tuns şi mirosea a after-shave cu care se dădeau bunicii atunci când Blanc era copil. Nu zise niciun cuvânt despre ziua precedentă, iar Blanc fu inspirat şi nu-l întrebă nimic despre asta.

Aranjase să se întâlnească cu Fabienne la prânz la Le Planet şi-şi luă colegul cu el pentru a-l pune la curent cu starea anchetei. La masa de sub platani, Marius comandă un pastis chiar înainte ca ospătarul să le aducă meniul. Fabienne şi Blanc schimbară o privire. Apoi ea se uită cu ostentație la masa de alături unde un cuplu de tineri încerca să-şi hrănească gemenii. Băieții aveau aproximativ un an şi, judecând după cantitatea de resturi de mâncare de pe podea, părinții lor nu prea puteau să le îndese multă mâncare în gură.

Fabienne oftă.

— Şi eu şi Roxane vrem copii, anunță ea brusc.

De data aceasta, Blanc schimbă o privire cu Marius şi tăcu. Se întreba cum s-ar putea face aşa ceva. Adopţie? Fertilizare artificială? Fabienne se zbătea mult. Probabil că va fi nevoită să se lupte pentru căsătorie în instanţă. Nu i se păru o idee tocmai bună să încerce să aibă copii, dar era el oare un expert în probleme de familie?

Nimeni nu avea chef să mănânce o masă caldă în căldura amiezii. Blanc şi Marius comandară ratatouille[65] rece, Fabienne se mulţumi cu o salată mică. Blanc îi relată lui Marius despre trecutul întunecat al lui Marie-Claude Elbaz şi despre crima comisă de Action Directe.

— Dacă până şi DST-ul a închis dosarul, înseamnă că nimeni din Paris nu vrea să-şi păteze reputaţia cu acest caz, fu de părere Marius.

— S-ar putea încerca, replică Blanc.

— Nici măcar judecătoarea ta de instrucţie nu se va atinge de această chestiune, interveni Fabienne.

Blanc tuşi ruşinat.

— Oficial, investigăm moartea lui Cohen. Dacă de acolo reuşim să obţinem o conexiune cu Action Directe, justiţia va trebui să se ocupe de asta. Atunci chestiunea va fi oficială, indiferent dacă celor de la Paris o să le convină sau nu.

— Hai să analizăm suspecţii noştri, sugeră Marius. Madame Leroux – a avut oportunitatea să comită crima şi are vreun motiv?

---

[65] „Tocană” (fr., în original) (n.tr.).

— Oportunitate da, răspunse Blanc. Se presupune că la momentul accidentului se afla în gospodăria din Camargue. Fără martori, fără alibi. Fără scrupule. A mai fost implicată într-o crimă. Unui om care a comis deja o astfel de crimă îi este mai uşor să o comită şi pe a doua. Şi motivul ei: îi este teamă că reporterul a aflat despre trecutul său şi că va scrie un articol despre asta.

— Pentru care nu am găsit nici cel mai mic indiciu în computerul lui Cohen şi pe telefonul său mobil, sublinie Fabienne.

— Cu excepția unei insinuări din scrisoarea pe care Cohen i-a scris-o editorului său.

— Scrisoarea pe care a vrut s-o scrie, insistă ea. Este doar o ciornă. Nu avem nicio dovadă că Leroux sau soția lui, căreia nu i se adresează scrisoarea absolut deloc, au citit vreodată vreun rând din ea. Şi chiar dacă ar fi făcut-o, insinuarea lui Cohen este atât de vagă, încât nici nu poți fi sigur că se referea la madame Leroux.

— Marie-Claude Leroux, cunoscută drept Elbaz, are oportunitatea, are sângele rece necesar, dar nu putem să-i atribuim până acum niciun motiv convingător, rezumă Marius. Şi onorabilul ei soț?

— Aparent, Ernest Leroux se afla pe iahtul său din Port-Saint-Louis-du-Rhône în acel moment, spuse Blanc. Le-am solicitat ofițerilor de acolo să caute martori care să confirme.

— Biroul comandantului căpiteniei portului monitorizează bărcile scumpe de acolo chiar şi cu camere video, interveni colegul său.

— Aşa mi-a spus şi jandarmul la telefon, confirmă Blanc. Analiza este încă în curs, dar au promis că vor termina astăzi.

— Până atunci putem spune că Leroux are un alibi.

Fabienne se aplecă în față şi împunse furculița în aer, de parcă s-ar fi antrenat pentru un turneu de scrimă.

— Dar Leroux are multe motive. Motivul unu: poate a aflat de scrisoarea de protest a lui Cohen până la urmă. Ar fi cel puțin o afacere jenantă dacă cercul de prieteni al editorului l-ar critica pentru concedierea jurnaliştilor – tocmai atunci când acelaşi editor vrea să urmeze o carieră în politică. Cine pune ştampila pe cineva care concediază oameni? Motivul doi: Cohen se culcă cu soția lui.

Marius râse.

— Roger îi impută lui Cohen că a scormonit prin rufele murdare ale lui Marie-Claude. Tu îi impuți că a scotocit în patul ei. Sărmanul Cohen! De dovedit asta nu puteți, însă.

— Poate că Leroux chiar a aflat că jurnalistul cerceta trecutul terorist al soției sale? speculă Blanc fără să se descurajeze. Îşi ucide vechiul prieten pentru a-şi proteja soția. Şi pentru ca drumul său politic să nu fie oprit a doua oară din cauza unui scandal în jurul soției sale înainte ca Leroux să decoleze cu adevărat.

— Asta pare din ce în ce mai absurd.

— Bon, spuse Fabienne. Să-i lăsăm o clipă la o parte pe simpaticii noştri editori şi să ne ocupăm de ceilalți doi candidați.

— Daniel Boré? interveni Marius. Îl ucide pe Cohen pentru că reporterul a dat peste furtul de demult al tabloului de van Gogh şi Boré nu este atât de nevinovat pe cât şi-ar dori să credem.

— M-am tot gândit la interogatoriul acela, adăugă Blanc. Cunosc chiar, ezită el, o expertă în artă care are cartea lui Boré pe raftul ei. Acum apare un jurnalist precum Cohen care vine la el pentru a face cercetări. În acelaşi timp, însă, Boré află că e posibil ca Albert Cohen să fi găsit o fotografie a pictorului, ceea ce ar fi o senzație. Aşa că Boré îl îndepărtează pe Cohen pentru a fi sigur că pune mâna pe acea fotografie şi că faima e doar a lui.

Fabienne clătină din cap.

— Povestea are un clenci. Ieri, când te grăbeai panicat s-ajungi la fabrica ta de ulei, a sunat poliția din Marsilia. Boré a afirmat că a fost la MuCEM în ziua morții lui Cohen. Bineînțeles că au camere peste tot în muzeu. Iar camerele au înregistrat că Boré a intrat în clădire în jurul orei unsprezece şi a plecat abia după ora cinci după-amiază. Nu e posibil ca Boré să fi eliberat taurul de pe păşune, alibiul lui este solid ca o stâncă.

— Putain, murmură Marius. Aş fi arestat cu bucurie un bărbat care soarbe pastis în fața mea şi nu-mi oferă şi mie un pahar.

— Aşa că am rămas cu Olivier Guillaume, spuse Blanc.

— Cohen investighează furtul tabloului. Guillaume ştie despre asta cel puțin din momentul în care este apelat telefonic de Cohen care-i cere o întâlnire. Guillaume, care era deja principalul suspect la acea vreme, fie se teme că va

fi acuzat din nou pe nedrept, fie a fost el hoțul şi acum trebuie să se teamă că de data aceasta va fi condamnat. În orice caz, un motiv bun să comită crima. Guillaume se simte amenințat de Cohen.

Fabienne se lăsă mulțumită pe spate.

— Şi nici alibi nu are. Era cu mama lui, dar vrăjitoarea aia bătrână ar spune orice minciună din lume pentru fiul ei.

— Cu toate acestea, ea este un martor a cărui declarație ar trebui mai întâi să o infirmi. Până una alta, Guillaume are şi el un alibi, zise Marius, dând pe gât şi ultima picătură din carafa lui de rosé. Problema rămâne, de asemenea, că ar trebui să explici cum de ştie Guillaume că, la o anumită oră, Cohen merge pe o bicicletă de munte pe un anume drum departamental aflat lângă păşunea unui taur de luptă.

— Poate că Guillaume îl urmărise pe Cohen zile întregi? întrebă Fabienne. Lucrează la bar doar seara, chiar aşa a zis el. Merge cu maşina lui albă prin ținut. Şi un martor a văzut o maşină de culoare deschisă plecând în viteză de la locul accidentului.

Blanc oftă.

— Ceva nu se potriveşte aici. Moartea ciudată a lui Cohen; ambițiile editorului Leroux; relația soției sale cu Cohen; furtul de demult al unui tablou de van Gogh; crima comisă de Action Directe în trecutul şi mai îndepărtat. Nu întâmplător am dat peste toate aceste lucruri. Se leagă unul de altul. Dar în ce fel? Ne lipseşte o piesă din puzzle.

— Ne lipsesc o mână de piese de puzzle, anunță Marius, făcându-i semn chelnerului să vină, după care comandă trei cafele espresso.

În acel moment, se auzi telefonul lui Blanc. Un jandarm din Port-Saint-Louis-du-Rhône.

— Nu avem nicio declarație utilă a vreunui martor din port, anunță el. Se pare că monsieur Leroux era pe iahtul său. Dar din moment ce stă atât de des la bord, nimeni nu şi-a putut aminti exact detaliile de joia trecută. A fost acolo, dar nimeni nu ştie de la ce oră. În acest scop am făcut rost de o înregistrare de pe camera video din parcarea portului de iahturi. Volvo-ul lui Leroux a plecat de-acolo în jurul orei două după-amiaza. Cu toate acestea, din înregistrări nu ne putem da seama cine era la volan.

— Ora două? se asigură Blanc.

Cu o oră înainte de atacul taurului de luptă. Încheie apelul şi-i privi pe ceilalți.

— Cât timp durează s-ajungi de la Port-Saint-Louis-du-Rhône la locul accidentului? îl întrebă pe Tonon.

Tonon ridică din umeri.

— Poate patruzeci şi cinci de minute.

— Alibiul lui monsieur Leroux tocmai s-a evaporat, anunță Blanc şi le explică celor doi ce aflase.

— Mai mult decât atât, are o maşină deschisă la culoare, adăugă Fabienne.

— Nu este o dovadă 100%. S-ar putea ca altcineva să fi fost la volanul Volvo-ului. Cu toate acestea, se pare că ai montat o piesă din puzzle, spuse Marius, frecându-se pe burtă. Pe unde-o mai fi espressoul acela?

După ce se-ntorseseră cu toții în birourile lor, Blanc aşteptă până când Marius plecă la toaletă şi o sună pe Aveline la tribunal.

— Mon capitaine?

Vocea ei era rece şi Blanc simți că Aveline era uşor enervată.

Blanc nu auzi alte zgomote, dar cumva avea impresia că nu era singură. Tare ar fi vrut să-i şoptească nişte cuvinte tandre la ureche, dar se hotărî să rămână la subiect. Ar fi trebuit să-i spună seara trecută despre descoperirea lui Fabienne – mai târziu, când stăteau întinşi unul lângă altul, epuizați, şi când Aveline îl întrebase cine era femeia de la telefon şi dacă îl suna des seara. Acum Blanc raportă cât mai succint cu putință cum fosta Marie-Claude Elbaz ajunsese la curtea victimei ei.

— Pentru a începe o investigație, ar trebui să ştiu oficial că madame Elbaz, alias Leroux, este un suspect căutat într-un caz de crimă mai vechi, îi aminti Aveline. Cu toate acestea, din moment ce dosarul cu crima din Saint-Gilles a dispărut în adâncurile seifului de la DST, am mâinile legate. Cum ar trebui să justific deschiderea procedurii? Cum ar trebui să explic bănuiala mea că Marie-Claude Elbaz a ucis un cultivator de orez ce trăia în Camargue acum trei decenii? Nu am nici măcar un document solid în mână. Puteți să-mi prezentați un astfel de document?

— Nu, madame le juge. Dar încă mai am documentul de la DST...

— ... pe care nici măcar nu aveți voie să-l vedeți. Dacă soțul meu nu cere să vi se taie capul pentru asta, atunci orice avocat mediocru va face o masă de sărbătoare din el.

— Am o presupusă criminală care a cumpărat proprietăți de la familia victimei sale şi s-a prezentat drept sfânta protectoare a vietnamezilor persecutați. Ar trebui să ignor aşa ceva şi să-mi văd de treburile mele?

— Este o idee foarte bună, mon capitaine.

„Asta e aceeaşi femeie pe care o țineam în brațe acum câteva ore”, îşi spuse Blanc, uluit.

— Sunt un polițai, madame le juge. Nu sunt programat să-i las pe criminali în libertate.

— Nici eu, dar nu mă implic în cazuri fără speranță.

— Dar vă place riscul!

— Şi îmi place să câştig. Nu mă implic în ceva de unde voi ieşi perdantă. Asta nu se cheamă asumare de riscuri, ci prostie.

Aveline tăcu o secundă. Când reîncepu să vorbească, Aveline încă avea ceva oficial în glas, dar tonul îi deveni uşor mai cald. Poate că acum era singură?

— Mon capitaine, nu vă interzic să scormoniți în această poveste murdară, dar trebuie să-mi scoateți un bulgăre de aur din mizeria asta, altfel voi avea probleme. Capul dumneavoastră stă deja de câteva săptămâni pe butucul de

decapitare, iar dacă o țineți tot așa, veți coborî singur ghilotina.

— Mi-ați refuza cazul ca să-mi salvați gâtul?

— A început să-mi placă de gâtul dumneavoastră.

Blanc fu nevoit să zâmbească.

— Ce fel de bulgăre de aur v-ați dori, deci?

— Luați-vă gândul de la dosarul de la DST. Nu vom avea niciodată voie să-l folosim. Investigați, însă, în continuare cazul lui Cohen – până la urmă, madame Leroux a fost gazda victimei. Prin intermediul lui Cohen ați dat de tabloul de van Gogh furat de mult – iar madame Leroux a fost în definitiv chestionată ca martoră la acea vreme. Așadar aveți ocazia să săpați în trecutul lor. Strict oficial, vă dau permisiunea să investigați. Şi cine ştie ce veți găsi în trecutul acesta, odată ce veți începe să săpați?

— Un bulgăre de aur cu emblema Action Directe pe el.

— Dacă aveți așa ceva, o să vă scot personal capul de sub ghilotină.

— Sper să ne întâlnim curând la locul execuției.

— Puteți să mă sunați oricând, mon capitaine.

Mai târziu, Blanc se-nvârtea cu maşina prin Salon şi înjura pentru că nu găsea loc de parcare. Acoperişul rățuştei era deschis până în spate, însă oraşul se afla în mijlocul unei mari depresiuni care menținea căldura la fel ca un wok. Aerul strălucea deasupra asfaltului, maşinile se târau bară

la bară printre rândurile de case. Dacă Blanc şi-ar fi găsit un loc undeva pe margine, ar fi parcat imediat 2CV-ul şi ar fi continuat pe jos, ar fi fost mai rapid aşa. Trecu, însă, o jumătate de oră până ce i se deschise o portiță în față. Ridicarea vehiculelor parcate neregulamentar. Merde, se gândi el şi lipi un semn oficial cu inscripția „Jandarmerie" în spatele parbrizului maşinii şubrede de epocă. „Nimeni n-o să creadă asta", îşi spuse el resemnat. Spera că n-o să se găsească vreun localnic supărat care să dea telefon să-i ridice maşina – rățuşca nu va supraviețui tratamentului dur dintr-un vehicul de remorcare.

Blestemă soarele, traficul, străzile înfundate şi puțin şi pe doctorul Fontaine Thezan care-l băgase-n treaba asta. Un SMS la scurt timp după conversația lui cu Aveline: Ne întâlnim la Casa à Palabres pentru a face schimb de bârfe?

Blanc fu nevoit mai întâi să-l lase pe Marius să-i explice că asta e o cafenea în Salon.

— Un local ciudat, murmurase colegul său, pe jumătate apreciativ, pe jumătate sceptic. Ce te călăuzeşte tocmai acolo?

— O femeie frumoasă, răspunsese Blanc, punându-şi în minte aceeaşi întrebare: „De ce a ales medicul legist taman acel loc? Nu se putea la spital?"

— Pentru că în mod sigur niciunul dintre colegii mei n-o să vină pe-aici ca să ne-audă, răspunse ea la întrebarea lui cinci minute mai târziu.

Fațada de la Casa à Palabres strălucea în galben şi roşu, în interior erau două rânduri de mese într-o cameră sub formă de furtun, al cărei capăt fără ferestre era mărginit de o

tejghea pe care se aflau prăjituri de casă. Vinuri cultivate ecologic luceau pe rafturi. Mirosea a ierburi exotice. Toate mesele erau ocupate de oameni care nu prea arătau că vor vota pentru Frontul Național. Doar locul din fața medicului legist mai era liber. Fontaine Thezan îşi amesteca ceaiul verde, pierdută în gânduri, până când îl văzu. Femeia se potrivea perfect în acest univers ciudat. Blanc, în schimb, se simțea deplasat.

— E în regulă, îl încurajă Fontaine Thezan când îl văzu pe Blanc privind în jur şi cântărind orice lucru.

— Mă simt de parcă sunt în biroul partidului Les Verts, recunoscu el.

— De la ultimele alegeri nu se prea mai râde acolo ca aici. Beți cafea, presupun?

El dădu din cap şi o lăsă pe ea să preia comanda. După prima înghițitură amară, simți cum i se limpezeşte mintea.

— Deci? întrebă el.

Fontaine Thezan îşi ridică degetul mare în sus de parcă ar fi început să numere ceva.

— Toți medicii din Paris şi din Midi i-au prescris Viagra lui Ernest Leroux cel puțin o dată. Fără indicații medicale, dar unii domni iau pastilele albastre profilactic, ca să spunem aşa.

— Ceea ce, strict vorbind, nu este legal.

— Să nu dați informația mai departe unui polițai.

Ridică al doilea deget.

— Dacă toată lumea ar fi la fel de sănătoasă ca Marie-Claude Leroux, atunci toți medicii ar fi săraci ca nişte cerşetori. Chiar şi pe fiica ei a născut-o în apartamentul său din Paris cu ajutorul unei moaşe, fără medici. De-altfel, regula pare să fie: fără tratament, fără cură, fără boală, fără prescripție medicală.

„Fără să lase vreo urmă de decontare prin cardul electronic de la Securité sociale", gândi Blanc. „Poate că madame Leroux se mai îmbolnăveşte din când în când – dar are probabil un medic foarte discret care acceptă plăți în numerar?"

Fontaine Thezan îşi ridică al treilea deget.

— Nora Leroux, în schimb, pare puțin instabilă. Droguri. Halucinații. Stă sub tratament psihiatric de când a început şcoala. Detalii mai exacte nu ştiu, dar sinceră să fiu nu v-aş divulga mai multe dacă aş şti. La un moment dat începe confidențialitatea medicală. În orice caz, se pare că ar trebui să ne fie milă de fetiță.

Blanc mai pălăvrăgi puțin cu medicul legist şi-şi dădu seama că-şi bea cafeaua mai încet decât era necesar. Nu numai că aproape niciun medic nu ar pune piciorul în Casa à Palabres, dar probabil niciun polițai. Îşi notă adresa. Când şi-a făcut ultima dată timp să vorbească despre Dumnezeu şi lume într-o cafenea ciudată? Când era student? Nu voia să numere câți ani trecuseră de-atunci. În cele din urmă, Fontaine Thezan a fost cea care se ridică şi zâmbi scuzându-se.

— Mă-ntorc acum la cabinetul meu şi voi fuma un joint înainte de a mă apleca asupra următorului meu pacient. Pe

căldura asta, e mai bine dacă scoți noaptea cadavrele din camera frigorifică.

Îl sărută pe ambii obraji.

— Dumneavoastră plătiți pentru această consultație.

Blanc dădu din cap şi plăti nota pentru ceai şi cafea. Mai rămase puțin şi-şi scoase telefonul mobil, deşi era singurul din încăpere care avea să vorbească la telefon. Doar un apel rapid la madame Leroux.

Spera că va răspunde stăpâna casei. Aşa ar putea să stabilească o întâlnire cu ea – pentru o conversație mai lungă despre trecutul acesteia. Dar vocea de la celălalt capăt semăna cu a lui madame Leroux, dar nu chiar; era mai tânără, mai tulburată.

— Dumneavoastră sunteți polițaiul cu maşina prăpădită! exclamă Nora Leroux de-ndată ce Blanc se prezentă.

— Mama ta este disponibilă?

— Ce doriți de la mama? Ar trebui să vorbiți cu mine, putain!

Rostise ultima propoziție la fel de subit ca un strigăt de ajutor.

— Voi ajunge la dumneavoastră într-o oră! promise Blanc şi închise.

Deodată se simțea pe fugă.

Rendez-vous înainte de moarte

Delta Camargue zăcea cufundată în lumina violetă a serii de parcă era acoperită de o pătură de catifea. Peste pământul mlăştinos se legănau văluri de ţânţari. Se înregistrau aproape treizeci de grade. Nu era prea multă activitate pe drumul departamental, însă aproape fiecare şofer care venea din spatele răţuştei lente îi trimitea lui Blanc semnale luminoase intermitente în oglinda retrovizoare înainte să-l depăşească. În cele din urmă, unei doamne în vârstă dintr-un Peugeot 607 mare i se făcu milă de el. Încetini maşina când trecu pe lângă dânsul. Geamul lateral întunecat al limuzinei dotate cu aer condiţionat alunecă în jos şi doamna se aplecă spre Blanc cât de mult îi permitea centura de siguranţă.

— Conduceţi fără stopuri, monsieur! strigă ea peste curentul de aer produs în timpul deplasării. Era cât pe ce să vă lovesc în spate.

Zicând acestea, femeia acceleră şi dispăru cu viteză în amurg.

Blanc înjură şi parcă 2CV-ul pe o fâşie îngustă dintre şosea şi şanţul de scurgere. Coborî din maşină, dădu ocol răţuştei – avea lumină în faţă, dar în spate nu. În portbagaj ţinea o cutie de scule legată cu o curea cu clichet. „Riou ar putea fi capabil să demonteze o maşină întreagă cu sculele astea.” Blanc, însă, fu bucuros să găsească o lanternă pătrată de tablă de modă veche şi o rolă de bandă adezivă Gorilla. Aprinse lanterna şi o lipi cu banda argintie în centrul geamului din spate al maşinii, astfel încât raza de lumină să ajungă pe bara de protecţie. Spera că bateriile vor rezista pe

tot traseul dus-întors. Nimeni nu-i mai trimise semnale luminoase după ce îşi continuă drumul. Toată lumea părea să considere normal ca un şofer de răţuşcă să folosească noaptea o lanternă pe post de lumină de poziție.

— Chiar nu mai aveți nici măcar câțiva euro pentru un girofar albastru? îl întâmpină Nora Leroux când opri puțin mai târziu în fața mas-ului familiei.

Stătea în fața casei şi părea că-l aşteaptă acolo de ceva vreme.

— Merg prost treburile în Franța, răspunse Blanc. Data viitoare vin cu bicicleta. Ce pot să fac pentru dumneavoastră, mademoiselle?

Fiica editorului păli. Îşi încrucişă mâinile pe umeri de parcă ar fi vrut să se îmbrățişeze. Apoi, observându-şi propriul gest, îşi coborî rapid brațele şi se-nfurie.

— Hai să ne aşezăm lângă piscină, strigă ea furioasă.

— Nu mergem înăuntru? întrebă Blanc, gândindu-se la roiurile de țânțari.

— Mă sufoc acolo.

— Alors[66]? întrebă Blanc în timp ce se aşeza pe un scaun de răchită.

Două spoturi mari străluceau în piscină, ale căror raze erau refractate de apă pentru a crea o lumină albăstruie care se topea spre cerul nopții. În rest nu mai exista o altă sursă de

[66] „Deci” (fr., în original) (n.tr.).

lumină decât țigara aprinsă a Norei Leroux care emana din când în când o lumină roşie. Spera că fumul de țigară va alunga măcar insectele. I-ar fi plăcut să fie mai multă lumină ca să-i poată vedea trăsăturile feței.

— Acest Boré a fost aici, izbucni Nora.

— Recent?

— Chiar cu o zi înainte de moartea lui Albert... înainte de moartea lui monsieur Cohen.

— Miercuri, 3 august?

Blanc îşi înăbuşi impulsul să-şi scoată carnețelul şi să ia notițe deoarece simțea că asta o va tulbura pe tânără.

— Nu mă pricep la datele calendaristice, spuse ea brusc. Nici nu ştiu dacă august are treizeci sau treizeci şi una de zile. Oricum, cu o zi înainte de accident, tipul ăsta a fost aici. Stătea ghemuit acolo unde stați dumneavoastră acum.

— Ați vorbit cu el?

— Încă o întrebare ca asta şi-o s-o ştergeți de-aici imediat! Nu vorbesc eu cu tipul ăla.

Ea trase aer în piept atât de adânc, încât Blanc se temu pentru o clipă că are o gaură în plămân.

— A vorbit cu mama mea, cu cine altcineva? Tata era pe iahtul lui. Mama credea că eram ieşită cu prietenii. Dar eu... nu mă simțeam bine şi stăteam în pat în camera mea.

Arătă spre o fereastră din spatele mas-ului, la câțiva metri de piscină.

— Nu stăteam tocmai în primul rând, dar îi vedeam destul de bine.

— Mama dumneavoastră şi monsieur Boré au... Blanc ezită, au purtat un dialog?

— Vreți să-ntrebați dacă s-au futut, nu-i aşa? Nu. Cel puțin de data asta nu. Dacă luați în considerare că mama mea şi Boré obişnuiau să... Imaginați-vă că dacă relația lor ar fi durat mai mult, atunci Boré ar putea fi tatăl meu!

Râse isteric.

— De cât timp ştiți despre relația din trecut a mamei dumneavoastră cu Boré?

— De când mă ştiu. Toată lumea din Paris ştie asta. Individul acela cu arta, gagica editorului. Lumea şuşoteşte.

— Şi tatăl dumneavoastră ştie despre asta?

— Bineînțeles.

— Ştia şi el că monsieur Boré a fost aici în miercurea aceea, mademoiselle Leroux?

Nora se-aplecă spre el.

— V-ați duce pe iaht dacă ați şti că fostul iubit al soției dumneavoastră vine-n vizită?

— Nu am iaht.

„Şi nici soție”, adăugă Blanc în gând.

— De ce îmi spuneți toate acestea, mademoiselle?

— Pentru că vreau să scap de voi, polițaii, merde! De când a murit Albert, tot veniți pe-aici şi-adulmecați.

— Aceasta este doar a treia mea vizită. Şi practic, mi-ați cerut să vin la dumneavoastră.

— Polițaii şi cu mine suntem în puncte diferite ale lanțului trofic, continuă ea de parcă Blanc nu ar fi spus nimic.

Poate că nici măcar nu-l ascultase.

— Polițaii mănâncă, eu nu vreau să fiu mâncată. De aceea vreau să mă lăsați în pace. Şi pe tata. Dacă este ceva cu adevărat putred în legătură cu moartea lui Albert, la Boré găsiți lucruri putrede. Luați-l pe el la rost!

— De ce fostul iubit al mamei dumneavoastră să-l fi ucis pe unul dintre reporterii tatălui dumneavoastră? întrebă Blanc.

— Ar trebui să găsiți dumneavoastră răspuns la-ntrebarea asta! Multă vreme, Boré a fost pentru mine un gunoi fără nicio valoare. O amintire urâtă pe care n-o uiți niciodată şi pe care totuşi o uiți de cele mai multe ori, mă-nțelegeți?

Jarul de la țigară îi luminează fața pentru o clipă. Se uita acum la el aproape ca şi cum i-ar cere ajutorul.

— Tata a avut odată o infecție la un dinte pe când eu aveam şase sau şapte ani. Arăta rău. A fost dus la spital în toiul nopții. Îmi aduc aminte foarte bine acest moment atunci când trebuie, şi totuşi de cele mai multe ori nu mă gândesc la asta. La fel e şi cu treaba cu Boré şi mama. Un dinte cu puroi din trecut.

— Şi deodată abcesul se sparge din nou.

Tăcu preț de câteva secunde şi se uită la el implorându-l din priviri să-i dea dreptate.

— Da. Dintr-odată, tipul stă lângă mama mea lângă piscină.

— Niciun avertisment? Niciun telefon? Nicio scrisoare? Nicio întâlnire în ultimii ani?

Nora Leroux ridică din umeri.

— Poate-au fost. Poate nu. Mama mea este atât de secretoasă, încât nu ar spune o vorbă nimănui nici măcar dacă o navă spațială ar ateriza pe iubitele ei câmpuri de orez. Şi cu siguranță nu mie. Dacă n-aş fi stat pe ascuns în camera mea, nu aş fi ştiut niciodată că Boré a fost aici. Cine ştie de câte ori a mai vizitat-o? Cel puțin, nu părea să aibă probleme în a-şi găsi drumul către mas-ul nostru.

— Şi cei doi discutau doar. Despre ce anume?

— Despre Cohen.

— Ce anume?

— Habar n-am.

— Mademoiselle Leroux, am condus o oră până în mlaştina aceasta şi dumneavoastră...

— Nu-mi țineți predici, da? Camera mea nu este suficient de aproape, v-am spus doar. Nu am reuşit să descifrez niciun cuvânt, deşi cei doi deveneau din ce în ce mai nervoşi, iar tonul lor din ce în ce mai tare. La un moment dat, Boré a sărit în sus şi a început să enumere ceva pe degete: în primul rând, în al doilea rând, în al treilea rând. Şi de fiecare dată striga numele lui Cohen: „În primul rând,

Cohen a zis... În al doilea rând, Cohen a făcut... În al treilea rând, Cohen a dres... ”.

— Şi cum a reacționat mama dumneavoastră?

Nora Leroux se-mbrățişă din nou şi de data aceasta gestul fu inconştient.

— Părea speriată. Din ce în ce mai speriată cu fiecare lucru enumerat. Şi apoi i-a şoptit ceva. Şi-atunci tipul ăsta a luat-o în brațe. Părea că o consolează.

Nora se cutremură de dezgust.

— Şi după aceea? întrebă Blanc fără milă.

Se aştepta ca Nora să-i spună acum că mama ei dispăruse în casă cu Boré. Sau poate chiar lângă piscină...

— După aceea Boré s-a ridicat şi a plecat. Când şi-a luat rămas-bun, a îmbrățişat-o pe mama, a mângâiat-o din nou, a consolat-o. Dar i-am văzut fața când a plâns pe umărul lui. Tipul zâmbea şi părea foarte mulțumit. Mulțumit de sine. N-ar fi putut să rânjească cu mai multă satisfacție nici dacă i-ar fi tras-o mamei mele.

Gândurile lui Blanc goneau ca nebunele. Boré şi Marie-Claude Leroux au ținut secretă această întâlnire. Istoricul de artă l-a mințit în față când l-a interogat prima dată: N-am mai văzut-o de ani de zile. Şi ea spusese: Ar trebui să calculez câți ani au trecut. De fapt, se întâlniseră cu doar câteva zile în urmă – pentru a discuta despre Cohen pe care se presupune că Boré îl întâlnise doar o singură dată şi pe care, de altfel, nu-l cunoştea decât de la televizor.

— Au mai fost menționate şi alte nume? întrebă el.

Nora Leroux clătină din cap. Părea epuizată. Vulnerabilă.

— Olivier Guillaume?

— V-am spus ce ştiu, merde! Ca să mă lăsaţi în pace şi nu ca să-mi mai puneţi o mie de întrebări. O să-i spun lui tata să vorbească cu prietenul său, secretarul de stat. Despre dumneavoastră!

Nora Leroux îi aruncă o privire provocatoare.

— Monsieur Vialaron-Allègre şi cu mine ne cunoaştem de mult, răspunse sec Blanc. Unde aţi fost în după-amiaza zilei de 4 august, mademoiselle Leroux?

— 4. August? Nu ştiu ce zi a mai fost şi aia...

— ... e ziua în care monsieur Cohen a fost omorât de un taur de luptă, mademoiselle.

Ea tuşi de la fumul de ţigară.

— Ce-nseamnă rahatul ăsta? gâfâi ea.

— Un martor a văzut o maşină de culoare deschisă al cărei şofer a plecat de la locul accidentului cu viteză mare. Aş dori să vorbesc cu şoferul respectiv. În calitatea sa de martor. Polo-ul dumneavoastră este alb, locuiţi aproape de locul unde a murit Cohen, aşa că vă-ntreb. Nici măcar un secretar de stat n-o să considere întrebarea mea drept ceva ilegal, adăugă el cu un zâmbet subțire.

— În dimineaţa zilei respective am fost pe plaja de la Saintes-Maries.

— Aveți martori?

— Erau un milion de oameni în jur, dar nimeni nu-şi va aminti de mine. Ca întotdeauna.

— Cât timp ați stat pe plajă?

— Până mi s-a făcut prea cald. Am mâncat ceva. Am băut o cafea. Singură.

— În Saintes-Maries-de-la-Mer?

Nora Leroux clătină din cap.

— Prea mulți turişti. Am fost în Saint-Gilles, acolo e mai linişte.

— În ce restaurant?

— Habar n-am. Undeva lângă un canal sau un râu. Chiar trebuie să plecați acum. Ce-i drept, tatăl meu nu va veni în noaptea asta acasă pentru că...

Vocea ei se stinse, dar apoi îşi reveni.

— Dar mama se poate întoarce în orice moment. Nu vreau să vă vadă, bine?

— Bon, răspunse Blanc ridicându-se.

— Şi cotiți în cealaltă direcție când ajungeți pe drumul departamental, spuse ea. O să faceți într-adevăr un ocol imens, însă nu vreau să vă-ntâlniți pe drum cu mama. O să vă recunoască maşina asta ciudată.

— Conduc practic fără lumini aprinse, zise Blanc, însă coti în direcția opusă pentru a-i face pe plac Norei Leroux.

Stopul improvizat din spatele rățuştei strălucea din ce în ce mai slab în noapte. Din fericire, pe şosea erau doar câteva maşini, majoritatea pe banda din sens opus. „Piese de puzzle", se gândi Blanc. „Am din nou câteva piese de puzzle în mână, dar unde aş putea să le inserez?" Nora Leroux îl chemase la ea ca să pună poliţaii pe urmele lui Boré. Să-i ţină departe de tatăl ei. Departe de ea însăşi. Departe şi de mama ei. O fi Marie-Claude chiar aşa de secretoasă, chiar şi faţă de singurul ei copil? Oare ştia Nora mai multe despre Action Directe şi despre o crimă comisă în Camargue cu ani buni înainte de a se naşte? Oare povestea despre întâlnirea secretă a lui Boré şi a lui madame Leroux chiar era adevărată? Poate că Boré nu-l minţise deloc – şi că Nora tocmai îi spusese un basm ca să trezească suspiciuni?

Pentru că a fost ea însăşi făptaşa? Se referea mereu la decedat cu prenumele său atunci când nu putea fi atentă. Poate pentru că era un prieten vechi de familie. Dar poate şi... Pasiunea şi gelozia erau motive foarte bune pentru a comite o crimă. Poate Cohen începuse ceva cu tânăra Leroux? Sau avusese o relaţie cu ea cu mult timp în urmă şi acum, că a devenit un bărbat adevărat şi voia să-şi schimbe viaţa, s-a despărţit de ea? Cu toate acestea, Nora Leroux purta un Ice-Watch din plastic la încheietura mâinii. Îşi pusese acest ceas simplu, deja deteriorat, pentru că un alt ceas dispăruse brusc? Sau purta mereu accesorii la modă? Blanc încercă să-şi amintească ce îi plăcea propriei sale fiice şi, în cele din urmă, recunoscu în sinea lui că nici măcar nu-şi putea da seama dacă Astrid purta ceasuri de mână.

„Presupunând”, îşi spuse, „că povestea asta e adevărată, atunci Boré şi Marie-Claude Leroux aveau un secret pe care nu voiau să-l împărtăşească nimănui. Foştii îndrăgostiți. Foştii colegi dintr-un muzeu provincial care fuseseră audiați ca martori într-un caz de furt al unui tablou de artă. Un furt pe urma căruia se aflase Albert Cohen. Cohen, despre care cei doi vorbiseră suficient de tare pentru ca Nora să-i audă numele din camera ei. Boré – entuziasmat. Madame Leroux – agitată, tulburată. Atât de tulburată încât Boré ajunge să fie nevoit să o consoleze, ceea ce, la rândul său, pare să-l satisfacă în mod pervers. Şi la mai puțin de douăzeci şi patru de ore după această întâlnire clandestină, Cohen zace spintecat pe un drum departamental.”

Dacă povestea era adevărată, Blanc ar fi trebuit să facă într-adevăr ceea ce Nora Leroux dorea ca el să facă: să-l ia în vizor pe Boré. Însă domnişoara instabilă nu-şi dăduse seama că asta însemna automat că va continua să se ocupe şi de Marie-Claude Leroux. Mai ales acum. Pe de altă parte, fiica îl amenințase că-l anunță pe Vialaron-Allègre. Oare chiar ar putea să facă o plângere la secretarul de stat? Şi ce măsuri ar lua Vialaron-Allègre în privința asta?

Când micul motor al 2CV-ului se opri în cele din urmă în fața fabricii vechi de ulei, Blanc rămase mult timp la volan, pierdut în gânduri. La un moment dat surprinse cu coada ochiului o umbră în fața casei de alături şi tresări. Fostul soț al lui Paulette? Bâjbâi cu mâna dreaptă după pistol şi împinse încet mânerul portierei cu mâna stângă. Îşi dădu, însă, seama că era însăşi Paulette Aybalen care stătea în fața casei ei şi tocmai începea să-şi stropească VW-ul Golf cu un furtun. Surprins, Blanc ieşi din maşină, dezlipi lanterna care abia mai lumina de pe bandă Gorilla şi se-apropie de ea. Uşa casei ei era deschisă şi Blanc auzi

muzică rock. Led Zeppelin. Paulette nu-i auzi paşii până când nu ajunse aproape de ea. Tresări apoi şi ţipă înăbuşit.

— Nu te teme, o linişti Blanc, stânjenit. Sunt unul dintre băieţii buni.

Ea râse agitată şi-şi împinse în spate o şuviţă de păr negru.

— Ar fi trebuit să-mi dau seama, zise ea. Nu putea fi fostul meu. Lui îi este frică de întuneric.

— Ce faci aici? întrebă Blanc.

— Bate vântul din sud, explică ea râzând şi simţindu-se de data aceasta liberă când îi văzu privirea nedumerită.

Şterse cu două degete peste un loc de pe tabla albastră a maşinii pe care nu o spălase încă. Chiar şi în lumina slabă de la ferestrele casei, Blanc văzu că vârfurile degetelor ei se îngălbeniseră.

— Nisip din Sahara, spuse Paulette. Dacă vântul de miazăzi este suficient de puternic, o să ne aducă nisip cu camionul.

— Şi de aceea îţi speli maşina în miezul nopţii?

— Altfel nu pot să mai văd nimic prin parbriz mâine-dimineaţă. Nu am avut timp azi să fac asta. Am fost în Aix. La spital.

Văzu privirea şocată a lui Blanc şi zâmbi.

— O să iau grija ta pentru mine ca pe un compliment, îl linişti ea repede. Am vizitat-o pe Sylvie Micheletti.

— Nu se simte bine?

— A făcut chimioterapie din nou săptămâna aceasta. Am vrut doar să-i țin companie un pic, dar apoi ne-am întins la vorbe.

— Nu ştiam asta, mărturisi Blanc, stânjenit.

— Nu e tocmai genul de persoană care să anunțe la ziar că are cancer. Se luptă de ani de zile, începe să se obişnuiască. Şi noi începem să ne obişnuim. Poți să râzi şi să plângi cu ea, dar niciodată să nu porți mănuşi când eşti cu ea.

Blanc dădu din cap obosit.

— Mă duc să mă-ntind.

— Să nu faci prea mult zgomot cu aspiratorul tău.

El o privi atât de uimit încât ea îl sărută pe ambii obraji.

— Nisipul de Sahara, şopti ea. Casa ta nu are acoperiş, îți aminteşti? Bonne nuit[67].

Blanc îşi petrecu prima jumătate a orelor rămase din noapte măturând şi ştergând cel mai fin praf gălbui din toate camerele. Pornise radioul pentru a se ține treaz. Între două melodii pe care Blanc nu le mai auzise niciodată, un moderator enervant de vesel avertiza lumea de la canicule, valul de căldură care se abătuse, de cât de periculos era să lucrezi la aceste temperaturi. „Merde”, se gândi el, „mulțumesc pentru încurajare!” Opri aparatul.

[67] „Noapte bună” (fr., în original) (n.tr.).

Când în cele din urmă se-ntinse pe patul lui tare, se uită la cer prin scheletul grilajului acoperişului. Stelele arătau ca nişte ace de sticlă. O lună gălbuie, strălucitoare, de dimensiunea unei role de film ştiinţifico-fantastic. Umbre de lilieci. Strigătul strident de vânătoare al unei bufniţe, strigătul de moarte al unui şoarece. Trei lumini în noapte şi un zgomot înfundat: un avion care se îndrepta spre sud. Africa, undeva dincolo de orizont. „Nu", gândi Blanc, „nu dincolo de orizont. La naiba, sunt deja în mijlocul Africii! În mijlocul Saharei." Dacă ar fi ţinut o femeie în braţe şi ar fi privit cu ea acest cer nesfârşit al nopţii, acela ar fi fost momentul perfect. Noroc curat. Dintr-odată, tânjea aproape fizic după Paris şi după acoperişuri şi zgomot de maşini şi reclame luminoase scânteietoare şi după ploaie şi după sirena de ambulanţă şi duhoarea rahatului de câine de pe trotuare.

Când adormi în cele din urmă, le visă pe Geneviève şi pe Aveline, pe Paulette şi pe Sylvie, pe Nora Leroux, pe fiica sa, Astrid – şi pe Marie-Claude Leroux care tot striga numele lui Cohen. În visul lui apăru apoi Sahara cu nisipul ei fin pe care îl îndepărta cu lopata şi care se prelingea iar şi iar. Şi apoi, în cele din urmă, încetă să mai viseze.

Colecţionar şi pictor

Blanc se trezi la prima lumină cenuşie a zorilor care se infiltra în casă. Corpul lui se obişnuise atât de mult cu căldura, încât aerul saturat de rouă care sufla prin grilajul deschis al acoperişului îl făcu să tremure pentru o clipă. Nici măcar nu era ora 5:30 într-o zi de vineri din luna august: nici măcar după trei ore n-o să fie nimeni la secţia

de jandarmerie din Gadet. Astăzi era zi de târg şi cei care se treziseră devreme îşi făcuseră provizii pentru weekend înainte de a merge la muncă. Nu putea să-l sune încă nici măcar pe Riou pentru a-i cere să schimbe stopurile arse care îi cufundaseră rățuşca în întuneric, dacă nu cumva era ceva mult mai complicat. Aşa că făcu un duş în grabă – până şi apa de la capul duşului avea culori de Sahara – şi apoi scotoci prin casă până când găsi baterii noi pentru lanterna de tablă.

Exista totuşi un om cu care voia să-şi încerce norocul chiar la ora asta. Blanc parcurse scurtul drum până la Olivier Guillaume.

Când 2CV-ul lui ajunse în curte, primele broaşte ale dimineții orăcăiau – sau erau ultimele, Blanc nu ştia dacă animalele dăduseră concert toată noaptea. Fațada casei părea puțin mai spălăcită decât la prima lui vizită. Obloanele verzi de lemn erau închise, însă dintr-o anexă – prea mare pentru o magazie, prea mică pentru un garaj – țâşnea o lumină albă printr-o poartă deschisă şi ajungea până pe asfaltul crăpat. Olivier Guillaume ieşi afară câteva secunde mai târziu. „Probabil că a auzit motorul”, bănui Blanc.

Bărbatul se uită atent la maşină de parcă ar fi fost o provocare pe patru roți. „Poate că nu simte că este luat în serios pentru că eu vin la el cu o rablă ca asta”, se gândi Blanc şi oftă. Guillaume era unul dintre acei oameni care se simțeau insultați şi de cel mai slab fulger care venea din cea mai îndepărtată galaxie.

— Vă rog să scuzați deranjul de la această oră neobişnuită, monsieur Guillaume. Îmi puteți acorda cinci minute?

— Nu dorm niciodată mult. Dar nu am timp.

— Doar cinci minute.

Guillaume aruncă o privire rapidă către o fereastră închisă de la primul etaj al casei, apoi dădu din cap şi-şi flutură mâna agitat. Şchiopătă şi făcu din nou gestul cu mâna, mai nerăbdător.

— Veniți aici. Şi vorbiți mai încet.

Blanc intră în şopron şi rămase în prag, uimit. Un lampadar cu halogen, de tipul celor care fuseseră la modă în anii optzeci, lumina clinic mica încăpere. Podeaua de beton era pătată cu ulei, tencuiala se desprindea de pe pereți, dulapurile din oțel din spate aveau mai mult de doi metri înălțime şi erau acoperite cu primul strat de rugină. Uşile lor erau deschise, iar pe un banc de lucru din fața lor stăteau nişte tablouri. Blanc se uita la compozițiile abstracte prinse în rame simple sau aurii. Natură moartă cu flori. Trei sau patru tablouri în acuarelă care, în calitatea sa de profan, i se păreau impresioniste. Xilogravuri asiatice.

— Colecția tatălui meu, îi explică Guillaume cu voce joasă. De când a dispărut, mama a ținut-o aici în şopron pentru că nu mai vrea să vadă tablourile în casă. Le mai scot la aer din când în când.

Blanc se uita când la capodopere, când la omul bătrân şi jenat, îmbrăcat în haine decolorate, şosete şi sandale, care stătea lângă tablouri ca un şcolar ce fusese prins făcând pozne.

— În timpul anchetei, începu el, am găsit un indiciu care leagă cazul tabloului de van Gogh furat din Musée Maly de localitatea Saint-Gilles. Cunoaşteți comuna?

Guillaume devenise palid.

— Saint-Gilles nu are absolut nimic de-a face cu van Gogh, murmură el.

— Există, spuse Blanc precaut, zvonuri că tabloul furat este ascuns undeva în biserica din Saint-Gilles. La fel ca tabloul de van Eyck furat din Catedrala din Gent.

— Marie-Claude, şopti Guillaume. Cățeaua aia v-a suflat asta, nu-i aşa? Doar pentru că am vorbit cu ea o dată, doar o dată. Doar am vorbit! Şi după douăzeci de ani ea asmute polițaii să mă muşte de gât!

— Monsieur Guillaume, nu mă interesează gâtul dumneavoastră. Vă întreb ca martor. Ca... căută cuvântul potrivit, ca expert, ca să spunem aşa.

— Trebuie să plecați acum, ripostă el. Cele cinci minute au trecut. Mama se poate trezi în orice clipă.

Blanc ştia că o să-l chinuie pe Guillaume dacă-şi ridica vocea sau dacă pur şi simplu stătea acolo pe loc în fața lui şi nu-l lăsă inima să facă aşa ceva.

— Eh bien, murmură el, bătându-şi două degete de frunte, un gest care însemna atât recunoştință, cât şi rămas-bun.

Îl auzi pe Guillaume şchiopătând în spatele lui, era atât de aproape încât simți mirosul hainelor nespălate ale acestuia. Parcă ar fi vrut să-l împingă în maşină. Blanc se-ntoarse din

nou spre Guillaume după ce deschisese deja portiera. Dintr-odată căzură fire de lumină în exterior prin obloanele de la primul etaj.

— Vă rog, şopti Guillaume. Chiar trebuie să curăț tablourile.

— Ați auzit vreodată de o crimă comisă de Action Directe în Saint-Gilles? întrebă Blanc. Comisă asupra unui cultivator de orez?

Guillaume clătină din cap. Era clar că nu ascultase deloc şi nici nu era deosebit de interesat de vestea unei crime din Saint-Gilles.

— Plecați de-aici, vă rog, capitaine, spuse el.

Câteva secunde mai târziu, în timp ce Blanc conducea pe drumul drept, se gândi la faptul că Albert Cohen voise să-l întâlnească pe Guillaume. „Albert Cohen era, totuşi, reporter. Ce ar fi făcut dacă ar fi văzut tablourile din şopron? Comoara de la marginea deltei Camargue. Capodoperele pierdute ale modernității. Ceva de genul? Şi ce s-ar fi întâmplat cu Guillaume dacă mama lui ar fi citit asta? Încă un motiv pentru crimă", gândi Blanc obosit, „am din nou un motiv pentru crimă în plus".

Era încă prea devreme ca Marius să-şi facă apariția în Gadet. Blanc se lipi de telefon. Ernest Leroux îi răspunse la fel de repede ca şi cum telefonul lui ar fi fost pe masă lângă cafeaua de dimineață.

— Cât de bine îl cunoaşteți pe monsieur Daniel Boré? întrebă Blanc.

Apelase numărul de mobil pentru a se asigura că nu va răspunde madame Leroux sau fiica ei. Era obosit, căldura îl stingea, se simțea învins într-un mod deprimant şi nu-i mai rămânea putere pentru pretexte, introduceri şi alte manevre complicate.

Editorului îi luă o secundă sau două să răspundă la întrebarea bruscă.

— I-am vizitat din când în când expozițiile, la fel ca alți aproximativ un milion de oameni din Paris. Şi ştiu că el şi soția mea erau destul de apropiați mai demult. Blanc, ce caz investigați de fapt? Nu-mi spuneți că asta are vreo legătură cu tragicul accident al lui Albert. Spălați nişte rufe murdare. Căutați un bilet dus-întors la Paris, nu-i aşa, mon capitaine? Dar eu nu sunt SNCF-ul[68].

— Iar eu nu sunt o spălătorie.

„Connard", îl înjură Blanc în gând. Apoi îi explică politicos:

— Un martor a văzut o maşină de culoare deschisă plecând de la locul accidentului. Îi căutăm proprietarul. În calitate de martor, nimic altceva. Monsieur Boré se află în prezent în Provence conducând maşina de culoare deschisă a unui prieten. Noi l-am interogat. El susține că nu a fost acolo la momentul respectiv, dar vreau să fiu sută la sută sigur de asta. Pentru că drumul departamental pe care monsieur Cohen şi-a găsit moartea trece şi pe lângă mas-ul dumneavoastră. Nu multă lume trece pe-acolo în mijlocul unei după-amiezi de august, dar monsieur Boré a fost la

[68] Companie franceză de transport feroviar însărcinată cu exploatarea comercială a serviciilor de transport feroviar de călători şi marfă (n.tr.).

dumneavoastră din când în când, aşa că trebuie să fi condus uneori pe acest drum şi este posibil ca şi la momentul în cauză să fi văzut totuşi ceva.

— La mine? Boré a fost la mine?

— La soția dumneavoastră.

De data aceasta, Leroux tăcu multă vreme. „L-am lovit", gândi Blanc.

— Dacă este aşa, atunci trebuie să vorbiți cu soția mea, continuă în cele din urmă editorul.

Părea precaut acum.

— Apropo, nu cred niciun cuvânt pe care-l spuneți. Boré aici, în casa mea, o maşină de culoare deschisă, toate astea-s nişte prostii. Cohen a fost eviscerat de un taur, cu siguranță şi dumneavoastră ați priceput asta. Acum vă băgați colții în acest accident tragic pentru că Albert a fost influent şi cumva vreți să vă-ntoarceți într-un loc sub soarele grației ministeriale. Dar secretarul de stat Vialaron-Allègre stă între dumneavoastră şi ministrul de Interne. Şi o să vă eclipsez şi eu cât pot de bine, vă promit, dacă această anchetă nu se opreşte în curând.

— Povestea asta se va încheia în curând, monsieur Leroux, îl asigură Blanc, adăugând un strop de amenințare în voce.

— Soția mea este pe câmpurile de orez. Încercați din nou în după-amiaza asta.

Leroux închise fără să-l mai salute.

Blanc se lăsă pe spate şi se uită pe fereastră. Steagul de pe primăria de vizavi atârna moale de catarg, un balon cu dungi albastre, albe şi roşii, dezumflat. Leroux nu ştiuse că Boré se văzuse cu soția lui. Că cei doi vorbiseră despre Cohen. Nici măcar că Blanc o vizitase deja pe Marie-Claude Leroux şi că o interogase. Un cuplu căsătorit care nu prea mai avea multe să-şi spună. Dar acum vor vorbi. Asta ar creşte presiunea asupra lui madame Leroux atunci când soțul ei o va confrunta cu această poveste. Iar oamenii comit greşeli când stau sub presiune. Poate că va apărea ceva nou despre moartea brutală a lui Cohen.

Sau ceva nou despre o crimă aproape uitată care a fost comisă în Saint-Gilles.

Câteva minute mai târziu, Fabienne intră în biroul său. Se uită la scaunul gol al lui Marius.

— Poate că e mai bine dacă discutăm despre asta între patru ochi, murmură ea, închizând uşa şi scoțându-şi iPad-ul din buzunar.

Deschise un director.

— Directorul lui Cohen de pe computer? întrebă Blanc plin de speranță.

— Ultimul director secret al lui Cohen pe care l-am spart.

— Felicitări.

— Directorul se numeşte „Date speciale – iPhone”. Nu e tocmai o denumire poetică.

Blanc se gândi la conversația pe care tocmai o avusese cu Ernest Leroux. Editorul l-ar face praf dacă ar putea – şi acum ar putea. Pentru că Blanc îl mințise când a spus că nu-şi poate da seama unde este iPhone-ul lui Cohen. Acum, dacă ar prezenta vreo dovadă circumstanțială care provine din acel telefon mobil, avocații lui Leroux s-ar năpusti asupra lui ca o haită de hiene asupra unei antilope pe moarte.

— Trebuie să păstrăm asta pentru noi, îi spuse el lui Fabienne. Nu trebuie să intre la dosar.

— Păcat, dar nu mă surprinde.

Fabienne scoase un stick USB şi îl flutură triumfătoare.

— De asemenea, am copiat conținutul directorului direct pe el. Nu există nicio urmă digitală pe hard diskul computerului meu de serviciu şi chiar dacă în cele din urmă trebuie să renunțăm la telefonul mobil al lui Cohen, vom rămâne în posesia fişierelor lui.

— Dacă aş fi ştiut astfel de trucuri înainte, aş lucra în continuare la Paris.

— Dacă ai fi încă la Paris, n-aş mai şti ce-i aia anchetă ilegală.

Fabienne râse, îşi puse tableta deoparte şi conectă stick-ul în computerul lui Blanc.

— Este al tău acum. Mai întâi, lista apelurilor primite şi efectuate, explică ea. Nimic special: câteva apeluri către telefonul fix de la mas-ul lui Leroux; către telefonul mobil al

editurii; cu redacția din Paris. În plus, un apel către Boré şi Guillaume – aşa cum au spus amândoi.

— Numerele de mobil ale lui madame Leroux sau ale fiicei ei sunt pe listă?

— Marie-Claude Leroux l-a sunat pe Cohen de două ori de pe telefonul ei mobil, el nu a sunat-o niciodată. Sau, dacă da, atunci pe telefonul fix din mas. Nora Leroux nu apare deloc.

— Cum stă treaba cu SMS-urile?

Fabienne zâmbi batjocoritor.

— Cohen era prea bătrân pentru a trimite mesaje. Prin memorie sunt câteva SMS-uri publicitare de la furnizor şi sunt toate acoperite cu pânze de păianjen. Nu le-a citit niciodată. Se pare că nu a scris niciodată SMS-uri. Cohen avea şi câteva mesaje în căsuța poştală, fie de la Leroux, fie de la colegi prin care-l rugau să sune înapoi, aproape toate sunt aşa, plus câteva urări întârziate de însănătoşire. Fără e-mailuri. Fără documente. Un singur traseu este salvat în aplicația de navigare: aproximativ patruzeci de kilometri pe drumuri mici prin Camargue, un fel de circuit. Locul unde l-a prins taurul este şi el trecut acolo. Presupun că acesta e traseul cu bicicleta pe care-l parcurgea în mod regulat. N-a descărcat alte aplicații. Fără muzică. Monsieur Cohen avea destul spațiu liber pe iPhone-ul său.

— Nu ai fi închis uşa biroului meu dacă asta ar fi fost tot.

La început, Fabienne nu rostise niciun cuvânt şi făcu clic pe un director cu titlul „Imagini”. Conținea două fişiere numite „123.jpg” şi „456.jpg”.

— Cohen nu a transferat toate imaginile în directorul obişnuit al laptopului său. Le poți găsi pe amândouă doar în acest director ascuns. De asemenea, le-a redenumit, dar încă poți citi o mulțime de date tehnice. Au fost făcute cu o săptămână înainte de a muri.

— Se vede că au fost făcute cu iPhone-ul?

— Desigur. Totul este în descrierea imaginii.

— Păcat, murmură Blanc.

Trebuia să se refere la nenorocitul de telefon mobil. Nu putea pur şi simplu să redenumească imaginile şi apoi să le prezinte în instanță. Orice avocat asistat de o Fabienne Souillard deşteaptă i-ar dejuca planul şi ar dovedi că a exploatat un telefon mobil pe care nu ar fi trebuit să-l folosească niciodată fără permisiune.

Un clic pe primul fişier: o fotografie a unei fotografii. O fotografie neclară a unei imagini vechi alb-negru, întinsă pe o masă de birou. Prost luminată şi cu o tentă verzuie.

— Se pare că Albert Cohen a făcut poza într-o cameră luminată doar de lumini de neon, asta ar explica tenta verzuie, bănui Blanc. Şi nu avea trepied şi nici nu părea să aibă mult timp.

Fabienne dădu din cap.

— A făcut poza pe-ascuns, poate într-un birou.

— Sau într-o arhivă, murmură Blanc, mărind imaginea pentru a umple monitorul vechi al computerului.

Până la urmă nu era mare lucru de văzut: un bărbat care nu era nici tânăr, nici bătrân, slăbit, părul şi fruntea ascunse sub o pălărie de paie destrămată, ochi care priveau cu suspiciune. Bărbatul trebuie să se fi mişcat când a fost făcută poza, deoarece contururile feţei lui păreau dublate uşor. Hârtia pozei avea pete de mucegai şi a fost tăiată în zig-zag la margine.

— Secolul al XIX-lea, cred, murmură Fabienne. Seamănă cu un unchi mort de mult din albumul foto al bunicului meu.

— Nu ştiam că Vincent van Gogh este străunchiul tău.

Ea se uită la el, se uită la poză, se uită la el din nou.

— De ce nu Victor Hugo? Sau Charles de Gaulle? Ar putea fi orice bătrânel, fotografia este mult prea neclară.

Blanc se ridică în picioare, scoase dintre dosare cartea lui Daniel Boré, Vincent van Gogh şi lumina sudului. Simţi că Fabienne deveni brusc mai interesată de cartea de artă decât de fotografia neclară de pe monitor. Frunzări prin carte în grabă până când găsi o pagină cu zece autoportrete diferite pictate de van Gogh. Ţinu pagina lângă monitor.

— Ăsta ar putea fi el, o anunţă.

— Poate că ai dreptate, recunoscu ea fără tragere de inimă, dar nu este încă o dovadă. Şi chiar dacă ar fi aşa: ce să însemne?

— Boré însuşi, zise Blanc ciocănind pe carte, ne-a spus mie şi lui Marius că s-ar face senzaţie printre oamenii de ştiinţă dacă s-ar găsi o fotografie cu pictorul. Se pare că van Gogh avea ceva împotriva faptului de a fi fotografiat.

— Nu există niciun selfie de la bătrânul Vincent, cine ar fi crezut?

— Nu-ți bate joc. Boré era destul de entuziasmat. Bănuia că Albert Cohen ar fi dat peste o fotografie autentică în timp ce făcea cercetări despre van Gogh. Şi acum o găsim de fapt pe iPhone-ul lui. A găsit imaginea asta ultra-veche pe undeva şi a fotografiat-o în secret. Mă întreb acum unde a găsit-o. Şi unde este acum.

— Nu am găsit-o în camera lui din casa familiei Leroux.

— Dar poate i-a comunicat lui Boré unde este păstrată această fotografie. Ar fi un motiv frumos pentru crimă: Boré îl ucide pe Cohen şi înlătură astfel singura persoană care ştie că acea fotografie există. Apoi primeşte toți laurii pentru descoperire. Nesocotit de colegii săi recunoscuți, popularul organizator de expoziții oferă o adevărată senzație ştiințifică.

Fabienne renunță să mai dea vreo replică, însă era clar că Blanc nu o convinsese. Deschise fişierul „456.jpg”. Un document vechi, la fel de prost luminat, fotografiat din acelaşi unghi. Hârtie galbenă, scris de mână de modă veche sub o ştampilă de pe vremuri a Republicii.

— Conform datelor digitale, fotografia a fost făcută în aceeaşi zi, explică ea, la doar cinci minute după prima fotografie. Deci probabil în acelaşi loc.

Blanc mări fotografia şi fluieră printre dinți.

— O pagină din vechiul dosar van Gogh al poliției din Arles.

— Nu pot descifra mâzgăleala asta, recunoscu Fabienne.

Blanc zâmbi doar. Cât a fost anchetator de corupție a învățat să citească toate soiurile de scrisuri de mână: semnături pe cecuri, însemnări pe post-it-uri, note pentru dosar, înscrieri abreviate în calendarul de ședințe.

— Un raport, explică el, scanând rândurile. De la polițistul care a investigat cazul urechii tăiate a lui van Gogh. Îi sugerează superiorului său ca Gauguin să fie arestat.

— Celălalt pictor?

— Locuia în aceeași casă cu Vincent van Gogh. Cu toate acestea, cei doi nu se mai înțelegeau bine și s-au certat cu puțin timp înainte de Crăciunul lui 1888. Gauguin și-a petrecut apoi noaptea într-un bordel, iar van Gogh și-a tăiat urechea. Așa a mărturisit Gaugain.

— Ai învățat asta la școala de jandarmi?

Blanc bătu din nou pe carte cu vârfurile degetelor.

— Scrie aici.

Căută capitolul relevant, trecu în viteză printre paragrafe, clătină din cap.

— Îl pot înțelege pe colegul meu de-atunci, murmură el. Dacă aș fi fost în locul lui, și eu aș fi sugerat ca Gaugain să fie arestat. Gauguin avea o pasiune pentru scrimă. Și a plecat în grabă a doua zi după incident, ca să nu se mai întoarcă niciodată la Arles. Ciudat, nu-i așa?

Fabienne râse.

— Nkoulou va exploda dacă îi ceri să redeschidă acest caz vechi!

— Cei doi pictori se ceartă, aşa cum au făcut atât de des în ultimele săptămâni. În plină ceartă, Gauguin, scrimerul experimentat, îl loveşte cu sabia în cap pe bietul Vincent. În felul acesta îşi pierde o bucată din ureche. Pun pariu că astfel de certuri aveau loc tot timpul atunci, toată lumea avea încă săbii şi pumnale acasă. Sună mai plauzibil decât ca un pictor să-şi taie singur urechea noaptea şi să nu poată explica nimănui de ce a făcut-o, nu-i aşa?

Blanc se uită încă o dată peste ultimele rânduri ale raportului.

— Este doar sugestia unui tânăr ofițer, murmură el. Se pare că superiorii lui l-au ignorat.

Răsfoi din nou cartea lui Boré.

— Gauguin nu a fost doar un fost agent de bursă, ci avea şi relații bune cu oamenii puternici din Paris.

— Văd că eşti informat.

— Vincent van Gogh era doar un străin fără bani şi nu tocmai cea mai prietenoasă persoană din lume. Aşa că l-au crezut pe Gauguin şi l-au forțat mai mult sau mai puțin pe olandez să se interneze într-un cămin de nebuni.

— Şi mai bine de o sută de ani mai târziu, un reporter află că van Gogh nu era chiar atât de nebun. Şi ce dacă?

— Multe cărți ar trebui rescrise. Printre altele, cea a lui Boré.

— Boré îl ucide pe Cohen pentru că nu vrea ca cercetările lui să-i strice esența cărții sale?

Fabienne îl bătu pe umăr.

— Nu numai că teoria ta pare ridicolă, dar are şi un defect minor: dintre toţi oamenii pe care i-am întâlnit în cazul Cohen, Daniel Boré este singurul care are un alibi beton. Se afla la MuCEM în Marsilia, la aproape o sută de kilometri de locul crimei. Şi a fost surprins de camerele din muzeu. Nu Boré a fost cel care a eliberat taurul de luptă, dar asta nu înseamnă că individul nu are ceva de ascuns...

Ea deschise ultimul fişier – calendarul de programări al iPhone-ului.

— Bineînţeles că nu ştim dacă Albert Cohen a respectat într-adevăr programările pe care le-a introdus acolo. Dar uită-te la asta: marţi, 2 august, ora 11:00: Boré. Se pare că reporterul nu s-a întâlnit doar o dată cu istoricul de artă – ci chiar de două ori!

— Cu două zile înainte să moară. Boré nu ne-a spus un cuvânt despre această întâlnire atunci când l-am interogat.

Un bărbat cu un alibi

În restul zilei de vineri, Blanc încercase în zadar să-l contacteze pe Boré la telefonul mobil. Marius apăruse la un moment dat şi se oferise voluntar să meargă până la Eyguières, însă casa era încuiată. Colegul lui Blanc petrecuse o după-amiază lungă şi fierbinte în cafeneaua de peste drum, observând clădirea. Se întorsese abia spre seară, cu mâinile goale şi în cea mai bună dispoziţie.

— A fost mai frumos decât o zi la birou, anunțase el. Chelnerița...

Exasperat, Blanc îi făcuse semn cu mâna să-l lase-n pace. Între timp, Fabienne sunase pentru siguranță la apartamentul din Paris al istoricului de artă şi dădu peste o menajeră. Ea îi explicase, însă, că monsieur Boré se afla încă în Provence. Blanc înjură. Din cauza unei singure înregistrări în calendarul unui iPhone care oficial nici măcar nu se afla în custodia Jandarmeriei, nu putea să-l dea în urmărire pe individ. Boré putea să viziteze orice muzeu, să se întindă pe plajă sau să deschidă porțile unei păşuni din Camargue, nu conta – Blanc n-o să afle niciodată.

Încercă din nou să pună mâna pe orice document din ancheta despre Marie-Claude Elbaz. Fără succes. Căută mai multe informații despre crima comisă demult de Action Directe în Saint-Gilles. Fără succes. Despre cum familia Leroux a achiziționat mas-ul. Fără succes. Despre furtul din Musée Maly din Saint-Tropez. Fără succes. Până şi dosarele şi computerele parcă erau prea epuizate pentru a fi deschise în această vară nemiloasă.

Seara stătea întins pe pat şi privea stelele prin acoperişul eviscerat. Deodată îşi aminti de imaginile din cartea lui Boré: Van Gogh pictase cerul nopții provensale, stele în cercuri de lumină pe catifea neagră-albastră, în față silueta unui chiparos zimțat. „Olandezul avea dreptate", gândi Blanc, „chiar aşa e în Midi. Artistul nu era nebun, doar că a privit mai atent lucrurile decât indivizii care râdeau de el. Sau Boré are dreptate: «Lumina sudului» îi înnebuneşte pe oamenii din nord. Mai întâi pe Vincent van Gogh. Acum pe căpitanul Roger Blanc. Nu fi ridicol", se-ncurajă el, după care căzu epuizat într-un somn adânc.

Se trezi abia în jurul orei opt şi avea conştiinţa încărcată din cauza asta. Apoi îşi dădu seama că era sâmbătă şi că nu-l va aştepta nimeni la secţia de jandarmerie. Sau oriunde altundeva. Îşi îngădui să se lungească la micul-dejun după ce răpăi cu rățuşca prin Gadet pentru câteva minute: cafea proaspăt măcinată, cornuri de la brutărie, care erau încă fierbinți ca în cuptor şi care erau atât de unsuroase, încât punga de hârtie căpătă o culoare transparentă. La Paris sorbea o băutură amară dintr-o cafetieră pe care ar fi trebuit să o detartreze în urmă cu zece ani. De cele mai multe ori nu mâncase nimic, dar telefonul său mobil stătea întins pe masa din bucătărie, iar din radioul de pe raftul de deasupra se-auzea behăitul de la „France Info”. Geneviève renunțase de mult să mai ia micul-dejun cu el. Aici măcar cicadele îi țineau de urât, care se ascundeau între ramurile de platani şi-şi începeau concertul când termometrul trecea de pragul de treizeci de grade. Un motan se strecură de-a lungul malului râului Touloubre: maro cu alb, blană scurtă, cap mare, ambele urechi crestate de la nenumăratele lupte, o creatură pe calea inversă a evoluției – de la animal domestic înapoi la prădător.

„Prădător… ” se gândi Blanc. „Uciderea lui Cohen avea ceva din economia rece a unui prădător. Ucide-ți victima cu cât mai puțin efort posibil. Doar un zăvor de metal pe o poartă pe care-l glisezi înapoi, o bucată de oțel lungă de un deget pe care o mişti din loc cu trei centimetri într-o singură secundă, iar câteva clipe mai târziu un om stă întins acolo cu măruntaiele revărsate în drum. Boré”, se gândi atunci Blanc. „Înalt, dar fără forță fizică. Diabetic. Bolnăvicios. Nu ar putea sugruma pe nimeni cu propriile sale mâini, nu ar împinge pe nimeni într-o prăpastie şi nu ar putea sfărâma craniul niciunei victime cu un ciocan. Şi-ar face rost de ajutoare. Merde”, îşi spuse Blanc, uită de înregistrările video

de rahat de la MuCEM. „Boré ar fi genul de individ care ar trebui să-şi facă rost de ajutoare pentru a comite o crimă, chiar dacă ajutorul ar fi un taur de luptă.” Blanc simți că gustul minunat al cafelei îi limpezeşte mintea.

„E timpul să mai fac un drum la Eyguières.”

Sună la soneria casei de lângă piațeta îngustă. Ar fi putut să-şi parcheze rățuşca în mijlocul străzii, n-ar fi deranjat pe nimeni. Nu era nicio maşină în jur. Niciun pieton. O pisică în fâşia îngustă de umbră din fața galeriei de artă. Doi porumbei pe o lampă stradală de fontă, prea epuizați pentru a gânguri.

Blanc se aştepta în proporție de 50% să fi venit degeaba. După ce sună la sonerie, rămase surprins, însă, când auzi cum cineva descuia încuietoarea grea. Boré îl privi disprețuitor, ținând în mână un pahar înalt care era plin ochi cu un lichid asemănător laptelui. „Dacă aş bea un pastis la ora asta”, se gândi Blanc, „m-aş putea întinde la umbră chiar lângă pisică”.

— Mai am câteva întrebări despre monsieur Cohen, începu el.

— V-am spus deja tot ce ştiu despre el.

— Mă îndoiesc.

Boré îl scrută, se uită la strada care se scălda în aerul strălucitor de parcă de acolo ar veni răspunsul corect, apoi ridică din umeri şi-l lăsă pe Blanc să intre-n casă.

— Bine-atunci.

Un semi-întuneric răcoros. Timp de o clipă, Blanc îi fu în mod absurd recunoscător lui Boré pentru că-l scăpase de soare.

— Când ați văzut-o ultima oară pe madame Leroux? întrebă el când se așeză în camera de zi cu tavanul ei apăsător de jos.

— Am crezut că este vorba despre Cohen.

— Vă rog, monsieur Boré.

Blanc era înalt, dar prea subțire pentru a fi impunător. Îi trebuiseră ani de zile până să stăpânească în sfârșit arta de a-și planta corpul într-o încăpere, în așa fel încât să indice: Nu voi pleca de aici prea curând.

Istoricul de artă oftă.

— Habar n-am. La vremea respectivă încă îmi scriam programările în calendar, nu pot să verific asta pe telefonul mobil.

Scoase un râset fals și începu să bea din paharul lui de pastis. Paharul se golise mai mult de jumătate.

— Opt ani? Zece ani?

— Sau zece zile? interveni Blanc, de parcă ar fi vrut să-i facă o favoare.

Boré se-necă cu pastis.

— La mas-ul familiei Leroux? La piscină? După-amiaza, miercuri, pe 3 august? continuă Blanc de parcă interlocutorul său nu ar fi avut nicio reacție.

Istoricul de artă goli paharul şi se ridică să-l umple din nou.

— Cine vă spune această poveste vă vinde gogoşi, afirmă el.

Se ridică astfel încât să nu se uite la Blanc, dar Blanc să poată vedea sticla de pastis şi paharul. Mâinile nu-i tremurau.

— Eu şi Marie-Claude nu mai avem ce să ne spunem de foarte mult timp, mon capitaine. În nici un caz nu într-o după-amiază la vreo piscină oarecare. Sunt un om ocupat cu multe.

— Am observat asta ieri. Am încercat în zadar să dau de dumneavoastră.

— Am fost la un colecţionar privat. Când faceţi expoziţii, încercaţi întotdeauna să împrumutaţi nu doar tablouri de la alte muzee, ci şi lucrări care sunt în mod normal invizibile pentru public. Comorile pe care adevăraţii, marii cunoscători de artă le au agăţate în salon sau încuiate în seifuri.

— Şi din cauza asta v-aţi închis până şi telefonul mobil?

— Colecţionarii sunt foarte discreţi. Nu trebuie să se-audă un iPhone cum bâzâie în mijlocul unei conversaţii.

— Aţi dori să-mi spuneţi numele acelui colecţionar?

— Atât de discreţi, mon capitaine, încât doar un judecător mă poate obliga să-i dezvălui identitatea când stau în boxa martorilor.

— Aţi putea să vă treziţi în faţa unui judecător mai devreme decât v-aţi dori, spuse Blanc cu amabilitate. Şi acest

judecător v-ar întreba şi despre ultima dumneavoastră întâlnire cu monsieur Cohen. Mi-aţi relatat că l-aţi întâlnit pentru prima şi singura dată în ziua de joi, 28 iulie. La fel ca dumneavoastră, şi Cohen ţinea un calendar electronic de programări. Şi acolo am găsit o intrare pentru ziua de marţi, 2 august: o întâlnire cu dumneavoastră. Cu doar două zile înainte de moartea sa. Vă rog să-mi explicaţi. Sau doriţi să pregătesc dosarul pentru judecătoarea de instrucţie?

A fost o cacealma pentru că intrarea lui Cohen pe iPhone nu era o dovadă, dar Blanc stătea atât de relaxat pe taburet, de parcă se bucura că discuţia avea să ţină ore-ntregi.

— Judecătoare de instrucţie? Aţi ajuns deja atât de departe? Trebuie să vorbesc cu avocatul meu.

— Vorbiţi, vă rog, cu mine, monsieur Boré, îi ceru Blanc.

Istoricul de artă se uită într-un punct de pe perete. Mâna lui dreaptă strânse atât de tare paharul încât Blanc se temu pentru o clipă că s-ar putea sparge.

— În regulă, cedă Boré în cele din urmă ezitant. Nu este nimic interzis în asta. Întâlnirea a fost doar... se strădui să găsească cuvântul potrivit, atât de grotescă, încât mi-aş dori să fiu discret. Din respect pentru reputaţia lui monsieur Cohen.

— Pot fi la fel de discret ca oricare dintre prietenii dumneavoastră colecţionari.

Boré tuşi.

— Bien. Cohen a fost la mine marţi dimineaţă, nu-mi amintesc ora.

— La unsprezece, adăugă Blanc zâmbind.

Un colier de perle de sudoare se aşezase pe fruntea înaltă a lui Boré. Se uită la carcasa neagră care conținea echipamentul medical, deschise capacul ceasului Jaeger-LeCoultre.

— Acordați-vă cât timp doriți dacă aveți nevoie de insulină, spuse Blanc.

Boré se uită la el iritat. Sub ochelarii săi supradimensionați pleoapele sale pâlpâitoare erau atât de vizibile de parcă te-ai fi uitat cu lupa la ele.

— E în regulă deocamdată, murmură el.

— Monsieur Cohen şi-a anunțat din timp vizita?

Clătinare din cap.

— M-am trezit cu el în casă la fel cum ați făcut şi dumneavoastră.

— Monsieur Cohen trebuie să fi avut un motiv foarte important.

Deodată, Boré lovi masa joasă cu o violență surprinzătoare.

— Prostii! Mi-a spus cea mai stupidă poveste pe care am auzit-o vreodată!

— Atât de stupidă încât mi-ați tăinuit toată întâlnirea şi discuția avută?

— Exact.

— Atunci puneți-mă-n temă acum. Vă rog.

Boré oftă.

— Cohen a venit la mine şi a susținut că Vincent van Gogh nu şi-a tăiat urechea în Arles. Ci că Paul Gauguin i-a făcut asta.

— Asta e tot?

— Nu este suficient?

Istoricul de artă avu nevoie de câteva secunde pentru a-şi recăpăta calmul.

— Vedeți, explică el agitat, indiferent de ceea ce psihologii, istoricii de artă sau doctorii şarlatani vă bagă pe gât astăzi: nu originea, educația de-acasă, educația de la şcoală, identitatea sexuală sau chiar suma talentelor sale fac din artist un artist, ci geniul său! Este inexplicabilul din sufletul său, viziunea pe care o are doar el şi nimeni altcineva care îl deosebeşte pe artist de simplul muritor, ceea ce îl scoate dintre mase. Şi fiecare geniu se naşte dintr-o boală, fiecare! Numai în lupta cu cătuşele unei boli se dezvoltă geniul!

Blanc se forță să nu se uite la trusa pentru diabetici. Îşi aminti că auzise exact opusul de la Olivier Guillaume, fostul îngrijitor de la Musée Maly: artiştii sunt puternici.

— Van Gogh a fost, fără îndoială, un om chinuit. Un om năpădit de demonii săi interiori, continuă Boré. Cea mai dureroasă expresie a geniului şi a nebuniei sale a fost cu siguranță acea noapte dinaintea Ajunului Crăciunului când s-a mutilat. Această auto-rănire, pe cât de radicală şi misterioasă ne pare nouă, este ceea ce îl face pe van Gogh

să fie van Gogh! Şi apoi vine... ăsta, trase aer în piept, funcționăraşul ăsta în casa mea şi susține că van Gogh a fost doar victima unui bătăuş! Doi pictori care ar fi băut amândoi prea mult absint şi, prin urmare, s-ar fi luat unul pe altul de gât. Este ca şi cum ai explica că Chartres nu este deloc o catedrală, ci doar un turn de observație!

— Monsieur Cohen a spus cum a ajuns la bănuiala asta?

— Presupun că ar fi făcut-o dacă l-aş fi ascultat. Dar l-am dat afară. A fost pur şi simplu absurd. Nu am vrut să-mi pierd timpul cu aşa ceva.

— S-ar putea oare să existe pe undeva documente care să susțină ipoteza lui Cohen?

— Prostii! Documente sunt, da. S-a păstrat relatarea unei prostituate pe care van Gogh o vizita ocazional. I-a dat fetei lobul tăiat al urechii, învelit într-o bucată de pânză. Cunoaştem raportul medicilor, printre ei şi directorul sanatoriului din Saint-Rémy, o autoritate în neurochirurgie. De la paraşuta aia până la doctor, toată lumea a fost de acord că van Gogh şi-a ieşit din minți.

— Şi poliția?

Boré îşi flutură mâna în semn de dispreț.

— Polițaii din Arles s-au bucurat c-au scăpat de pictorul nebun pentru că s-a dus la căminul din Saint-Rémy. Puteți citi despre asta chiar şi astăzi în dosarul poliției de acolo.

Blanc îşi drese glasul.

— La vremea aceea, poliția nu l-a interogat pe Gauguin nici măcar o dată?

— V-am spus deja cât de stupidă e treaba asta. Oricine l-a cunoscut pe van Gogh, chiar şi un pic, a considerat că automutilarea lui era ceva ce trebuia să se-ntâmple mai devreme sau mai târziu.

Blanc se întrebă ce ar spune Boré despre fotografia din dosarul poliției găsită în iPhone-ul lui Cohen. Dosarul nu avea cum să fie depus la comun cu dosarele obişnuite dedicate lui van Gogh, altfel l-ar fi descoperit de mult vreun istoric de artă. Dar pe undeva în Arles trebuie să fi căzut în mâinile lui Cohen. Este foarte posibil ca procesul-verbal să fi fost depus accidental într-un alt dosar al poliției, aşa ceva s-a tot întâmplat, chiar şi azi se-ntâmplă, dar Blanc nu a menționat documentul pentru că Boré cu siguranță ar fi răscolit cerul şi pământul ca să-l vadă. Şi atunci inevitabil ar fi ieşit la iveală că Blanc a preluat această fotografie din memoria unui telefon mobil – un telefon mobil pe care nu-l confiscase oficial.

— Credeți că monsieur Cohen a mai discutat şi cu alte persoane despre suspiciunea lui? întrebă el în schimb.

Boré ridică din umeri.

— Nu ştiu asta. Nu mi-a sugerat nimic de genul.

— Poate că a vrut să stoarcă subiectul în articolul său pentru L'Événement?

— Va trebui să-l întrebați pe editorul său în această privință. Sau pe Marie-Claude. Ea este specialista în van Gogh în casa Leroux.

Blanc conduse agale de la Eyguières la Gadet. Sâmbătă sau nu, n-avea nimic mai bun de făcut decât să treacă pe la secția de jandarmerie. În curând aveau să-l îngroape pe Cohen, nu se mai putea amâna multă vreme. Îl mai avea doar pentru weekendul acesta pentru că nimeni n-o să se pună-n mişcare pe o asemenea căldură. Săptămâna viitoare, însă, Nkoulou avea să-i retragă cazul care în mod oficial nu era un caz: accident, dosar închis, gata. Blanc era destul de sigur că Boré îl mințise când a negat că s-a întâlnit cu madame Leroux, dar nu era complet sigur. Declarații contrare. O adolescentă instabilă psihic şi cu probleme la poliție împotriva unui organizator de expoziții cunoscut în toată Europa. Dacă nu avea altceva împotriva lui Boré în afară de asta, ar fi putut la fel de bine să renunțe la investigație. Şi ultima întâlnire a lui Boré cu Cohen, pe care o tăinuise istoricul de artă? Un mic neadevăr la primul interogatoriu. O poveste despre urechea tăiată a lui Vincent van Gogh. Dacă n-ar fi atât de cald afară, colegii din Gadet s-ar ține cu mâinile de burtă de atâta râs în cazul în care s-ar duce cu povestea asta la ei.

Din acest motiv, în orele liniştite de sâmbătă, Blanc voia să fotocopieze pe-ascuns tot ce adunase până acum despre Cohen şi familia Leroux, despre Boré şi Guillaume, despre furtul de demult din Musée Maly, despre dosarul Van Gogh dispărut din Arles, despre crima comisă de Action Directe în Saint-Gilles şi să ascundă copiile în dosarul său personal. Şi la Paris procedase aşa: „Construieşte-ți propria arhivă de poveşti murdare, pe jumătate finalizate, pe care nimeni nu mai vrea să le ştie, pe care nimeni nu le ia în serios, pe care oricum nimeni nu le crede. La un moment dat, vine un moment când toată mizeria se va umfla la suprafață. Şi

atunci aceste poveşti deodată au sens." Îşi înăbuşi rapid consideraţiile la gândul dacă nu cumva tocmai astfel de practici cauzaseră transferul său.

Nu se-ntâlni decât cu câţiva colegi în Gadet şi toţi erau prost dispuşi. La canicule. Valul de caniculă durase suficient de mult pentru a aduce primele victime. Comandantul Nkoulou era acolo, chemase la serviciu doar ofiţeri tineri şi le dăduse ordinul strict să se prezinte în uniformă. Intrau apeluri de urgenţă la fiecare câteva minute şi nu mai opreau motoarele maşinilor de patrulare pentru că o echipă pleca de-acolo de îndată ce alta se-ntorcea. Drumeţi, persoane care fac jogging şi biciclişti de curse care se-ncumetaseră prea mult şi care ajunseseră deshidrataţi în şanţ. Turişti cu insolaţie cu care cu greu se mai putea vorbi. Mici incendii declanşate de sticle aruncate la-ntâmplare care acţionau ca nişte lupe. Copii închişi în maşinile din parcările supermarketurilor. Şi bătrâni, mereu numai bătrâni: bătrâni ale căror familii plecaseră de mult în vacanţa de vară şi care acum se ghemuiau singuri în case şi apartamente; în clădiri care îmbătrâniseră odată cu proprietarii lor sau care erau atât de ieftine încât pensionarii nu-şi cheltuiau chiar toată pensia, dar nici nu aveau aer condiţionat care să-i răcorească. Bătrâni prea slabi, prea indiferenţi sau prea confuzi ca să aerisească, să-nchidă obloanele, să se hidrateze. Vecini care sunau la poliţie să pună pe cineva să spargă uşa apartamentului bătrânilor care nu mai fuseseră văzuţi de trei zile.

— Aţi crede că nu a fost niciodată cald în sudul Franţei, oftă Nkoulou care coordona traseele de la birou, care îi liniştea pe cei care dădeau telefoane, care îi apela la telefon pe doctori, administratori de blocuri şi, uneori, chiar şi pe

primari, pentru ca şi ei să se poată ocupa de urgenţe, ca să nu-şi epuizeze ofiţerii în intervenţii nesfârşite.

Rece şi eficient, un general care îşi ţine armata unită chiar şi într-un război pierdut. Blanc se întrebă-n treacăt dacă în spatele acelei frunţi întunecate şi impecabile răvăşeau gânduri pasionale de dispreţ sau resentimente. Nu trebuia oare ca cineva care scăpase cu chiu cu vai din adâncurile Africii să disprețuiască o lume în care câteva zile peste 35 de grade Celsius erau suficiente pentru a o aduce pe Doamna cu coasa în casa unui bătrân abandonat? Sau oare vedea în acest haos mai degrabă un joc de simulare pentru şcoala de jandarmerie? O provocare logistică şi intelectuală. Cei care reuşeau în timp record se aflau cu câțiva centimetri mai aproape de următoarea treaptă în carieră.

Blanc se-nchise în biroul său, porni computerul şi imprimanta care funcționa şi pe post de scaner şi copiator, apoi luă un dosar gol, fără etichetă, un stick USB şi se-apucă de treabă.

La lăsarea serii, pe scaunul pasagerului din rățuşcă se afla un dosar discret. Stick-ul USB îi umfla puțin buzunarul blugilor. Nimeni nu-l observase pe Blanc plecând cu maşina de la secția de jandarmerie, căci ofiţerii se angajau în intervenţii, deşi puțin mai rar acum, de când se evaporase cea mai urâtă căldură de după-amiază. În timp ce cotea spre Sainte-Françoise-la-Vallée, văzu mai multe siluete în fața casei vecinei sale: Paulette Aybalen vorbind cu soții Micheletti de la podgoria Bernard. Şi cu un bărbat pe care Blanc îl întâlnise în timpul primului său caz de crimă în Provence şi pe care aproape că-l băgase la închisoare: Lukas Rheinbach.

Pictorul german cu părul roşu ondulat şi barba de pirat stătea de vorbă animat cu ceilalţi, mai ales cu Paulette. Blanc, care se apropia încet, privea din maşină cum cei doi îşi zâmbeau unul altuia. Blanc parcă răţuşca şi li se alătură, dând mâna bărbaţilor şi sărutându-le pe obraji pe femei. Se apropie de Sylvie Micheletti la fel de precaut ca şi cum ar fi fost făcută din sticlă subţire. „Cancer. Să nu-i dai de înţeles că ştii, interacţionează firesc cu ea!”

— Mă bucur că de data aceasta ne întâlnim în afara serviciului, îi spuse Blanc lui Rheinbach.

— Eu mă bucur şi mai mult, zise artistul.

Germanul îşi câştiga banii din pictat imagini mediteraneene care serveau drept şabloane pentru puzzle-uri. Existau oameni care se dedicau în viaţa lor unor meserii fără sens şi uneori Blanc simţea că şi el face parte din această categorie. În acelaşi timp, se întrebă cum îl cunoscuse Paulette Aybalen pe pictorul din nord care eşuase la toate capitolele şi care locuia de câţiva ani ca un pustnic într-o căsuţă de piatră în mijlocul pădurii din Caillouteaux. Şi cât de bine se cunoşteau. Şi dacă... „Connard. Nu te fă de râs.”

— Ai făcut astăzi din Provence un loc un pic mai sigur? întrebă Sylvie Micheletti.

— Momentan suntem destul de ocupaţi să nu-i lăsăm pe oameni să moară de sete, răspunse el evaziv.

— „Sete” este cuvântul-cheie potrivit! exclamă Bruno Micheletti, mergând la Peugeot-ul lui răvăşit, după care scotoci în portbagaj şi scoase o fontaine à vin, o canistră de plastic de cinci litri cu vin roşu. Ultimul nostru Prestige de anul trecut, anunţă el cu mândrie.

După aceea, Paulette luă dintr-un şopron nişte scaune pliante de lemn şi Blanc se simţi deodată uşor, râse şi luă baghete şi brânză Banon[69] din casa lui fără acoperiş, apoi se aşezară cu toţii la umbra unei mimoze de pe terasa din dale de piatră a lui Paulette, din care încă dogorea căldura de după-amiază.

— Am un caz care vă va interesa în special pe dumneavoastră, îi spuse Blanc lui Rheinbach, în timp ce ceilalţi încă vorbeau despre caniculă.

— Ne putem tutui, zise pictorul, punând paharele sub robinetul de la fontaine şi turnând vinul care strălucea ca o sticlă roşie în lumina serii.

— Care te va interesa, începu din nou Blanc.

Nu intră în toate detaliile, darămite legăturile cu Action Directe. Nu menţionă niciun nume. Dar se simţea bine în timp ce vorbea, mintea i se limpezea.

Mai târziu şi-au spus unul altuia poveşti despre Dumnezeu şi lume. Se ridicară de pe scaune abia când ora albastră[70] era aproape de sfârşit şi când cicadele, epuizate, îşi terminaseră de mult concertul. Din baghete mai rămăseseră doar firimituri, iar din brânza Banon doar frunzele de stejar,

---

[69] Brânză franceză din lapte crud şi integral de capră, ca o pastă moale, produsă în special în comuna Banon din departamentul Alpes-de-Haute-Provence. După închegarea laptelui cu cheag dulce, brânza este apoi ambalată în frunze de castan sau de stejar (n.tr.).

[70] Perioada de crepuscul în timpul dimineţii sau al serii când soarele se află la o altitudine semnificativă sub orizont şi lumina soarelui are o nuanţă predominant albastră (n.tr.).

de care se mai lipeau fâşii de brânză albă. Paulette pusese pe masă, lângă scaunele pliante, un vas plin cu piersici şi care era din nou pe jumătate gol. Iar din fontaine nu mai rămăsese decât o cochilie de hârtie şi plastic. Lukas Rheinbach îşi închise carneţelul în care toată seara desenase schiţe cu cărbune pe care nu dorea să le arate nimănui. „Oare vom ajunge cu toţii şabloane de puzzle-uri?" se întrebă Blanc, amuzat.

Paulette le zâmbi tuturor când se despărţiră, însă Blanc avea impresia că zâmbetul ei îi era special destinat lui. Se îndepărtă câţiva paşi de poarta care le separa curtea din faţă de stradă şi aşteptă în întuneric ca soţii Micheletti să urce în Peugeot-ul lor. Lukas Rheinbach deschisese portiera maşinii sale Renault Clio, dar nu plecase încă. Blanc ieşi repede din zona întunecată şi bătu în geamul pasagerului.

— Eşti totuşi la serviciu? întrebă artistul, puţin alarmat.

— Nici tu nu te opreşti vreodată din pictat, şopti Blanc liniştitor. Aş dori doar o părere de specialist.

— Despre van Gogh?

— Despre Daniel Boré. Trebuie să rămână între noi.

— N-o să lansez mesaje pe Twitter cu numele ăsta.

Blanc dădu din cap uşurat. Explică apoi ce rol jucase istoricul de artă în cazul său până acum.

— Boré este André Rieu al organizatorilor de expoziţii, dacă ştii ce vreau să spun, zise Rheinbach cu prudenţă. Un om de mare succes.

— Şi foarte disprețuit de colegii săi.

— Toți pictorii îl urăsc, dar nimeni nu ar spune asta cu voce tare. Boré organizează ocazional şi expoziții de artă contemporană. Inimile colecționarilor sunt deschise celui care-i pune în lumina reflectoarelor la Paris. Şi bineînțeles şi portofelele lor.

— Care sunt şansele ca Boré să te descopere?

— Mulțumesc că ai întrebat.

— Cum a devenit Boré o influență atât de mare? Şi-a început, totuşi, cariera pe post de curator într-un mic muzeu.

— Are talentul de a vinde artişti. Unul în special: Vincent van Gogh.

— Cartea sa despre pictor este un succes.

— În cele din urmă, Boré îi datorează totul bătrânului Vincent: nimeni nu celebrează ca el cultul geniului bolnav şi nebun. Expoziția despre van Gogh a fost rampa de lansare a lui Boré la Paris. Pentru el cartea este un fel de carte de vizită şi o pensie garantată, cu redevențe frumoase de la an la an.

— Van Gogh este fundația carierei lui Boré?

— Şi parterul şi etajul şi acoperişul. Criticii şi artiştii nu-l consideră cine ştie ce pe Boré, dar pentru publicul larg el este specialistul în van Gogh şi, prin urmare, un om cunoscut.

Blanc avea privirea fixată în noapte. Scheme de ramuri şi ace de pin. Toate nuanţele de violet.

— Reputaţia lui Boré se bazează doar pe ceea ce a scris el despre Vincent van Gogh, murmură.

— Se bazează pe ceea ce prezintă el publicului: geniul nebun.

— M-ai ajutat foarte mult.

— Dacă nu-mi mai iese nimic din imaginile pentru puzzle-uri, pot face portrete-robot pentru voi, poliţiştii. Mai e ceva, apropo.

Rheinbach ezită.

Blanc se aplecă înspre geamul maşinii.

— Nici eu n-o să lansez informaţia pe Twitter.

— Piaţa de artă este un bazin cu rechini, şopti Rheinbach. Dacă vrei să organizezi expoziţii sau să convingi colecţionari, n-ai să ajungi prea departe doar prin talent. Există mulţi oameni talentaţi pe lumea asta, dar puţine vedete.

— Dacă ai de gând să înoţi în bazinul cu rechini, ar fi mai bine să ai o pereche de dinţi ascuţiţi în maxilar.

— Boré are cei mai mari colţi din tot bazinul! Dacă vrea să realizeze ceva, o va face. Pentru expoziţiile sale aduce tablouri din colecţii private de care nimeni nu se poate apropia. Găseşte castele şi biserici pentru evenimentele sale pe care nimeni altcineva nu le-a putut închiria. Forţează editurile mari să-i publice volumele, iar editurile acestea au deja în program mii de volume de artă care nu pot fi

vândute. Ai grijă când îți pui costumul de baie. Ai putea s-ajungi hrană pentru peşti.

— Sunt deja câțiva rechini care s-au înecat când au muşcat din mine, zise Blanc, bătând uşor în plafonul maşinii pentru a-şi lua rămas-bun.

Mai târziu, Blanc se-ntinse pe pat şi, ca de obicei, se uită din nou la Nokia lui. În mod normal, nu avea niciun semnal în fabrica de ulei, dar de data aceasta sosise un SMS. Probabil pentru că acoperişul nu-i mai stătea în cale. Era un mesaj de la sous-brigadier Accoce, colegul din Arles, căruia îi dăduse numărul de mobil:

Dosarul v.G. încă dispărut. În ultimii zece ani, doar experții au văzut documentele. Toți verificați. Nimic.

Blanc îl sună pe Accoce. Avea impresia că brigadierul adjunct era unul dintre acei polițai care făceau ture de noapte de-atât de mult timp încât nu mai ştiau cum arată soarele.

— Printre experți este şi un anume Boré? Daniel Boré?

— Un moment.

Blanc auzi foşnet de hârtie.

— E un client important. A fost aici de cel puțin nouă ori în ultimii ani.

— Când a venit ultima dată?

— Miercuri, 3 august.

— Trebuie să ne întâlnim cândva la o cafea.

— Sau un pastis. Bonne nuit.

„3 august. Cu o zi înainte de moartea lui Cohen.”

Scrisoarea

Adoua zi dimineața pământul se cutremură. Blanc sempiedică adormit la fereastră şi inhală dintr-odată nori plini de funingine şi motorină. Țâşneau din țevile de eşapament ale utilajului Manitou cu care Matthieu Fuligni mergea hodorogind prin fața fabricii de ulei.

— Este duminică dimineață! strigă Blanc, tuşind.

Bucuros, tânărul antreprenor de lucrări de construcții îl salută cu mâna din cabina utilajului greu.

— Intrăm în concediu din 15 august, monsieur! V-am promis că o să terminăm până atunci.

În urma lui era un camion pe a cărui suprafață de încărcat străluceau mult mai multe stive falnice de tuiles noi, un munte de scoici de lut roşu, ocru şi roz pal.

— Merde, murmură Blanc.

Când ajunse în sfârşit la aparatul de cafea, auzi deja paşii unor cizme grele de lucru pe grinzile acoperişului. Praful fin de mortar se prelingea până jos în bucătărie. Ieşi afară din casă cu un castron de cafea în mână, din care ieşeau aburi.

— Casa dumneavoastră va fi din nou etanşă până la prânz, promise Fuligni, coborând din maşină şi întinzându-i o bucată de hârtie mototolită: factura.

Blanc ameți.

— O să-mi iau carnetul de cecuri, spuse el obosit.

Scotoci prin birou până îl găsi. Spre nelinişştea sa, conținea puține cecuri. „Încă o renovare de genul ăsta şi n-o să mai am suficienți bani nici măcar pentru avocatul de divorț.”

— Veți fi şi dumneavoastră în Caillouteaux în seara asta, monsieur?

Fuligni era aproape enervant de treaz, se gândi Blanc.

— Ce să fac în Caillouteaux? întrebă el.

Creierul lui pur şi simplu nu putea să pornească astăzi.

— Mâine este 15 august! Assomption[71]. În cinstea Fecioarei, multe oraşe organizează un mare foc de artificii cu o seară înainte. De pe dealul din Caillouteaux aveți o privelişte până în Salon-de-Provence şi peste laguna Étang de Berre. Jumătate din oraş va fi acolo. Focuri de artificii, muzică, vin rosé şi femei frumoase!

„Dar cea mai frumoasă femeie din Caillouteaux nu va fi acolo”, se gândi Blanc. „Aveline va fi la soțul ei la Paris în weekend.”

---

[71] „Adormirea Maicii Domnului” (fr., în original) (n.tr.).

— În profesia mea nu ştii niciodată dacă vei avea o seară liberă sau nu, răspunse el.

Fuligni râse şi îl bătu pe umăr ca să-l încurajeze.

— În seara asta va dudui atât de tare de parcă toţi voyouys[72] din Marsilia ar trage cu kalaşnikovurile în toate direcţiile în acelaşi timp. Să nu vă speriaţi din cauza asta.

— Uşor uşor, mă obişnuiesc cu viaţa din sud.

După o jumătate de oră, Blanc îşi puse pe el hainele de alergat şi începu să facă jogging.

— Să alergaţi doar pe drumul principal! strigă Fuligni după el. E posibil să izbucnească un incendiu în pădure şi atunci aţi fi în pericol!

— Sunt în pericol şi aici! răspunse Blanc, arătând spre oamenii lui Fuligni care echilibrau stivele grele de ţiglă la o înălţime de peste zece metri.

Nu se gândi să ţină seama de sfat, întrucât asfaltul negru se înfierbânta precum un râu de lavă sub soare. În plus, drumul departamental îi amintea de un alt drum, de sânge, duhoare şi de muşte albastre saturate. Coti spre o cărare bătătorită. Umbrele stejarilor mediteraneeni pe ambele părţi ale drumului, cel puţin iluzia unor temperaturi ceva mai suportabile. Zgomot de cicade. Pământ nisipos copt, roşu-ruginiu sub tălpi, de parcă ar fi fost un astronaut pe Marte. Mirosul de rozmarin plutea în aer, iar cel de oleandru se răspândea de undeva. Drumul deveni brusc abrupt, o scară

[72] „Huligani” (fr., în original) (n.tr.).

naturală deformată formată din stânci şi bolovani pe coasta dealului. Blanc grăbi paşii. Era o nebunie să meargă la deal pe căldura asta, nici măcar o sticlă de apă nu avea la el. După câteva minute nu mai transpira, fiecare picătură care-i ieşea din piele sub formă de perlă se evapora imediat, cu fiecare respiraţie trăgea în plămâni aer de cuptor. Alergă şi mai repede. Blanc se simţea minunat.

Alergă timp de o oră sau mai mult; cu cât devenea mai epuizat, cu atât mintea îi devenea mai limpede. Cu fiecare pas se simţea de parcă ar fugi din ce în ce mai departe de gândurile despre caz, despre Paris, despre cariera lui eşuată, despre Geneviève şi copii, şi de parcă în sfârşit pofta dureroasă de Aveline era mistuită în interiorul lui, simţindu-şi sufletul purificat ca după flăcările purgatoriului.

Când, respirând din greu, ajunse într-un final pe ultima sută de metri până aproape de casă, o văzu pe Paulette Aybalen în curtea ei din faţă. Îl observă şi ea, intră în casă fără să zică un cuvânt şi se-ntoarse cu o sticlă de plastic cu apă minerală. Probabil o luase din frigider, pentru că era rece ca gheaţa. Condensul se acumulase la exterior. Blanc îi zâmbi recunoscător, incapabil să spună un cuvânt, bău întruna şi zâmbea în continuare.

— Ai câteva obiceiuri la care va trebui să renunţi aici în sud, spuse ea când crezu că Blanc este în sfârşit abordabil.

Îi oferi obrazul pentru un sărut de bun-venit.

— Nu sunt prezentabil, icni Blanc, ridicând mâinile şi scuzându-se.

Paulette izbucni în râs.

— Uneori îmi sărut şi caii.

Blanc îi atinse obrajii netezi cu buzele lui uscate şi pentru o clipă fu tentat să o îmbrăţişeze. Ruşinat, făcu un pas înapoi.

— Te duci să vezi focurile de artificii la Caillouteaux în seara asta? o întrebă el.

— Am deja cu cine să mă duc, explică ea cu regret, la unul dintre celelalte artificii.

Nu întrebă cu cine şi unde.

Blanc traversă cei câţiva metri. Un Fiat Marea alb şi boţit stătea parcat în faţa casei sale. Tonon era cocoţat pe capotă, privind în sus la acoperiş, dând din când în când din cap. Purta o cămaşă în carouri şi blugi, pantofi de pânză deschişi la culoare şi o pălărie de paie care strălucea atât de imaculat de parcă paiele ar fi fost luate de pe câmp cu o zi înainte.

— Chiar arăţi ca un rahat, exclamă el de îndată ce-l zări pe Blanc. Să alergi pe căldura asta este la fel de inteligent ca mersul pe bicicletă pe lângă poarta deschisă a unui taur de luptă.

— Maţele mele sunt încă acolo unde le este locul.

— Fă duş şi ia-ţi pe tine o cămaşă curată. Îţi voi arăta o course camarguaise.

Lui Blanc îi luă o secundă să înţeleagă sensul invitaţiei.

— O luptă cu tauri? În mijlocul verii? Mi-ai spus că abia din toamnă...

— Preşedintele de la Club Taurin a murit la Eyguières cu vreo două săptămâni în urmă. Şi de vreme ce oricum au fost nevoiți să-şi anuleze lupta din primăvară din cauza unei furtuni, recuperează abia acum spectacolul, în cinstea mortului. Nu este tocmai „Cocarde d'or" de la Arles, dar este cea mai bună luptă pe care o vei vedea în următoarele săptămâni.

Un sfert de oră mai târziu, Blanc îndepărta o sticlă de rosé goală de pe scaunul pasagerului şi urcă în Fiat.

— Nici nu ştiam că există o arenă în Eyguières, spuse el, în timp ce colegul său se-apleca sub bord unde ținea două capete libere de cabluri unul lângă altul, pornind astfel maşina.

— O arenă mică, la umbră, explică Tonon. E lângă cimitir. Raseteur-ii care sunt prea lenți nu trebuie să fie căraţi prea mult.

După douăzeci de minute, Fiat-ul opri pe o stradă laterală şi banală din Eyguières. O cupolă din beton degradat se arcuia pe o ridicătură de pământ. Arena, estimă Blanc, găzduia cel mult o mie de spectatori. Oamenii se-nghesuiau în fața intrării, majoritatea bărbați. Nici măcar un turist. Câteva tinere frumoase în costume tradiționale îi primeau pe vizitatori, o trupă de muzicieni îmbrăcați cu fracuri roşii cântau un fel de marş de circ. În aer se simțea duhoarea vitelor. Inelele de beton ale rândurilor de spectatori erau construite în jurul unor platani bătrâni care făceau un pic de umbră deasupra lor. Nisipul câmpului de luptă, însă, strălucea auriu în lumina soarelui.

Marius îl conduse până la primul rând de beton care se afla la puțin peste doi metri de sol. Banca era îngustă şi dură.

De acolo, Blanc privi în jos spre un coridor pentru că locul de luptă era mărginit şi de o altă barieră înaltă de 1,60 metri alcătuită din grinzi de lemn vopsite în roşu, o barieră ce se afla între structura de beton cu aspect de buncăr al arenei şi zona nisipoasă. Nişte grinzi albe pe care puteai să te cațări şi nişte țevi metalice erau prinse de structurile de lemn şi de oțel, până sus la rândurile de spectatori.

— Raseteur-ii sar peste ele ca să scape de tauri, explică Marius când îi observă privirea.

— Până sus la public? întrebă Blanc ca să se-asigure, uşor alarmat.

— Sar până la vârful nasului tău. Iată-i.

Opt bărbați bine făcuți ieşiră pe o poartă ce dădea-n arenă şi începură să facă exerciții de întindere. Patru dintre ei aveau numele inscripționate pe spate cu litere de culoare albastru-închis. Aveau degetele bandajate şi purtau dispozitive metalice pe care Blanc le-ar fi considerat unelte. Marius i-a explicat cu indulgență că erau acele crochets pe care le foloseau pentru a scoate panglicile de la coarnele taurului. Ceilalți patru nu țineau nimic în mână, erau îmbrăcați în alb, iar numele lor le era scris pe spate cu roşu-strălucitor.

Mai trecu o jumătate de oră plină de discursuri, cântece şi salutări. Femeile mândre în costumele lor tradiționale defilau în arenă şi erau conduse în final spre lojele de onoare. Trupa de circ a oferit un spectacol zgomotos. Blanc înjură din cauza scaunului prea tare şi în acelaşi timp simțea în gură că nu băuse suficientă apă după jogging. După-amiaza avea să fie lungă.

Cinci minute mai târziu uitase de acele griji. Deodată, din flancul arenei se deschise o poartă cu cuvântul „Toril” pictat pe ea – şi un colos negru intră în arenă în viteză şi agitat. Limba grea îi atârna din gura întredeschisă, fire de salivă zburau din buzele bombate în timp ce-şi scutura capul. Taurul scormoni nisipul cu una dintre copite şi-şi plecă capul agresiv înainte de a-l ridica din nou să adulmece mirosul din aer. O clipă îl fixă pe Blanc cu privirea, a cărui inimă aproape că se opri în timp ce privea în micul ochi negru al animalului. Apoi raseteur-ii săriră peste grinzile roşii, începură să urle, să fluiere, să hăulească şi să-l strige pe taur pe nume.

Pentru Blanc era ca şi cum ar fi asistat brusc la un ritual străvechi, un dans demonic, păgân din Antichitate, aşa cum fusese imortalizat ca tablou în palatele minoice. Un joc periculos, de mult uitat şi condamnat prin alte părți, care era celebrat aici de inițiați pentru inițiați. Bărbații provocau taurul care gâfâia încet de furie cu o voce răguşită, motiv pentru care vocea sa părea să fie şi mai amenințătoare. Apoi se repezi spre primul raseteur. Bărbatul făcu un salt uşor în ultimul moment, zburând pe grinzile pentru cățărat şi de acolo pe bariera roşie până când atârna cu siguranța oarbă a unei pisici de barele din fața primului nivel al publicului. Blanc se dădu instinctiv înapoi în timp ce raseteur-ul plutea în aer chiar în fața lui. În părul bărbatului străluceau mărgele fine de sudoare, ochii îi erau înspăimântați şi uşurați în acelaşi timp, agitați, furioşi şi, într-o manieră încântătoare, fericiți. Blanc era sigur că raseteur-ul nici măcar nu-l observase. Taurul se izbi de grinzi o clipă mai târziu, după care arena începu să vuiască.

În fiecare moment, un bărbat alerga spre taur, ceilalți țipau, animalul împungea şi fugea în gol. Încet-încet, sensul

spectacolului i se dezvăluia lui Blanc: şi-a dat seama că raseteur-ii atacau întotdeauna taurul în pereche. Cel cu numele roşu pe spate era un fel de secund care atrăgea atenția fiarei asupra sa. La momentul potrivit, raseteur-ul se repezea la taur dintr-un alt colț al arenei, aproape ca într-o ambuscadă. Ca un fulger, îşi repezea crochet-ul între coarnele animalului şi apoi fugea de-acolo. Taurul răcnea şi arunca nisip în aer, în timp ce firele de salivă săreau la jumătate de metru în spatele lui, iar părul lui negru marcat de dangale tremura.

Uneori, tot publicul gemea în acelaşi timp, un raseteur îşi ridica brațul ca un gladiator antic, ceva de neînțeles bubuia din difuzor – apoi raseteur-ul reuşea să desprindă o cocardă şi să o smulgă dintre coarnele taurului. O mişcare atât de rapidă încât Blanc abia dacă reuşea s-o vadă în întregime.

După câteva minute, taurul era epuizat, derutat. Se uita la bărbații în alb care bâzâiau în jurul lui ca nişte viespi agresive. Animalul era prea obosit pentru a continua să mai lupte, prea resemnat de la atâta repezit în gol. În cele din urmă se-auzi muzica – şi taurul fu mânat prin poarta prin care venise.

La scurt timp după aceea, zgomotul reîncepu. Apoi alt taur se repezi afară în arenă, proaspăt, fioros şi însetat de luptă. Raseteur-ii se năpustiră asupra lui şi dansul arhaic o luă de la capăt.

— Au programat şapte tauri pentru astăzi, îi explică Marius lui Blanc. Cu cât un animal este mai în vârstă şi mai experimentat, cu atât mai târziu intră în scenă. În acelaşi timp, raseteur-ii devin din ce în ce mai epuizați. Aşa că finalul e întotdeauna cea mai palpitantă parte.

Blanc văzu tauri mai în vârstă care nu se mai grăbeau în arenă cu furie oarbă, ci mergând încet şi pândind. Care ştiau exact că vor apărea la un moment dat raseteur-ii. Care îşi economiseau puterea şi atacau doar când ţinta lor era aproape. Tauri care învăţaseră, împingând cu coarnele, să ridice grinzile căptuşelii de la marginea arenei de pe stâlpii lor de fier şi să le arunce sus în aer. Care se prefăceau provocaţi de bărbatul neînarmat şi marcat cu roşu şi îşi întorceau capul în ultimul moment pentru a-l ataca frontal pe raseteur-ul care se apropia în viteză. Blanc văzu un raseteur sărind peste barieră cu o secundă mai târziu şi cum piciorul i-a fost lovit de corn. Bărbatul intră şchiopătând înapoi în arenă. Văzu un bărbat îmbrăcat în haine albe care nu reuşise să se prindă de o bară de sprijin, sări în gol şi se izbi de beton. După câteva minute, clătinându-se, înfrunta din nou animalul, cu pantalonii albi rupţi şi braţele sângerând.

Ultimul, cel mai experimentat taur, nu se izbea niciodată de bariera roşie atunci când urmărea un raseteur, ci mai degrabă sărea peste ea. Inima lui Blanc încetă să mai bată când o creatură cu o jumătate de tonă de muşchi, un craniu masiv şi două coarne lungi de un braţ sări peste bariera înaltă de 1,60 metri ca un cal de competiţii ecvestre. Deodată, taurul năvăli prin pasajul îngust dincolo de barieră – şi toţi raseteur-ii şi ajutoarele lor se refugiară în nişte încăperi mici din beton, în timp ce animalul porni la vânătoare în jurul arenei ca un minotaur. Blanc îi mirosi transpiraţia, îi simţi mânia, îi simţi copitele tremurând în momentul în care se dezlănţuia pe culoar la doar doi metri sub el. Cu multă dificultate, însă, câţiva bărbaţi au reuşit să-l atragă înapoi în arenă printr-o poartă.

Mai târziu, când raseteur-ii plini de praf şi sângerând erau onoraţi cu sărutări şi capete de taur emailate de către femeile în costum tradiţional, când publicul aplauda, când trupa cu fracuri roşii a început să cânte „Coupo Santo”, când crescătorul celui mai bun taur de luptă al după-amiezii era premiat, în timp ce Marius îl bătea mulţumit pe umăr, abia mult mai târziu Blanc simţi că era aşa de transpirat, încât cămaşa i se lipea de umeri, deşi crezuse că se uscase de mult. Fusese vrăjit de forţa arhaică şi de ferocitatea animală, mâinile îi tremurau de parcă el însuşi ar fi înfruntat monştrii negri timp de două ore, cu nimic altceva decât un cârlig ridicol de fier în mână. Şi deodată Blanc îşi dădu seama că oricine deschisese poarta în Camargue trebuie să fi văzut aceşti tauri în acţiune. Nimeni care nu văzuse asta pe viu nu-şi putea imagina viteza, furia şi inteligenţa lor agresivă. La fel ca Blanc în această după-amiază, făptaşul trebuie să fi stat într-o arenă înainte. Cel puţin o dată.

Boré? El a venit de la Paris şi obişnuia să locuiască pe Coasta de Azur – nu tocmai locuri unde vedeai lupte cu tauri. Guillaume? Era un om care stă mereu acasă şi cu greu ar merge la un asemenea spectacol păgân cu vrăjitoarea de maică-sa. Familia Leroux? Ei trăiau cel puţin o parte din timp în Camargue, în inima luptelor cu tauri. Au absorbit tot ce era tipic obiceiurilor şi tradiţiilor de acolo. Ernest Leroux, Marie-Claude, probabil şi fiica lor Nora – ar cunoaşte senzaţia când un taur ca ăsta pufnea de furie şi-şi lăsa capul în jos pentru a ataca. Ştiau cât de rapid era taurul. Şi ştiau exact ce puteau face aceste coarne.

Seara, după ce-şi luă rămas-bun de la Tonon şi după ce-i dădu un pastis în faţa fabricii lui de ulei pentru că-l adusese

acasă, Blanc rămase singur în piața dintre biserică şi turnul clopotniței din Caillouteaux, înconjurat de bărbați şi femei exuberante care beau vin rosé, şi încercă pentru câteva ore să nu se mai gândească la tauri şi la corpuri eviscerate. Pe casa lui străluceau tuiles noi, o suprafață solidă de valuri uniforme din lut copt. Admiră țiglele, apoi le mai admiră o dată, puse un disc pe vechiul său pick-up Technics şi ascultase Graceland până la capăt – „nimeni n-o să audă" –, acoperişul înghițea acum orice zgomot. Făcuse un tabbouleh de cuşcuş, castraveți, ceapă şi roşii şi admirase din nou tuiles – apoi urcase pe deal cu rățuşca până la Caillouteaux. Lângă peretele lateral de la Saint-Vincent stătea parcată o camionetă galben cu roşu pentru livrare de pizza, iar mirosul de ciuperci, roşii şi cărbune le provoca foamea chiar şi celor care erau deja sătui de mâncare. Muzica de film răsuna din difuzoare: Titanic, Pirații din Caraibe, Amélie. Muzica nu era deloc sincronizată cu artificiile. Uneori, basurile şi viorile se auzeau când pe cerul nopții nu era nimic. Uneori, din boxe nu ieşea niciun sunet exact atunci când se ridicau cele mai frumoase flori cereşti de lumină. De cele mai multe ori, însă, funcționa destul de bine, iar pasajele cele mai sublime ale melodiilor se auzeau exact în timp ce lumini roşii, verzi sau albastre curgeau peste turnul clopotniței şi peste fețele publicului, iar entuziasmul izbucnea în suspine colective.

„Kitsch", se gândi Blanc, „bineînțeles că e kitsch. Nu e ritual arhaic aşa cum e în arena din Eyguières. Nu e o dovadă de încredere în Dumnezeu şi devotament ca în biserica din Saint-Gilles. Nu e vreo operă de artă smulsă din lumină şi nebunie ca un tablou de van Gogh. Şi totuşi a fost perfect." Aerul se făcu în sfârşit blând. Stele, jeturi de apă şi voaluri de lumină se năpustiră cu un vuiet tern deasupra lagunei Étang de Berre, a cărei apă scânteia ca un disc argintiu în

noapte. Pentru câteva secunde, modelele colorate ale artificiilor din oraşele învecinate înfloreau la orizont. Copiii gălăgioşi râdeau exuberant pentru că înțeleseseră de mult că părinții lor nu îi vor alunga în pat prea curând. Doi adolescenți se sărutau la fântâna de lângă biserică. Blanc îşi întoarse repede privirea, amintindu-şi de ceea ce îi lipsea ca să fie fericit.

Din difuzoare se-auzeau acorduri noi. Oda Bucuriei a lui Beethoven. „Acum vine finalul", se gândi Blanc, uimit de el însuşi pentru că se uită la cer, aşteptând fericit momentul.

Deodată telefonul Nokia îi vibră în buzunar.

„Nu răspunde", îşi spuse el. „E duminică seara, merde. Duminică seara!" Doar dacă e ceva foarte important îl sună lumea pe telefonul mobil la ora asta. Cu adevărat important. La a cincea repetare a soneriei, Blanc merse repede în cele din urmă pe următoarea străduță care înghițise zgomotul ca un mormânt.

— Îmi pare rău că vă deranjez, mon capitaine. Avem un caz de sinucidere aici.

„Brigadierul Barressi."

— Despre cine e vorba?

— Colegii care au fost chemați la fața locului nu au raportat identitatea persoanei, dar au trimis mesaj prin stația radio că persoana decedată a lăsat o scrisoare sigilată.

Barressi îşi drese glasul.

— Scrisoarea vă este adresată.

Era prima dată când Blanc împingea pedala de accelerație a rățuştei vechi până la podea, deşi nu avu niciun rezultat. Nu mai era în stare. 2CV-ul se legăna în viraje în timp ce cobora cu viteză pe dealul de la Caillouteaux. Uneori cauciucurile chiar scârțâiau. Nu avea lanterna aprinsă, dar aproape că nu era nimeni pe drum în timpul artificiilor, aşa că riscul ca cineva să-l lovească în spate nu era foarte mare.

Bel Air. Casa neîngrijită. Concertul broaştelor din şanț, orăcăitul lor suna acum ca un bocet. Două maşini de patrulare stăteau parcate în curtea murdară, luminile de avertizare albastre şi roşii fiind de mult stinse. Lângă ele era parcată o ambulanță, iar şoferul stătea cocoțat pe capotă şi fuma. Chiar la marginea curții se afla jeepul alb al lui Fontaine Thezan. Medicul legist nu era prin preajmă, iar jandarmii erau şi ei invizibili. Uşa de la intrare era deschisă. O lumină portocalie slabă strălucea din interior, amestecată cu pâlpâirea albastră: televizorul. Râsetele publicului răsunau până afară. În cadrul uşii din față stătea mama lui Olivier Guillaume, rigidă ca figura monstruoasă a unei catedrale gotice. Numai ochii ei erau vii. Privirea sa îl urmări pe Blanc, dar în ochii ei nu se putea citi nici tristețe, nici durere, ci ură pură, animalică.

„Fii profesionist", îşi zise Blanc, „fii profesionist, merde!" Traversă curtea ca şi cum s-ar fi aflat într-un vis, văzând până şi cel mai mic detaliu limpede ca şi cum ar fi folosit o lampă de operație, dar nu simțea nimic. Şopronul. Din interior se scurgea în afară lumina cu halogen, iar vocile pe care le auzea din interior nu veneau de la televizor.

Fiat-ul Marea boțit vină în curte şi frână atât de brusc, încât amortizoarele gemură. Uşa se deschise fără ca şoferul să se

obosească să oprească mai întâi motorul pe motorină, care zdrăngănea. Tonon, acum îmbrăcat în pantaloni în carouri şi cu un maiou care nu prea mai era curat peste tot, era atât de beat, încât pentru o clipă Blanc se întrebă cum de ajunsese până la Bel Air. Şi cum ar fi putut să bage-n el atât de mult alcool într-un timp atât de scurt. Dădu din cap spre el. Tonon îl fixă cu privirea. Blanc nu era sigur că Marius îl recunoscuse.

Fontaine Thezan ieşi din şopron exact când Blanc ajunsese la intrare. Îşi trase ochelarii înapoi în păr şi se frecă la ochi.

— Mai întâi trebuie să fumez, mon capitaine, îl salută ea cu o voce obosită. Cred că puteți vedea ce s-a întâmplat şi fără ajutorul meu. Mă întorc imediat la dumneavoastră.

Îi aruncă apoi o privire rapidă lui Tonon.

— Iar dumneavoastră veniți cu mine la maşina mea, locotenente, ordonă ea. Vă dau ceva care să vă țină treaz.

— Droguri? întrebă Tonon, rânjind.

Pentru prima dată de când Blanc o cunoştea, văzu masca elegantă de autocontrol rece a lui Fontaine sfărâmându-se momentan pentru a lăsa loc furiei divine. Nu rostise niciun cuvânt, dar până şi Tonon surprinse momentul. Îşi îndreptă spatele şi o urmă în tăcere până la jeep.

Blanc intră în şopron şi-i salută pe brigadieri cu un semn din cap. Se uită îndelung în jur. Simțurile şi mintea îi erau încă neutre precum un radar. Uşile dulapului de oțel erau deschise. Tablourile erau întinse pe rafturi, pe bancul de lucru, chiar şi pe podea, un covor luminos de pânză şi vopsea. Trupul lui Olivier Guillaume zăcea în fața bancului

de lucru. În jurul gâtului era prinsă o curea cu clichet legată de o menghină montată pe bancul de lucru. Din colțul gurii i se scursese un fir de salivă şi se uscase într-o linie albă. Limba, care ieşea puțin între buzele întredeschise, se înnegrise deja.

— Spânzurare atipică, comentă Fontaine Thezan care la un moment dat păşise în spatele lui fără ca Blanc s-o audă.

Tonon nu era de văzut pe nicăieri.

— Nu credeam că te poți spânzura pe un banc de lucru.

— Puteți să vă spânzurați oriunde, mon capitaine, atâta timp cât legați lațul de ceva care se află la o înălțime mai mare decât propriul cap.

Ea arătă spre gât.

— La o spânzurare tipică, nodul lațului este la ceafă. Aici este pe partea dreaptă. Guillaume şi-a pus cureaua cu clichet care se bălăbănea de menghină în jurul gâtului şi apoi s-a poziționat în fața bancului de lucru. Nu-ți vei rupe nicio vertebră cervicală aşa, dar este suficient pentru a întrerupe alimentarea cu sânge. Durează însă destul de mult.

Fontaine Thezan arătă spre ochii închişi ai mortului, în jurul cărora luminau pete roşii punctiforme.

— Peteşii. Sângerări ale pielii faciale din cauza blocajelor de circulație. Vasele de sânge care pleacă au fost deja întrerupte, dar sângele încă ajunge la cap prin artere pentru câteva momente.

— Guillaume ar fi avut timp să se desprindă din poziția lui?

— Sigur. Nu atârna neputincios de o creangă. Ar fi putut încerca să se ridice. Pentru a uşura presiunea asupra venelor.

— Trebuie să fi vrut cu adevărat să facă asta.

— Mă întreb de ce nu a legat cureaua de grinda acoperişului. Atunci n-ar fi trebuit să sufere atât de mult.

Blanc se gândi la ultima sa conversație cu Guillaume, chiar în acest loc. Şi se gândi la silueta rigidă din pragul uşii luminate.

— N-a vrut să facă niciun zgomot, bănui el.

Un brigadier se apropie mai mult şi salută cu mâna la vârful şepcii, ceea ce Blanc găsi cumva nepotrivit.

— E o scrisoare pe bancul de lucru, anunță el. Lângă menghină. Are numele dumneavoastră pe ea.

A zis asta de parcă l-ar fi considerat suspect pe Blanc.

— Mă duc mai întâi să văd cum se simte Tonon, murmură medicul legist. Veți primi raportul meu mai târziu.

Blanc dădu din cap absent, luă scrisoarea şi se apropie de lampa cu halogen, astfel încât niciunul dintre brigadieri să nu poată vedea peste umărul lui. Un plic de modă veche, numele şi rangul lui fuseseră scrise pe față cu o maşină de scris mecanică. Mâinile nu-i tremurară când rupse plicul.

Capitaine,

N-o să renunțați. Ştiu asta. Oamenii ca dumneavoastră niciodată nu se opresc niciodată, niciodată, niciodată. Şi ştiți de ce nu veți renunța niciodată? Pentru că habar nu aveți, n-aveți absolut deloc habar. Oamenii ca dumneavoastră caută mereu în locurile greşite.

Vreți să găsiți tabloul de van Gogh? Căutați-l la vânătorul păgân de la picioarele Mântuitorului. Nu înțelegeți? Vedeți dumneavoastră: nu veți renunța niciodată pentru că nu înțelegeți niciodată nimic.

Am crezut că măcar eu am să am linişte după atât de mulți ani. Ştiți cum e să-ți petreci o noapte în arest? Când eşti concediat pentru că toată lumea te crede un infractor, dar nimeni nu îndrăzneşte să-ți spună asta în față? Am vrut doar să stau aici, printre tablourile tatălui meu, în linişte. Dar apoi trebuia să veniți dumneavoastră şi să mă copleşiți cu întrebări. Pe mine!

De ce nu-l întrebați pe acest Boré? Connard-ul ăla ipocrit, superficial şi complet neştiutor care vrea să facă din fiecare artist o epavă nebună doar pentru că el însuşi este o epavă. Interogați-l odată despre van Gogh – şi nu doar despre tabloul dispărut!

De ce îl vedeți pe acest Cohen doar ca pe o victimă? Dacă v-ați fi făcut treaba, ați şti deja că conțopistul acela încerca doar să aducă la lumină poveşti murdare! Că individului îi plăcea să sape în trecutul altora! Am vorbit cu el doar o dată la telefon, şi totuşi ştiu mai multe despre el decât dumneavoastră şi decât toți polițaii la un loc!

Şi de ce vă purtaţi cu Marie-Claude Elbaz cu mănuşi? Cu siguranţă ştiţi doar că are mâinile pătate de sânge. Dar nu vă pasă pentru că este o femeie simpatică, nu-i aşa?

Oricum, pe mine nu mă mai puteţi prinde. Vreau să fiu lăsat în pace. Şi o să-mi găsesc liniştea în felul acesta dacă nu există altă cale. Încercaţi acum să mă mai interogaţi!

O.G.

P.S.: Vă rog s-o rugaţi pe mama să nu mă îngroape în mormântul familiei, ci anonim. Indiferent unde, nu-mi pasă. O să vă scoată ochii când o să-i spuneţi asta, dar mi-aţi cauzat atât de multe probleme, încât cred că îmi datoraţi această favoare.

Blanc citi scrisoarea de două ori. Era epuizat, dar se forţă să funcţioneze ca un computer, analizând fiecare cuvânt fără a fi corupt de nimic. Fără sentimente, pur şi simplu fără sentimente.

„Să fie asta o mărturisire că Guillaume furase la vremea aceea tabloul de van Gogh de la Musée Maly? Aşa s-ar putea înţelege scrisoarea – iar din alte rânduri s-ar putea înţelege că a negat cu ultimele sale cuvinte că ar fi el hoţul. Îşi bate joc de mine", gândi Blanc. „Fără sentimente. Analizează fiecare cuvânt."

Boré? Guillaume nu lăsase de înţeles nimic despre care Blanc să nu ştie deja. Cohen? Îl confruntase pe Guillaume cu povestea furtului şi apoi acesta se simţise hărţuit. Dar nu cumva era o frază în scrisoare care să indice faptul că

Guillaume a eliberat taurul de luptă? Dacă aceasta ar fi trebuit să fie o mărturisire, atunci scriitorul acestei scrisori avea dreptate: Blanc nu înțelegea nimic, nimic, nimic.

Marie-Claude Elbaz? Cu siguranță, Guillaume nu ştia doar că făcuse parte din Action Directe. Se pare că ştia chiar şi despre acuzația de crimă din Saint-Gilles. Sau „mâinile pătate de sânge" a fost doar o remarcă întâmplătoare deoarece pentru Guillaume fiecare terorist era şi un criminal? Dar dacă ştia ceva, de cât timp ştia asta? Poate de când au fost împreună la Musée Maly? Cum o fi aflat? Şi a tăcut în toți aceşti ani? Şi... poate de aceea a venit Cohen la el? Poate că reporterul nu căuta deloc la Guillaume indicii despre un tablou furat, ci despre o crimă comisă cu mult timp în urmă în care era implicată soția prietenului şi şefului său, Ernest Leroux?

Fontaine Thezan intrase din nou în încăpere şi se uita la el.

— Să vă dau şi dumneavoastră ceva?

— Arăt aşa de rău?

— Mai rău decât creatura lui Frankenstein, dar nu chiar atât de rău precum colegul dumneavoastră de-afară.

— Atunci nu am nevoie de nimic deocamdată.

Blanc ar fi vrut să zâmbească, dar trăsăturile îi erau înghețate ca o mască.

— Maşina de la pompe funebre tocmai a oprit, raportă medicul legist. Mă voi uita mâine la Guillaume; acum mă duc acasă. La fel ar trebui să faceți şi dumneavoastră, mon capitaine.

— Aşa ar trebui. Însă mai am ceva de făcut.

Obosit, Blanc făcu scurtul drum până la uşa deschisă din față, unde o siluetă mică şi rigidă părea să-l aştepte.

Mai târziu, un cortegiu se deplasa pe strada sumbră din Bel Air: maşina funerară, cele două Renault-uri ale Jandarmeriei, Fiat-ul lui Tonon, condus de unul dintre brigadierii căruia Blanc îi ordonase să-l ducă acasă pe colegul său – şi căruia mai înainte trebui să-i explice trucul pentru a porni maşina veche.

— Îl avem pe tipul ăla pe conştiință, îi şopti Marius în timp ce îl ridică pe scaunul pasagerului.

— Nu noi. Eu am dat-o-n bară, eu singur, răspunse Blanc, dar nu era sigur dacă Tonon prinsese sensul propoziției.

Tonon aţipise de-ndată ce spatele său atinse spătarul scaunului.

La primul sens giratoriu, maşinile din fața lui se-ndepărtară în diferite direcții. Blanc se târa singur cu 2CV-ul pe un drum departamental şi se gândea la mama lui Guillaume. Nici măcar nu încercase să-şi exprime condoleanțele cu una dintre acele fraze uzate, dar i-a spus sincer despre ultima dorință a fiului ei. Ea, însă, nu i-a dat niciun răspuns. Niciun cuvânt, nicio reacție, doar acea privire. Când sicriul a fost împins în maşina întunecată şi colegii săi au trântit uşile maşinii, în cele din urmă s-a întors fără să salute şi a dispărut din curte. Blanc se întrebă cât va mai rămâne bătrâna în prag şi dacă va da ascultare ultimei dorințe a fiului ei.

Când Blanc se-ntinse în sfârşit în pat în fabrica lui veche de ulei, îşi spuse că nu mai trebuie să funcţioneze ca un robot de-acum înainte. Acum îşi putea permite să aibă sentimente. Ar trebui să simtă tristeţe, furie şi ruşine. Dar nu simţea nimic, ci stătea în continuare întins pe saltea, privind în întuneric şi aşteptând lumina din dimineaţa următoare.

Dungile albe

Odimineaţă de luni liniştită, 15 august, sărbătoare legală, dureri de cap în fiecare birou de la Jandarmerie. Deşi Blanc nu vorbise cu nimeni despre conţinutul scrisorii lui Guillaume, se temea că se va răspândi rapid vestea că un sinucigaş îi lăsase o scrisoare. Poate că Nkoulou i-ar cere chiar să depună documentul la dosar – atunci fiecare coleg ar putea studia rândurile pline de acuzaţii amare.

Blanc se aşteptase ca lumea să-i întoarcă privirea şi să audă remarci şuşotite pe la spate.

Nimic.

Nimeni n-a vorbit cu el despre noaptea precedentă, nimeni nu părea să fie interesat de omul decedat. Intrau în continuare o serie de apeluri de urgenţă, dar între timp se găsiseră tot mai mulţi voluntari în oraşe, iar spitalele, medicii şi administraţiile erau mai bine pregătite pentru victimele căldurii, astfel încât forfota weekendului se potolise, activitatea ajunsese la normal şi cu fiecare oră totul se scurgea într-o moleşeală de vară. Cui să-i mai pese acum de o sinucidere?

Tonon nici măcar nu apăruse încă la serviciu, Fabienne îşi luase liber. Nkoulou dăduse ordin să nu-l deranjeze pentru că în acea dimineaţă devreme fusese la poligon şi dorea să-şi cureţe în tihnă pistolul.

Blanc se-nchise în biroul lui, uşurat că măcar fusese scutit de privirile colegilor săi. Se holba la monitor de parcă soluţia la toate problemele lui s-ar fi aflat undeva în buclele şi dungile economizorului de ecran. „Olivier Guillaume. Ce viaţă distrusă", se gândi Blanc. „Şi: Am dat-o-n bară. Şi: Nu ar fi trebuit să facă asta, nici măcar pentru un tablou de van Gogh. Şi: ar fi trebuit să prevăd asta. Un om ratat. Un tată dispărut. O mamă îngheţată de ură. Tablourile din dulapul de fier. Povestea veche despre furt. Poliţaii din faţa casei. Frica de arestare. Merde, chiar am fost orb?"

Un apel de la Nkoulou:

— Veniţi la mine!

„Aşa deci", se gândi Blanc resemnat şi se ridică de la birou. În timp ce stătea în faţa şefului său, observă pentru prima dată ceva ca nişte cute pe uniforma acestuia. Se întrebă dacă Nkoulou petrecuse întregul weekend de sărbătoare la secţie.

— Am primit un telefon de la Paris, începu Nkoulou.

— De la secretarul de stat Vialaron-Allègre?

Blanc fu uşurat că nu era vorba despre Guillaume.

— Domnul secretar de stat îşi doreşte o înmormântare frumoasă, ghici el.

— Păstrați sarcasmul pentru dumneavoastră. L-am asigurat pe monsieur Vialaron-Allègre că trupul lui monsieur Cohen va fi transferat chiar de astăzi în capitală, în ciuda zilei de sărbătoare. Nu aveți obiecții, nu-i aşa?

Comandantul împinse un formular pe masa biroului.

— Semnați aici, ordonă el.

Blanc dădu din cap învins şi închise dosarul cu semnătura lui mâzgălită. „Un accident însă", se gândi el. „O sinucidere. Un atentat din trecut. Un furt al unui obiect de artă comis cu mult timp în urmă." Cu semnătura lui le-a transformat pe toate în evenimente uitate. Fără vreo însemnătate. Nimeni nu s-ar mai gândi vreodată că toate aceste evenimente ar putea fi conectate.

— Monsieur Leroux doreşte să păstreze şi computerul. Dacă îmi amintesc bine, l-ați luat cu dumneavoastră din casă. De altfel, nu-mi amintesc niciun paragraf care să permită aşa ceva. Dar dacă vă-ntreabă cineva, o să vă aduceți aminte de unul, nu-i aşa?

— Bineînțeles.

— Atunci sper să văd documentele şi computerul pe biroul meu foarte curând.

— Se rezolvă.

— Mai aveți întrebări, mon capitaine?

— Nu mai am nicio întrebare, mon commandant[73]. Absolut niciuna.

---

[73] „Domnule comandant" (fr., în original) (n.tr.).

Marius îl aştepta în sfârşit în biroul lui, făcuse duş şi era atât de fericit de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat cu o seară înainte.

— Îți mai aminteşti ce s-a întâmplat în ultimele ore? întrebă Blanc.

— Mi-a plăcut cel mai mult penultimul taur. Cel care se făcea mereu că nu-i vede pe raseteur-i, iar în ultima clipă...

— Mă referam la orele din noapte.

Colegul său îşi ridică mâinile, scuzându-se.

— Am sărbătorit ca orice om normal în Provence. Vin, artificii, aer călduț. Din partea mea, ar fi putut rămâne aşa toată noaptea, dar uitasem că telefonul meu mobil era încă în buzunar. Ce viață liniştită era când aceste lucruri nu existau! M-a sunat un brigadier. A spus că mă va interesa faptul că partenerul meu a primit o scrisoare de la un sinucigaş. Avea un ton de parcă glumea. M-am dus oricum să ofer sprijin moral.

— Ai fost fabulos.

Marius zâmbi strâmb.

— Nu o lua în nume de rău. Şi mie mi s-a întâmplat asta: interoghezi un individ şi, pac, o şterge într-o țară cu care cu siguranță nu va exista niciodată vreun acord de extrădare. O senzație de rahat. Dar nu e vina ta că Guillaume era aşa de ratat.

— Ar fi trebuit să prevăd asta.

— Ce-ar fi trebuit să vezi?

Blanc făcu un gest agitat.

— Vezi tu, continuă Marius. Ai văzut un om cu o viață mizerabilă, dar frânghia care atârna, pe asta nu ai văzut-o. Pentru că de fapt nu exista vreo frânghie care să atârne. Niciunul dintre noi nu ar fi putut anticipa aşa ceva.

— Guillaume s-a spânzurat pentru că a simțit că-l hărțuiesc.

— Şi de ce l-ai hărțuit? Pentru că tipul avea ceva de ascuns. Ți-ai făcut treaba, el era cu musca pe căciulă. Cam ăsta-i mersul.

— Acest job s-a terminat. Tocmai am fost la Nkoulou. Dosar închis, accident, gata. Ai avut dreptate, ar fi trebuit să procedez aşa imediat.

— Am greşit. Chestia asta pute! zise Marius trântind palma pe masă.

— Am semnat raportul final.

— Asta înseamnă că dosarul este pe biroul lui Nkoulou. E destul de ocupat cu canicula. O să trimită dosarul mai departe cel mai devreme mâine, după ziua de sărbătoare. Deci mai avem câteva ore. Dacă găsim ceva astăzi, luăm efectiv dosarul înapoi de la şef şi îl vom deschide din nou. Dă-o dracu' de semnătură!

— Tu erai totuşi ăla care zicea că n-o să iasă nimic din chestia asta! Şi acum...

— ... acum stă amărâtul ăla atârnând mort pe bancul lui de lucru şi eram atât de beat, încât nici nu puteam tăia frânghia. Trebuie să plătesc această factură.

Blanc schiţă un zâmbet slab.

— Nu ştiu ce altceva ar trebui să mai fac în următoarele ore.

— Care grămadă de bălegar miroase cel mai tare?

— Grămada de la Action Directe. Crima este mai gravă decât furtul.

— Atunci ia să ne ocupăm încă o dată de teroriştii ăştia nenorociţi.

Blanc adună hârtiile la un loc, scoase laptopul lui Cohen dintr-un sertar şi le cără pe toate în biroul lui Nkoulou. Îşi imagina oare că era urmărit de priviri rânjitoare din celelalte camere? „Dacă-ţi cari dosarele la superiorul direct, şi nu la judecătorul de instrucţie care poate să iniţieze o procedură de judecată pe baza lor, atunci ai dat cu mucii-n fasole.” Se întrebă cum avea să-i dea vestea lui Aveline. În timp ce colegii lor erau chemaţi la drumeţi deshidrataţi şi la bătrâni abandonaţi, Blanc şi Tonon stăteau aşezaţi în faţa computerelor lor şi făceau clic pe documente vechi. Autonomiştii şi anarhiştii fondaseră Action Directe cam prin 1979, mult mai târziu decât grupările teroriste de stânga din ţările vecine, cum ar fi Germania şi Italia. La început s-au comis acţiuni fără vărsare de sânge, acompaniate de propagandă. Primul asasinat a avut loc în 1983. „Anul în care Marie-Claude Elbaz a dispărut de pe ecranul radarului”, se gândi Blanc.

Un atac cu bombă asupra bazei aeriene Rhein-Main de lângă Frankfurt în 1985, efectuat în comun de RAF[74] şi Action Directe, conform documentului prin care făptaşii îşi recunoşteau infracţiunile. Câteva luni mai târziu, apărea un pamflet semnat de ambele grupuri: Sarcinile esenţiale ale gherilei comuniste în Europa de Vest. Blanc se uită rapid peste paginile scanate dintr-un dosar vechi de poliţie: text megaloman, plin de o mânie reţinută, rece, de parcă ar fi fost scris de un ofiţer SS licenţiat în sociologie.

— Poate că prietena noastră a fost în Germania la mijlocul anilor optzeci? spuse Blanc, arătând spre document.

Marius veni lângă el şi clătină din cap.

— Colegii din Germania ştiu şi mai puţine despre RAF decât ştim noi despre Action Directe. Nici măcar nu bănuiesc că Marie-Claude Elbaz a fost vreodată în ţara lor.

— Şi apoi? După 1989, când a reapărut în legalitate?

Blanc lucră la computer timp de cincisprezece minute şi, în cele din urmă, clătină din cap.

— Madame Leroux pare să fi fost destul de des în străinătate cu soţul ei. Europa, America, Africa, Vietnam.

— Are o slăbiciune pentru fermierii de orez din Indochina.

— Dar nu a fost niciodată în Germania.

---

[74] Rote Armee Fraktion – organizaţie teroristă de extremă stângă din Germania de Vest (n.tr.).

— Nici eu n-am trecut niciodată Rinul, dar asta nu înseamnă nici pe departe că am fost terorist cândva. Nu înseamnă absolut nimic.

— Monsieur Leroux a fost destul de des în Germania. De ce nu l-a însoțit niciodată? Pentru că îi este teamă că mai există acolo un dosar despre ea deschis din anii optzeci?

— Cine din Berlin este interesat de un atentat cu bombă de-acum treizeci de ani? Şi mesajul de iubire al teroriştilor a explodat la o bază americană, nu la Poarta Brandenburg. Nici măcar nu s-a soldat cu victime. Singurul motiv pentru care madame Leroux nu călătoreşte în Germania este că orezul nu creşte acolo. Dovedeşte-i tu acum că nu-i adevărat!

Blanc nu mai spuse nimic şi continuă să bată pe tastatură. Simțea că prietenul şi colegul lui se uita peste umărul său pe jumătate batjocoritor, pe jumătate cu milă. 21 ianuarie 1987: Jean-Marc Rouillan, Nathalie Ménigon, Regis Schleicher, Joëlle Aubron şi Georges Cipriani au fost prinşi la o gospodărie de lângă Orléans. Nouă luni mai târziu, Max Frérot a fost arestat la Lyon. Sfârşitul organizației Action Directe. După aceea: procese, verdicte. Închisoare pe viață. Dar ce însemna asta oare? Greve ale foamei, proteste, pledoarii pentru grațiere. În 2007, Frérot primise 12.000 de euro despăgubiri de la stat pentru că a fost supus unui tratament degradant în închisoare. În 2008, Ménigon – în calitate de prim lider de la Action Directe – a fost eliberat. Capitolul a fost închis, toate cazurile au fost soluționate, nimeni nu mai era interesat de gruparea teroristă, nici statul, nici simpatizanții Action Directe. Şi nici măcar de victimele lor nu-i mai pasă nimănui.

Blanc se lăsă în cele din urmă pe spate, epuizat. Transpirația îi curgea între omoplați. Aparatul de aer condiționat, pe care un coleg îl reparase pentru că tehnicianul din service încă nu venise, emitea un aer călduț care mirosea ca o peşteră plină de ciuperci. Ventilatorul computerului său vechi bâzâia atât de agonizant, încât Blanc îl opri înainte ca procesorul să se prăjească de la căldură.

— Asta chiar a fost o lecție de istorie interesantă, mormăi Marius.

— Nu sunt arheolog!

— Stai calm. Chiar şi ucigaşii care la acea vreme au primit închisoare pe viață se plimbă liber de ani de zile. Chestia e rezolvată.

— Crima nu se prescrie!

— Atunci îi poți da pe ucigaşii lui Iulius Caesar din nou în urmărire.

— Vrei să spui că nu o putem prinde pe Marie-Claude Elbaz?

— S-a dat pe brazdă la timp. Fără arestări în anii optzeci. Nu se menționează numele ei în niciunul dintre numeroasele procese de atunci. Şi camarazii lor de arme condamnați sunt din nou liberi. A reuşit, Roger. Am încercat totul, dar n-o să mai putem pune mâna pe ea.

— Azi chiar e o zi de rahat!

— E din cauza căldurii. Te vei obişnui cu asta.

Când se lăsă seara, Blanc se simțea prea epuizat ca să deschidă acoperişul rățuştei înainte de a se întoarce la Sainte-Françoise-la-Vallée. Aerul din maşină era fierbinte ca într-un cuptor, dar simți o plăcere perversă în a se chinui. Se făcuse răcoare. Munții de nori străluceau acum pe cerul vestic, în ultima lumină a soarelui deja apus. Cu toate acestea, cerul de deasupra capului părea şters cu cârpa. Pe cer era o lună plină, palidă, iar pete de albastru-pal străluceau pe suprafața ei plină de cicatrice. Acolo erau mări, aşa credeau oamenii odată. Şi-ar fi dorit să poată zbura spre Lună şi să vadă Pământul dispărând în spatele lui, să-l vadă din ce în ce mai mic şi mai puțin semnificativ.

— Merde, murmură el când viră spre fabrica lui de ulei.

Pe celălalt mal al râului Touloubre, vecinul său Serge Douchy stătea pe scaunul tractorului şi ținea o cameră uriaşă în mână. Blițul scânteia în noapte. Blanc se întrebă ce fel de poze făcea individul.

— Acoperişul dumneavoastră străluceşte! strigă Douchy când îşi dădu seama că fusese prins. Tuiles trebuie să fie de culoarea ocru-roşu, asta e reglementarea de construcție. Cu toate acestea, nebunul de Fuligni v-a pus nişte țigle care au fost arse mult prea puternic. Culoarea nici măcar nu mai e roşu-aprins, e deja alb. Nu prea se vede pe timp de zi când e soare, dar noaptea țiglele albe strălucesc ca un panou publicitar. Trebuie să le schimbați.

Blanc credea că nu auzise bine. „Cred că e de la oboseală”, îşi spuse el.

— Vreți să mergeți cu nişte fotografii ale unor ţigle de acoperiş luminoase la primar ca să vă plângeți?

— Cine este îngrijorat de drumurile romane de rahat trebuie să-şi facă griji şi pentru noul său acoperiş! exclamă triumfător Douchy, fluturând camera. Dungile albe sunt enervante!

„Dungi albe... ” se gândi Blanc.

— Merde! strigă el deodată.

Douchy rânji o clipă, crezând că exclamația se referea la el, dar apoi tăcu. Pentru că Blanc nu-i mai acorda atenție, ci se repezi în casă. Fermierul îi aruncă o înjurătură şi plecă de-acolo cu tractorul său hodorogit. Câteva minute mai târziu, Blanc ieşi din nou din casă, se-aruncă pe scaunul şoferului 2CV-ului şi plecă în viteză în noapte, fără să-l vadă nimeni.

O mărturisire

Îi luă doar câteva minute să ajungă la Saint-César. Nu se făcuse deloc răcoare, simțea aerul ca pe o pătură umedă şi grea care îi stătea pe umeri. Tresări când oglinda retrovizoare îi aruncă un fulger în ochi. Câteva secunde mai târziu se auzi un bubuit care pur şi simplu nu se oprea. În timp ce trecea pe sub podul care se arcuia mult deasupra oraşului, primele picături de ploaie căzeau deja peste acoperişul din material textil al 2CV-ului.

Două fulgere loviră pământul nu departe de periferia oraşului, precum combinația stânga-dreapta a unui boxer

puternic. Tunetele care urmară se contopeau într-un vuiet atât de puternic, încât Blanc nu putea să audă dacă motorul răţuştei încă funcţiona. Bâjbâi frenetic în spatele volanului până când în sfârşit îşi aminti unde se afla comutatorul ştergătoarelor. Cele două benzi mici de cauciuc împingeau picăturile de pe parbriz în două semicercuri. Farurile aruncau în faţă raze galbene de lumină. Cu toate acestea, Blanc încă se simţea aproape orb. Continuă să meargă cu viteză, rugându-se ca nimeni altcineva să nu fie suficient de nebun încât să conducă pe străzi în noaptea aceea.

Nu găsi un loc de parcare lângă trotuar, aşa că opri în mijlocul străzii, chiar în faţa casei lui Tonon. În cei câţiva metri până la uşa din faţă, ploaia căzu peste el ca un duş. Picăturile erau mari şi calde, parcă ar fi căzut meduze din cer. Blanc nu găsi nicio sonerie, aşa că bătu cu putere în uşa din lemn. „Sper că Marius nu a băut prea mult", se gândi el.

Când colegul său de muncă somnoros deschise în sfârşit uşa, tricoul îi era lipit de corp şi îi curgea apă din păr peste faţă.

— Faţă de alte dăţi, arăţi mult mai rău acum, spuse Marius când îl recunoscu.

Nu părea deloc surprins.

— Curge apa prin acoperişul tău? Intră.

— N-am rămas fără casă. Trebuie să plecăm!

Marius îşi trase pe el o cămaşă şi nişte blugi şi îşi puse pe cap o pălărie de paie uzată, cea mai ridicolă protecție de ploaie pe care Blanc o văzuse vreodată.

— Trebuie să-mi iau arma cu mine? întrebă el supus.

— Mai bine nu.

Marius zâmbi uşurat.

— Unde trebuie să mergem?

— În Camargue.

— Pe vremea asta? Cu maşina asta? Putain, nu vom ajunge niciodată! Fiat-ul meu nu porneşte când plouă, aşa fac maşinile italiene. Nu se poate aştepta până mâine?

— Dosarul va dispărea mâine!

Marius închise uşa de la intrare, sprintă şi se lăsă cu toată greutatea corpului său masiv pe scaunul pasagerului din rățuşcă.

— Este legal ceea ce facem?

Gâfâia, întrucât cei câțiva metri îl obosiseră deja.

— Dacă reuşim, nimănui nu-i va păsa, răspunse Blanc, accelerând.

În timp ce se roteau cu viteză, roțile din față făceau să țâşnească jeturi de apă din crăpăturile asfaltului. Colegul lui nu mai întrebă pe cine trebuiau să viziteze acum în noapte. Se aplecă înainte până când ochii lui roşii aproape că atinseră parbrizul, apoi se limită să mormăie nişte

avertismente când maşina lor se apropie prea mult de şanţ când derapa sau dacă erau ramuri rupte pe carosabil.

Fulgerele coborau atât de repede unele după altele, încât cerul nu era nici luminos, dar nici chiar întunecat. Era o lumină suprarealistă, ca într-o discotecă uriaşă. Blanc se simţea la fel de surd ca într-un club de noapte, doar că nu muzica îi bătea în urechi, ci bubuitul neîncetat al tunetului. Ştergătoarele dansau pe geam cu mişcări frenetice şi sacadate, dar Blanc avea senzaţia că maşina s-ar mişca printr-un acvariu. În timp ce părăseau Saint-César şi ultimele felinare se stingeau în urma lor, Blanc fu nevoit să încetinească până la douăzeci de kilometri pe oră, deoarece cu greu putea vedea dincolo de propria bară de protecţie. Asfaltul şi marcajele de pe drumul departamental erau ascunse sub o peliculă de apă. Aveau impresia că înotau într-un pârâu. Rafalele de vânt zguduiau brusc caroseria.

— Vom ieşi din rahatul ăsta după următorii şaizeci, şaptezeci de kilometri, estimă Marius.

— Dacă îmi amintesc bine, drumurile din Camargue sunt perfect drepte, răspunse Blanc cu îndârjire şi acceleră din nou.

— Putain, murmură Marius, ştergând cu mâna făgaşele de condens din interiorul geamului.

Mergeau cu viteză în tăcere prin furtuna nopţii până când Blanc simţi în sfârşit picături curgându-i pe spate.

— Se scurge apa prin acoperiş! răcni el.

— Ăsta nu-i un Land Cruiser al ONU! replică Marius, căruia dintr-odată părea să-i placă plimbarea. Orezul creşte deja pe marginea drumului. Ar trebui să ajungem acolo în curând.

Blanc apăsă brusc frâna cu putere. 2CV-ul derapă şi se opri de-a curmezişul străzii. Tonon se lovi cu fruntea de parbriz şi înjură cu voce tare.

— Am zis eu c-am trecut deja de destinație? se plânse el când reuşi să-şi tragă sufletul. Pentru ce-ai apăsat frâna până la fund?

Blanc se uită la artificiile fulgerelor. Aerul mirosea a electricitate, simțea un gust metalic în gură. Inima îi bătea cu viteză.

— Un taur, şopti el. Tocmai am văzut un taur pe stradă.

Marius, care încă se freca la frunte, privi afară, îndrăznind în sfârşit să deschidă geamul lateral şi să rişte o privire spre exterior pe sub geamul deschis.

— Prostii, anunță el. Până şi o vită proastă se ascunde undeva pe vremea asta. Condu în continuare, dar fă-mi o favoare: rămâi în viteza a doua. Nu vreau să ajung într-un şanț pe ultima sută de metri.

Blanc se forță să respire calm. „Revino-ți”, se gândi el. „La urma urmei, asta e ideea ta.” Lăsă maşina să se rostogolească încet până când văzu în sfârşit intrarea spre mas-ul familiei Leroux. Apa noroioasă gâlgâia pe drumul de pământ.

— Sper că vom putea avansa pe drumul ăsta, murmură el sumbru.

— Să mergi acum doar cu viteza întâi, spuse Marius neimpresionat. Şi, în plus, a cam sosit timpul să-mi spui şi mie pe cine vizităm din această familie onorabilă.

— Madame Leroux, mă bucur atât de mult să vă văd, spuse Blanc câteva minute mai târziu, după ce bătuse la uşa vilei şi stătea acum în faţa stăpânei casei, care era de-a dreptul surprinsă.

Purta un tricou şi nişte pantaloni cu un model floral provensal albastru şi alb imprimat pe ei şi nu părea că s-ar fi dus deja la culcare. Îi aruncă lui Blanc o privire lungă, apoi lui Tonon, se uită lung după aceea la răţuşca parcată în mijlocul unei bălţi din curte şi pentru o clipă faţa ei se înmuie, de parcă era pe punctul să izbucnească într-un râs vesel. Se stăpâni din nou, dădu scurt din cap şi îi invită pe cei doi jandarmi să intre.

— Soţul meu este, zise ea ezitând o clipă, pe iahtul său. Voia să se asigure că n-o să se-ntâmple nimic rău pe barcă după ce citise prognoza meteo. Şi fiica mea este încă la o petrecere. Aşa cred.

— Oricum pe dumneavoastră voiam să vă vedem, madame, răspunse Blanc, fără să aştepte invitaţia ei de a sta în salon.

— Tălpile ude ale pantofilor dumneavoastră pătează podeaua de lemn, lasă o culoare neagră în urmă, spuse Marie-Claude Leroux, de parcă acesta ar fi fost un răspuns la decizia sa.

— Asta nu ar trebui să fie cea mai mare preocupare a dumneavoastră acum, spuse Blanc pe un ton serios. Aţi fost vreodată la o course camarguaise?

— De multe ori. Mai ales în Arles. Dar ce...

— Aveți cumva din întâmplare un computer la îndemână?

Ea îl privi de parcă începuse să se întrebe dacă aceşti doi polițai înnebuniseră complet.

— Sper că netbook-ul meu vechi este suficient pentru dumneavoastră, răspunse ea, întinzându-i un computer cât un calculator de buzunar al cărui economizor de ecran – fotografii alb-negru din Camargue – pâlpâia pe ecran.

Blanc scoase un stick USB din buzunar şi îl conectă la notebook.

— Aş vrea să vă arăt câteva fotografii, madame, explică el cu amabilitate. Monsieur Cohen le-a făcut pe telefonul său mobil şi le-a transferat pe computer.

— Credeam că telefonul mobil al lui Albert a dispărut.

— Vă rog să vă concentrați asupra pozelor, madame.

— Ce legătură au fotografiile private ale bietului Albert cu moartea lui tragică? Nu credeți că mergeți prea departe? Nici nu cred că este legal dacă...

— Uitați-vă la poza asta, o întrerupse Blanc cu blândețe.

Cohen între monsieur şi madame Leroux, râzând, un instantaneu de vacanță. Brațul ei în jurul gâtului lui, mâna ei stângă aproape de urechea lui Cohen. Zonele albe de pe încheietura mâinii. Blanc mări această porțiune.

— Asta nu vă priveşte, şopti Marie-Claude Leroux.

Se făcu palidă la faţă şi începu să-şi maseze încheietura de la mâna stângă cu mâna dreaptă.

— Absolut corect, încuviinţă Blanc. Nu mă priveşte când şi de ce v-aţi tăiat încheietura, dar vă rugăm să aruncaţi o privire la ce se află peste încheietură. Cel puţin în această fotografie făcută cu puţin timp înainte de moartea lui monsieur Cohen.

— Un ceas de mână, şopti Marius, şuierând printre dinţi. Cu o curea din piele şi cataramă de oţel.

Madame Leroux nu spuse nimic. Se uită fix la micul monitor, dar părea că vedea cu totul şi cu totul altceva.

— Aţi fi atât de amabilă să-mi arătaţi ceasul dumneavoastră, madame? o rugă Blanc.

— L-am aruncat.

— Pur şi simplu aşa? Trebuie să fi fost un model scump, nu?

— Foarte scump, presupun. Un cadou de la soţul meu, iar lui Ernest îi place mereu să cheltuiască.

Îşi luă ochii de la monitor şi-l cercetă pe Blanc, moment care pentru Blanc păru că durează o eternitate: rece, obosită, cumva uşurată.

— De fapt, şopti ea în cele din urmă, chiar vă sunt recunoscătoare că aţi aflat.

— Tăcerea pare mult mai uşoară decât o mărturisire, dar în cele din urmă vă costă prea multă energie.

Marie-Claude Leroux îşi frecă din nou încheietura palidă cu cicatrici, îşi dădu seama ce face şi zâmbi scuzându-se.

— Am încercat să fac față situației, credeți-mă. Să tac până în mormânt.

— Nu ar trebui să mai tăceți de-acum.

— De aceea ați venit aici, un Don Quijote murat de ploaie cu Sancho Panza al lui, galopând pe un catâr cu patru roți? Să auziți o poveste veche? Pentru că nu vreți să ştiți doar detaliile morții lui Albert, nu-i aşa? M-am interesat despre dumneavoastră, căpitane Blanc, de la prietenii soțului meu din Paris. Am fost foarte discretă, nu vă alarmați. Am fost avertizată, să spunem, de caracterul dumneavoastră încăpățânat.

— Mă interesează şi povestea grupării Action Directe...

— ... şi cea a unui cultivator de orez din Saint-Gilles, nu-i aşa? Ernest şi cu mine nu ar fi trebuit să cumpărăm această gospodărie. Cât de neglijent din partea noastră, dar nu am avut de ales, credeți-mă. Trebuia să am acest mas, trebuia să cultiv orez. A fost o formă de căință, înțelegeți?

— Chiar dacă onorați astfel trecutul, morții nu se-ntorc la viață.

— Nu.

Oftă, deschise cu un gest aproape neglijent un sertar plin de mărunțişuri dintr-o comodă şi îi aruncă lui Blanc ceasul de mână. Cureaua de piele era ruptă, catarama distrusă.

— Presupun că laboratorul dumneavoastră va reasambla bine piesele.

— Mi-ar face plăcere să asamblez şi piesele acestei poveşti.

— Aţi făcut asta deja, mon capitaine. La vremea respectivă, conduceam motocicleta pe care se afla tovarăşul pe care noi l-am ales să execute sentinţa împotriva fermierului de orez. Cel puţin, aşa am văzut noi situaţia la momentul respectiv. Ce naivi am fost! Mă credeţi sau nu, chiar m-am gândit că va izbucni revoluţia la câteva săptămâni după această faptă. Action Directe! Era altceva faţă de bârfa burgheză a familiei mele. Faţă de toate acele acţiuni făcute cu jumătate de măsură şi demonstraţii neputincioase cu care colegii mei de şcoală îşi pierdeau timpul. Am intrat în mediul ilegal: ascunzişuri, hârtii falsificate, jafuri asupra secţiilor de poliţie şi băncilor pentru a face rost de arme şi bani. Totul în numele poporului asuprit! După ce şeful de la Renault a fost lichidat, am discutat serios să identificăm alte victime. Ce exploatatori capitalişti ar trebui să muşte ţărâna? Am auzit din întâmplare povestea despre fermierii de orez din Indochina şi am propus acest subiect celorlalţi membri. Vietnamezi exploataţi! Dacă ar exista un lucru care ne-ar aduce vreodată recunoaştere în rândul Việt Cộng[75], acesta ar fi. Nu m-au lăsat să trag pentru că eram prea tânără în ochii tovarăşilor. Dar aveam permis de motocicletă.

Îşi închise ochii şi rămase tăcută câteva minute.

— Să mă duc să fac nişte ceai pentru toată lumea? întrebă Marius cu un zâmbet liniştitor.

---

[75] Frontul Naţional pentru Eliberarea Vietnamului de Sud (n.tr.).

Marie-Claude Leroux deschise ochii şi dădu din cap în semn de recunoştinţă. Curând, din camera alăturată se auzi şuieratul unui ceainic, iar mirosul puternic de ceai negru se scurse în salon. Tonon s-a întors cu trei boluri fragile cu modele asiatice din care se ridicau fuioare de abur.

— Să ordoni lichidarea unui exploatator e un lucru. Să vezi un bărbat în vârstă întins în rigolă, sângerând până la moarte, este cu totul şi cu totul altceva. Era doar o imagine care mi-a apărut în oglinda retrovizoare rotundă şi tremurândă a motocicletei Suzuki în timp ce acceleram. Dar nu o voi uita niciodată. Am lăsat ucigaşul în ascunzătoarea noastră, dar eu nu am mai rămas. Nici azi nu ştiu pe unde am condus în noaptea aceea. Întunericul nu se mai termina. Era atât de frig. M-am despărţit apoi de tovarăşi şi nu m-am mai întors niciodată în casa conspirativă.

Făcu o pauză.

— Mi-am sunat familia. Fără să ştie cineva. Mama şi tata m-au ascuns, nu trebuie să ştiţi unde sau la cine. Majoritatea membrilor din Action Directe au fost arestaţi la scurt timp după aceea. Părinţii mei au aşteptat doi ani, apoi m-au catapultat, aşa cum spuneau ei, „înapoi în sistem". Habar n-am de unde au obţinut actele, toate certificatele, formularele şi confirmările de care ai nevoie în viaţa de cetăţean. Trebuie să-i fi costat mulţi bani şi o mulţime de nervi. Nu am vorbit niciodată despre asta, ciudat, nu-i aşa? În orice caz, m-au ajutat să-ncep o nouă viaţă pe Coasta de Azur. Nu e o măsură proastă de resocializare, nu credeţi?

— Cu toate acestea, monsieur Guillaume auzise cumva despre asta la Musée Maly. Mi-a spus că aveţi mâinile pătate de sânge.

Ea ridică indiferentă din umeri.

— Nu am vorbit prea mult cu acel individ la muzeu, aşa cum v-am spus deja. Cine ştie dacă asta a fost într-adevăr o insinuare sau doar simple aiureli?

— Monsieur Boré ştia despre asta?

Marie-Claude Leroux izbucni în râs şi clătină din cap.

— El era interesat doar de artă. Şi de picioarele mele. Oricum, nu i-am mărturisit niciodată nimic când mă culcam sau când mă trezeam lângă el. Mai târziu, însă, după ce ne-am despărţit, e posibil să fi auzit ceva.

— Pentru că la Paris oamenii importanţi ştiau de mult despre anii întunecaţi din viaţa dumneavoastră.

— Cum o fi. Mi-am dat seama de asta după ce l-am cunoscut pe Ernest şi după ce m-a prezentat în cercurile lui. Toată lumea de acolo ştie asta şi totuşi nu ştie nimic şi nu vrea să ştie exact cum au stat lucrurile. Singura utilitate a tuturor parizienilor ălora buni de nimic ar fi să decoreze felinarele capitalei cu trupurile lor atârnate! Toate privirile acelea pe jumătate înţelegătoare, pe jumătate dezgustătoare, aceste priviri false şi... caută cuvântul potrivit şi-şi aprinse o ţigară, aceste nenorocite de ambiguităţi în mijlocul unei conversaţii la restaurant sau la muzeu sau la minister! Mă săturasem să aud asta, încât nu mă mai duc la recepţii de ani de zile. Niciunul dintre aceşti oameni, cred, nu cunoaşte detaliile, dar toată lumea bănuieşte ceva despre implicarea mea – toată lumea, cu excepţia fiicei mele. Cel puţin sper să pot păstra acest secret faţă de ea pentru totdeauna.

— Dar soţul dumneavoastră ştie totul despre asta?

— Plăteşte la redacţie o bandă de detectivi particulari care nu fac altceva decât să scormonească prin rufele murdare. Aş fi surprinsă dacă, după ce ne-am cunoscut, nu i-ar fi pus pe unul dintre acei indivizi pe urmele mele. Lui Ernest i s-a părut implicarea mea în Action Directe, ei bine, să spunem, atrăgătoare. Întotdeauna a avut o slăbiciune pentru femeile periculoase.

Râse fără să se bucure, apoi se aplecă peste ceaşca de ceai ca să-şi ascundă faţa.

— Monsieur Cohen ştia şi el asta. Cel puţin există anumite indicii în această direcţie.

— Dar, desigur, Albert a fost reporter. Putea fi discret şi chiar prietenos într-un mod cu totul special, pe furiş, după cum am aflat prea târziu. M-a lăsat să înţeleg că auzise de poveste, dar că înţelegea situaţia, chiar simpatiza cu ea şi că, mai mult de-atât, nu avea niciun soi de interes. Nici în privat şi nici profesional. Era şi el de stânga. Acum ceva ani în urmă m-a lăsat să înţeleg asta. O singură dată, însă, am crezut că vrea să-mi dea garanţia că va rămâne tăcut pentru totdeauna. De atunci nu a mai insinuat nimic. Cel puţin nu mie...

Râse din nou.

— Dar altcuiva?

— Lui Daniel Boré.

Scuipă când îi pronunţă numele.

— Vedeţi, dumneavoastră, după căderea lui, care de fapt a avut puţin de-a face cu inima lui şi mai mult de-a face cu

pasiunea lui specială pentru substanțele ilegale, după cum sunt sigură că ştiți deja, Albert a venit la noi în urma acestei căderi. Eu i-am dat ideea să scrie despre van Gogh şi jur că nu am avut nicio intenție rea. O poveste de vară inofensivă. O favoare pentru un vechi prieten. Şi dintr-odată, într-o zi, Boré apare aici, aproape exact unde stați dumneavoastră acum, mon capitaine. Mi-a fost ruşine să am pe viu în casa mea un iubit de mult dispărut şi, pot să vă asigur, un iubit de care am uitat total. Daniel a şovăit o vreme, susținând apoi că Albert Cohen venise la el pentru că investiga vechiul caz de furt de la Musée Maly. Mai mult sau mai puțin, şi eu uitasem de chestia aia, deşi un jandarm ca dumneavoastră, care nu uită niciodată nimic, cu siguranță nu mă va crede.

În orice caz, Daniel vorbea într-un mod destul de confuz despre vizita lui Cohen şi despre vechiul furt, iar eu începeam să mă întreb: Pentru ce a mai venit, de fapt, omul ăsta la mine? Apoi mi-a divulgat secretul: Cohen nu l-a întrebat pe Boré doar despre van Gogh, ci şi despre mine! Cohen aflase cumva că Daniel şi cu mine fuseserăm odată apropiați. Boré fusese primul meu iubit după ce reintrasem în legalitate. Şi Cohen l-a întrebat despre mine, a vrut să ştie ce-am făcut la vremea respectivă. Ce gândeam, ce spuneam. Şi ce făcusem înainte să mă cunoască!

— A cercetat trecutul dumneavoastră, şi astfel implicarea în Action Directe, constată Blanc.

— Ce altceva? După propria prăbuşire, Albert era hotărât să redevină reporterul bun şi corect care fusese înainte. Şi cum putea el să demonstreze lumii cât de bun şi de incoruptibil era? Taman în mijlocul unei crize mediatice în care jurnaliştii sunt concediați peste tot, el o denunță pe soția propriului editor. Şi cu o poveste care nu numai că ar fi

devastatoare pentru mine, ci şi extrem de jenantă pentru întreaga elită pariziană.

— Şi de ce v-a spus monsieur Boré toate astea? întrebă Marius.

Ea făcu un gest vag cu ceaşca de ceai.

— Deoarece se pare că Daniel s-a gândit la mine mult mai des decât m-am gândit eu la el de-a lungul anilor. Iubire veche, orbire veche. Poate ştiți cum e.

Blanc şi Tonon şi-au dres vocea în acelaşi timp.

— Şi după aceea? întrebă Blanc. Ce s-a întâmplat după aceea? V-a sugerat monsieur Boré, îşi cântări cu atenție cuvintele, un anumit curs de acțiune față de monsieur Cohen?

— Oh, mon capitaine!

De data aceasta, voioşia ei n-a fost simulată.

— Vreți să insinuați că Daniel mi-a sugerat să-l ucid pe Albert? Daniel a trăit întotdeauna cu insulină şi pastis, în această ordine. Asta doar nu te transformă într-un ucigaş cu sânge rece, nu-i aşa?

— Dumneavoastră, pe de altă parte, ați dovedit deja că puteți acționa cu sânge rece, interveni Marius.

Părea că o admira cu adevărat.

— Într-adevăr, e mai uşor să comiți o crimă a doua oară, recunoscu Marie-Claude Leroux. Când Daniel a plecat, m-am aşezat la piscină în fața casei ca şi cum aş fi fost

anesteziată. Jumătate de oră? O oră? Nu mai ştiu. Eram paralizată de frică. La un moment dat, m-am gândit că cel mai bine era să alunec în apă şi să renunț, o agonie rapidă în piscină înainte de moarte şi, în sfârşit, linişte. Dar apoi mi-am spus: De ce să mor? Povestea asta e veche! Pe de altă parte, trecuse atât de mult timp şi la ce-ar folosi cuiva acum dacă aş ispăşi pedeapsa? Cât iei dacă eşti complice la crimă? Zece ani? Douăzeci de ani? Aş fi o femeie bătrână când aş ieşi din nou din închisoare. Ce s-ar fi întâmplat cu ferma şi cu orezul? Şi cu fiica mea? Aş fi pierdut-o pe Nora, înțelegeți asta? Ce s-ar întâmpla de-ndată ce voi ajunge după gratii?

— Şi atunci v-ați gândit că ar fi mai bine ca monsieur Cohen să fie redus la tăcere pentru totdeauna.

Blanc se simți brusc obosit şi cumva dezamăgit.

— N-ați fi putut pur şi simplu să vorbiți cu el despre asta? Îl cunoşteați de ani de zile.

— Dar chiar nu-l cunoşteam deloc pe Albert!

Marie-Claude Leroux clătină din cap, parcă surprinsă de întrebare. Sau surprinsă de Albert Cohen, sau poate chiar de ea însăşi, se gândi Blanc.

— În toți aceşti ani am crezut că-l cunosc, continuă ea. Nu m-am gândit niciodată că va cotrobăi prin trecutul meu. Mă simțeam, inspiră ea adânc, în siguranță cu el. Ce naivă am fost! După dezvăluirile lui Daniel, cum aş fi putut să am încredere din nou în Albert? Nu aş fi crezut nimic din ce mi-ar fi spus, indiferent ce.

— Aşadar nu i-aţi dat lui monsieur Cohen mai întâi şansa de-a spune ceva.

— Albert nu are familie. Noi eram familia lui! Era vorba de el sau de mine, nu aveam nimic altceva de ales. Oricine ar fi făcut această alegere.

— Cu toate acestea, puţini ar fi crezut că un taur de luptă poate fi o armă criminală.

Ea ridică din umeri de parcă detaliile tehnice ale crimei ar fi irelevante.

— Ştiam că Albert îşi făcea regulat turele cu VTT-ul său. Cunosc fiecare colţ din Camargue – inclusiv păşunile taurilor de luptă. Am văzut animalele în arenă destul de des, Ernest era nebun după spectacolele astea. Fiarele sunt luptători experimentaţi. Dacă au şansa să atace pe cineva, o fac. Este la fel de sigur ca un glonţ care zboară din ţeavă după ce apeşi pe trăgaci. Am plecat cu Toyota de îndată ce Albert s-a urcat pe bicicletă. L-am depăşit. Nu-mi păsa dacă mă recunoaşte sau nu, pentru că, la urma urmei, cu cine ar mai fi putut el vorbi? L-am aşteptat la păşunea taurilor. Descuiasem poarta pe jumătate când l-am văzut sosind. Dar apoi o altă maşină a apărut la orizont.

— Maşina electricianului, mormăi Marius.

Şi el părea epuizat acum.

— Am început să mă agit pentru că trebuia să dispar înainte să apară un martor. În nervozitatea mea, cureaua ceasului trebuie să se fi rupt când am deschis poarta. N-am mai avut timp să caut piesele, aşa că am sărit în maşină şi am plecat în viteză. Cine să mă suspecteze?

— Da, cine ar fi trebuit să facă asta... ? murmură Blanc, ridicându-se în picioare. Madame, vă rog să mergeți cu noi până la secția de jandarmerie.

Pe drumul lung spre secție, ocupanții 2CV-ului n-au scos o vorbă. Bubuitul tunetelor nu se mai auzea, însă fulgerele încă sfâşiau orizontul. Acum, că rafalele se potoliseră, ploaia cădea puternic şi uniform, motiv pentru care Blanc trebuia să conducă cu grijă în continuare, chiar dacă nu mai exista riscul să zboare de pe şosea la fiecare viraj.

În Gadet au întocmit un proces-verbal şi apoi au dus-o pe Marie-Claude Leroux în singura celulă din secția de jandarmerie. Blanc a intrat în biroul pustiu al lui Nkoulou şi a pus o copie a procesului-verbal lângă dosare şi computerul lui Cohen.

— Asta îl va surprinde pe şef, îi spuse el lui Marius.

Lumina amurgului se strecura de-afară peste podeaua din hol. Blanc se uită la ochii înroşiți ai lui Marius, la tricoul lui mototolit, la umerii lăsați, la pălăria de paie uzată, din ale cărei fibre curgeau din când în când picături.

— O să te duc acasă, se oferi el.

Colegul lui îl refuză cu un gest din mână.

— Să facă asta un brigadier de serviciu cu maşina de patrulare. M-am săturat să mă mai înghesui în rățuşca ta înfundată.

Apoi zâmbi şi-l bătu pe umăr.

— A fost un bluf bun în seara asta! Ce te-a făcut să te uiți din nou atât de atent la fotografie încât să recunoşti ceasul?

— Vecinul meu prost m-a dus în direcția asta. A blestemat dungile luminoase de la noile țigle de pe casa mea. Dungi luminoase? Dintr-odată s-a făcut clic în capul meu. A trebuit brusc să mă gândesc la încheietura mâinii lui madame Leroux care avea şi ea o dungă deschisă la culoare! Mereu am fost atent la cicatrici, dar pentru că pielea îi era deschisă la culoare, trebuie să însemne că a purtat un ceas până de curând. De aceea pielea de dedesubt nu este bronzată. Aşa că m-am uitat din nou la fotografiile lui Cohen. Voilà.

— Ce-ai fi făcut dacă madame Leroux ar fi negat totul în ciuda dovezilor? Dacă practic nu ne-ar fi aruncat nenorocitul de ceas la picioarele noastre? Mon Dieu, i-ai arătat o fotografie neclară de vacanță în care poți vedea un ceas pe încheietura ei tăiată! La tribunal cântăreşte cât un pârț chestia asta!

— Speram doar că este pregătită pentru o mărturisire, recunoscu Blanc. Este epuizată. De ani de zile se luptă cu remuşcările pentru crima în care a fost implicată când era tânără. Fiica ei, care are cam aceeaşi vârstă cât avea ea atunci, este strivită de toate aceste lucruri nespuse. Soțul ei foloseşte marele tabu pentru a se comporta ca un porc neruşinat. La un moment dat, nu mai poți. La un moment dat, vei fi recunoscător oricărei persoane care îți oferă un pretext pentru a te elibera în sfârşit de povestea ta.

— Chiar dacă e vorba de Don Quijote şi Sancho Panza într-o rățuşcă murată de ploaie?

— Chiar şi atunci.

Marius râse.

— Ar trebui să-ți aeriseşti rățuşca în fața postului de jandarmerie şi să-i laşi pe brigadieri să te conducă acasă. Meritǎm serviciul de limuzinǎ, cred!

Blanc doar dădu din cap fără convingere şi aşteptă ca Marius să dispară cu un tânăr ofițer în uniformă. Luă apoi cheia 2CV-ului. Era rupt de oboseală.

Dar mai avea de rezolvat ceva.

O mărturisire anulată

Conduse cu maşina printr-o lume a zânelor. Soarele răsărise, pământul asuda din nou ploaia furtunii. Jeturi albe țâşneau din pământ de parcă Camargue s-ar fi transformat într-o regiune islandeză pustiită, plină de vulcani. Deasupra ei se întindea până la zenit o ceață de culoarea laptelui degresat. Cicadele tăceau, iar ramurile de pin şi chiparos, rupte de furtuna din noaptea trecută, zăceau pe asfaltul umed şi luminos ca nişte soldați căzuți în luptă. Blanc trebuia să fie extrem de atent. Era marți dimineața, 16 august, o zi normală de lucru pentru mulți oameni, deşi era toiul verii. Unii conduceau cu luminile aprinse prin ceața dimineții, dar cei mai mulți respectau sacra maximă națională de a stinge farurile cel târziu de la şase dimineața şi să-i ia naiba pe toți cei care nu-i vedeau la timp.

Autoturisme break şi microbuze accidentate ale furnizorilor, de culoare deschisă, traversau în viteză podul arcuit peste

Ron şi mergeau spre Saint-Gilles. Obloanele din faţa magazinelor erau încă trase-n jos. Pe trotuare nu era niciun turist. Multe locuri de parcare libere. Blanc parcă rătuşca lângă zidul oraşului. Mai era o singură maşină în piaţeta din faţă. Blanc o mai văzuse.

În timpul intemperiilor din noaptea trecută, un afiş lipit de perete care făcea publicitate unui concert susţinut de o trupă locală de rock devenise atât de moale, încât muzicienii păreau acum nişte zombi din trupul cărora ieşeau pietrele din zid. Blanc se simţea ca şi cum se afla într-un vis care începuse inofensiv şi devenise din ce în ce mai apăsător cu fiecare secundă.

Biserica ciudat de neterminată. Portalul maiestuos. Siluete de piatră în ceaţă, mai vii ca niciodată sub lumina sudică a soarelui. Vreţi să găsiţi tabloul de van Gogh? Căutaţi-l la vânătorul păgân de la picioarele Mântuitorului. Nu înţelegeţi? Guillaume scrisese asta în scrisoarea sa de adio. Un om care a fost subestimat de cei din jur. Nu fusese tocmai greu să rezolve această ghicitoare: sculptura în piatră a centaurului cu arc şi săgeţi în portalul de la Saint-Gilles.

Poarta grea de lemn era încă încuiată. Nimeni în piaţeta din faţă, cu excepţia unei pisici care se furişa ghemuit pe trepte, urmărind o pradă pe care Blanc n-o putea vedea. Merse în dreapta faţadei şi apoi de-a lungul peretelui lateral zimţat al clădirii. Un gard de sârmă izola această zonă, dar era uşor să treci în partea cealaltă printr-o gaură din sârmă. Miros de urină de pisică. Urme de paşi în solul roşu îmbibat. „Urme ale unui bărbat”, bănui Blanc, „un bărbat destul de corpolent”.

Ajunse în spatele bisericii. Ruinele balconului de cor. Rămăşiţele turnului şi ale scării îndreptate înspre cer. Dărâmături în rouă. Contururile unei siluete aplecate. Blanc întinse mâna după Sig Sauer-ul său, legănă uşor bucata rece şi grea de metal în mâna dreaptă, verifică muniţia din magazie şi puse pistolul în toc.

— Bonjour, monsieur Boré, spuse el, ieşind din semiîntunericul zidului bisericii.

Istoricul de artă se-ntoarse, speriat. Pleoapele îi tremurau, zvâcnirea grotescă a acestora era mărită de lentilele ochelarilor săi de modă veche. Apoi îşi reveni în fire.

— Vi s-a dat ordin de la Jandarmerie să vânaţi comori, mon capitaine?

— Încă lucrez la cazul morţii lui Cohen. În seara asta am arestat-o pe madame Leroux.

Istoricul de artă zâmbi triumfător pentru o scurtă clipă înainte de a se preface că tuşeşte.

— Presupun că nu aveţi voie să-mi daţi detalii. Şi presupun că nu sunteţi aici ca să primiţi complimentele mele pentru că aţi băgat-o pe fosta mea iubită după gratii. Ce s-a întâmplat? Şi de ce sunteţi aici în Saint-Gilles şi nu la o conferinţă de presă pentru a vă anunţa succesul?

— Lăsaţi batjocura. De ce sunteţi în Saint-Gilles, monsieur Boré? Chiar credeţi că Olivier Guillaume a ascuns aici tabloul de van Gogh furat?

— În felul ăsta amândoi suntem pe aceeaşi lungime de undă, nu-i aşa? Individul era un nebun, dar genul de nebun cu idei geniale.

— Ca nişte artişti adevăraţi?

Boré îşi drese glasul, apoi arătă spre sculptura omului chinuit al cărui picior este zdrobit de stâlpul uriaş.

— De fiecare dată când sunt aici, zgudui şi trag de această siluetă. Asta ar fi o ascunzătoare potrivită, nu credeţi? Dar se pare că e prea uşor pentru un şchiop ca Guillaume.

Oftă.

— Tabloul de van Gogh este un pic mai mare decât o coală de hârtie pentru scrisori. Poate că Guillaume l-ar fi putut ascunde în spatele unei pietre desprinse sau într-un rost sau sub un pristol. Sau poate în sarcofagul lui Egidius? Tablourile lui van Gogh sunt sanctuare ale modernităţii. Nu ar fi potrivit să plasezi un astfel de sanctuar între osemintele unui sfânt medieval? Dar cum ar fi putut Guillaume să deschidă sicriul fără să-l vadă nimeni? Şi cum ar trebui să ajung eu acolo fără să mă vadă nimeni?

— Am fi putut să-i punem acele întrebări lui Guillaume. Când încă era în viaţă.

Boré îl privi batjocoritor.

— Ce vreţi cu adevărat de la mine, mon capitaine?

— O mărturisire.

Istoricul de artă râse.

— Recunosc că mă plimb prin ruinele corului bisericii fără bilet. Apropo, la fel şi dumneavoastră. De aceea vreți să mă arestați?

— Există un motiv mai bun.

— M-ar surprinde asta.

— Complicitate în uciderea lui Albert Cohen.

Boré râse agitat.

— Credeam că vorbim aici despre un tablou de van Gogh ascuns. L-ați arestat pe ucigaşul lui Cohen. Ucigaşa.

— Vorbim despre un ucigaş care nu şi-a pătat mâinile.

Mâna dreaptă a lui Blanc stătea discret pe mânerul Sig Sauer-ului, dar interlocutorul său de vizavi nu părea că avea de gând să-l atace şi nici că ar vrea să fugă şi să-şi piardă urma în ceață.

— Ați fost la Marie-Claude Leroux, continuă el. Fosta dumneavoastră iubită. Gazda lui Cohen. Fosta teroristă. Poate că ştiți despre acest detaliu din urmă din perioada petrecută împreună la Musée Maly. Sau poate că ați aflat despre asta abia după ce v-ați ridicat în cercul restrâns al puterii pariziene. Acolo, unde toată lumea ştie păcatele mici şi mari din trecutul celuilalt, dar nimeni nu ar vorbi despre asta public. Însă în privat, se poate vorbi lejer...

— Nimic din toate astea nu mă face un infractor.

— Dar vă pune în poziția perfectă de a comite o infracțiune. Pentru că monsieur Cohen nu v-a menționat niciodată trecutul lui madame Leroux. Ştia şi el despre asta, desigur,

dar nu a vrut să facă un reportaj. Nimic din fişierele pe care le-am recuperat de la el nu sugerează acest lucru.

În schimb, Albert Cohen a cercetat tabloul lui van Gogh. Computerul lui este plin de documente care o dovedesc. Despre sfântul dumneavoastră, monsieur Boré. A venit la dumneavoastră şi a văzut în dumneavoastră un mare expert. Şi un martor şi poate chiar şi complice la furtul unui obiect de artă pe Coasta de Azur, de care toată lumea a uitat. Cohen era pe urmele tabloului lui van Gogh, pe-undeva în Saint-Gilles. Şi a dezgropat cumva dosare foarte vechi ale poliției din Arles, care ar face o senzație ştiințifică. În cele din urmă, ați fi câştigat recunoaşterea colegilor dumneavoastră, dar nu dacă un reporter, ci dacă dumneavoastră ați publica fotografii cu van Gogh adult!

Şi apoi mai e raportul poliției care indică faptul că van Gogh nu şi-a tăiat urechea, ci că a existat o ceartă violentă cu colegul său pictor Gauguin. Brutal şi sângeros, dar şi destul de banal, nu-i aşa? Atât de banal, încât frumoasa dumneavoastră teorie a geniului nebun ar suferi pagube ireparabile. Întreaga dumneavoastră reputație se bazează în cele din urmă pe cultul artistului nebun.

Cohen nu avea voie să publice această unică descoperire, şi anume fotografia, pentru că doreați să faceți asta dumneavoastră. Iar celălalt lucru, şi anume raportul de poliție, nici el, nici nimeni altcineva nu trebuie vreodată să-l publice pentru că ar ridiculiza tot ce-ați scris de-a lungul multor ani, lucrări pe care se bazează faima dumneavoastră.

Nu v-a fost greu să furați actele de la poliția din Arles. Ați intrat şi ați ieşit din arhivă ani de zile în calitate de om de ştiință. Nimeni nu v-a acordat atenție. Unde ați ascuns documentele? Tot în această biserică? Sau ați ars totul?

Dar Cohen era un reporter care voia să ştie totul. Nu intimidezi pe cineva aşa. Nu-l poți determina să renunțe la prima poveste pe care vrea să o scrie fix atunci când îşi revine după prăbuşirea lui pe plan personal. Cohen era aproape să reuşească, ne-ați spus chiar dumneavoastră cât de informat era. A fost în Arles şi a fotografiat documentele din arhivele poliției înainte ca dumneavoastră să le îndepărtați. A fost în Saint-Gilles, s-a uitat în jurul bisericii – şi a vrut să se întoarcă acolo. A vrut să vorbească cu Guillaume, presupusul hoț. Nebunul care s-ar putea să nu fi fost atât de nebun până la urmă. Singuraticul care ştia multe despre artă, fie şi numai pentru că tatăl său era un mare colecționar şi arta era singurul lucru care îl lega de tatăl său care dispăruse. Şi fostul coleg care nu avea o părere prea bună despre dumneavoastră, monsieur Boré.

— Dacă un individ ca Guillaume nu m-a plăcut, iau asta ca pe un compliment.

— Dar nu a fost un compliment pentru dumneavoastră, ci o amenințare. Tot ce a cercetat Cohen a fost de rău augur pentru dumneavoastră: a reîncălzit vechea poveste a furtului până ce a dat în clocot. Era aproape de posibila locație a picturii dispărute. A pus mâna pe fotografii pe care ați fi vrut dumneavoastră să le dețineți. Era pe cale să distrugă cea mai importantă teorie a cărții dumneavoastră. În cadrul marii expoziții van Gogh din Arles ar fi avut un articol senzațional în L'Événement. Pe spezele dumneavoastră.

— Acestea sunt pure speculații.

— Însă Cohen, fără să vrea, a făcut greşeala de a vă spune unde locuia în Provence, continuă Blanc, nedescurajat. Poate că nici nu ştia că gazda lui era fosta dumneavoastră

iubită. Probabil că nu i-a păsat. Dar pentru dumneavoastră, monsieur Boré, această conjunctură a fost brusc calea de ieşire dintr-o situaţie ameninţătoare! Pentru că v-a venit o idee perfidă: v-aţi dus s-o vedeţi pe Marie-Claude Leroux. Fosta dumneavoastră iubită a fost surprinsă şi jenată, dar nu eraţi un străin pentru ea. Madame Leroux v-a invitat în casă şi v-a ascultat – apoi i-aţi spus o poveste inventată care nu avea nimic de-a face cu cercetările lui Cohen, însă avea mult de-a face cu trecutul fostei dumneavoastră iubite.

Ştiaţi că a fost implicată într-o crimă a grupării Action Directe. Aşa că aţi făcut-o să creadă că Albert Cohen lucra la acea poveste! Scandalul din jurul crimei comise de terorişti şi al executoarei lor de seamă, o crimă uitată. Ştiaţi că pentru madame Leroux trecutul ei trebuia să rămână tabu cu orice preţ. Toată lumea din Paris putea să ştie asta – însă atât timp cât nu se publica nimic, parcă pur şi simplu nu ar exista. La fel ca toate escapadele soţului ei. Dacă nimeni nu vorbeşte, parcă nu se comite nicio fărădelege. Dar dacă un cuvânt, un amărât de cuvânt, ajunge la presă, atunci se sparge barajul! Atunci politicienii, jurnalştii şi celebrităţile trebuie să-şi dea arama pe faţă, atunci trebuie să fie revoltaţi şi să ceară persecuţie şi să impună condamnări. Un cuvânt de la Cohen – şi Marie-Claude Leroux ar fi terminată. Cu aşa ceva, monsieur Boré, aţi păcălit-o în acea după-amiază lângă piscina din spatele mas-ului!

Ştiaţi foarte bine că madame Leroux avea să creadă după aceea că stă cu spatele la zid. Nu ar mai avea de ales. Ar trebui să facă ceva imediat. Şi ştiaţi că madame Leroux acţionase înainte fără scrupule atunci când a ucis un om. Spre deosebire de dumneavoastră, madame Leroux avea deja mâinile pătate de sânge. Şi spre deosebire de

dumneavoastră, madame Leroux era agilă şi puternică din punct de vedere fizic. Când aţi părăsit mas-ul din Camargue, ştiaţi foarte bine că aţi pus un asasin pe urmele lui Cohen fără să fi dat un ordin direct!

Aţi pronunţat condamnarea la moarte a lui Cohen. Aţi forţat o criminală, care de ani de zile regreta crima pe care o comisese când era tânără şi pe care a ispăşit-o cât de mult a putut, să comită din nou o crimă. Şi dumneavoastră sunteţi, de asemenea, vinovat, cel puţin indirect, pentru sinuciderea unui bărbat singuratic şi amărât. Trei vieţi zdrobite pentru o faimă puţin ponosită. Un preţ destul de mare, monsieur Boré.

— O poveste cam fără temei, mon capitaine.

Mâinile istoricului de artă tremurau, dar el îl privea ţintă pe Blanc.

— După cum aţi recunoscut şi dumneavoastră: nu i-am menţionat niciodată cuvântul „crimă" lui madame Leroux. Nimeni nu a văzut încă fotografiile cu van Gogh adult care ar trebui să-mi aducă recunoaştere. Documentul care dovedeşte că Gauguin i-a tăiat urechea lui van Gogh există doar în imaginaţia dumneavoastră. Nimeni nu ştie unde au dispărut dosarele poliţiei din Arles. Şi într-adevăr: nu am sânge pe mâini. Nici măcar o picătură. Şi nu aveţi nimic care să dovedească contrariul. Nici măcar o fărâmă de dovadă.

Blanc apucă mânerul tare al pistolului. Cât de uşor ar fi. În acest moment, la această oră, în ceaţă. Fără martori. Doar un foc de armă. Un glonţ fix în mijlocul mutrei ăleia îngâmfate şi încrezute, în acel rânjet laş şi batjocoritor. Un

verdict corect şi cui îi pasă de dovezi, pledoarii şi procese complicate?

Ca şi atunci când exista Action Directe.

Trase adânc aer în piept şi-şi luă mâna de pe Sig Sauer.

— Căutați în continuare, spuse el amenințător, arătând spre biserica Saint-Gilles. Şi eu voi face asta.

Se-ntoarse apoi. Avea în față un drum lung înapoi.

Pe drum, Blanc se opri în fața unei păşuni foarte specifice din Camargue. Soarele evaporase între timp apa din pământ. Orizontul se pierdea din nou în lumina pâlpâitoare. Păreau să fie mii de picături roz plutind într-o lumină argintie. Şi trei sau patru coloşi negri.

Blanc se gândi la Nora Leroux. Arestarea mamei i-ar oferi oare şansa de a scăpa de propriii demoni? Sau viața ei s-ar prăbuşi în cele din urmă? Se gândi la copiii săi pe care nu-i vedea, cu care nu vorbea. Apoi făcu ceva ce nu ar fi făcut dacă ar fi fost mai puțin epuizat şi dezamăgit. A sunat-o pe Aveline pe mobilul ei, deşi ştia că plecase la Paris.

— Era cât pe ce să nu răspund când v-am văzut numărul pe ecran, îl salută ea.

În vocea ei era curiozitate şi poate afecțiune, ascunse ca o perlă minusculă.

— Pot să vorbesc cu dumneavoastră în privat, madame le juge?

— Sunt pe un coridor al Ministerului de Interne.

Blanc oftă şi îi relată cât mai pe scurt despre evenimentele din noaptea precedentă.

— Nu pot aduce nicio dovadă împotriva lui Boré, recunoscu el în cele din urmă, iar cazul despre tabloul de van Gogh furat nu pot decât să-l pun înapoi la dosar. Probabil Guillaume a fost hoțul, dar nimeni nu va putea dovedi asta vreodată. Cel puțin nu până când cineva descoperă tabloul de van Gogh în biserica din Saint-Gilles. Madame Leroux va deveni singura parte acuzată cu care veți avea de-a face, mă tem. Pentru complicitate în crima comisă de Action Directe în urmă cu mulți ani. Şi pentru uciderea lui Albert Cohen de acum câteva zile.

— Pentru uciderea lui Albert Cohen. Punct.

Auzi cum îşi aprinse o țigară cu bricheta şi apoi simți în ureche cum trase aer adânc în piept. I-ar fi plăcut să-şi pună brațele în jurul lui Aveline acum.

— Ştiu deja o parte din poveste destul de bine. Am primit deja un telefon de la comandantul Nkoulou în această dimineață, continuă ea. Şi de la un avocat din Paris. Unul dintre avocații pe care îi vezi la televizor din când în când, dacă ştiți ce vreau să spun. Se pare că madame Leroux, sfătuită de acest consilier juridic de seamă, a adus nişte „completări”, după cum a formulat avocatul ei, la mărturisirea ei. Azi-dimineață la secția de jandarmerie din Gadet.

„Un vis”, gândi Blanc. „Sunt încă prins în acest nenorocit de vis.”

— Asta nu sună bine, spuse el.

— Nu ştiu unde sunteţi, mon capitaine, dar poate că ar fi trebuit să rămâneţi la postul dumneavoastră din Gadet.

— Stau în faţa unei păşuni din Camargue.

Aveline tăcu o secundă. Când vorbi din nou, vocea ei părea un pic mai blândă.

— Madame Leroux nu neagă uciderea lui monsieur Cohen. Ceasul ei de mână este deja în laborator. În instanţă vom putea reconstitui bine cursul evenimentelor ce ţine de această infracţiune, dar motivul...

Trase din nou din ţigară.

— Madame Leroux a depus acum mărturie că monsieur Cohen a hărţuit-o în mod repetat în ultimele zile în timp ce acesta a locuit ca musafir la ea şi la soţul ei. Că a hărţuit-o sexual. Avocatul a prezentat numele femeilor care ar putea face declaraţii revelatoare în acest sens: foste colege, practicante la L'Événement. Şi el avea, de pe-undeva, o copie a unui raport medical care arăta în mod clar că monsieur Cohen fusese dependent de cocaină în trecut. Madame Leroux, a spus ea în această dimineaţă, se simţea ruşinată faţă de soţul şi fiica ei. Nu ştia cum să facă faţă comportamentului intruziv al oaspetelui său, care era până la urmă cel mai bun prieten al soţului ei. În final, s-a întâmplat să treacă pe lângă Cohen în ziua cu pricina, când acesta îşi făcea plimbarea cu bicicleta de munte. Apoi a decis spontan să elibereze taurul de luptă pentru a-l speria pe bărbat. N-a vrut să-l omoare pe Cohen, în fond, niciun biciclist nu fusese niciodată spintecat de un taur în Camargue. Voia doar să-l şocheze ca să părăsească Provence. Animalul, însă, ar fi luat-o la fugă sălbatic, până şi ea a ajuns în ultimul moment în siguranţă şi nu a mai

putut face nimic pentru Cohen. O neglijare regretabilă, într-un fel. Puțin picantă povestea asta, puțin tragică, puțin crudă. Totul prezentat de o inculpată frumoasă, timidă. Va scăpa şi va primi câțiva ani de închisoare pentru omor prin imprudență, nu omor calificat. Dacă se va comporta bine, va fi eliberată condiționat peste douăzeci şi patru de luni.

— Şi crima din cadrul Action Directe?

— Ce crimă?

Blanc închise ochii. Nicio declarație. Nici un document. Niciun cuvânt.

— În mărturisirea modificată a lui madame Leroux, termenul „Action Directe" nu mai apare, explică cu răceală Aveline. A negat categoric că v-a dat dumneavoastră sau locotenentului Tonon vreun indiciu despre crima de demult. Cariera dumneavoastră nu e tocmai sfidător de ireproşabilă, mon capitaine. Şi cu siguranță nu vrem să irosim vreun cuvânt despre reputația colegului dumneavoastră. Abia dacă pot să vă explic consecințele. Între madame Leroux şi moartea lui Cohen, pe de o parte, şi între Marie-Claude Elbaz şi asasinarea din Saint-Gilles, pe de altă parte, nu mai există legături oficiale din această dimineață. Nici măcar nu va fi menționată în instanță.

— Asta dacă nu mă chemați ca martor ca să depun mărturie.

Aşteptă câteva secunde să primească un răspuns, dar nu primi niciunul.

— Madame le juge? întrebă el în cele din urmă. Mai sunteți în telefon?

Se simți prost.

O auzi oftând.

— Dacă vă prezentați în instanță, avocatul lui madame Leroux vă va face praf. Şi apoi revista domnului Leroux vă va face praf. Am sentimentul că trebuie să vă protejez de dumneavoastră, mon capitaine.

— Aşadar, crima din Saint-Gilles rămâne uitată şi nepedepsită?

— Chiar dumneavoastră mi-ați descris încheietura mâinii lui madame Leroux. Cicatricea ei, cred, vă oferă răspunsul la întrebare.

Blanc se luptă în zadar împotriva oboselii. Ultima răcoare a furtunii se evaporase, iar într-o oră sau două mercurul avea să arate valorile unui termometru pus la un bolnav de malarie.

— Nu a fost chiar cel mai de succes caz din viața mea, spuse el obosit.

— Totuşi, ați văzut o crimă acolo unde nimeni altcineva nu a văzut o crimă. Ați băgat făptaşa după gratii, deşi pentru a doua ei crimă şi nu pentru prima. Şi, vocea ei sună brusc neobişnuit de veselă, de parcă ar fi zâmbit în timp ce vorbea, mi-ați spus o poveste incitantă despre un pictor nebun şi o capodoperă pierdută. Ar trebui să ne întâlnim din nou în Saint-Gilles cândva.

— Să caut acolo tabloul de van Gogh dispărut?

— Şi asta, mon capitaine.

Blanc îşi puse telefonul în buzunar şi începu să umble pe la rățuşcă. Pentru ultima dată avea să conducă prin Midi cu acoperişul deschis. Îi promisese lui Riou că-i va aduce maşina înapoi astăzi. Espace-ul lui şubred era reparat şi aştepta în garaj să-l ia, să plece şi să se defecteze undeva în altă parte. O să se bucure în fiecare zi de noul acoperiş strălucitor de pe fabrica veche de ulei, mai ales când vecinul său Douchy o să se uite încruntat la el de pe tractorul său. O să golească multe sticle de vin rosé cu Lukas Rheinbach şi Bruno Micheletti şi o să încerce să nu se poarte cu mănuşi cu Sylvie Micheletti. Va fi cu ochii pe Paulette Aybalen. Va savura ironia doctorului Fontaine Thezan, va tolera lenea brigadierului Barressi şi va suporta corectitudinea comandantului Nkoulou. Va admira curajul lui Fabienne Souillard şi va încerca să-i țină demonii lui Marius Tonon departe de acesta. Zi şi noapte se va gândi la o judecătoare de instrucție al cărei nume abia îndrăznea să-l rostească în fața altora, de teamă că-i va tremura vocea şi că asta-l va da de gol. Şi de fiecare dată când va mânca de acum încolo orez de Camargue, va avea în gură gustul metalic de sânge.

Personajele

ROGER BLANC

Căpitan de Jandarmerie, a cărui carieră şi viață în Provence derapează în mod violent

MARIUS TONON

Locotenent etern pe care majoritatea colegilor preferă să-l evite

FABIENNE SOUILLARD

Specialistă în calculatoare pe care cerul sau birocrația a trimis-o în Midi

NICOLAS NKOULOU

Comandantul Jandarmeriei din Gadet care îşi aţinteşte privirea asupra unui oraş mult mai mare

BARRESSI

Brigadier din Gadet

JEAN-CHARLES VIALARON-ALLÈGRE

Secretar de stat la Paris ale cărui legături în Provence îi fac mai mult rău decât bine lui Roger Blanc

AVELINE VIALARON-ALLÈGRE

Judecătoare de instrucție care iubeşte riscul; soția secretarului de stat

FONTAINE THEZAN

Medic legist în Salon-de-Provence, fumează o marcă foarte specială

SERGE DOUCHY

Vecinul lui Blanc, mai prietenos cu caprele sale decât cu oamenii

PAULETTE AYBALEN

Vecina lui Blanc, care îşi iubeşte satul, fiicele, caii şi cerul deschis – şi poate şi pe altcineva

JEAN-FRANÇOIS RIOU

Un vecin şi zâna bună a motoarelor de maşină

BRUNO MICHELETTI

Proprietarul unei podgorii foarte ascunse

SYLVIE MICHELETTI

Soția sa cu care lumea nu ar trebui să se poarte cu mănuşi

LUKAS RHEINBACH

Pictor german ale cărui picturi sunt tăiate în mai multe bucăți

MATTHIEU FULIGNI

Un antreprenor care nu îşi face griji niciodată

ALBERT COHEN

Un reporter care vrea să-şi înceapă viața din nou, dar este oprit într-o manieră foarte brutală

ERNEST LEROUX

Editor de revistă influent care se crede invulnerabil

MARIE-CLAUDE LEROUX

Soția lui Ernest, care a prins rădăcini în Camargue şi care ştie că este vulnerabilă

NORA LEROUX

Fiica cuplului Marie-Claude şi Ernest Leroux, o fată la o vârstă foarte, foarte delicată

DANIEL BORÉ

Autor al unei lucrări standard despre Vincent van Gogh, care încă vrea să demonstreze ceva lumii artei

OLIVIER GUILLAUME

O veche cunoştinţă a Jandarmeriei, care nu a fost niciodată condamnat, dar care a eşuat în viaţa personală şi profesională

CUPRINS

Sânge pe asfalt
Un mas în Camargue
Un text nu tocmai inofensiv
Un inside-job
Un suspect din trecut
O femeie cu un secret îngropat
Anii lipsă
Action Directe
Orezul din Camargue
Rendez-vous înainte de moarte
Colecţionar şi pictor
Un bărbat cu un alibi
Scrisoarea
Dungile albe
O mărturisire
O mărturisire anulată
Personajele